Roman ecranizat
în regia lui
Roman Polanski

10

Robert Harris

MARIONETA

Un om va dezvălui cea mai mare conspirație a lumii

Robert Harris

MARIONETA

THE GHOST

Traducere de Mircea Ştefancu

Editura ALLFA

2010

Nota autorului

Aş vrea să-i mulţumesc lui Andrew Crofts pentru permisiunea de a folosi citate din excelentul său ghid *Ghostwriting* (A & C Black, 2004). Adam Sisman şi Luke Jennings, alţi doi scriitori din umbră care se bucură de succes, au avut şi ei amabilitatea să îmi împărăşească din experienţa lor. Philippe Sands, consilier al reginei, mi-a furnizat cu generozitate îndrumări cu privire la legile internaţionale. Rose Styron a petrecut câteva zile ajutându-mă să mă familiarizez cu Martha's Vineyard: nu aş fi putut avea un ghid mai amabil şi mai bine informat. Editorul meu din Statele Unite, David Rosenthal, împreună cu agentul meu, Michael Carlisle, mi-au fost de mare ajutor cu aspectele americane ale acestui roman – deşi fiecare dintre ei este, desigur, cât se poate de departe de corespondentul său din carte.

Robert Harris
Cap Bénat, 26 iulie 2007

Cuprins

Pentru Gill

Eu nu sunt eu: tu nu eşti el sau ea:
Ei nu sunt ei.

EVELYN WAUGH,
Brideshead Revisited

Unu

Între avantajele pe care le oferă scrisul din umbră, în numele altora, unul dintre cele mai mari trebuie să fie ocazia de a cunoaşte oameni interesanţi.

Andrew Crofts, Ghostwriting

În clipa când am auzit cum a murit McAra, ar fi trebuit să mă retrag. Acum îmi este clar. Ar fi trebuit să spun: „Rick, îmi pare rău, asta nu-i de mine, nu-mi place cum sună”, să-mi fi terminat băutura şi să fi plecat. Dar Rick era un povestitor atât de bun – m-am gândit de multe ori că *el* ar fi trebuit să fie scriitorul, iar eu agentul literar – încât, odată pornit, nu s-a mai pus niciodată problema să nu mai ascult, iar atunci când a terminat, eram deja prins în cârlig.

Povestea, aşa cum mi-a relatat-o Rick în ziua aceea, în timp ce luam prânzul împreună, a fost după cum urmează.

Cu două duminici în urmă, McAra a luat ultimul feribot din Woods Hole, Massachusetts, spre Martha's Vineyard. Am făcut după aceea socoteala că trebuie să fi fost doisprezece ianuarie. Era o chestiune de şansă ca feribotul să mai plece. Încă de la mijlocul după-amiezei suflase un vânt puternic, iar ultimele câteva curse fuseseră anulate. Dar către nouă seara, vântul s-a mai domolit şi, la zece fără un sfert, comandantul a decis că traversarea se putea face în siguranţă. Vasul era aglomerat: McAra a avut noroc să găsească un loc pentru maşină. A parcat sub punte şi apoi s-a dus sus, să ia puţin aer.

Nimeni nu l-a mai văzut în viaţă.

Traversarea spre insulă durează în general patruzeci şi cinci de minute, dar în acea noapte vremea a încetinit semnificativ călătoria: să tragi la mal un vas de şaizeci şi cinci de metri pe un vânt de aproape o sută de kilometri pe oră, a spus Rick, nu era deloc floare la ureche. Era aproape unsprezece când feribotul a atins ţărmul la Vineyard şi maşinile au început să coboare de pe vas – toate cu o singură excepţie: un Ford Escape SUV nou-

nouţ, de culoare gălbuie. Controlorul de bilete a făcut un apel prin difuzoare ca proprietarul să se întoarcă la maşină deoarece bloca accesul altor şoferi, din spatele lui. Când acesta tot nu a apărut, echipajul a încercat uşile, care s-au vădit a fi descuiate, şi au împins Fordul cel mare în jos, pe chei. După care, au căutat cu atenţie pe vas: pe scări, la bar, la toalete, până şi în bărcile de salvare – nimic. Au sunat debarcaderul de la Woods Hole, să verifice dacă nu cumva debarcase cineva chiar înainte de plecarea vasului sau dacă nu cumva cineva fusese lăsat pe mal din întâmplare – din nou, nimic. Acela a fost momentul când un oficial de la Massachusetts Steamship Authority a luat, în fine, legătura cu biroul Pazei de Coastă din Falmouth, ca să raporteze un posibil caz de om la apă.

Verificarea numărului de înregistrare a Fordului, făcută de poliţie, a arătat că maşina era înscrisă pe numele unui anume Martin S. Rhinehart, din New York City, însă dl. Rhinehart a fost până la urmă găsit la ranch-ul lui din California. De-acum se făcuse deja miezul nopţii pe coasta de est, respectiv nouă seara pe coasta de vest.

— Ăsta e Marty Rhinehart? l-am întrerupt eu pe Rick.

— El însuşi.

Rhinehart a confirmat imediat prin telefon poliţiei că Fordul era al lui. Îl ţinea la casa de pe Martha's Vineyard pentru el şi oaspeţii lui de peste vară. El a mai confirmat şi că, în ciuda momentului anului, avea un grup de oaspeţi care stăteau acolo. A spus că avea să îi ceară asistentei lui să sune la locuinţa de pe insulă şi să întrebe dacă împrumutase cineva maşina. După o jumătate de oră, asistenta a sunat ca să spună că, într-adevăr, cineva lipsea, o persoană cu numele de McAra.

Nu mai era nimic de făcut acum, până nu avea să se lumineze de ziuă. Nu că ar fi contat. Toată lumea ştia că atunci când un pasager a căzut peste bord, urma căutarea unui cadavru. Rick este unul dintre acei americani care se ţin enervant de bine la patruzeci şi ceva de ani, când arată ca de nouăsprezece şi-şi supun propriul trup la chestii cumplite cu motociclete şi canoe. El cunoaşte marea aceea: odată, a petrecut două zile în caiac, dând la padele întreaga distanţă de şaizeci de mile în jurul insulei. Feribotul de la Woods Hole trece prin strâmtoarea unde Vineyard Sound se apropie de Nantucket Sound, iar

acelea sunt ape periculoase. La mareea înaltă poţi să vezi cum forţa curentului suge balizele uriaşe ale canalului şi le răstoarnă pe o parte. Rick a clătinat din cap. În ianuarie, pe furtună, pe *zăpadă*? Nimeni nu putea supravieţui mai mult de cinci minute.

O femeie din zonă a găsit cadavrul în zorii zilei următoare, aruncat pe plajă, la vreo şase kilometri depărtare, în josul coastei insulei, la Lambert's Cove. Permisul de conducere din portofel a confirmat că, într-adevăr, era vorba despre Michael James McAra, în vârstă de cincizeci de ani, din Balham, din partea de sud a Londrei. Îmi aduc aminte că am simţit un val de simpatie la auzirea numelui acelui cartier sordid, deloc exotic: se afla, fără îndoială, la mare distanţă de acasă, bietul de el. Paşaportul o indica pe mamă ca fiind ruda lui cea mai apropiată. Poliţia a dus cadavrul la mica morgă din Vineyard Haven, apoi poliţiştii s-au dus la reşedinţa lui Rhinehart să dea de ştire şi să ia pe unul dintre ceilalţi oaspeţi, pentru identificarea cadavrului.

Trebuie să fi fost un adevărat spectacol, a spus Rick, atunci când oaspetele care se oferise ca voluntar şi-a făcut în cele din urmă apariţia ca să vadă cadavrul: „pun pariu că îngrijitorul morgii încă mai povesteşte întâmplarea”. Era o maşină de poliţie din Edgartown, cu luminile intermitente aprinse, o a doua maşină cu patru gărzi înarmate, pentru a asigura securitatea clădirii, şi un al treilea vehicul, cu blindaj anti-bombă, care transporta un om imediat recognoscibil – până în urmă cu optsprezece luni, acesta fusese primul ministru al Marii Britanii şi al Irlandei de Nord.

*

* *

Prânzul fusese ideea lui Rick. Eu nici măcar nu ştiusem că este în oraş, înainte să mă sune el, în seara precedentă. A insistat să ne întâlnim la clubul lui. Nu era exact clubul *lui* – el era membrul unui mausoleu similar din Manhattan, ai cărui membri aveau dreptul reciproc de a lua masa în Londra – dar el îl iubea ca şi cum ar fi fost al lui. La ora prânzului nu erau admişi decât bărbaţi. Toţi purtau costum bleumarin închis şi aveau peste şaizeci de ani: nu mă mai simţisem atât de tânăr de când terminasem universitatea. Afară, cerul de iarnă apăsa peste Londra ca

o uriaşă piatră cenuşie de mormânt. Înăuntru, lumina electrică galbenă, de la trei candelable imense, lucea pe mesele negre, lustruite, pe tacâmurile argintate şi pe sticlele ornamentale umplute cu vin rubiniu. Un card mic, plasat între noi, anunţa că turneul anual de table al clubului urma să aibă loc în acea seară. Era ca schimbarea gărzii sau clădirea parlamentului – imaginea străinilor despre Anglia.

— Sunt uimit că nu au scris ziarele despre asta, am spus.

— O, ba da, au scris. Nimeni n-a făcut din asta un secret. Au fost publicate ferpare.

Iar acum, dacă mă gândesc bine, îmi *aminteam* vag că văzusem ceva. Dar lucrasem câte cincisprezece ore pe zi, o lună întreagă, ca să termin noua mea carte, autobiografia unui fotbalist, iar lumea de dincolo de pereţii biroului îşi pierduse contururile precise.

- Ce naiba căuta un fost prim-ministru să identifice cadavrul unui tip din Balham căzut de pe feribotul de Martha's Vineyard?
- Michael McAra, m-a înştiinţat Rick cu aerul unui om care zburase cinci mii de kilometri anume ca să-mi servească această replică, *îl ajuta să-şi scrie memoriile.*

Iar ăsta este momentul în care, în acea viaţă paralelă, eu îmi exprim simpatia politicoasă pentru bătrâna doamnă McAra („ce şoc, să-ţi pierzi copilul la o asemenea vârstă"), îmi împăturesc şervetul din damasc greu, îmi termin băutura, spun la revedere şi ies afară în stradă şi în frigul Londrei, cu întreaga-mi carieră lipsită de strălucire desfăşurându-se înainte-mi, în siguranţă. În loc de aşa ceva, m-am scuzat, m-am dus la toaleta clubului şi am studiat o caricatură lipsită de haz din revista *Punch,* în timp ce urinam gânditor.

- Îţi dai seama că eu nu ştiu nimic despre politică?, am spus când m-am întors.
- L-ai votat, nu-i aşa?
- Pe Adam Lang? Sigur că l-am votat. Toată lumea l-a votat. Nu a fost politician; a fost răsfăţatul tuturor.

- Exact. Cui îi pasă de politică? În orice caz, el are nevoie de un scriitor din umbră profesionist, prietene, nu de un afurisit de homo politicus.

Şi-a aruncat privirile în jur. Era o regulă de fier a clubului că în incintă nu se putea discuta nimic despre afaceri – o adevărată problemă pentru Rick, ţinând cont că el nu discuta niciodată altceva.

- Marty Rhinehart a plătit zece milioane de dolari pe aceste memorii, cu două condiţii. Prima, să fie în librării în doi ani. A doua, Lang să nu ascundă nimic despre războiul împotriva terorismului. Din câte am auzit eu, nu stă deloc bine cu niciuna dintre cerinţe. Lucrurile stăteau atât de prost în preajma Crăciunului, încât Rhinehart l-a lăsat să se folosească de casa lui de vacanţă de pe Vineyard, astfel ca Lang şi McAra să poată lucra fără să-i deranjeze nimeni. Presupun că presiunea trebuie să-l fi ajuns pe McAra. Autopsierul statului a găsit în sângele lui McAra de patru ori mai multă tărie decât cantitatea limită admisibilă la volan.
- Deci a fost un accident?
- Accident? Sinucidere?

Rick a dat neglijent din mână.

- Cine o să ştie vreodată? Şi ce mai contează? Ceea ce l-a ucis pe el a fost cartea.
- Asta-i încurajator, am spus.

În timp ce Rick îi dădea înainte cu vrăjeala, eu mă uitam în farfurie şi mi-l imaginam pe fostul prim-ministru uitându-se la chipul alb şi rece al colaboratorului său apropiat – uitându-se atent la umbra lui, s-ar putea spune. Ce a simţit? Eu le adresez întotdeauna această întrebare clienţilor mei. Cred că întreb asta de sute de ori în faza interviului: ce ai simţit? *Ce ai simţit?* Şi de cele mai multe ori nu pot să răspundă, ceea ce şi reprezintă motivul pentru care mă angajează pe mine ca să le livrez memoriile: până la sfârşitul unei colaborări de succes, eu sunt mai mult ei decât simt ei înşişi. Mie îmi place destul de mult procesul ăsta, ca să fiu sincer: libertatea de scurtă

durată de a fi altcineva. Vi se ridică părul pe şira spinării? Dacă da, daţi-mi voie să adaug şi că este nevoie de un adevărat meşteşug.

Eu nu numai că extrag de la oameni povestea vieţii lor, eu înfăţişez o formă a acelor vieţi care era adeseori invizibilă; uneori le dau vieţi pe care ei nici măcar nu au ştiut că le-au avut. Dacă asta nu este artă, atunci ce e?

Am spus:

- Trebuia să fi auzit şi eu de McAra?
- Da, aşa că hai să nu recunoaştem că n-ai auzit. A fost un fel de ajutor, în perioada când Lang era prim-ministru. Scria discursuri, făcea cercetări pentru reglementări, căuta strategii politice. Când Lang şi-a dat demisia, McAra a rămas cu el, ca să-i conducă biroul.

M-am strâmbat.

- Nu ştiu, Rick, am spus.

În timpul mesei mă uitasem cu un ochi la un bătrân actor de televiziune, care stătea la masa de alături. Când eram copil, el era celebru pentru că juca rolul unui tată, părinte unic al unor adolescente, într-un serial uşor. Acum, când s-a ridicat nesigur şi a început să-şi târâie picioarele spre ieşire, părea că fusese pus să joace rolul propriului său cadavru. Ăsta era genul de persoane ale căror memorii le scriam eu în locul lor: oameni care căzuseră câteva trepte pe scara celebrităţii sau care mai aveau câteva trepte de urcat sau care tocmai se ţineau cu dinţii de capătul de sus şi erau disperaţi să scoată nişte bani cât încă se mai putea. Am fost brusc copleşit de ridicolul acestei întregi idei de a colabora la memoriile unui fost prim-ministru.

- Nu ştiu..., am început iarăşi, dar Rick m-a întrerupt.
- Cei de la Rhinehart Inc. sunt în fierbere. Mâine dimineaţă organizează o paradă de frumuseţe la sediul lor din Londra. Maddox însuşi vine cu avionul de la New York, anume ca să reprezinte compania. Lang îşi trimite avocatul care i-a negociat contractul iniţial, cel mai tare orchestrator din Washington la

ora actuală, un tip foarte deştept, pe nume Sidney Kroll. Eu am şi alţi clienţi pe care i-aş putea băga în asta, aşa că, dacă nu te simţi în stare, poţi să-mi spui de pe acum. Dar din felul în care vorbeau, eu cred că tu eşti cel mai potrivit.

- Eu? Glumeşti.
- Nu. Îţi garantez. Le trebuie să facă ceva radical – să rişte. Pentru tine este o ocazie excepţională. Iar banii sunt frumoşi. Copiii n-or să moară de foame.
- N-am niciun copil.
- Nu, a spus Rick făcând cu ochiul, dar eu am.

*
*   *

Ne-am despărţit pe treptele de la intrarea clubului. Rick avea afară o maşină care îl aştepta cu motorul pornit. Nu s-a oferit să mă lase pe undeva, ceea ce m-a făcut să bănui că pleca să se vadă cu vreun alt client, căruia avea să îi debiteze exact acelaşi text pe care mi-l debitase şi mie. Care este numele colectiv pentru un grup de umbre? Un alai? Un oraş? Un loc de întâlnire? În orice caz, Rick avea umbre din belşug în registrele lui. Uitaţi-vă la lista celor mai bine vândute cărţi: aţi fi uimiţi să ştiţi cât de multe dintre ele sunt opera umbrelor, fie romane, fie non-ficţiune. Noi suntem executanţii fantomă care ţin în viaţă industria editorială, la fel ca muncitorii nevăzuţi din adâncurile Lumii lui Walt Disney. Mişunăm prin tunelurile subterane ale celebrităţii, scoţând capul ici şi colo, întreţinând iluzia perfectă a Regatului Magic.

- Ne vedem mâine, a spus, şi, dramatic, a dispărut într-un nor de fum de eşapament: Mefistofel cu un comision de cincisprezece la sută.

Am rămas preţ de un minut, nehotărât, şi dacă m-aş fi aflat în altă parte a Londrei se prea poate ca totuşi lucrurile să se fi desfăşurat altfel. Dar mă aflam în zona îngustă unde Soho îşi izbeşte talazurile în Covent Garden: o fâşie înecată în gunoaie, cu săli de teatru goale, străduţe întunecate, felinare roşii, baruri cu gustări la minut şi

librării – atât de multe librării încât începi să simţi că ţi se face rău numai uitându-te la ele, de la minusculii comercianţi de specialităţi contrafăcute din Cecil Court, până la monştrii cu preţuri reduse din Charing Cross Road. Intru adeseori în câte unul dintre cei din urmă, să văd cum sunt prezentate pe rafturi titlurile mele, şi exact asta am făcut în după-amiaza aceea. O dată pătruns înăuntru, nu am făcut decât un pas mic de-a curmezişul carpetei roşii, roase, din secţiunea *Biografii şi Memorii* şi am trecut brusc de la „Celebrităţi" la „Politică".

Am fost surprins de cât de mult material aveau despre fostul prim-ministru – un întreg raft, totul, de la hagiografia timpurie, *Adam Lang: Omul de stat al timpurilor noastre,* la o demascare recentă intitulată *Vă regăsiţi în Adam şi Eva? Minciunile complete ale lui Adam Lang,* ambele de acelaşi autor. Am scos din raft biografia cea mai groasă şi am deschis-o la fotografii: Lang bebeluş, dând să sugă dintr-o sticlă de lapte unui miel lângă un perete din panouri prefabricate, Lang ca Lady Macbeth într-o piesă montată la şcoală, Lang îmbrăcat în costum de găină într-o revistă pusă în scenă de Cambridge University Footlights, Lang ca bancher comercial cu un vizibil aer de drogat, în anii şaptezeci, Lang cu soţia şi copiii mici pe treptele unei case noi, Lang purtând o rozetă la rever şi făcând cu mâna dintr-un autobuz fără acoperiş în ziua când a fost ales în parlament, Lang cu colegii, Lang cu conducători ai lumii, cu vedete pop, cu soldaţii în Orientul Mijlociu. Un client pleşuv, într-o jachetă din piele roasă, care era interesat de cărţile din raftul de alături s-a uitat atent la coperta volumului din mâna mea. S-a apucat de nas cu degetele de la o mână, iar cu cealaltă a făcut gestul de a trage apa la toaletă.

M-am tras după colţul raftului de cărţi şi l-am căutat pe McAra Michael în index. Nu erau decât cinci sau şase menţionări insipide – niciun motiv, cu alte cuvinte, ca cineva din afara partidului sau a guvernului să fi trebuit să audă vreodată de el, aşa că, ia mai du-te tu naibii, Rick, m-am gândit. Am dat paginile înapoi la poza prim-ministrului aşezat zâmbitor la masa de lucru din biroul său, cu personalul din Downing Street aliniat în spatele lui. Descrierea pozei îl identifica pe McAra în personajul îndesat din rândul din spate. Era uşor neclar – o pată palidă, nezâmbitoare, cu păr de culoare închisă. Mi-am

mijit ochii ca să îl văd mai bine. Arăta exact ca genul de persoană neadecvată, neatrăgătoare, care este atrasă congenital de politică şi care face ca oamenii ca mine să se rezume la paginile de sport. Poţi găsi un McAra în orice ţară, în orice regim, stând în spatele oricărui lider care are o maşină politică de pus în funcţiune: un mecanic soios în camera cazanelor puterii. Şi acesta era omul căruia i se încredinţase să scrie din umbră o carte de memorii de zece milioane de dolari? M-am simţit jignit profesional. Mi-am cumpărat un mic teanc de material documentar şi m-am îndreptat spre ieşirea din librărie, cu convingerea tot mai fermă că poate Rick avea dreptate; poate că eu eram omul potrivit pentru treaba asta.

De cum am ieşit afară, a fost clar că mai explodase o bombă. La Tottenham Court Road, oamenii ţâşneau afară prin toate cele patru ieşiri ale staţiei de metrou, ca apa de ploaie dintr-un canal de scurgere înfundat. Un difuzor spunea ceva despre „un incident la Oxford Circus". Suna ca o comedie romantică de avangardă: *Brief Encounter* se întâlneşte cu războiul împotriva terorismului. Mi-am continuat drumul, fără să ştiu cum aveam să ajung acasă – taxiurile, precum prietenii falşi, tind întotdeauna să dispară la primul semn de necaz. În vitrina unuia dintre marile magazine de articole electrice, mulţimea se uita la acelaşi buletin de ştiri transmis simultan pe o duzină de televizoare: imagini aeriene cu Oxford Circus, fum negru gâlgâind din staţia subterană, fulgerări de flăcări portocalii. În partea de jos a ecranului, o bandă pe care rulau scurte ştiri anunţa un atac cu bombă, presupus sinucigaş, numeroşi morţi şi răniţi şi oferea un număr de urgenţă pentru apeluri. Pe deasupra acoperişurilor se înclina şi dădea roate un elicopter. În aer se simţea miros de fum – un amestec acru, care irita ochii, de motorină şi plastic ars.

Mi-au trebuit două ore întregi ca să ajung acasă, cărându-mi sacoşa grea cu cărţi – până la Marylebone Road, apoi spre vest, spre Paddington. Ca de obicei, întregul sistem al metroului fusese închis pentru a se căuta şi alte bombe; la fel şi principalele staţii de tren. Traficul de ambele părţi ale străzii largi era întrerupt şi, conform tipicului, aşa avea să rămână până spre seară. (Dacă ar fi ştiut Hitler că nu avea nevoie de o întreagă armată aeriană ca să paralizeze Londra, m-am gândit: era suficient doar un adolescent ambalat, cu o sticlă de clor şi

o pungă de ierbicide.) Din când în când, o maşină de poliţie sau o ambulanţă încăleca bordura, accelera în lungul trotuarului şi încerca să avanseze pe câte o stradă laterală.

Mi-am continuat mersul anevoios spre soarele care asfinţea.

Trebuie să fi fost în jur de şase când am ajuns la apartamentul meu. Ocupam ultimele două etaje de sus ale unei case înalte, tencuite pe dinafară, în ceea ce localnicii numesc Notting Hill, iar poşta insistă cu încăpăţânare că este North Kensington. Seringi folosite luceau în canalul de lângă trotuar; la măcelarii musulmani de vizavi, tăierile se făceau la faţa locului. Era deprimant. Dar de pe extensia podului care îmi servea drept cameră de lucru aveam o vedere asupra părţii de vest a Londrei, care nu ar fi făcut de ruşine niciun zgârâie-nori: acoperişuri, depouri de tren, autostradă şi cer – un cer imens, de preerie urbană, presărat cu luminile avioanelor coborând spre Heathrow. Această privelişte mă făcuse să cumpăr apartamentul, nu turuiala agentului imobiliar despre creşterea valorii proprietăţilor din zonă prin noile investiţii – ceea ce era fără obiect, de vreme ce burghezia bogată nu se întorsese în zonă mai mult decât o făcuse în centrul Bagdadului.

Kate intrase singură şi se uita la ştiri. Kate: uitasem că urma să treacă pe la mine în seara aceea. Îmi era... ce? Niciodată n-am ştiut cum să o numesc. Să spun că era prietena mea ar fi absurd: nimeni aflat în jumătatea rea a vârstei de treizeci de ani nu are o *prietenă.* Nici parteneră nu era corect, de vreme ce nu locuiam sub acelaşi acoperiş. Iubită? Cum ar putea cineva să-şi păstreze obrazul nepătat? Amantă? Te rog! Logodnică? Cu siguranţă, nu. Cred că ar fi trebuit să îmi dau seama că era semn rău că patruzeci de mii de ani de limbaj uman nu reuşiseră să producă un nume pentru relaţia noastră. (Kate nu este numele ei real, apropo, dar nu văd de ce ar trebui ea să fie târâtă în toată chestia asta. În orice caz, i se potriveşte mai bine decât numele pe care îl are cu adevărat: arată ca o Kate, dacă înţelegeţi ce vreu să spun – sensibilă dar plină de viaţă, feminină dar mereu dispusă să fie unul dintre băieţi. Lucrează în televiziune, dar haideţi să nu îi reproşăm asta.)

- Mulţumiri pentru telefonul îngrijorat, am spus. Sunt mort, de fapt, dar nu-ţi face griji din cauza asta.

I-am sărutat creştetul, am lăsat cărţile să cadă pe sofa şi m-am dus în bucătărie să-mi torn un whisky.

- Tot metroul este întrerupt. A trebuit să vin pe jos tocmai de la Covent Garden.
- Dragul de el, am auzit-o spunând. Şi ai mai făcut şi cumpărături.

Mi-am umplut paharul până sus cu apă de la robinet, am băut jumătate, după care l-am umplut din nou ochi, cu whisky. Mi-am adus aminte că ar fi trebuit să rezerv o masă la un restaurant. Când m-am întors înapoi în sufragerie, ea scotea cărţile, una câte una, din sacoşă.

- Ce-i cu toate astea?, a spus, ridicându-şi privirile spre mine. Pe tine nu te interesează *politica.*

După care şi-a dat seama ce se întâmplă, pentru că era deşteaptă – mai deşteaptă decât mine. Ştia din ce trăiam; ştia că mă întâlneam cu un agent; şi ştia totul despre McAra.

- Nu-mi spune că te vor pe *tine* să scrii cartea asta?

A izbucnit în râs.

- Nu se poate să vorbeşti serios.

Încerca să o ia în glumă.

- *Nu se poate* să vorbeşti serios.

Cu accent american, ca jucătorul ăla de tenis, de acum câţiva ani, dar vedeam că era îngrozită şi dezamăgită. Îl ura pe Lang; se simţea personal trădată de el. Fusese membru al partidului pe care Lang îl reprezenta. Uitasem şi de asta.

- Probabil că nu o să iasă nimic, am spus şi am mai băut nişte whisky.

Ea s-a întors să se uite la ştiri, numai că de data asta cu braţele strâns încrucişate, ceea ce era întotdeauna un semnal de avertizare. Banda din josul ecranului anunţa că numărătoarea morţilor ajunsese la şapte şi era probabil ca să mai crească.

- Dar dacă ţi se oferă, o faci?, a întrebat ea, fără să se întoarcă să se uite la mine.

Am fost scutit să trebuiască să răspund, deoarece, în acel moment, crainicul a anunţat că făceau legătura în direct cu New York-ul, pentru a vedea reacţia fostului prim-ministru; şi, dintr-o dată, iată-l pe Adam Lang la un pupitru marcat „Waldorf-Astoria”, care arăta ca şi cum ar fi fost vorba de un discurs la un prânz colectiv.

- Veţi fi auzit de acum cu toţii ştirile tragice de la Londra, a spus el, unde încă o dată forţele fanatismului şi ale intoleranţei...

Nimic din ce a spus în acea seară nu merită retipărirea. A fost aproape o parodie a ceea ce ar putea spune un politician după un atac terorist. Şi totuşi, uitându-te la el, te-ai fi gândit că propriei lui neveste şi copiilor lor le fuseseră scoase măruntaiele în explozie. Ăsta era geniul lui: să împrospăteze şi să eleveze clişeele politicii prin simpla forţă a interpretării sale. Până şi Kate a fost pentru scurt timp redusă la tăcere. Numai după ce terminase, iar auditoriul lui, în mare parte femei, cele mai multe în vârstă, s-a ridicat în picioare ca să aplaude, a mormăit Kate:

- Oricum, ce caută el la New York?
- Conferenţiază?
- De ce nu poate conferenţia aici?
- Pentru că, presupun, nimeni aici nu ar plăti o sută de mii de dolari pentru un eveniment.

Kate a tăiat sonorul.

- A fost un timp, a spus ea rar, după ceea ce a părut o tăcere foarte lungă, când prinţii care îşi duceau ţările la război trebuiau să-şi rişte vieţile în bătălie – ştii, conducerea prin exemplu personal. Acum călătoresc în maşini blindate, cu gărzi înarmate şi fac averi la cinci mii de kilometri depărtare, în timp ce noi, ăştialalţi, trebuie să suportăm consecinţele acţiunilor lor. Pur şi simplu nu te înţeleg, a continuat ea, întorcându-se pentru prima dată să se uite drept la mine. Toate lucrurile pe care le-am spus despre el în ultimii câţiva ani – „criminal de război" şi toate celelalte – iar tu ai stat acolo dând din cap şi fiind de acord. Iar acum ai de gând să-i scrii propaganda, în locul lui şi să-l faci încă şi mai bogat. Chiar nimic din toate astea nu a însemnat ceva, câtuşi de puţin, pentru tine?
- Stai aşa, am spus. De vorbit, te pricepi să vorbeşti. Dar tu însăţi ai încercat luni de zile să obţii un interviu cu el. Care-i diferenţa?
- Care-i diferenţa? Cristoase!

Şi-a încleştat mâinile – mâinile alea albe, subţiri, pe care le ştiam atât de bine – şi le-a înălţat a neputinţă, pe jumătate căngi, pe jumătate pumni. Tendoanele i-au apărut, pronunţate, în lungul antebraţelor.

- *Care-i diferenţa*? Vrem să-l facem răspunzător – asta-i diferenţa! Să-i punem întrebări care trebuie puse! Despre torturi şi bombardamente şi minciuni! Nu „ce simţi?" *Cristoase*! La naiba, asta-i totală pierdere de timp.

După care s-a ridicat şi s-a dus în dormitor să-şi ia sacoşa pe care o aducea întotdeauna în serile când plănuia să rămână pentru noapte. Am auzit-o cum şi-o umplea zgomotos cu ruj, periuţa de dinţi, parfum. Ştiam că, dacă mă duceam după ea, puteam recupera controlul situaţiei. Probabil că la asta se şi aştepta: avusesem noi şi momente mai proaste. Aş fi fost obligat să admit că ea avea dreptate, să mă recunosc nepotrivit pentru slujbă, să-i afirm superioritatea morală şi intelectuală în chestiunea asta, ca şi în toate celelalte. Nici nu ar fi trebuit să fie o mărturisire verbală: o îmbrăţişare cu înţeles ar fi fost

probabil de ajuns pentru a obţine o sentinţă cu suspendare. Dar adevărul era că, la acel moment, având de ales între o seară de morală stângistă superioară din partea ei şi perspectiva de a lucra cu un aşa-zis criminal de război, l-am preferat pe criminalul de război. Aşa că nu am făcut decât să continui să mă holbez la televizor.

Uneori am un coşmar în care toate femeile cu care m-am culcat vreodată se strâng laolaltă. Este un număr mai degrabă respectabil, decât uriaş – dacă ar fi fost o petrecere cu băutură, sufrageria mea le-ar fi putut cuprinde foarte confortabil. Şi dacă, ferească sfântul, această întrunire ar avea loc vreodată, Kate ar fi nedisputatul oaspete de onoare. Ea este cea pentru care s-ar aduce un scaun, cea pentru care mâini grijulii ar umple paharul, cea care ar sta în centrul unui cerc uimit în care s-ar discuta imperfecţiunile mele morale şi fizice. Ea era cea care rămăsese pe loc cel mai mult.

Nu a trântit uşa când a plecat, ci a închis-o cu mare grijă. Asta vădea stil, m-am gândit. Pe ecranul televizorului, numărul morţilor tocmai urcase la opt.

Doi

Un scriitor din umbră care nu este iniţiat în subiect va fi în
stare să adreseze aceleaşi întrebări ca şi cititorul neiniţiat şi,
prin urmare, va deschide interesul potenţial al cărţii spre o audienţă mult mai largă.
Ghostwriting

Rhinehart Publishing UK era constituită din cinci firme cu mare vechime, achiziţionate pe durata unei viguroase izbucniri de cleptomanie corporatistă din anii nouăzeci. Scoase cu sila din mansardele lor dickensiene din Bloomsburry, mărite, micşorate, reprofilate, redenumite, reorganizate, modernizate şi comasate, acestea au fost în cele din urmă azvârlite în Hounslow, într-un bloc de birouri din oţel şi sticlă fumurie, cu toată ţevăria pe dinafară. Blocul era cuibărit printre locuinţele tencuite cu pietriş aparent, ca o navă spaţială abandonată în urma unei misiuni nefructuoase de găsire a unor forme de viaţă inteligentă.

Am ajuns cu punctualitate profesională, cu cinci minute înainte de amiază, numai ca să descopăr că uşa de la intrare era încuiată. A trebuit să sun pentru a fi primit înăuntru. Un panou de perete din holul de la intrare anunţa că alerta pentru terorism era de nivel PORTOCALIU/ÎNALT. Prin sticla fumurie vedeam cum oamenii de la securitate, din acvariul lor murdar, mă verificau pe un monitor. Când, în fine, am pătruns înăuntru, a trebuit să-mi întorc buzunarele pe dos şi să trec printr-un detector de metale.

Quigley mă aştepta lângă lifturi.

- Cine credeţi că o să vă pună vouă bombe?, am întrebat. Random House?
- Publicăm memoriile lui Lang, a răspuns Quigley pe un ton înţepat. Chiar şi numai asta ne recomandă ca ţintă, se pare. Rick e deja sus.
- Câţi aţi intervievat?
- Cinci. Tu eşti ultimul.

Îl ştiam pe Roy Quigley destul de bine – îndeajuns de bine ca să ştiu că nu eram în graţiile lui. Trebuia să aibă în jur de cincizeci de ani, era înalt şi academic. Într-o epocă mai fericită, ar fi fumat pipă şi ar fi oferit avansuri minuscule unor profesori universitari neînsemnaţi, în timpul unor prânzuri lungi în Soho. Acum, masa lui de la amiază era o tăviţă de plastic cu salată, consumată în biroul lui cu ferestrele către autostrada M4, şi primea ordine direct de la şeful departamentului de vânzări şi marketing, o fată de vreo şaisprezece ani. Avea trei copii la şcoli private pe care nu şi le putea permite. Cu preţul supravieţuirii, fusese obligat să înceapă să se intereseze de cultura populară: adică de vieţile diverşilor fotbalişti, supermodele şi comici spurcaţi la gură, ale căror nume le pronunţa cu grijă şi ale căror deprinderi le studia din tabloide, cu detaşare ştiinţifică, de parcă aceştia ar fi fost membrii unor triburi microneziene pierdute în junglă. Îi vândusem o idee cu un an în urmă, memoriile unui magician de televiziune care fusese – desigur – abuzat în copilărie, dar care îşi folosise talentele de iluzionist pentru a invoca o nouă viaţă etc., etc. Quigley o respinsese dintr-un foc. Cartea ajunsese direct numărul unu: *am venit, am văzut, am învins.* Încă îmi mai purta pică.

- Trebuie să-ţi spun, a zis în timp ce urcam către terasa de la ultimul nivel al blocului, că eu nu te cred omul potrivit pentru această slujbă.
- Atunci e un lucru bun că nu tu eşti cel care decide, Roy.

O, da, mă cam prea săturasem de aerele lui Quigley. Titlul lui era de Redactor-şef al Grupului din Marea Britanie, ceea ce însemna că avea întreaga autoritate a unei pisici moarte. Omul care conducea cu adevărat spectacolul global ne aştepta în camera de consiliu: John Maddox, şeful executiv al lui Rhinehart Inc., un newyorkez masiv, cu umeri de taur şi alopecie. Capul lui chel strălucea în lumina de neon ca un ou imens, lăcuit. Când era tânăr îşi construise un fizic de luptător pentru a putea (potrivit lui *Publishers Weekly)* să zboare pe fereastră pe oricine se holba prea mult la scalpul lui. Am avut grijă ca privirea să nu mi se înalţe niciodată mai sus

de pieptul lui de super-erou. Alături de el se afla avocatul din Washington al lui Lang, Sidney Kroll, un ochelarist de patruzeci şi ceva de ani, cu o faţă delicată, palidă, un păr negru ca pana corbului, care-i cădea pe frunte, şi cea mai moale şi mai umedă strângere de mână care mi-a fost oferită de când delfinul Dippy a ţâşnit din bazinul lui ca să mă salute, pe vremea când aveam vreo doişpe ani.

- Iar pe Nick Riccardelli cred că îl cunoşti, a spus Quigley terminând prezentările cu numai o idee de fior.

Agentul meu, care purta o cămaşă gri lucioasă şi o cravată subţire din piele roşie, mi-a făcut cu ochiul.

- Salut, Rick, am spus.

Când m-am aşezat alături de el, nu mă simţeam în apele mele. Încăperea avea pereţii tapisaţi, în stilul lui Gatsby, cu cărţi cartonate necitite, imaculate. Maddox stătea cu spatele la fereastră. Şi-a pus mâinile masive, fără pic de păr, pe masa acoperită cu sticlă, ca pentru a dovedi că nu avea nicio intenţie să pună mâna pe armă, deocamdată, şi a spus:

- Înţeleg de la Rick că eşti la curent cu situaţia şi că ştii de ce avem noi nevoie. Aşa că poate ne spui ce anume crezi că ai aduce în plus la acest proiect.
- Ignoranţă, am spus eu ca o floare, ceea ce măcar avea avantajul de a fi şocant, şi înainte ca cineva să mă poată întrerupe, m-am lansat în micul discurs pe care-l repetasem în taxi, pe drum. Îmi ştiţi activitatea. N-are niciun rost să încerc să par ceva ce nu sunt. Am să fiu perfect onest. Nu citesc memorii politice. Şi ce dacă?, am ridicat din umeri. Nimeni nu o face. Dar, de fapt, asta nu-i problema mea.

  Am arătat înspre Maddox.

- Asta este problema *voastră.*
- O, te rog, a spus Quigley încet.

- Şi daţi-mi voie să fiu încă şi mai nesăbuit de onest, am continuat. Se zvoneşte că aţi plătit zece milioane pentru cartea asta. După cum se prezintă lucrurile, cam cât din banii ăştia v-aţi gândi că o să mai vedeţi înapoi? Două milioane? Trei? Asta este o perspectivă proastă şi este o perspectivă proastă mai ales, am spus întorcându-mă spre Kroll, pentru clientul dumneavoastră. Este o chestiune de reputaţie. Asta este ocazia lui Adam Lang de a vorbi direct istoriei, de a-şi face cazul înţeles. Ultimul lucru de care are nevoie este să producă o carte pe care nu o citeşte nimeni. Cum o să fie dacă povestea vieţii lui sfârşeşte pe masa cu titluri nevândute? Dar nu trebuie neapărat să se întâmple aşa.

Ştiu, gândindu-mă înapoi, cât de comercial am sunat. Dar era un text de reclamă, nu uitaţi – care, la fel ca declaraţiile de dragoste eternă făcute la miez de noapte în dormitorul unei necunoscute, nu trebuie neapărat să-ţi fie imputate a doua zi dimineaţa. Kroll zâmbea pentru el însuşi, mâzgălind în notes-ul cu hârtie galbenă. Maddox mă privea fix. Mi-am tras sufletul.

- Este un fapt, am continuat eu, că un nume mare, numai prin el însuşi, nu face să se vândă o carte. Cu toţii am învăţat asta, din experienţe neplăcute. Ceea ce face să se vândă o carte – sau un film sau un cântec – este *inima.*

Cred că în punctul ăsta chiar mi-am izbit pieptul cu pumnul.

- Şi de asta memoriile politice sunt *gaura neagră* a editurilor. Numele de pe cort poate fi el mare, dar toată lumea ştie că o dată ajunşi înăuntru au să aibă parte de exact acelaşi spectacol obosit, şi cine vrea să plătească douăzeci şi cinci de dolari pe aşa ceva? Aici trebuie să pui ceva inimă şi asta este cu ce mă ocup eu, cu ce-mi câştig existenţa. Şi care poveste are mai multă inimă decât a unuia care porneşte de nicăieri şi ajunge să conducă o ţară?

M-am aplecat înainte.

- Vedeţi, aici e gluma: autobiografia unui lider trebuie să fie *mai interesantă* decât majoritatea memoriilor, *nu mai puţin*. Aşa că eu îmi văd ignoranţa în politică drept un avantaj. *Mă bucur* de ignoranţa mea, foarte sincer. În afară de asta, Adam Lang nu are nevoie de niciun fel de ajutor din partea mea cu politica pentru cartea asta – el e un geniu politic. Ceea ce îi trebuie lui, după umila mea părere, este acelaşi lucru de care are nevoie şi o stea de cinema sau un jucător de baseball sau o vedetă rock: un colaborator experimentat, care ştie cum să-i pună întrebările care îi vor scoate la iveală inima.

S-a făcut linişte. Tremuram. Rick m-a bătut liniştitor pe genunchi, pe sub masă.

- Bine executat.
- Ce lipsă desăvârşită de noimă, a spus Quigley.
- Aşa crezi?, a întrebat Maddox, încă uitându-se la mine.

A spus-o pe un ton neutru, dar dacă aş fi fost în locul lui Quigley, aş fi mirosit pericol.

- O, John, *desigur,* a spus Quigley, cu tot dispreţul dezaprobator al celor patru generaţii de universitari de Oxford din spatele lui. Adam Lang este o figură istorică mondială, iar autobiografia lui are să fie un eveniment publicistic mondial. O bucată de istorie, de fapt. Nu trebuie abordată ca... — şi-a scotocit mintea bine garnisită după o analogie potrivită, dar a terminat stângaci – ... un articol pentru o revistă cu celebrităţi.

Răspunsul a fost o altă linişte. Dincolo de geamul fu- muriu, traficul începea să se blocheze în lungul autostrăzii. Apa ploii transforma în râuleţe luminoase lucirea farurilor maşinilor oprite. Londra încă tot nu îşi revenise la normal după bombă.

- Mie mi se pare, a spus Maddox, pe acelaşi ton liniştit, măsurat, cu mâinile sale mari şi roz – de manechin – încă odihnindu-i-se pe masă, că am

depozite întregi de „evenimente publicistice mondiale” de care oarecum nu prea ştiu cum să mă scap. Şi al naibii de mulţi oameni citesc reviste cu celebrităţi. Tu ce crezi, Sid?

Pentru câteva secunde, Kroll nu a făcut decât să continue să zâmbească pentru el şi să mâzgălească. Mă întrebam ce i se părea atât de amuzant.

- Poziţia lui Adam în legătură cu asta este foarte clară, a spus el în cele din urmă. *(Adam:* a aruncat numele în conversaţie la fel de neglijent ca pe un bănuţ în pălăria unui cerşetor.) El ia cartea asta foarte în serios – este testamentul lui, dacă vreţi. Vrea să-şi îndeplinească obligaţiile contractuale. Şi vrea ca această carte să fie un succes comercial. Prin urmare, este mai mult decât fericit să fie ghidat de tine, John, şi de Marty de asemenea, în limitele raţiunii. Evident, este încă foarte necăjit de ce s-a întâmplat cu Mike, care era de neînlocuit.
- Evident.

Am făcut cu toţii zgomotele potrivite.

- De neînlocuit, a repetat el. Şi totuşi, *trebuie să fie înlocuit.*

Şi-a ridicat privirile, mulţumit de mâzgăleala lui, şi în momentul ăla am ştiut că nu exista nicio oroare pe care o putea oferi lumea – niciun război, niciun genocid, nicio foamete, niciun cancer de copil – căreia Sidney Kroll să nu îi poată vedea şi o parte hazlie.

- Adam poate cu siguranţă să aprecieze beneficiile încercării de a lucra cu cineva complet diferit. În final, totul se reduce la o legătură personală.

Ochelarii îi luceau în lumina neonului în timp ce mă scruta.

- Faci exerciţii de forţă, probabil?

Am clătinat din cap.

- Păcat. Lui Adam îi place să tragă de fiare.

Quigley, încă ameţit după punerea la podea executată de Maddox, a încercat o revenire.

- De fapt, ştiu un scriitor foarte bun de la *Guardian,* care se duce la o sală de forţă.
- Poate, a spus Rick după o pauză stânjenitoare, încercăm să stabilim cum vedeţi voi că merge asta sub aspect practic.
- În primul rând, trebuie să terminăm totul într-o lună, a spus Maddox. Asta e părerea lui Marty, ca şi a mea.
- O lună?, am repetat eu. Vreţi o carte într-o lună?
- Există de fapt un manuscris terminat. Nu trebuie decât să mai fie lucrat puţin.
- O grămadă, a spus Maddox întunecat. Okay. Dacă o luăm de la coadă la cap: publicăm în iunie, ceea ce înseamnă că expediem în mai, ceea ce înseamnă că redactăm şi tipărim în martie şi aprilie, ceea ce înseamnă că trebuie să avem manuscrisul în editură la sfârşitul lui februarie. Germanii, francezii, italienii şi spaniolii trebuie să înceapă cu toţii să traducă imediat. Ziarele trebuie să aibă grijă de episodice. Există un aranjament cu televiziunea. Turneele publicitare trebuie fixate cu mult înainte. Trebuie să rezervăm spaţiu în librării. Aşa că, sfârşitul lui februarie – asta e, punct. Ce-mi place la rezume-ul tău, a spus el consultând o foaie de hârtie pe care am văzut înşirate titlurile tuturor cărţilor mele, este că ai în mod evident experienţă şi, mai presus de orice, eşti rapid. Faci treaba.
- Nu a ratat nici măcar o dată, a spus Rick trecându-şi braţul peste umerii mei şi strângându-mă. Ăsta-i băiatul meu.
- Şi eşti englez. Umbra trebuie, cu siguranţă, să fie un englez, cred. Ca să sune cum trebuie.
- Ne-am înţeles, a spus Kroll. Dar totul va trebui să fie făcut în State. Adam este complet prins cu un turneu de conferinţe acolo, în momentul de faţă, şi cu un program de strângere de fonduri pentru fundaţia lui.

Nu-l văd venind înapoi în UK până în martie, cel mai devreme.

- O lună în America, se poate – da?

Rick mi-a aruncat o privire entuziastă. Îl simţeam că voia să spun da, dar tot ce puteam gândi era o *lună, vor să scriu o carte într-o lună...*

Am încuviinţat dând încet din cap.

- Presupun că pot oricând să aduc manuscrisul aici, să lucrez la el.
- Manuscrisul stă în America, a spus Kroll sec. Ăsta este unul dintre motivele pentru care Marty a pus la dispoziţie casa de pe Vineyard. E un mediu care prezintă siguranţă. Numai câţiva oameni au voie să umble cu el.
- Aduce mai mult cu o bombă, decât cu o carte, a glumit Quigley.

Nimeni nu a râs. El şi-a frecat mâinile, nemulţumit.

- Ştiţi, a spus el, va trebui să-l văd eu însumi la un moment dat. Eu sunt cel care ar trebui să-l editeze.
- În teorie, a spus Maddox. De fapt, trebuie să vorbim despre asta, mai încolo.

S-a întors spre Kroll.

- Nu este niciun spaţiu lăsat în programul ăsta pentru revizuiri. Va trebui să facem revizuirile pe parcurs.

În timp ce ei au continuat să discute programarea, eu l-am studiat pe Quigley. Stătea drept, dar nemişcat, ca una din victimele alea, din filme, care se alege cu un stilet stând în picioare în mijlocul mulţimii şi moare fără ca cineva să observe. Gura i se deschidea şi i se închidea uşor, ca şi cum ar fi avut de împărtăşit un ultim mesaj. Dar chiar şi atunci am realizat că el pusese o întrebare perfect rezonabilă. Dacă el era editorul, de ce să nu vadă manuscrisul? Şi de ce trebuia să fie ţinut într-un „mediu care prezenta siguranţă” pe o insulă din largul coastei de est a Statelor Unite? Am simţit cotul lui Rick în coaste şi mi-am dat seama că Maddox mi se adresa.

- Cât de repede poţi să ajungi acolo? Presupunând că mergem cu tine, nu cu vreunul dintre ceilalţi – cât de rapid te poţi mişca?
- Azi e vineri, am spus. Daţi-mi o zi să mă pregătesc. Aş putea zbura duminică.
- Şi să începi luni? Asta ar fi extraordinar.

Rick a spus:

- N-o să găsiţi pe nimeni care să se mişte mai repede de atât.

Maddox şi Kroll s-au uitat unul la celălalt şi am ştiut atunci că aveam slujba. După cum a spus Rick după aceea, şpilul e să te pui în situaţia lor. „E ca atunci când intervievezi o menajeră nouă. Vrei pe cineva care să-ţi facă istoricul curăţeniei şi teoria curăţeniei, ori vrei pe cineva care să pună mâna imediat şi să-ţi cureţe naibii casa? Te-au ales pe tine pentru că ei cred că tu ai să le cureţi naibii casa."

- Vom merge cu tine, a spus Maddox.

S-a ridicat în picioare, s-a întins şi mi-a strâns mâna.

- Sub rezerva ajungerii la o înţelegere satisfăcătoare cu Rick, aici de faţă, desigur.

Kroll a adăugat:

- Va trebui, de asemenea, să semnezi un angajament de confidenţialitate.
- Nicio problemă, am spus, ridicându-mă şi eu în picioare.

Nu mă deranja. Prevederile de confidenţialitate sunt o procedură standard în lumea scrisului din umbră.

- Sunt cum nu se poate mai fericit.

Şi nici nu aş fi putut fi. Toată lumea zâmbea, cu excepţia lui Quigley, şi dintr-o dată a fost un fel de atmosferă de între-băieţi, de vestiar-după-meci. Am mai stat de vorbă un minut, două şi atunci a fost când Kroll m-a luat deoparte şi mi-a spus, foarte lejer:

- Am aici ceva la care poate ai vrea să te uiţi.

A băgat mâna sub masă şi a scos o pungă de plastic galben deschis, cu numele unui magazin de îmbrăcăminte foarte la modă din Washington imprimat cu litere ronde, în relief. Primul meu gând a fost că trebuia să fie manuscrisul memoriilor lui Lang şi că toată chestia cu „mediul sigur” fusese o glumă. Dar când mi-a văzut expresia, Kroll a început să râdă şi a spus:

- Nu, nu, nu este *ăla.* Nu este decât o carte a unui alt client al meu. Ţi-ar aprecia într-adevăr părerea, dacă apuci să te uiţi prin ea. Ai aici numărul meu.

I-am luat cartea de vizită şi mi-am strecurat-o în buzunar. Quigley încă tot nu scosese niciun cuvânt.

- Te sun după ce încheiem târgul, a spus Rick.
- Fă-i să urle, i-am spus, strângându-l de umăr.

Maddox a început să râdă.

- Hei! Nu uita!, a strigat el în timp ce Quigley mă conducea către uşă.

S-a izbit cu pumnul lui mare în pieptul costumat în albastru:

- Inimă!

În timp ce am coborât cu liftul, Quigley s-a uitat în tavan.

- Mi s-a părut mie sau tocmai am fost concediat, acolo, înăuntru?

- Nu te-ar lăsa ei să pleci, Roy, i-am spus cu toată sinceritatea pe care am reuşit să o adun, care nu a fost prea multă. Tu eşti singurul care a rămas, care îşi poate aduce aminte ce însemnau editurile cândva.
- Să te lase să pleci, a spus el cu amărăciune. Da, ăsta este eufemismul modem, nu? Ca şi cum e o favoare. Tu abia te mai cramponezi de buza prăpastiei şi cineva spune: o, îmi pare nespus de rău, va trebui să te lăsăm să pleci.

Doi inşi în pauză de masă s-au urcat în lift la etajul patru şi Quigley a rămas tăcut până când ei au coborât ca să meargă la restaurantul de la etajul al doilea. Când uşile s-au închis, a spus:

- Ceva nu e în regulă cu proiectul ăsta.
- Eu, vrei să spui?
- Nu, dinainte de tine.

S-a încruntat.

- Nu reuşesc să spun exact ce anume. Felul în care nimeni nu este lăsat să vadă nimic, pentru început. Iar tipul ăla, Kroll, îmi dă fiori. Şi, desigur, bătrânul McAra, bietul de el. L-am cunoscut când am semnat înţelegerea, acum doi ani. Nu mi s-a părut a fi tipul sinucigaşului. Mai degrabă reversul. Era genul de om care s-a specializat în a-i face pe alţii să vrea să se sinucidă, dacă înţelegi ce vreau să spun.
- Dur?
- Dur, da. Lang zâmbea în dreapta şi-n stânga şi lângă el era durul ăsta, cu ochi ca de şarpe. Presupun că trebuie să ai pe cineva de genul ăsta când eşti în situaţia lui Lang.

Am ajuns la parter şi am păşit afară din lift, în holul de la intrare.

- Poţi să iei un taxi de după colţ, a spus Quigley şi pentru acel unic gest mărunt, răutăcios – să mă lase să umblu prin ploaie în loc să cheme un taxi din partea companiei – am sperat că avea să putrezească. Spune-mi, a zis el pe neaşteptate, de când a ajuns să

fie la modă să fii prost? Ăsta-i un lucru pe care chiar că nu pot să-l înţeleg. Cultul Idiotului. Ridicarea Dobitocului. Cei mai bine vânduţi doi romancieri ai noştri – actriţa cu ţâţele şi psihopatul ăla care a fost militar – nu au scris în viaţa lor o literă de ficţiune, ştiai?

- Vorbeşti ca un om bătrân, Roy, i-am spus. Oamenii se tot plâng că standardele coboară încă de când Shakespeare a început să scrie comedii.
- Da, dar acum s-a întâmplat de-a binelea, nu-i aşa? Aşa ceva nu a mai fost niciodată.

Ştiam că încerca să mă înţepe – scriitorul din umbră pentru staruri, pornit să producă memoriile unui fost prim-ministru – dar eram prea plin de mine însumi ca să-mi pese. I-am urat numai bine cu ocazia pensionării şi am traversat holul legănând afurisita aia de pungă de plastic galbenă.

*

* *

Trebuie să-mi fi luat o jumătate de oră ca să găsesc ceva să mă ducă înapoi în oraş. Nu aveam decât o idee foarte vagă despre locul unde mă aflam. Străzile erau largi, iar casele mici. Era o burniţă stăruitoare, îngheţată. Mâna mă durea de la căratul manuscrisului lui Kroll. Judecând după greutate, m-am gândit că trebuia să fie în jur de o mie de pagini. Cine îi era clientul? Tolstoi? În cele din urmă m-am oprit într-o staţie de autobuz care avea un mic adăpost, în faţa unui aprozar şi a unei case funerare. În rama metalică a adăpostului era băgată cartea de vizită a unei firme de maxi-taxi.

Călătoria înapoi acasă a durat aproape o oră şi am avut timp din belşug ca să scot manuscrisul şi să-l studiez. Cartea se numea *Unul printre mulţi alţii.* Erau memoriile unui senator bătrân din Statele Unite, faimos numai prin aceea că se încăpăţânase să respire vreme de vreo sută şi cincizeci de ani. Potrivit oricăror standarde normale ale plictiselii, întrecea măsura – cu mult, mult, enorm de mult dincolo de plictiseală, într-o stratosferă total lipsită de oxigen, a nulităţii absolute. Maşina era supraîncălzită şi mirosea a mâncare la pachet stătută. Am început să simt că mi se face rău. Am pus manuscrisul

înapoi în pungă şi am coborât geamul. Drumul a fost patruzeci de lire sterline.

Tocmai plătisem şoferului şi traversam trotuarul către apartamentul meu, cu capul în jos prin ploaie, scotocindu-mă după chei, când am simţit că cineva mă atinge uşor pe umăr. M-am întors şi m-am ciocnit de un zid sau am fost lovit de un camion – asta a fost ce am simţit: o forţă metalică imensă m-a izbit şi am căzut pe spate în încleştarea unui al doilea bărbat. (Mi s-a spus după aceea că au fost doi, ambii de vreo douăzeci şi ceva de ani. Unul se învârtise prin faţa intrării la apartamentul de la demisol, celălalt a apărut de nu se ştie unde şi m-a prins pe la spate.) M-am prăbuşit, am simţit piatra aspră şi umedă a canalului de scurgere pe obraz şi m-am chinuit să-mi recâştig respiraţia, am gâfâit şi am ţipat ca un copil. Degetele trebuie să mi se fi încleştat pe punga de plastic într-o strânsoare disperată involuntară, pentru că am fost conştient, prin această durere mult mai mare, de una mai mică şi mai ascuţită – un flaut într-o simfonie – când un picior s-a trântit cu putere pe mâna mea şi ceva mi-a fost smuls.

Cu siguranţă, una dintre cele mai nepotrivite expresii din limba engleză este „pierderea respiraţiei", de vreme ce sugerează ceva lipsit de gravitate şi trecător – o scurtă oprire sau o uşoară pauză în respiraţie. Dar eu nu îmi *pierdusem respiraţia.* Fusesem izbit cu putere, pocnit şi semiasfixiat, doborât la pământ şi umilit. Îmi simţeam plexul solar ca şi cum ar fi fost lovit cu un cuţit. Gâfâind după aer, eram convins că fusesem înjunghiat. Eram conştient de oamenii care mă luau de braţe şi mă trăgeau în poziţie şezândă. Am fost sprijinit de un copac a cărui coajă tare mă împungea în coloană şi când, în fine, am reuşit să înghit nişte oxigen cu care să-mi umplu plămânii, am început imediat să-mi pipăi stomacul fără să mă uit, încercând să găsesc cu degetele rana căscată care ştiam că trebuia să se afle acolo, imaginându-mi intestinele împrăştiate în jurul meu. Dar când m-am uitat după sânge pe degetele umede, pe ele nu era decât apă de ploaie murdară, londoneză. Trebuie să-mi fi luat vreun minut ca să-mi dau seama că nu aveam să mor – că eram, în esenţă, intact – după care, tot ce am vrut a fost să scap de oamenii aceia inimoşi care se strânseseră în jurul meu şi-mi întindeau telefoane mobile şi-mi spuneau să sun la poliţie şi după o ambulanţă.

Perspectiva de a trebui să aştept zece ore ca să fiu examinat în fugă, după care să mai pierd o jumătate de zi pe la secţia de poliţie locală pentru a da o declaraţie, a fost de ajuns ca să mă propulseze afară din canal, în sus pe scări şi în apartamentul meu. Am încuiat uşa, mi-am dezlipit de pe mine hainele de deasupra şi m-am dus de m-am aşezat pe canapea, tremurând. Nu m-am mişcat vreme de, probabil, o oră, în timp ce umbrele reci ale acelei după-amieze de ianuarie s-au adunat treptat în încăpere. Apoi m-am dus în bucătărie şi mi-a venit să vărs în chiuvetă, după care mi-am turnat un whisky foarte mare.

Simţeam acum că ieşeam din şoc şi intram într-o stare de euforie. Într-adevăr, cu ceva alcool în mine mă simţeam fără îndoială bucuros. Mi-am verificat buzunarul dinăuntrul hainei şi încheietura mâinii: încă mai aveam portofelul şi ceasul. Singurul lucru care dispăruse era punga de plastic galbenă conţinând memoriile senatorului Alzheimer. Am râs în gura mare când mi i-am imaginat pe hoţi fugind în jos pe Ladbroke Grove şi oprindu-se în vreun gang să-şi vadă prada: *„Sfatul meu pentru orice tânăr care încearcă să intre în viaţa publică la ora actuală...”* Abia după un al doilea pahar am realizat că asta putea fi neplăcut. Poate că Moş Alzheimer nu însemna nimic pentru nime, dar Sidney Kroll putea vedea altfel chestiunea.

Am scos cartea de vizită. Sidney L. Kroll de la Brinkerhof Lombardi Kroll, avocaţi, M Street, Washington DC. După ce am stat să mă gândesc vreo zece minute, m-am dus de m-am aşezat înapoi pe canapea şi l-am sunat pe mobil. A răspuns la al doilea apel:

- Sid Kroll.
- Sidney, am spus, încercând să sun firesc spunându-i pe numele mic, n-ai să ghiceşti niciodată ce s-a întâmplat.
- Nişte tipi tocmai mi-au furat manuscrisul?

Pentru o clipă n-am fost în stare să scot niciun cuvânt.

- Dumnezeule, am spus, există ceva ce tu să nu ştii?
- Ce?

Tonul i s-a schimbat brusc.

- Isuse, a spus el, glumeam. Asta s-a întâmplat *cu adevărat*? Eşti bine? Unde eşti acum?

I-am explicat ce se întâmplase. Mi-a spus să nu-mi fac griji. Manuscrisul era *total* neimportant. Nu mi-l dăduse decât pentru că se gândise că m-ar fi putut interesa sub aspect profesional. Avea să-mi trimită altul. Ce aveam de gând să fac? Aveam să sun la poliţie? Am spus că puteam, dacă voia el, dar că în ceea ce mă privea pe mine, amestecarea poliţiei aducea în general mai multă bătaie de cap decât merita. Preferam să văd episodul doar ca pe o repriză de prost gust a caruselului vieţii urbane:

- Ştii, *que será será,* o bombă într-o zi, un jaf violent în următoarea.

A fost de acord.

- A fost o adevărată plăcere să facem cunoştinţă astăzi. Este grozav să te avem la bord, Cheerio, a spus, imediat înainte să închidă, şi în vocea lui a fost iarăşi acel mic zâmbet. *Cheerio.*

M-am dus în dormitor şi mi-am scos cămaşa. Pe piele, imediat deasupra stomacului şi sub coşul pieptului, aveam ştanţată o urmă orizontală, de culoare roşu-deschis. M-am dus în faţa oglinzii, ca să mă uit mai bine. Era lungă de vreo opt centimetri şi lată de unul şi avea marginile curios de precise. Asta nu a fost făcută de carne şi oase, m-am gândit. Aş fi spus că era un box. Arăta *profesional.* Am început să mă simt iarăşi ciudat şi m-am întors pe canapea.

Când a sunat telefonul, era Rick, să-mi spună că târgul fusese încheiat.

- Care-i treaba?, a spus el, întrerupându-se singur. Nu prea suni bine.
- Tocmai am fost atacat şi jefuit.
- Nu!

Încă o dată, am descris ce se întâmplase. Rick a scos cuvenitele zgomote de simpatie, dar în momentul în care a aflat că eram destul de bine ca să pot lucra, neliniştea i-a părăsit vocea. De îndată ce a putut, a întors convesaţia înapoi la ceea ce îl interesa pe el de fapt.

- Aşadar, poţi încă să zbori în State duminică?
- Sigur că da, nu sunt decât puţin şocat, asta-i tot.
- În regulă, ei bine, uite încă un şoc pentru tine. Pentru o lună de muncă, la un manuscris despre care se spune că este deja scris, Rhinehart Inc. sunt dispuşi să-ţi plătească două sute şi cincizeci de mii de dolari, plus cheltuielile.
- *Ce?*

Dacă nu m-aş fi aflat deja pe canapea, aş fi căzut pe ea. Se spune că fiecare om are preţul lui. Un sfert de milion de dolari pentru patru săptămâni de muncă era cam de zece ori preţul meu.

- Asta înseamnă cincizeci de mii de dolari plătiţi săptămânal pentru următoarele patru săptămâni, a spus Rick, plus un bonus de cincizeci dacă termini treaba la timp. Au să plătească ei avionul şi cazarea. Şi ai să fii menţionat pentru colaborare.
- Pe pagina de titlu?
- Te rog! La secţiunea de mulţumiri. Dar tot va fi remarcat de presa de profil. Am să am eu grijă de asta. Deşi pentru moment implicarea ta este strict confidenţială. Au fost foarte fermi în legătură cu asta.

Îl puteam auzi chicotind la celălalt capăt al firului şi mi-l imaginam lăsându-se pe spate cu scaunul.

- O, da, o întreagă nouă lume largă se deschide înaintea ta, băiatule!

Aici avea dreptate.

Trei

Dacă eşti exagerat de timid şi ţi se pare dificil să-i faci pe alţii
să se relaxeze şi să aibă încredere în ei, atunci s-ar putea ca scrisul din umbră să nu fie de tine.
Ghostwriting

Zborul 109 al lui American Airlines era programat să plece de pe Heathrow spre Boston la 10:30 în dimineaţa de duminică. Rhinehart a trimis prin curier un bilet dus, la clasa business, sâmbătă după-amiaza, împreună cu un contract şi un acord de confidenţialitate. A trebuit să le semnez pe amândouă în timp ce curierul aştepta. Am avut încredere că Rick făcuse contractul cum trebuie şi nici măcar nu m-am ostenit să-l citesc; înţelegerea de confidenţialitate am scanat-o rapid pe hol. Este aproape hazlie, în perspectiva trecutului: *„Voi trata toate informaţiile confidenţiale ca fiind strict private şi confidenţiale şi am să fac tot ce va fi necesar pentru a împiedica de a fi dezvăluite sau făcute publice vreunei terţe persoane sau vreunei persoane interesate... Nu voi folosi sau dezvălui sau permite dezvăluirea de către nicio persoană a informaţiilor confidenţiale în beneficiul vreunei terţe persoane... Nici eu, nici persoanele interesate, prin niciun mijloc, nu vom copia sau preda cuiva informaţia confidenţială integrală sau vreo parte a ei fără permisiunea anterioară a Proprietarului...*" Am semnat fără nicio ezitare.

Mi-a plăcut întotdeauna să pot dispărea rapid. De obicei, îmi lua cam cinci minute ca să îmi pun viaţa din Londra la păstrare la rece. Toate facturile îmi erau plătite direct din cont. Nu erau niciun fel de abonamente de anulat – nici lapte, nici ziare. Femeia care îmi făcea curăţenie, pe care oricum abia dacă o zăream, se uita de două ori pe săptămână şi-mi strângea corespondenţa de la parter. Îmi curăţasem masa de lucru de orice hârtii. Nu aveam nicio programare. Cu vecinii nu vorbisem niciodată. Kate se părea că mă părăsise definitiv. Majoritatea prietenilor mei intraseră de multă vreme în împărăţia vieţii de familie, de pe ale cărei ţărmuri

depărtate, după părerea mea, niciun călător nu s-a mai întors vreodată. Părinţii îmi muriseră. Nu aveam fraţi sau surori. Aş fi putut muri eu însumi şi, din punctul de vedere al tuturor celorlalţi, viaţa mea ar fi continuat ca şi mai înainte. Am pregătit o valiză cu schimburi pentru o săptămână, un pulover şi o pereche de pantofi de schimb. Mi-am pus laptopul şi aparatul de înregistrare cu minidiscuri în geanta de umăr. Aveam să folosesc spălătoria hotelului. Orice altceva avea să îmi trebuiască, aveam să cumpăr la sosire.

Mi-am petrecut restul zilei şi seara sus, în camera mea de lucru, citind din cărţile pe care mi le cumpărasem despre Adam Lang şi făcând o listă cu întrebări. Nu vreau să par prea Jekyll şi Hyde în privinţa asta, dar când începuse să se însereze – când luminile s-au aprins în marile turnuri de locuinţe de dincolo de depoul de cale ferată, iar steluţele roşii, albe şi verzi au început să clipească şi să cadă înspre aeroport – am simţit cum încep să intru în pielea lui Lang. Era cu câţiva ani mai în vârstă decât mine, dar în afară de asta, trecuturile noastre erau similare. Asemănările nu mă izbiseră înainte: singur la părinţi, născut în Midlands, cu şcoala generală făcută lângă casă, diplomă de la Cambridge, pasiune pentru teatrul studenţesc, deloc atras de politica studenţească.

M-am întors să mă uit la fotografii. *„Interpretarea irezistibil de hazoasă, de către Lang, a unei găini responsabile peste o fermă de oameni, din revista pusă în scenă de Cambridge Footlights în anul 1972, i-a adus aplauze entuziaste”.* Mă imaginam alergând împreună cu el după aceleaşi fete, ducând la Edinburgh Fringe membrii distribuţiei vreunui spectacol prost, într-o dubiţă Volkswagen ostenită, împărţind camere de hotel, îmbătându-ne. Şi totuşi, cumva, metaforic vorbind, eu rămăsesem o găină, în timp ce el mersese mai departe şi ajunsese prim-ministru. Acesta era punctul în care puterile mele normale de empatie mă părăseau, pentru că nu părea să fie nimic în primii lui douăzeci şi cinci de ani care îi putea explica pe ceilaţi douăzeci şi cinci. Dar avea să fie destul timp, îmi făceam socoteala, ca să-i găsesc vocea.

Am verificat încă o dată uşa în seara aceea, înainte de a mă duce la culcare, şi am visat că mă ţineam după Adam Lang printr-un labirint scăldat în ploaie de străduţe pavate cu cărămidă roşie. Când m-am urcat într-un

minitaxi şi şoferul s-a întors spre mine, să mă întrebe unde voiam să merg, avea faţa lugubră a lui McAra.

*
*   *

A doua zi dimineaţă, Heathrow arăta ca un film ştiinţifico-fantastic prost, cu acţiunea plasată în viitorul apropiat, după preluarea statului de către forţele de securitate. La intrarea terminalului erau parcate două camioane blindate pentru transportul trupelor. În interior patrulau vreo duzină de soldaţi cu mitraliere à la Rambo şi tunşi prost. Şiruri imense de pasageri stăteau la coadă ca să fie căutaţi de arme ascunse şi să fie trecuţi prin aparate cu raze X, purtându-şi într-o mână pantofii, iar în cealaltă pateticele lor obiecte de igienă personală, băgate în pungi transparente. Se pretinde că a călători este o libertate, dar eram cam la fel de liberi ca nişte şoareci de laborator. Aşa vor administra ei următorul holocaust, m-am gândit, înaintând puţin câte puţin, ştergând pe jos cu ciorapii din picioare: ei au să ne scoată pur şi simplu bilete de avion, iar noi o să facem exact ce ni se va spune.

Odată trecut de punctul de verificare, m-am îndreptat prin holurile cu mărfuri scutite de vamă spre sala de aşteptare a lui American Airlines, decis să nu mă ating decât de o ceaşcă de cafea oferită gratis şi de paginile de sport de duminică dimineaţa. Un canal de ştiri prin satelit bodogănea într-un colţ. Nimeni nu se uita. Mi-am preparat un espresso dublu şi tocmai dădeam pagina la ştirile din fotbal dintr-un tabloid, când am auzit cuvintele „Adam Lang". Cu trei zile mai devreme, ca oricine altcineva din sala de aşteptare, nu aş fi dat nicio importanţă, dar acum a fost ca şi cum propriul meu nume era strigat în gura mare. M-am dus şi am stat în picioare în faţa ecranului, încercând să-mi dau seama despre ce era vorba.

Pentru început, nu părea prea important. Suna ca nişte ştiri lipsite de interes. Patru cetăţeni britanici fuseseră ridicaţi din Pakistan în urmă cu câţiva ani – „răpiţi de CIA", potrivit avocatului lor – duşi la o bază militară secretă din Europa de Est şi torturaţi. Unul dintre ei murise în timpul interogatoriilor, ceilalţi trei fuseseră băgaţi în închisoarea de la Guantanamo. Noua întorsătură, aparent, era că un ziar de duminică obţinuse un document

scurs de la ministerul apărării, care părea să sugereze că Lang ordonase unei unităţi SAS să-i prindă pe cei patru şi să-i predea agenţilor CIA. Au urmat diverse expresii de indignare, din partea unui avocat specializat în drepturile omului şi a unui purtător de cuvânt al guvernului pakistanez. Filme de arhivă îl arătau pe Lang purtând o ghirlandă de flori la gât în timpul unei vizite în Pakistan, pe când era prim-ministru. Un purtător de cuvânt pentru Lang a fost citat ca spunând că fostul prim-ministru nu ştia nimic despre rapoarte şi refuza să comenteze. Guvernul britanic respinsese în mod repetat cereri pentru instituirea unor audieri oficiale. Programul a trecut mai departe la ştirile meteo şi asta a fost tot.

Mi-am aruncat privirile în jur, prin sala de aşteptare. Nimeni altcineva nu se clintise de la locul lui. Şi totuşi, fără să ştiu de ce, mă simţeam de parcă cineva îmi plimbase o bucată de gheaţă în lungul şirei spinării. Mi-am scos celularul şi l-am sunat pe Rick. Nu-mi aminteam dacă plecase înapoi spre America sau nu. S-a vădit că stătea la vreun kilometru şi ceva depărtare, în sala de aşteptare a lui British Airways, pregătindu-se de îmbarcare pentru zborul lui spre New York.

- Ai văzut adineauri ştirile?, l-am întrebat.

Spre deosebire de mine, Rick era dependent de ştiri.

- Povestea cu Lang? Sigur.
- Crezi că-i ceva adevărat în ea?
- Eu de unde naiba să ştiu? Cui îi pasă dacă e? Cel puţin, îşi menţine numele pe primele pagini.
- Crezi c-ar trebui să-l întreb despre asta?
- Pe cine crezi că doare-n cur?

Prin receptor, am auzit un difuzor urlând un anunţ pe fundal.

- Îmi anunţă zborul. Trebuie să închid.
- Înainte să închizi, am spus eu repede, pot să-ţi cer părerea despre ceva? Când am fost atacat vineri – cumva nu a prea avut sens, felul în care mi-au lăsat portofelul şi au fugit numai cu un manuscris. Dar uitându-mă la ştirea asta – ei bine, pur şi simplu mă

întrebam: ţie nu ţi se pare că au crezut că aveam memoriile lui Lang?

- Dar cum era să ştie ei despre asta?, a spus Rick pe un ton nedumerit. Tu abia îi întâlnisei pe Maddox şi pe Kroll. Eu încă mai negociam contractul.
- Păi, poate că cineva supraveghea birourile editurii şi apoi m-a urmărit când am plecat. *Era* o pungă de plastic galben deschis, Rick. Era ca şi cum aş fi cărat un semnal luminos.

Iar apoi mi-a venit un alt gând, atât de alarmant, încât nici nu ştiam de unde să încep.

- Dacă tot eşti pe fir, ce ştii despre Sidney Kroll?
- Tânărul Sid?

Rick a scos un chicotit de admiraţie.

- Ei, e mare figură, nu-i aşa? Ăsta o să-i lase fără pâine pe escrocii cinstiţi, ca mine. Îşi cere plata ca sumă fixă, nu pe bază de comision şi n-ai să găseşti un fost preşedinte sau membru de guvern care să nu-l vrea în echipă. De ce?
- Nu este posibil, nu-i aşa, am spus ezitând, dând glas gândului mai mult sau mai puţin pe măsură ce se forma, ca el să-mi fi dat manuscrisul ăla pentru că s-a gândit – în caz că ne urmărea cineva – s-a gândit dă ar arăta ca şi cum aş fi părăsit clădirea ducând cartea lui Adam Lang?
- De ce naiba ar fi făcut-o?
- Nu ştiu. Ca să se amuze? Ca să vadă ce avea să se întâmple?
- Să vadă dacă aveai să fii atacat şi jefuit?
- Okay, în regulă, sună nebuneşte, dar numai gândeşte-te bine pentru o clipă. De ce este editura atât de paranoică în legătură cu manuscrisul? Nici măcar lui Quigley nu i s-a permis să îl vadă. De ce nu-l lasă să iasă din America? Poate pentru că sunt convinşi că cineva aici este disperat să pună mâna pe el.
- Şi?
- Aşa că poate Kroll m-a folosit ca momeală – un fel de capră priponită – ca să vadă cine era pe urmele lui, să afle cât de departe ar fi dispuşi să meargă.

Chiar în timp ce vorbele îmi ieşeau din gură, am ştiut că sunam ridicol.

- Dar cartea lui Lang e un ghiveci de căcat plicticos!, a spus Rick. Singurii oameni de care vor să o ţină departe la acest moment sunt acţionarii! D*e-asta* e ţinută la secret.

Începeam să mă simt ca un idiot. Aş fi părăsit eu subiectul, dar Rick se amuza prea tare.

- O capră priponită!

I-aş fi putut auzi hohotul de râs de la celălalt terminal şi fără telefon.

- Stai să punem lucrurile la locul lor. Potrivit teoriei tale, cineva ar fi trebuit să ştie că Sidney Kroll era în oraş, să ştie unde se afla vineri dimineaţa, să ştie ce veniseră să discute...
- E-n regulă, am spus. Hai s-o lăsăm baltă.
- ... *să ştie* că ar fi putut să dea manuscrisul lui Lang unei noi umbre, să ştie cine erai tu când ai ieşit de la întâlnire, să ştie unde locuiai. Pentru că ai spus că te aşteptau, nu? Pfiu! Asta trebuie să fi fost o operaţiune serioasă. Prea mare pentru un ziar. Ăsta trebuie să fi fost un *guvern*...
- Las-o baltă, am spus, reuşind în cele din urmă să-l fac să înceteze. Mai bine ţi-ai prinde avionul.
- Da, ai dreptate. Ei bine, călătorie plăcută. Trage un pui de somn în avion. Suni ciudat. Vorbim săptămâna viitoare. Şi nu-ţi mai face griji.

A închis telefonul.

Am rămas ţinând în mână telefonul mut. Era adevărat. Sunam ciudat. M-am dus la toaletă. Pe locul unde fusesem lovit vineri se formase o vânătaie care era colorată în mov şi negru şi era galbenă pe margini, ca explozia unei supernove dintr-un manual de astronomie.

La puţin timp după aceea, au anunţat că începea îmbarcarea pentru zborul spre Boston şi, îndată ce am fost în aer, nervii mi s-au liniştit. Îmi place foarte mult momentul

Ăla în care un peisaj cenuşiu, tern, dispare din ochi într-o clipire dedesubtul tău şi avionul se înalţă prin nori ca printr-un tunel, ca să ţâşnească în lumina soarelui. Cine poate să fie deprimat la trei mii de metri altitudine, când soarele străluceşte, iar ceilalţi bieţi fraieri sunt încă lipiţi de sol? Am băut un pahar. M-am uitat la un film. Am aţipit o vreme. Dar trebuie să recunosc şi că am scotocit cabina aia de la clasa business după toate ziarele de duminică pe care le-am putut găsi, am ignorat singura dată paginile de sport şi am citit tot ce fusese scris despre Adam Lang şi cei patru inşi suspectaţi de a fi terorişti.

*

*   *

Ne-am apropiat, în fine, de Aeroportul Logan la ora unu după-amiaza, ora locală.

Când coboram deasupra Portului Boston, soarele pe care îl urmăriserăm întreaga zi părea să călătorească pe deasupra apei împreună cu noi, izbind zgârâie-norii din centrul oraşului unul după altul: coloane în erupţie de alb şi albastru, auriu şi argintiu, un joc de artificii din sticlă şi oţel. O, America mea!, m-am gândit, nou-găsitul meu tărâm – tărâmul meu, unde piaţa cărţii este de cinci ori mai mare decât cea din Regatul Unit – pogoară-ţi lumina asupra mea! Stând la coadă la ghişeul de imigrări, efectiv am murmurat „The Star-Spangled Banner”. Nici măcar tipul de la Departamentul de Securitate Internă – care întruchipa regula conform căreia cu cât numele unei instituţii este mai populist, cu atât mai stalinistă îi este funcţia – nu mi-a putut ştirbi optimismul. Stătea, încruntându-se în spatele ghi- şeului lui din sticlă la însăşi ideea că cineva zbura cinci mii de kilometri pentru a petrece o lună pe Martha's Vineyard în toiul iernii. Când a descoperit că sunt scriitor, nu m-ar fi putut trata cu mai mare suspiciune nici dacă aş fi purtat o salopetă portocalie[1].

- Ce fel de cărţi scrieţi?
- Autobiografii.

Asta, evident, l-a băgat în ceaţă. A bănuit ceva băşcălie, dar nu era foarte sigur.

- Autobiografii, ha? Nu trebuie să fii faimos ca să faci asta?
- Nu mai e necesar.

S-a uitat cu mare atenţie la mine, apoi a început să clatine încet din cap, ca un sfântul Petre plictisit la porţile raiului, având de a face cu încă un păcătos care voia să-l vrăjească în încercarea de a pătrunde în paradis.

- Nu mai e necesar, a repetat el cu o expresie de infinită neplăcere.

A pus mâna pe ştampila de metal şi a apăsat-o de două ori. M-a lăsat înăuntru pentru treizeci de zile.

După ce am terminat cu serviciul de imigrare, mi-am deschis telefonul. Arăta un mesaj de bun venit de la asistenta personală a lui Lang, cineva cu numele de Amelia Bly, scuzându-se pentru a nu-mi fi pus la dispoziţie un şofer care să mă ia de la aeroport. În schimb, îmi sugera să iau un autobuz până la terminalul de feribot de la Woods Hole şi-mi promitea că la debarcarea pe Martha's Vineyard avea să mă aştepte o maşină. Am cumpărat un *Nezv York Times* şi un *Boston Globe* şi m-am uitat prin ele cât am aşteptat să plece autobuzul, ca să văd dacă aveau ştirea despre Lang, dar fie fusese difuzată prea târziu pentru ele, fie nu îi interesase.

Autobuzul era aproape gol, aşa că m-am aşezat în faţă, lângă şofer, şi m-am uitat cum înaintam spre sud prin hăţişul de autostrăzi, ieşind afară din oraş şi intrând în câmp deschis. Erau câteva grade sub zero şi cerul era limpede, dar ninsese nu cu mult timp înainte. Zăpada era strânsă în grămezi lângă drum şi se ţinea de crengile mai înalte din pădurile ce se întindeau de o parte şi de alta în valuri uriaşe de alb şi verde. Noua Anglie este în esenţă Vechea Anglie pe steroizi – drumuri mai largi, păduri mai mari, spaţii mai ample; până şi cerul părea uriaş şi lucios. Aveam sentimentul plăcut de a fi câştigat timp, imaginându-mi o noapte de duminică cenuşie, umedă, în Londra, în contrast cu acest tărâm de iarnă, de după-amiază sclipitoare. Dar, treptat, a început să se întunece şi aici. Cred că trebuie să fi fost aproape şase când am ajuns

la Woods Hole şi am parcat la terminalul feribotului; între timp, apăruseră luna şi stelele.

Destul de ciudat, abia când am văzut semnul feribotului mi-am amintit să-i acord un gând lui McAra. Nu era totuşi de mirare că chestiunea măsurii hainelor răposatului, relativ la slujba contractată, să nu fie ceva de care să am grijă să nu uit, mai ales după ce fusesem atacat. Dar în timp ce îmi trăgeam valiza după mine în biroul de bilete, ca să-mi plătesc traversarea, şi apoi am ieşit iarăşi afară în vântul aspru, mi-a fost foarte uşor să mi-l imaginez pe predecesorul meu făcând aceleaşi manevre cu numai trei săptămâni în urmă. El fusese beat, desigur, ceea ce eu nu eram. M-am uitat în jur. Erau câteva baruri de cealaltă parte a parcării. Poate că intrase în vreunul dintre ele? Nici mie nu mi-ar fi stricat ceva de băut. Dar apoi m-aş fi aşezat exact pe acelaşi scaun de bar pe care stătuse aşezat şi el, iar asta ar fi macabru, m-am gândit, ca participarea la vreunul dintre tururile locurilor în care s-au săvârşit crime în Hollywood. Aşa că m-am aşezat şi eu la rând, împreună cu alţi pasageri, şi am încercat să citesc numărul de duminică al lui *Times,* trăgându-mă lângă perete ca să mă apăr de vânt. Era şi un panou din lemn, pe care scria cu vopsea: „Nivelul actual al ameninţării la scară naţională este ridicat". Simţeam mirosul mării, dar era prea întuneric să o pot vedea.

Problema e că, din moment ce începi să te gândeşti la ceva, nu te poţi întotdeauna face de unul singur să te opreşti. Majoritatea maşinilor care aşteptau să se îmbarce pe feribot aveau motoarele pornite, pentru ca şoferii să le poată folosi încălzirea pe frigul acela şi m-am trezit uitându-mă după un Ford Escape SUV de culoare gălbuie. Apoi, după ce m-am urcat pe vas şi am suit scara din metal care vibra la fiecare pas până la puntea pentru pasageri, m-am întrebat dacă pe aici venise McAra. Mi-am spus să o las moartă, că mă ambalam pentru nimic. Dar presupun că umbrele morţilor şi scriitorii din umbră se asociază în mod firesc. M-am aşezat pe o bancă în cabina cu aer închis a pasagerilor şi am studiat feţele obişnuite, oneste, ale tovarăşilor mei de călătorie, iar apoi, când vasul a început să trepideze şi s-a desprins de debarcader, mi-am împăturit ziarul şi am ieşit afară, pe puntea deschisă de sus.

Este uimitor cum frigul şi întunericul conspiră împreună ca să modifice totul. Îmi imaginez că, într-o

seară de vară, feribotul pentru Martha's Vineyard trebuie să fie o încântare. Are o punte mare, în formă de pâlnie, vopsită în dungi, ieşită direct dintr-o carte de poveşti, şi şiruri de scaune din plastic albastru, aşezate cu faţa spre mare pe toată lungimea punţii, unde familiile cu siguranţă că stau aşezate, în tricouri şi pantaloni scurţi, cu adolescenţi afişând plictiseala şi taţi ţopăind cu entuziasm încoace şi-ncolo. Dar în această seară de ianuarie, puntea era pustie, iar vântul din nord, suflând dinspre Cape Cod, îmi pătrundea pe sub jachetă şi pe sub cămaşă şi mă îngheţa, făcându-mi pielea ca de găină. Luminile de la Woods Hole s-au pierdut în depărtare. Am trecut pe lângă o baliză care marca intrarea în canal, ce se clătina nebuneşte în toate părţile ca şi cum ar fi încercat să se elibereze din încleştarea vreunui monstru subacvatic. Clopotul ei bătea în pas cu valurile, ca un clopoţel funerar, iar stropii de apă sărată zburau în bătaia vântului la fel de răutăcios ca scuipatul unei vrăjitoare.

Mi-am îndesat mâinile în buzunare, mi-am adunat umerii de o parte şi de alta a gâtului şi am traversat nesigur spre babord. Balustrada nu era înaltă decât până la brâu şi pentru prima oară mi-am dat seama cât de uşor trebuie să se fi răsturnat McAra peste ea. A trebuit de fapt să mă ţin bine ca să nu alunec eu însumi. Rick avea dreptate. Linia dintre accident şi sinucidere nu este întotdeauna clar trasată. Te poţi sinucide fără ca măcar să te fi hotărât vreodată cu adevărat. Simplul fapt de a te apleca prea mult în afară şi de a-ţi imagina cum ar fi te-ar putea face să te prăbuşeşti. Te-ai lovi de apa aia palpitândă, neagră şi îngheţată, cu o izbitură care te-ar duce la mai bine de trei metri dedesubt, iar când ai reveni la suprafaţă vasul ar putea fi deja la vreo treizeci de metri depărtare. Am sperat ca McAra să fi supt destulă tărie ca să nu mai simtă oroarea, dar mă îndoiam că ar exista vreun om beat pe lume care să nu se trezească la cufundarea totală într-o mare având numai jumătate de grad peste temperatura de îngheţ.

Şi nimeni nu l-ar fi auzit căzând. Asta era cealaltă problemă. Vremea nu era nici pe departe atât de rea cum fusese cu trei săptămâni în urmă şi totuşi, aruncându-mi privirile în jur, nu am văzut nici ţipenie de om pe punte. Am început să tremur de-a binelea atunci; dinţii îmi clănţăneau ca vreo noutate în materie de maşinării de bâlci.

Am coborât la bar, să beau ceva.

*
* *

Am ocolit farul de la West Chop şi am ajuns la debarcaderul feribotului de pe Martha's Vineyard cu puţin înainte de şapte, andocând la mal cu zornăit de lanţuri şi o izbitură care aproape că m-a făcut să zbor pe scări în jos.

Nu mă aşteptasem la un comitet de primire, ceea ce a fost în regulă, pentru că nu am avut parte de aşa ceva, ci numai de un şofer de taxi local, bătrâior, care ţinea în mână o pagină ruptă dintr-un carneţel, cu numele meu greşit scris pe ea. În timp ce el îmi punea valiza în spate, vântul a ridicat o foaie mare de plasatic transparent şi a trimis-o răsucindu-se şi rostogolindu-se peste pătura de gheaţă din parcare. Cerul era albit de stele.

Cumpărasem un ghid al insulei, aşa că aveam o idee vagă la ce să mă aştept. Peste vară, populaţia este de o sută de mii, dar când cei veniţi în concediu şi-au închis casele de vacanţă şi au migrat spre vest pentru iernat, populaţia scade la cincisprezece mii. Aceştia sunt rezistenţii, localnicii insulei: oamenii care numesc continentul „America”. Sunt două autostrăzi, un set de semafoare şi zeci de drumuleţe nisipoase care duc la locuri cu nume precum Squibnocket Pond şi Job's Neck Cove[2]. Şoferul nu mi-a adresat niciun cuvânt pe toată durata călătoriei, m-a cercetat numai, cu luare-aminte, în oglindă. Când privirile mele i-au întâlnit uitătura lăcrimoasă pentru a douăzecea oară, m-am întrebat dacă nu cumva exista vreun motiv pentru care nu îi făcea plăcere că mă luase. Poate îl reţineam de la ceva. Era greu de imaginat ce. Străzile din preajma terminalului erau, cele mai multe, pustii, iar o dată ieşiţi din Vineyard Haven şi intraţi pe autostrada principală, nu s-a mai văzut nimic, decât întuneric.

La acel moment, călătoream deja de şaptesprezece ore. Nu ştiam unde mă aflu sau prin ce piesaj treceam, sau măcar încotro mă îndreptam. Toate încercările de a lega o conversaţie dăduseră greş. Nu vedeam nimic în afara reflecţiei mele în întunecimea rece a geamului. Mă simţeam ca şi cum aş fi ajuns la marginea pământului, precum un explorator englez din secolul şaptesprezece care urma să se întâlnească pentru prima oară cu indienii

Wampanoag, băştinaşii locului. Am scăpat un căscat zgomotos şi mi-am acoperit repede gura cu dosul palmei.

— Îmi pare rău, am explicat ochilor fără trup din oglinda retrovizoare. Acolo de unde vin eu este trecut de miezul nopţii.

Şoferul a clătinat din cap. La început nu mi-am putut da seama dacă o făcea cu simpatie sau dezaprobator; după care am realizat că încerca să-mi spună că nu avea niciun rost să încerc să vorbesc cu el: era surd. Am început să mă uit iarăşi pe fereastră.

După o vreme am ajuns la o intersecţie şi am făcut la stânga, intrând în ceea ce bănuiala mea a fost că trebuia să fie Edgartown, o aşezare de case albe placate cu scândură, cu gărduţuri albe din şipci ascuţite, cu grădiniţe mici şi verande, luminate de felinare de stradă victoriene, bogat ornamentate. Nouă din zece erau în întuneric, dar prin cele câteva ferestre care străluceau cu lumină galbenă am zărit picturi în ulei de corăbii cu pânze şi strămoşi mustăcioşi. La baza colinei, dincolo de vechea bisericuţă a pescarilor de balene, o lună mare, învăluită în ceaţă, arunca o lumină argintie peste acoperişurile învelite în şindrilă de lemn şi contura catargele din port. Din vreo două coşuri se înălţau vălătuci de fum de lemn. Mă simţeam ca şi cum m-aş fi plimbat pe un platou de filmare pentru *Moby Dick.* Farurile au descoperit un indicator pentru feribotul de Chappaquiddick şi nu mult după aceea am parcat în faţa hotelului Lighthouse View.

Din nou, îmi puteam imagina scena în timpul verii: găleţi şi lopeţi şi plase de pescuit îngrămădite pe o verandă, sandale din rafie lăsate în faţa uşii, o dâră de nisip alb înşirată dinspre plajă – genul ăsta de lucruri. Dar în afara sezonului, marele şi vechiul hotel din lemn scârţâia şi pocnea în bătaia vântului ca o corabie cu pânze, înţepenită pe un recif de corali. Presupun că administraţia hotelului trebuie să fi aşteptat primăvara ca să decojească vopseaua umflată şi să spele crusta de sare de pe ferestre. Marea tălăzuia undeva în apropiere, prin întuneric. Am rămas în picioare, cu valiza lângă mine pe platforma din lemn, şi m-am uitat cum luminile taxiului au dispărut la o cotitură, cu un sentiment apropiat de nostalgie.

În holul de primire, o fată îmbrăcată ca o slujnică victoriană, cu o bonetă cu dantelă albă, mi-a înmânat un mesaj din partea biroului lui Lang. Aveam să fiu preluat a

doua zi dimineaţa, la ora zece, şi trebuia să-mi iau şi paşaportul cu mine, pentru a-l arăta la paznici. Începeam să mă simt ca un participant la un tur de mistere: de îndată ce soseam la o locaţie, mi se dădea un nou set de instrucţiuni, pentru a continua spre următoarea. Hotelul era gol, restaurantul în întuneric. Mi s-a spus că puteam să-mi aleg camera, aşa că am ales una de la etajul întâi, cu un birou la care puteam lucra şi cu fotografii ale vechiului Edgartown pe pereţi: casa lui John Coffin, *circa* 1890; vasul balenieră *Splendid* la cheiul Osborn, *circa* 1870. După ce a plecat recepţionista, mi-am pus pe birou laptopul, lista cu întrebări şi articolele pe care le rupsesem din ziarele de duminică şi apoi m-am întins pe pat.

Am adormit imediat şi nu m-am mai trezit până la două dimineaţa, când ceasul meu biologic, încă potrivit la ora Londrei, a început să bată ca Big Ben. Am pierdut zece minute căutând un minibar, până când mi-am dat seama că aşa ceva nu exista. Dintr-un impuls, am sunat la numărul de acasă al lui Kate. Ce anume aveam să-i spun, nu aveam deloc idee. În orice caz, nu mi-a răspuns nimeni. Aveam de gând să închid, dar în loc de asta m-am trezit vorbind cam incoerent, pentru robotul ei. Probabil că plecase la lucru foarte devreme. Fie asta, fie nu venise acasă noaptea trecută. Asta era ceva care trebuia să-mi dea de gândit şi în consecinţă m-am gândit. Faptul că nu aveam pe cine să dau vina, în afară de mine însumi, nu m-a făcut deloc să mă simt mai bine. Am făcut un duş, după care m-am băgat înapoi în pat, am stins lampa şi mi-am tras plapuma umedă până la bărbie. La fiecare câteva secunde, pulsul leneş al farului umplea camera cu o lumină slabă, roşietică. Trebuie să fi zăcut aşa ore în şir, cu ochii larg deschişi, complet treaz şi totuşi ca lipsit de trup, şi în acest fel mi-am petrecut prima noapte pe Martha's Vineyard.

*

*   *

Peisajul care s-a închegat din lumina răsăritului a doua zi dimineaţa a fost plat şi aluvionar. De partea cealaltă a drumului de sub fereastra mea era un pârâu, apoi porţiuni cu stuf, iar dincolo de asta o plajă şi marea. Un far victorian drăguţ, cu acoperişul în formă de clopot şi un balcon din fier forjat, se înălţa deasupra strâmtorii,

pe o limbă lungă de pământ, la vreun kilometru şi jumătate depărtare. Acela, mi-am dat seama, trebuia să fie Chappaquiddick. O flotilă de sute de păsări de mare mici şi albe, intr-o formaţie la fel de strânsă ca a unui banc de peşti, se înălţa şi se răsucea şi apoi se năpustea spre apele puţin adânci.

Am coborât şi am comandat un mic dejun uriaş. De la micul chioşc de lângă recepţie am cumpărat un exemplar din *The New York Times*. Articolul după care mă uitam eu era îngropat adânc în secţiunea de ştiri internaţionale, iar apoi re-înmormântat, pentru a i se asigura maximă obscuritate, mult în josul paginii:

LONDRA (AP) – Fostul prim-ministru Adam Lang a autorizat folosirea ilegală a trupelor forţelor speciale britanice, în Pakistan, pentru capturarea a patru persoane suspectate de a fi terorişti al-Qaeda, iar apoi i-a predat pentru interogare de către CIA, potrivit unor rapoarte de aici, din ziarul de duminică.

Cei patru – Nasir Ashraf, Shakeel Qazi, Salim Khan şi Faruk Ahmed – toţi cetăţeni britanici, au fost capturaţi în oraşul pakistanez Peshawar, în urmă cu cinci ani. Se pune că au fost transferaţi în afara ţării, la o locaţie secretă, şi torturaţi. Dl. Qazi, dl, Khan şi dl. Ahmed au fost ulterior deţinuţi la Guantanamo, timp de trei ani. Numai dl. Ahmed rămâne şi în prezent în custodia Statelor Unite.

Potrivit unor documente obţinute de *Sunday Times* din Londra, dl. Lang a autorizat personal „Operaţiunea Furtuna”, o misiune secretă pentru răpirea celor patru bărbaţi de către Serviciile Aeriene Speciale (SAS) – serviciile de elită file Marii Britanii.

O asemenea operaţiune ar fi fost ilegală atât potrivit legilor britanice, cât şi celor internaţionale.

Ministrul britanic al apărării a refuzat aseară să comenteze atât pe marginea autenticităţii documentelor, cât şi a existenţei „Operaţiunii Furtuna”. Un purtător de cuvânt al d-lui Lang a spus că acesta nu avea nicio intenţie să emită vreo declaraţie.

Am citit ştirea de la un capăt la altul de trei ori. Nu părea să aducă prea multe în plus. Sau aducea? Era greu să mai spui. Comportamentul moral al cuiva nu mai era la fel de riguros pe cât fusese cândva. Metode pe care generaţia tatălui meu le-ar fi considerat ca întrecând orice limită, chiar şi atunci când luptau împotriva naziştilor – tortura, de pildă – erau acum, se pare, comportamente civilizate acceptabile. Am decis că cei zece la sută din populaţie cărora le pasă de aceste lucruri ar fi oripilaţi de

raport, presupunând că ar reuşi vreodată să dea de el; ceilalţi nouăzeci nu ar face decât să ridice din umeri. Ni se spusese că Lumea Liberă făcea o plimbare prin partea întunecată. La ce se aşteptau oamenii?

Mai aveam două ore de pierdut până când trebuia să vină maşina după mine, aşa că am pornit la o plimbare pe podişca din lemn, înspre far, apoi prin Edgartown. La lumina zilei, părea încă şi mai gol decât păruse seara trecută. Veveriţe se alergau netulburate pe trotuare şi se căţărau cu repeziciune în copaci. Trebuie să fi trecut pe lângă mai bine de douăzeci de case pitoreşti de căpitani de baleniere, din secolul nouăsprezece, şi niciuna dintre ele nu părea să fi fost ocupată. Platformele de observaţie, mărginite de balustrade, de pe faţadele şi lateralele lor erau pustii. Nicio femeie învăluită într-un şal negru nu privea îndoliat către mare, aşteptând ca bărbaţii casei să se întoarcă acasă – pesemne din motivul că bărbaţii casei erau cu toţii pe Wall Street. Restaurantele erau închise; micile buticuri şi galerii erau complet golite de marfă. Voisem să-mi cumpăr o jachetă pentru vânt, dar niciun magazin nu era deschis. Vitrinele erau pline de praf şi de pleavă de insecte moarte. „Mulţumim pentru un sezon minunat!!!”, spuneau cardurile lăsate în uşi. „Ne vedem la primăvară!”

La fel era şi în port. Culorile predominante ale portului erau cenuşiul şi albul – marea cenuşie, cerul alb, acoperişurile acoperite cu şindrilă cenuşie, pereţii placaţi cu scânduri orizontale albe, catarge de drapel albe, cheiuri cu vopsea îmbătrânită albastru-cenuşie şi verde-cenuşie, pe care stăteau cocoţaţi pescăruşi asortaţi, alb cu cenuşiu. Era ca şi cum Martha Stewart coordonase culorile întregului loc. Omul şi Natura. Chiar şi soarele, acum plutind discret peste Chappaquiddick, avea bunul gust de a străluci alb-palid.

Mi-am pus mâna streaşină ca să-mi feresc ochii şi m-am concentrat să mă uit la fâşia de plajă din depărtare, cu casele ei de vacanţă izolate. Acela era locul unde cariera senatorului Edward Kennedy făcuse o cotitură dezastruoasă. Potrivit ghidului meu, întreaga Marths's Vineyard

Fusese un loc de joacă peste vară pentru membrii familiei Kennedy, cărora le plăcea să navigheze încoace peste zi, venind de la Hyannisport. Exista o poveste despre cum Jack, pe când era preşedinte, voise să-şi

amareze vasul de un chei privat al Yacht Clubului din Edgartown, dar se hotărâse să navigheze mai departe când a văzut rândurile strânse ale membrilor clubului, republicani până la unul, aliniaţi cu braţele încrucişate pe piept, uitându-se la el, provocându-l să tragă la ţărm. Era în vara dinainte de a fi împuşcat.

Cele câteva iahturi amarate acum erau îmbrobodite pentru iarnă. Singura mişcare era a unui vas de pescuit solitar, cu motor exterior, care se îndrepta înspre capcanele pentru homari. Am stat o vreme pe o bancă şi am aşteptat să văd dacă se întâmpla ceva. Pescăruşii săgetau aerul şi ţipau. Pe un iaht din apropiere vântul izbea cu zgomot cablurile de catargul metalic. Se auzeau ciocane bătând în depărtare, pe propietăţi ce erau renovate pentru vară. Un bătrân plimba un câine. În afară de asta, nimic nu s-a întâmplat timp de aproape o oră – ceva care să fi putut să distragă un autor de la munca lui. Era imaginea unui nescriitor despre paradisul unui scriitor. Am putut să înţeleg de ce McAra se putea să fi luat-o razna.

Patru

Scriitorul din umbră va fi, de asemenea, presat de editori
să descopere ceva controversat, care poate fi folosit la vânzarea
drepturilor de publicare în foileton şi pentru generarea de
publicitate la momentul publicării.
Ghostwriting

Cel care m-a luat de la hotel ceva mai târziu în acea dimineaţă a fost vechiul meu prieten, taximetristul surd. Pentru că mi se rezervase o cameră la hotel în Edgartown, făcusem, firesc, presupunerea că proprietatea lui Rhinehart trebuia să fie, la rândul ei, undeva în port. Erau câteva case mari care dominau golful, cu grădini ce coborau spre cheiuri private, care mie mi să păreau a fi proprietăţi ideale pentru miliardari – ceea ce arată cât de ignorant eram în legătură cu ce poate cumpăra averea serioasă. În loc de a ne îndrepta spre port, ne-am continuat călătoria în afara oraşului pentru încă vreo zece minute, urmând indicatoarele către West Tisbury şi pătrunzând într-o zonă de platou, intens împădurită, după care, înainte ca eu măcar să fi observat deschiderea dintre copaci, am făcut brusc la stânga, pe un drum nisipos.

Până în acel moment nu ştiusem nimic despre stejarii care cresc în tufe, pe soluri nisipoase. Poate că atunci când sunt înverziţi arată bine. Dar iarna, mă îndoiesc că natura are de oferit în întregul ei regn vegetal vreo panoramă mai deprimantă decât kilometri întregi de asemenea copaci pitici, chirciţi, de culoare cenuşie. Câteva frunze maronii, răsucite, erau singura dovadă că ar fi fost posibil ca aceşti copaci să fi avut vreodată viaţă în ei. Ne-am legănat şi am săltat pe un drum îngust de pădure, cale de vreo cinci kilometri şi singura creatură pe care am văzut-o a fost un sconx călcat de maşină, până când, în cele din urmă, am ajuns la nişte porţi închise, înaintea cărora, din această sălbăticie împietrită, s-a materializat un om cu un suport pentru notes în mână şi

îmbrăcat cu inconfundabilul pardesiu Crombie, strâns pe corp, de culoare închisă, şi pantofii Oxford negri, legaţi cu şireturi, ai poliţiştilor britanici îmbrăcaţi civil.

Am coborât geamul şi i-am înmânat paşaportul. Faţa mare, ursuză, îi era stacojie din cauza frigului, iar urechile pământii: un poliţist nu foarte fericit cu soarta lui. Arăta de parcă fusese însărcinat să o supravegheze pe nepoata reginei pentru două săptămâni în Caraibe şi se trezise azvârlit aici în ultimul minut. Mi-a căutat numele pe o listă, încruntându-se nemulţumit, şi-a şters o picătură mare de lichid limpede adunată la vârful nasului şi a dat roată taxiului, inspectându-l. Auzeam freamătul mării, ce-şi executa fără răgaz rostogolirea pe o plajă, undeva, în apropiere. Poliţistul a revenit şi mi-a înapoiat paşaportul şi a spus – sau cel puţin am crezut eu că a spus: a mormăit cuvintele printre dinţi – „Bun venit la casa de nebuni”.

Am simţit o tresărire bruscă de nervozitate, pe care sper că am ascuns-o, deoarece prima impresie făcută de o umbră este importantă. Încerc să nu mă arăt niciodată neliniştit. Mă străduiesc să arăt întotdeauna profesional. E o cerinţă vestimentară: cameleon. Orice consider că este probabil să poarte clientul, mă străduiesc să port şi eu. Pentru un fotbalist, poate îmbrac un trening; pentru un cântăreţ pop poate îmbrac o jachetă de piele. Pentru prima mea întâlnire cu un fost prim-ministru, am decis împotriva costumului – prea oficial: aş fi arătat ca avocatul sau contabilul lui – şi am selectat în schimb o cămaşă albatru deschis, o cravată clasică, în dungi, un sacou sport şi o pereche de pantaloni gri. Aveam părul atent pieptănat, dinţii spălaţi şi scobiţi, deodorantul aplicat. Eram gata ca întotdeauna. *Casa de nebuni?* A spus asta, într-adevăr? M-am uitat înapoi la poliţist, dar deja dispăruse.

Poarta a alunecat lateral, făcându-ne loc, şi după câteva momente am dat pentru prima oară cu ochii de complexul Rhinehart: patru clădiri cubice din lemn – un garaj, o magazie, două căsuţe pentru personal – şi ceva mai sus înainte, casa propriu-zisă. Nu avea decât două niveluri pe înălţime, dar era întinsă ca o reşedinţă impunătoare, cu un acoperiş lung, coborât, şi o pereche de coşuri pătrate din cărămidă, de genul celor pe care le poţi vedea la crematorii. Restul clădirii era în întregime din lemn, dar cu toate că era nouă, se decolorase deja de

la ploaie şi era cenuşiu-argintie, ca mobila de grădină lăsată afară peste an. Ferestrele de pe faţada spre care priveam erau înalte şi înguste ca fantele lăsate pentru trăgători în zidurile de cetate, iar asta, împreună cu cenuşiul locului, cu barăcile din spate, cu pădurea înconjurătoare şi cu santinela de la poartă, totul, aducea cumva cu o casă de vacanţă proiectată de Albert Speer; mi-a venit în minte Bârlogul Lupilor, al lui Hitler.

Chiar înainte să ajungem în faţa casei, uşa de la intrare s-a deschis şi un alt paznic poliţist – cămaşă albă, cravată neagră, jachetă cenuşie cu fermoarul tras – m-a invitat fără zâmbet în hol. Mi-a verificat rapid geanta de umăr, în timp ce eu mă uitam împrejur. Cunoscusem o mulţime de oameni bogaţi pe parcursul muncii mele, dar nu cred că mai fusesem vreodată în casa unui miliardar. Pe pereţii albi, netezi, erau şiruri de măşti africane şi dulăpioare cu uşi din sticlă, iluminate, pline cu sculpturi din lemn şi ceramică primitivă, siluete stângace cu falusuri gigantice şi sâni ca nişte torpile – genul de lucruri pe care le-ar face un copil neastâmpărat atunci când profesorul este întors cu spatele. Erau lipsite cu desăvârşire de orice meşteşug sau frumuseţe sau merit estetic. Prima doamnă Rhinehart, am descoperit mai apoi, era în consiliul de conducere al Muzeului Metropolitan de Artă Modernă; cea de-a doua era o actriţă de la Bollywood, cu cincizeci de ani mai tânără decât el, cu care Rhinehart fusese sfătuit de bancherii lui să se însoare pentru a pătrunde pe piaţa indiană.

De undeva din interiorul casei am auzit o femeie ţipând cu accent britanic:

- La naiba, asta este absolut *ridicol!*

Apoi s-a trântit o uşă şi o blondă elegantă, cu jachetă şi fustă bleumarin închis, ţinând în mână un registru A4 cu coperte tari, în negru şi roşu, a apărut tocănind pe coridor cu nişte tocuri înalte.

- Amelia Bly, a spus ea cu un zâmbet fix.

Avea, probabil, patruzeci şi cinci de ani, dar de la distanţă ar fi putut trece drept cu vreo zece ani mai tânără. Avea ochi mari şi frumoşi, de un albastru limpede, dar

purta prea mult machiaj, de parcă ar fi lucrat la un ghişeu de cosmetice dintr-un supermarket şi fusese obligată să demonstreze toate produsele deodată. Răspândea în jur un miros dulce şi abundent de parfum. Am presupus că ea era purtătorul de cuvânt menţionat în *Times*-ul de dimineaţă.

- Adam e la New York, din păcate, şi nu se întoarce până târziu, în după-amiaza asta.
- De fapt, uită ce am spus: *este al dracului* de ridicol!, a ţipat femeia nevăzută.

Amelia şi-a lărgit infinitezimal zâmbetul, creând fisuri minuscule în obrajii ei roz şi netezi.

- O, Doamne. Îmi pare foarte rău. Mă tem că biata Ruth are una dintre zilele alea.

Ruth. Numele a răsunat scurt ca o bătaie de gong de avertizare sau ca zgomotul unei suliţe aruncate printre obiectele de artă tribală africană. Nu îmi trecuse nicio clipă prin minte că soţia lui Lang ar fi putut fi aici. Îmi imaginasem că se afla acasă, la Londra. Era faimoasă pentru independenţa ei, printre alte lucruri.

- Dacă nu este un moment potrivit..., am spus.
- Nu, nu. Ţine foarte mult să te cunoască. Vino să bei o ceaşcă de cafea. O aduc şi pe ea. Cum e hotelul?, a adăugat ea peste umăr. Liniştit?
- Ca o criptă.

Mi-am recuperat geanta de la omul din Unitatea Specială şi am urmat femeia în interiorul casei, ţinându-mă după norul ei de parfum. Avea picioare foarte frumoase, am remarcat; coapsele îi fâşâiau a nailon când păşea. M-a condus într-o încăpere plină de mobilă acoperită cu piele crem, mi-a turnat nişte cafea dintr-o cană mare, cu coadă, ţinută într-un colţ, după care a dispărut. Am stat pentru o vreme în faţa glasvandului larg, cu cana mea de cafea, uitându-mă afară spre partea din spate a proprietăţii. Nu era niciun strat cu flori – probabil că nimic delicat nu putea creşte în locul ăsta dezolant – doar o pajişte mare care se pierdea la vreo sută

de metri distanţă în nişte tufişuri de un maroniu bolnăvicios. Dincolo de asta era un lac, nemişcat ca o foaie din tablă de oţel sub un imens cer de aluminiu. Spre stânga, terenul urca uşor către dunele care marcau capătul plajei. Nu se auzea oceanul: uşile din sticlă erau prea groase – rezistente la gloanţe, am descoperit ulterior.

O izbucnire precipitată de semnale Morse dinspre coridor a semnalat întoarcerea Ameliei Bly.

- Îmi pare foarte rău. Mă tem că Ruth e puţin prinsă pentru moment. Îţi transmite scuzele ei. O să vină să faceţi cunoştinţă ceva mai târziu.

Zâmbetul Ameliei se asprise întrucâtva. Părea la fel de natural ca lacul ei de unghii.

- Aşadar, dacă ţi-ai terminat cafeaua, îţi arăt unde lucrăm.

A insistat să o iau eu înainte pe scări, în sus.

Casa, mi-a explicat ea, era astfel aranjată încât toate dormitoarele se aflau la parter, cu spaţiile de locuit deasupra, şi în momentul în care am urcat în sufrageria uriaşă am înţeles de ce. Peretele ce dădea înspre ţărm era în întregime din sticlă. Nu exista nimic făcut de mâna omului la vedere, numai ocean, lac şi cer. Era primordial: o scenă neschimbată vreme de zece mii de ani. Sticla izolantă fonic şi încălzirea prin duşumea creau efectul unei luxoase capsule a timpului care fusese propulsată înapoi prin timp, în epoca neolitică.

- Extraordinar spaţiu, am spus. Nu te cuprinde singurătatea, seara?
- Noi suntem aici, a spus Amelia, deschizând o uşă.

Am urmat-o într-un birou mare, lipit de sufragerie, unde era de presupus că Marty Rhinehart lucra în vacanţe. Era o vedere similară şi de aici, numai că perspectiva din unghiul ăsta favoriza mai mult oceanul decât lacul. Rafturile erau pline de cărţi de istorie militară germană, cu cotoarele cu swastikă albite de expunerea la soare şi la aerul sărat. Erau două birouri. Unul mic, într-un colţ, unde stătea o secretară care dactilografia ceva la

computer, şi unul mai mare, complet gol, cu excepţia unei fotografii înfăţişând o barcă cu motor şi macheta unui iaht. Bătrânul schelet acrit care era Marty Rhinehart, ghemuit deasupra timonei vasului lui – dovada vie care contrazicea vechea spusă că nu poţi fi niciodată prea slab sau prea bogat.

- Suntem o echipă mică, a spus Amelia. Eu însămi, Alice, de faţă – fata din colţ şi-a ridicat privirile – şi Lucy, care este cu Adam la New York. Jeff, şoferul, este şi el la New York – el o să aducă maşina înapoi în după-amiaza asta. Şase ofiţeri pentru protecţie, din UK – trei aici şi trei cu Adam la acest moment. Avem mare nevoie de încă o pereche de mâini, măcar numai ca să se ocupe de presă, dar Adam nu se poate decide să-l înlocuiască pe Mike. Au fost împreună pentru atât de mult timp.
- Şi tu, de cât timp eşti cu el?
- Opt ani. Am lucrat în Downing Street. Sunt detaşată de la Oficiul Guvernului.
- Bietul Oficiu al Guvernului.

Şi-a fluturat scurt zâmbetul de lac de unghii.

- Cel mai mult îmi lipseşte soţul meu.
- Eşti măritată? Văd că nu porţi verighetă.
- Nu pot, din păcate. Este mult prea mare. Bipăie când trec prin securitatea aeroporturilor.
- Aha.

Ne înţelegeam perfect unul pe celălalt.

- Familia Rhinehart are de asemenea un cuplu vietnamez care locuieşte aici permanent, dar ei sunt atât de discreţi încât abia dacă ai să-i observi. Ea are grijă de casă, iar el se ocupă de grădină. Dep şi Duc.
- Care-i unul şi care-i celălalt?
- Duc e bărbatul. Evident.

A scos o cheie din buzunarul jachetei ei bine croite şi a descuiat un fişet mare din bronz, de unde a scos o casetă.

- Asta nu trebuie să fie scoasă din această încăpere, a spus, punând-o pe birou. Nu trebuie să fie copiată. Poţi să-ţi faci însemnări, dar trebuie să-ţi reamintesc că ai semnat un acord de confidenţialitate. Ai şase ore să o citeşti înainte ca Adam să se întoarcă de la New York. Am să-ţi trimit un sandviş sus, la prânz. Alice – haide. Nu vrem să-l distragem cumva, nu-i aşa?

După plecarea lor, m-am aşezat pe scaunul rotativ din piele, mi-am scos laptopul, l-am deschis şi am creat un document nou numit „Lang MS”. Apoi mi-am lărgit cravata, mi-am scos ceasul de la mână şi l-am aşezat pe birou, alături de casetă. Pentru câteva momente, mi-am îngăduit să mă legăn în scaunul lui Rhinehart, savurând perspectiva oceanului şi senzaţia generală de a fi dictator mondial. Apoi am deschis capacul casetei, am scos manuscrisul şi am început să citesc.

*

*   *

Toate cărţile bune se deosebesc între ele, dar toate cărţile proase sunt exact la fel. Ştiu că acesta este un fapt, deoarece în meseria mea am citit o grămadă de cărţi proaste – cărţi atât de proaste, încât nici măcar nu ajung să fie publicate, ceea ce înseamnă ceva, dacă te gândeşti la ce se publică.

Şi ceea ce au ele în comun, aceste cărţi proaste, fie că sunt romane sau memorii, este asta: *nu sună adevărat.* Nu vreau să spun că o carte bună *este* neapărat adevărată, ea doar *se simte* ca adevărată atâta timp cât o citeşti. Un prieten al meu din publicistică numeşte asta testul hidroavionului, după un film pe care l-a văzut el cândva despre locuitorii Londrei, care începea cu eroul sosind la lucru într-un hi- droavion cu care ateriza pe Tamisa. De acolo înainte, spunea prietenul meu, nu mai avea rost să te uiţi.

Memoriile lui Adam Lang au căzut la testul hidroavionului.

Nu că faptele conţinute erau neapărat greşite – nu eram în măsură să judec, în acel stadiu – ci era mai degrabă faptul că întreaga carte, cumva, genera un sentiment de falsitate, ca şi cum în mijlocul ei ar fi fost un

gol. Consta din şaisprezece capitole, aranjate cronologic: „Primii ani”, „În politică”, „Imperativele conducerii”, „Transformarea partidului”, „Victorie în sondaje”, „Reforma guvernului”, „Irlanda de Nord”, „Europa”, „O relaţie specială”, „Cel de-al doilea mandat”, „Provocarea terorismului”, „Războiul împotriva terorismului”, „Urmarea cursului”, „Armele nu se depun niciodată”, „E timpul pentru plecare” şi „Un viitor al speranţei”. Fiecare capitol avea între zece şi douăzeci de mii de cuvinte şi nu era atât scris, cât mai ales alcătuit din părţi de discursuri, procese verbale oficiale, comunicate, note circulare, transcrieri ale unor interviuri, agende de lucru, declaraţii de partid şi articole din ziare îmbinate laolaltă. Când şi când, Lang îşi îngăduia câte o emoţie intimă („am fost extrem de fericit când ni s-a născut cel de-al treilea copil”) sau o observaţie personală („preşedintele american era mult mai înalt decât mă aşteptasem”) sau o remarcă înţepătoare („ca ministru de externe, Richard Rycart părea adeseori a prefera să prezinte Marii Britanii poziţia străinilor, mai degrabă decât invers”), dar nu foarte des şi nici cu vreun efect deosebit. Şi unde era soţia lui? Ea abia dacă era amintită.

Un morman de rahat, îl numise Rick. Dar de fapt, era încă şi mai rău. Rahatul, ca să-l citez pe Gore Vidal, are propria lui integritate. Ăsta era un morman de nimic. Era cât se poate de precis şi totuşi, în general, era o minciună trebuia să fie, m-am gândit. Nicio fiinţă omenească nu putea să treacă prin viaţă şi să simtă atât de puţin. Mai ales Adam Lang, a cărui monedă politică forte era empatia emoţională. Am sărit la capitolul intitulat „Războiul împotriva terorismului”. Dacă era vreun lucru care să-i intereseze pe cititorii americani, cu siguranţă că aici trebuia să fie. Am citit pe sărite, căutând cuvinte precum „predare”, „tortură”, „CIA”. N-am găsit nimic şi, cu siguranţă, nimic despre Operaţiunea Furtuna. Dar despre războiul din Orientul Mijlociu? Desigur, ceva critici blânde la adresa preşedintelui Statelor Unite, a secretarului apărării sau a secretarului de stat; vreo sugestie de trădare sau de dezamăgire; vreo informaţie de culise de interes imediat sau vreun document scos de la secret? Nu. Nicăieri. Am înghiţit în sec, literal şi metaforic şi am început iarăşi să citesc, de la început.

La un moment dat, secretara, Alice, trebuie să-mi fi adus un sandviş cu tuna şi o sticlă de apă minerală, pentru

că după-amiaza, mai târziu, le-am observat pe marginea biroului. Dar eram prea ocupat ca să mă opresc şi, în afară de asta, nici nu-mi era foame. De fapt, începeam să mă simt ameţit, tot răsfoind aceste şaisprezece capitole, scrutând faţa de perete din piatră inaccesibil, pur şi simplu goală, a aceastei proze lipsite de trăsături, căutând infime puncte de interes, pe care să mă pot sprijini. Nu era deloc de mirare că McAra se aruncase de pe feribotul de Martha's Vineyard. Nu era deloc de mirare că Maddox şi Kroll zburaseră la Londra pentru a încerca să salveze proiectul. Nu era deloc de mirare că mă plăteau cu cincizeci de mii de dolari pe săptămână. Toate aceste evenimente aparent bizare erau făcute perfect logice de starea cumplită în care se afla manuscrisul. Iar acum reputaţia *mea* avea să cadă în vrie, prinsă în curele de locul din spate al hidroavionului kamikaze al lui Adam Lang. Eu urma să fiu cel arătat cu degetul la petrecerile lumii editoriale – presupunând că aveam să mai fiu invitat la vreo petrecere a editorilor – ca scriitorul din umbră care colaborase la cel mai mare eşec din istoria literară. Într-o străfulgerare bruscă de revelaţie paranoică, mi-am imaginat că mi-am văzut adevăratul rol în operaţiune: acela de ţap ispăşitor desemnat.

Am terminat ultima dintre cele şase sute şi douăzeci şi una de pagini pe la mijlocul după-amiezei („Ruth şi cu mine privim împreună spre viitor, indiferent ce ne-ar putea rezerva") şi când am lăsat jos manuscrisul, mi-am apăsat palmele pe obraji şi mi-am căscat ochii şi gura, într-o imitaţie acceptabilă a *Ţipătului* lui Edvard Munch.

Atunci am auzit pe cineva tuşind uşor în uşă şi mi-am ridicat privirile ca să o văd pe Ruth Lang uitându-se la mine. Nici până astăzi nu ştiu cât timp stătuse acolo. A ridicat o sprânceană subţire şi neagră.

— Atât de rău?, a spus.

*

*   *

Purta un pulover bărbătesc alb şi lălâu, cu mânecile atât de lungi încât nu îi ieşeau din ele decât unghiile roase, iar odată ce am ajuns la parter a adăugat deasupra un hanorac subţire de vânt, bleu deschis, dispărând în interiorul lui pentru un moment, ca să şi-l tragă peste cap, chipul ei palid făcându-şi apariţia în cele din urmă, cu o

încruntătură. Părul negru şi scurt îi era zburlit ca ţepii Meduzei.

Ea a fost cea care a propus o plimbare. A spus că arătam ca şi cum aş fi avut nevoie de puţin mers pe jos, ceea ce era destul de adevărat. A găsit pentru mine jacheta de vânt a soţului ei, care mi-a venit perfect, şi o pereche de cizme impermeabile aparţinând locuinţei şi am ieşit împreună afară în vântoasa rece a Atlanticului. Am urmărit poteca de la marginea pajiştii şi am luat-o în sus spre dune. În dreapta noastră era lacul, cu un ponton alături de care se afla o barcă cu vâsle, care fusese trasă peste petecele de stufăriş şi întoarsă cu fundul în sus. În stânga noastră era oceanul cenuşiu. În faţa noastră, numai nisip alb, care se întindea pe vreo trei kilometri, iar când m-am uitat în spate, imaginea era aceeaşi, cu excepţia faptului că un poliţist în pardesiu se ţinea pe urmele noastre la vreo cincizeci de metri distanţă.

- Trebuie să te fi săturat de asta, am spus arătând cu capul înspre escorta noastră.
- Se întâmplă de atâta timp, încât nici nu mai observ.

Am continuat să mergem cu vântul în faţă. De aproape, plaja nu arăta atât de idilic. Bucăţi bizare de plastic rupt, mormane de bitum, un pantof de pânză bleumarin întărit din cauza sării, un mosor mare din lemn pentru cablu, schelete şi fragmente de oase – era de parcă umblam în lungul unei autostrăzi cu şase benzi de circulaţie. Valuri mari înaintau mugind şi se retrăgeau ca nişte camioane în trecere.

- Aşadar, a spus Ruth, cât de rău e?
- Nu l-ai citit?
- Nu pe tot.
- Ei bine, am spus, politicos, are nevoie de ceva muncă.
- Cât de multă?

Cuvântul Hiroşima mi-a plutit scurt prin minte.

- E aranjabil, am spus, după cum presupun că şi era: până şi Hiroşima a fost aranjată, în cele din urmă. Problema e termenul. Este absolut să o facem în

patru săptămâni, iar asta înseamnă mai puţin de două zile pentru fiecare capitol.

- Patru săptămâni!

Avea un râs gros, mai degrabă grosolan.

- N-ai să-l faci niciodată să stea liniştit atât de mult timp!
- Nu trebuie să îl scrie, ca atare. Pentru asta sunt eu plătit. Nu trebuie decât să-mi vorbească.

Ruth îşi trăsese gluga pe cap. Nu reuşeam să îi văd faţa. Numai vârful ascuţit al nasului ei alb era vizibil. Toată lumea spunea că ea era mai deşteaptă decât soţul ei şi că ei îi plăcuse viaţa lor la vârf chiar mai mult decât lui. Dacă era vreo vizită oficială în vreo ţară străină, mergea de obicei şi ea cu el: refuza să fie lăsată acasă. Nu trebuia decât să-i urmăreşti la televizor împreună ca să o vezi cum se desfăta în succesul lui. Adam şi Ruth Lang: Puterea şi Gloria. Acum s-a oprit şi s-a întors cu faţa spre ocean, cu mâinile adânc înfipte în buzunare. Mai departe pe plajă, ca şi cum am fi jucat „paşii bunicii", poliţistul s-a oprit şi el.

- Tu ai fost ideea mea, a spus ea.

M-am clătinat în vânt. Aproape m-am prăbuşit.

- Am fost?
- Da. Tu eşti cel care a scris cartea lui Christy în locul lui.

Mi-a luat un moment să-mi dau seama despre cine vorbea. Christy Costello. Nu mă mai gândisem la el de mult. El a fost prima mea carte de succes. Amintirile intime ale unei vedete rock din anii şaptezeci. Băutură, droguri, femei, un accident de maşină aproape fatal, operaţii şi in cele din urmă dezalcoolizare şi ispăşirea în braţele unei femei bune. Avea de toate în ea. O puteai face cadou de Crăciun fiului adolescent punkist sau bunicii bisericoase şi fiecare avea să fie la fel de bucuros. S-a vândut în trei sute de mii de exemplare legate, şi asta numai în UK.

- Îl ştii *pe Christy*?

  Părea atât de improbabil.

- Am stat iarna trecută în casa lui de la Mustique. I-am citit memoriile. Erau lângă pat.
- Acum mă simt stânjenit.
- Nu! De ce? Au fost strălucite, într-un fel oribil. Ascultându-i istorisirile fără noimă la masa de seară şi după aia văzând cum le-ai transformat tu în ceva care seamănă cu viaţa – i-am spus atunci lui Adam: „Ăsta-i omul care îţi trebuie ca să-ţi scrie cartea.”

  Am început să râd. Nu m-am putut abţine.

- Ei bine, am spus, sper că amintirile soţului tău nu sunt la fel de ceţoase ca ale lui Christy.
- Nu conta pe asta, a spus ea.

Şi-a tras gluga spre spate şi şi-a umplut adânc plămânii cu aer. Arăta mai bine în realitate decât la televizor. Camera de filmare o ura pe ea aproape tot pe atât de mult pe cât îl iubea pe soţul ei. Nu îi surprindea vioiciunea amuzată, animaţia feţei.

- Doamne, ce dor îmi e de casă, a spus ea. Deşi copiii sunt plecaţi, la universitate. Îi spun într-una – e ca şi cum aş fi măritată cu Napoleon pe Sf. Elena.
- Atunci de ce nu te întorci la Londra?

Nu a spus nimic pentru o vreme, s-a uitat numai la ocean, muşcându-şi buza. Apoi s-a uitat la mine, măsurându-mă.

- Ai semnat acordul ăla de confidenţialitate, nu-i aşa?
- Da, bineînţeles.
- Sigur?
- Verifică la biroul lui Sid Kroll.
- Pentru că nu vreau să citesc despre asta săptămâna viitoare în vreo rubrică de scandal sau în vreo

cărticică ieftină, din ale tale, de amintiri amoroase despre celebrităţi, peste-un an.

- Oho, am spus, luat pe neaşteptate de veninul ei. Credeam că tocmai ai spus că am fost ideea ta. Nu am cerut eu să vin încoace. Şi nu m-am dat la nimeni.

A dat din cap, aprobator.

- Foarte bine. Atunci am să-ţi spun de ce nu pot să merg acasă, dar să rămână între noi doi. Pentru că este ceva nu tocmai în regulă cu el la momentul de faţă şi mi-e puţin teamă să-l las singur.

Măi, băiete, m-am gândit. Treaba asta devine din ce în ce mai complicată.

- Da, am răspuns, diplomat. Amelia mi-a spus că a fost foarte supărat de moartea lui Mike.
- A, ţi-a spus, nu-i aşa? Nu prea am idee de când a devenit *doamna Bly* un asemenea expert în starea emoţională a soţului meu.

Si dacă şi-ar fi scos ghiarele şi ar fi stupit, tot nu şi-ar fi putut face sentimentele mai clare.

- Pierderea lui Mike sigur că a înrăutăţit lucrurile. Dar nu este numai asta. Pierderea puterii – asta-i adevărata problemă. Să-şi piardă puterea, iar acum să stea şi să retrăiască totul, an după an. Şi, în acest timp, presa să îi tot tragă cu ce a făcut sau n-a făcut. Nu se poate elibera de trecut, vezi tu. Nu poate trece mai departe.

A făcut un gest de neputinţă către mare, către nisip, către dune.

- S-a blocat. Amândoi ne-am blocat.

Mergând înapoi spre casă, şi-a trecut braţul prin al meu.

- O, Doamne, a spus ea. Trebuie că ai început să te întrebi în ce te-ai băgat.

*
*   *

Când ne-am întors, era cu mult mai multă activitate în complexul de locuit. O limuzină Jaguar verde închis, cu numere de Wahington, era parcată la intrare şi un minivan negru, cu geamurile fumurii, era tras în spatele ei. Când uşa de la intrare s-a deschis, am auzit mai multe telefoane sunând în acelaşi timp. Un bărbat prietenos, cu părul cărunt şi un costum maroniu ieftin şedea pe scaunul de lângă uşă, bând o ceaşcă de ceai şi stând de vorbă cu unul dintre poliţiştii de pază. A sărit imediat în picioare când a zărit-o pe Ruth Lang. Tuturor le era foarte frică de ea, am observat.

- Bună ziua, doamnă.
- Bună, Jeff. Cum a fost New York-ul?
- Haosul naibii, ca de obicei. Ca în Piccadilly Circus la orele de vârf.

  Avea un accent lucrat, de Londra.

- Mă gândeam, la un moment dat, că nu am să ajung înapoi la timp.

  Ruth s-a întors spre mine.

- Le place să aibă maşina gata, pe poziţie, când aterizează Adam.

Ruth şi-a început îndelungatul proces de extragere sinuoasă din hanorac, exact când Amelia Bly a apărut de după colţ cu un telefon celular înfipt între umărul elegant şi bărbia-i sculptată, trăgând fermoarul unei genţi diplomat cu degetele ei agile.

- E-n regulă, e-n regulă. Am să-i spun.

A salutat-o din cap pe Ruth şi a continuat să vorbească.

- Joi e în Chicago.

Apoi s-a uitat la Jeff şi a ciocănit uşor cu degetul în ceasul de la mână.

- De fapt, cred că am să merg *eu* la aeroport, a spus Ruth, trăgându-şi brusc înapoi în jos hanoracul. Amelia poate să stea aici şi să-şi facă unghiile sau altceva. De ce nu vii şi tu?, a adăugat ea spre mine. E nerăbdător să te cunoască.

Unu la zero pentru nevastă, m-am gândit. Dar nu: conform celor mai bune tradiţii ale serviciului civil britanic, Amelia a sărit înapoi din corzi şi a revenit în ring cu pumnii ridicaţi.

- Atunci am să merg în maşina de rezervă, a spus ea închizându-şi telefonul celular cu un pocnet mic şi zâmbind dulce. Pot să-mi fac unghiile acolo.

Jeff a deschis pentru Ruth una dintre uşile din spate ale Jaguarului, iar eu am dat roată şi aproape mi-am rupt mâna trăgând de cealaltă. M-am strecurat pe scaunul din piele şi uşa s-a închis în urma mea cu o bufnitură gazoasă.

- E blindată, domnule, a spus Jeff în oglinda retrovizoare când am pornit de pe loc. Cântăreşte două tone şi jumătate. Dar tot prinde suta de mile cu toate patru cauciucurile împuşcate.
- O, mai tacă-ţi gura, Jeff, a spus Ruth bine dispusă. Nu vrea el să audă toate astea.
- Ferestrele sunt groase de un inci şi nu se deschid, în caz că vă gândeaţi să încercaţi. E etanşată împotriva atacurilor chimice şi biologice, şi are oxigen pentru o oră. Te pune pe gânduri, nu-i aşa? Exact în acest moment, domnule, sunteţi probabil mai în siguranţă decât aţi fost vreodată în viaţa dumneavoastră sau decât veţi mai fi vreodată.

Ruth a râs iarăşi şi s-a strâmbat:

- Băieţii, cu jucăriile lor!

Lumea exterioară părea tăcută, departe. Drumeagul de pădure era neted şi liniştit, ca de cauciuc. Probabil că aşa se simte când eşti purtat în pântece, m-am gândit: sentimentul ăsta minunat de securitate totală. Am trecut peste sconxul mort şi maşina cea mare nu a înregistrat nici cea mai mică zdruncinătură.

- Neliniştit?, a întrebat Ruth.
- Nu. De ce? Ar trebui să fiu?
- Câtuşi de puţin. Este cel mai fermecător om pe care ai să-l întâlneşti vreodată. Propriul meu Făt Frumos!

Şi izbucni iarăşi în râsul ei gros, bărbătos.

- Dumnezeule, a spus ea uitându-se pe fereastră, ce-am să mă mai bucur când am să văd dincolo de copacii ăştia. Parcă am trăi în pădurea adormită.

Mi-am aruncat privirile spre minivanul fără însemne care venea la mică distanţă în urma noastră. Îmi era uşor să văd cum situaţia asta putea crea dependenţă. Deja mă obişnuiam cu ea. Să fii obligat să renunţi la ea după ce a devenit un obicei ar fi ca şi cum ai renunţa la mămica. Dar mulţumită terorismului, Lang nu avea să trebuiască niciodată să renunţe la ea – nu avea să trebuiască niciodată să stea la coadă pentru transportul public; nici măcar să conducă singur vreodată. Era la fel de răsfăţat şi de cocoloşit ca un Romanov înainte de Revoluţia din Octombrie.

Am ieşit din pădure în drumul principal, am cotit la stânga şi aproape imediat am trecut în perimetrul aeroportului. M-am uitat pe fereastră surprins de pista imensă.

- Am ajuns deja?
- Vara, lui Marty îi place să plece de la biroul lui din Manhattan la patru, a spus Ruth, şi până la şase să fie pe plajă.

- Presupun că are avion personal, am spus, într-o încercare de a mă da cunoscător.
- Sigur că are avionul lui.

Mi-a aruncat o privire care m-a făcut să mă simt ca un ţărănoi care tocmai folosise briceagul ca să-şi întindă untul pe chiflă. *Sigur că are avionul lui.* Nu ai o locuinţă de treizeci de milioane de dolari şi te duci acasă cu autobuzul. Omul trebuia să aibă o amprentă de carbon de mărimea unui Yeti. Mi-am dat seama ulterior că aproape toţi aceia pe care cei doi Lang îi cunoşteau la acel moment aveau avionul lor personal. Într-adevăr, Lang a sosit numaidecât într-un Gulfstream de corporaţie, care a căzut brusc din cerul ce începea să se întunece şi a planat puţin la mică înălţime, pe deasupra pinilor mohorâţi. Jeff a băgat piciorul în podea şi un minut mai târziu trăgeam la intrarea micului terminal. S-a produs o canonadă de uşi trântite, plină de importanţă, când ne-am îngrămădit cu toţii înăuntru – eu, Ruth, Amelia, Jeff şi unul dintre ofiţerii de protecţie.

Înăuntru aştepta deja un ofiţer de patrulă din forţele de poliţie din Edgartown. În spatele lui, pe perete, am zărit o poză decolorată cu Bill şi Hillary Clinton întâmpinaţi pe pistă la începutul vreunei vacanţe prezidenţiale învăluite în scandal.

Avionul privat a părăsit pista şi s-a apropiat de terminal. Era vopsit în albastru închis şi lângă uşă avea scris HALLINGTON, cu litere aurii. Părea mai mare decât obişnuitul simbol falic al şefilor executivi, cu coada înaltă şi câte şase ferestre pe fiecare parte, iar când s-a oprit complet şi motoarele i-au fost oprite, liniştea ce a cuprins aeroportul pustiu a fost neaşteptat de adâncă.

Uşa s-a deschis, scara coborâtă şi au apărut doi oameni de la Unitatea Specială. Unul s-a îndreptat direct către clădirea terminalului. Celălalt a aşteptat la picioarele scării, îndeplinind rutina de a verifica pista goală, aruncându-şi privirile în sus, împrejurul şi în spatele lui. Lang însuşi nu părea deloc grăbit să debarce. Aproape că îl puteam desluşi în semiîntunericul interiorului dând mâna cu pilotul şi un însoţitor de bord, după care, în fine – aproape fără tragere de inimă, mi s-a părut mie – a ieşit afară şi s-a oprit în capul scărilor. Îşi ţinea singur servieta în mână, ceea ce nu era un lucru pe care să-l fi făcut când era prim-ministru. Vântul i-a ridicat

la spate haina şi încerca să-i tragă afară cravata. El şi-a netezit părul. Şi-a aruncat privirile în jur, ca şi cum ar fi încercat să-şi amintească ce trebuia să facă. Era pe punctul de a deveni jenant când, brusc, ne-a zărit urmărindu-l prin marea fereastră din sticlă. A arătat înspre noi şi ne-a făcut cu mâna şi a zâmbit cu toţi dinţii, exact cum făcuse în zilele lui de glorie, iar momentul – indiferent ce era – a trecut. A venit cu paşi mari şi nerăbdători pe culoar, schimbându-şi servieta dintr-o mână într-alta, urmat îndeaproape de un al treilea om de la Unitatea Specială şi de o femeie tânără care trăgea după ea o valiză pe roţi.

Am părăsit cu toţii fereastra exact la timp ca să-l întâmpinăm în momentul când a păşit prin porţile de sosire.

- Bună, draga mea, a spus el şi s-a aplecat ca să-şi sărute soţia.

Pielea îi avea o uşoară tentă portocalie. Mi-am dat seama că folosea machiaj.

Ea l-a lovit uşor pe braţ.

- Cum a fost New York-ul?
- Excelent. Mi-au dat Gulfstream-ul Patru – ştii, transatlanticul, cel cu paturi şi duş. Bună, Amelia. Bună, Jeff.

M-a observat şi pe mine.

- Bună, a spus. Tu cine eşti?
- Sunt umbra dumneavoastră, am spus.

Am regretat-o în clipa în care am spus-o. O gândisem ca pe o formulă de introducere isteaţă, auto-persiflantă, menită să spargă gheaţa. Chiar îmi repetasem felul de a o spune, în faţa oglinzii, înainte de a pleca din Londra. Dar cumva, acolo, în aeroportul gol, în mijlocul cenuşiului şi al tăcerii, a lovit exact coarda care nu trebuia. A tresărit.

- Bine, a spus el cu îndoială şi, deşi mi-a dat mâna, şi-a şi retras-o foarte rapid, ca pentru a mă inspecta de la o distanţă mai sigură.

  Cristoase, m-am gândit, mă crede dus cu pluta.

- Nu-ţi face griji, i-a spus Ruth. Nu este întotdeauna atât de necioplit.

Cinci

Pentru scriitorul din umbră este esenţial să-şi facă subiectul
să se simtă întru totul confortabil în compania sa.
Ghostwriting

— Strălucită prezentare, a spus Amelia pe drumul înapoi spre casă. Vă învaţă asta la şcoala de umbre?

Stăteam împreună pe locurile din spate ale minivanului. Secretara care tocmai se întorsese de la New York – pe nume Lucy – şi cei trei ofiţeri de protecţie ocupau locurile din faţa noastră. Prin parbriz vedeam, imediat în faţa noastră, Jaguarul care îi ducea pe cei doi Lang. Începea să se întunece. Prinşi în două seturi de faruri, stejarii pitici apăreau şi dispăreau din câmpul vizual, contorsionându-se.

— A fost deosebit de plin de tact, a continuat ea, ţinând cont că înlocuieşti un om care a murit.

— E-n regulă, am gemut. Încetează.

— Dar tot ai un lucru de partea ta, a spus, întorcându-şi asupra mea ochii ei mari şi albaştri şi vorbind încet astfel ca nimeni altcineva să nu audă. Aproape unic printre toţi membrii rasei umane, tu pari a fi considerat demn de încredere de către Ruth Lang. Acum, de ce e aşa, presupui?

— Gusturile nu se discută.

— Adevărat. Poate crede că ai să faci ceea ce-ţi spune ea.

— Poate că da. Nu mă întreba pe mine.

Ultimul lucru de care aveam nevoie era să mă las atras în lupta asta dintre pisici.

- Ascultă, Amelia – pot să-ţi spun Amelia? în ceea ce mă priveşte pe mine, eu ajut cu scrierea unei cărţi. Nu vreau să mă las prins în nicio intrigă de palat.
- Sigur că nu. Nu vrei decât să-ţi faci treaba şi să scapi de aici.
- Acum iarăşi mă iei peste picior.
- Dacă o ceri...

După aceea am tăcut un timp. Îmi dădeam seama de ce nu o plăcea Ruth. Era cu o idee prea deşteaptă şi cu câteva nuanţe prea blondă pentru a fi uşor de acceptat, mai ales din punctul de vedere al unei soţii. De fapt, cum stăteam acolo, inhalând pasiv Chanel-ul ei, mi-a trecut prin minte că poate avea o legătură cu Lang. Asta ar explica multe. Lang fusese vizibil rece faţă de ea la aeroport şi nu este acesta întotdeauna cel mai sigur semn? În care caz, nu era deloc de mirare că erau atât de paranoici în privinţa confidenţialităţii. Era destul material aici pentru a face tabloidele fericite timp de săptămâni întregi.

Eram la jumătatea drumului când Amelia a spus:

- Nu mi-ai zis ce crezi despre manuscris.
- Sincer? Nu m-am mai distrat atât de bine de când am citit memoriile lui Leonid Brejnev.

Nu a zâmbit.

- Nu înţeleg ce s-a întâmplat, am continuat. Voi aţi condus ţara nu cu prea mult timp în urmă. Cu siguranţă, unul dintre voi a avut engleza ca limbă maternă?
- Mike..., a început ea, apoi s-a oprit. Dar nu vreau să-i vorbesc de rău pe cei morţi.
- De ce să faci o excepţie cu ei?
- Prea bine, atunci: Mike. Problema a fost că Adam i-a pus totul în braţe lui Mike, iar bietul Mike a fost pur şi simplu copleşit. A dispărut la Cambridge, ca să facă cercetările, şi abia dacă l-am zărit timp de un an.
- Cambridge?
- Cambridge – unde sunt păstrate Documentele Lang. Ţi-ai făcut temele ca lumea, nu-i aşa? Două mii de cutii cu documente. Două sute şi cinci zeci de metri de rafturi. Un milion de documente distincte sau cam pe-acolo. Nimeni nu s-a ostenit vreodată să le numere.
- McAra a trecut prin toate astea?

Nu îmi venea să cred. Ideea mea despre programul unei cercetări riguroase era o săptămână cu aparatul de

înregistrat, stând faţă în faţă cu clientul meu, cu materialul îmbogăţit apoi cu inexactităţile pe care le putea oferi Google.

- Nu, a spus ea iritată. Nu a trecut prin fiecare cutie, evident, dar prin destule ca atunci când, în cele din urmă, a ieşit la lumină, să fie cu totul suprasolicitat şi epuizat. Presupun că pur şi simplu a pierdut din vedere ceea ce ar fi trebuit să facă. Asta se pare că i-a declanşat o depresie clinică, deşi niciunul dintre noi nu a observat la acel moment. Nici măcar nu a stat vreodată cu Adam ca să treacă prin tot materialul până cu puţin înainte de Crăciun. Şi bineînţeles că atunci era deja mult prea târziu.
- Îmi pare rău, am spus, sucindu-mă pe scaun astfel încât să o pot vedea ca lumea. Îmi spui că un om care este plătit zece milioane de dolari să-şi scrie memoriile în doi ani pune tot proiectul în braţele cuiva care nu ştie nimic despre producţia de carte şi căruia i se permite apoi să rătăcească de unul singur vreme de douăsprezece luni?

Amelia şi-a pus un deget la buze şi a făcut semn cu ochii spre partea din faţă a maşinii.

- Eşti foarte zgomotos, pentru o umbră.
- Dar, cu siguranţă, am şoptit, un prim-ministru trebuie să-şi dea seama cât de importante sunt pentru el aceste memorii.
- Dacă vrei adevărul adevărat, nu cred că Adam a avut vreodată cea mai mică intenţie să producă această carte în doi ani. Şi a crezut că asta avea să fie în regulă. Aşa că l-a lăsat pe Mike să preia treaba ca pe un fel de recompensă pentru că a rămas cu el până la capăt. Însă după aceea, când Marty Rhinehart a făcut clar că avea să îl ţină la contractul original şi când editorii chiar au citit ce produsese Mike...

  Vocea i s-a stins.

- Nu putea pur şi simplu să dea banii înapoi şi să o ia de la capăt?

- Cred că tu ştii răspunsul la întrebare mai bine decât mine.
- Nu ar fi primit nici pe departe un avans atât de mare.
- La doi ani după ce a plecat de pe post? N-ar fi obţinut nici măcar jumătate.
- Şi nimeni nu a văzut că asta avea să se întâmple?
- I-am pus lui Adam problema asta destul de des, dar istoria nu îl prea interesează pe el – niciodată nu l-a interesat, nici măcar propria istorie. A fost mult mai preocupat să-şi înfiinţeze fundaţia.

M-am lăsat pe spate pe locul meu. Vedeam cât de uşor trebuia să se fi întâmplat totul: McAra, scriitorul mercenar transformat în stahanovistul arhivei, prinzând în bolduri, orbeşte, nenumăratele şi inutilele lui liste de fapte; Lang, întotdeauna omul perspectivelor mai largi – „viitorul, nu trecutul": nu ăsta a fost unul dintre sloganurile lui? — întâmpinat cu onoruri pretutindeni în circuitul lui american de conferinţe, preferând să-şi trăiască, nu să-şi retrăiască, viaţa; şi apoi oribila realizare că marele proiect al memoriilor era la ananghie, urmată, presupuneam, de învinuiri, ruptura vechilor prietenii şi neliniştea sinucigaşă.

- Trebuie să fi fost dificil pentru voi toţi.
- A fost. Mai ales după ce au descoperit cadavrul lui Mike. M-am oferit să merg şi să fac eu identificarea, dar Adam a simţit că era responsabilitatea lui. A fost un lucru îngrozitor. Sinuciderea îi face pe toţi să se simtă vionovaţi. Aşa că, te rog, dacă nu te deranjează, fără alte glume despre umbre.

Eram pe punctul de a o întreba despre poveştile despre predarea prizonierilor, din presa de la sfârşitul săptămânii, când luminile de frână ale Jaguarului s-au aprins şi ne-am oprit cu toţii.

- Ei bine, iată-ne iarăşi cu toţii aici, a spus ea şi pentru prima oară am detectat o nuanţă de extenuare în vocea ei. Acasă.

Se făcuse deja destul de întuneric – cinci şi jumătate sau pe aproape – iar temperatura coborâse şi ea odată cu

soarele. Am rămas în picioare lângă minivan şi m-am uitat cum Lang a coborât aplecat din maşină şi a fost trecut prin uşa de la intrare, în mijlocul obişnuitului roi de bodyguarzi şi membri ai personalului. L-au băgat înăuntru atât de repede încât te-ai fi gândit că vreun asasin cu o lunetă fusese localizat în pădure. Imediat, pe toată faţada casei mari, ferestrele au început să se lumineze şi, pentru o clipă, a fost posibil să-mi imaginez că acesta era punctul central al puterii adevărate şi nu vreo parodie lâncezindă a ei. Mă simţeam foarte asemănător unui intrus, neştiind ce ar fi trebuit să fac şi încă frământându-mă, stânjenit din cauza gafei de la aeroport. Aşa că, pentru o vreme, am mai rămas afară, în frig. Spre surprinderea mea, cel care şi-a dat seama că lipseam şi care a ieşit ca să mă cheme înăuntru a fost Lang.

- Hei, omule, m-a strigat el din uşă. Ce Dumnezeu faci acolo afară? Nu are nimeni grijă de tine? Haide să bei şi tu ceva.

M-a atins pe umăr când am intrat şi m-a condus prin coridorul de trecere către încăperea unde băusem cafeaua în acea dimineaţă. El îşi scosese deja haina şi cravata şi îşi trăsese pe deasupra un pulover gros de culoare gri.

- Îmi pare rău că nu am avut ocazia să te salut cum se cuvine la aeroport. Ce ai vrea?
- Ce aveţi?

Doamne, Dumnezeule, m-am rugat în sinea mea, dă tu să aibă ceva cu alcool.

- Ceai la gheaţă.
- Ceai la gheaţă e foarte bun.
- Eşti sigur? Eu unul aş vrea mai degrabă ceva mai tare, dar Ruth m-ar ucide.

A chemat-o pe una dintre secretare.

- Luce, spune-i lui Dep să ne aducă nişte ceai, te rog, draga mea. Aşadar, a spus el, dându-şi drumul în

mijlocul canapelei şi aruncându-şi braţul în lungul spătarului acesteia, ai să fii eu pentru o lună, Dumnezeu să te ajute.

S-a aşezat rapid picior peste picior, cu glezna dreaptă pe genunchiul stâng. A bătut darabana cu degetele, a început să-şi mişte nervos laba piciorului şi şi-a inspectat-o pentru un moment, apoi şi-a întors privirea fără nori spre mine.

- Sper că va fi o procedură destul de nedureroasă, pentru amândoi, am spus şi am ezitat, neştiind cum să mă adresez.
- Adam, a spus el. Spune-mi Adam.

Vine întotdeauna un moment, descopăr, atunci când stai faţă în faţă cu o persoană foarte celebră, când te simţi de parcă ai fi în vis, iar ăsta a fost acel moment pentru mine: o experienţă de veritabilă decorporalitate. Mă priveam pe mine însumi ca din tavan, conversând într-o manieră aparent relaxată cu un om de stat de talie internaţională, în locuinţa unui miliardar din presă. El făcea cu adevărat tot ce-i stătea în putinţă ca să fie drăguţ cu mine. Avea *nevoie* de mine. Ce amuzant, m-am gândit.

- Mulţumesc, am spus. Trebuie să-ţi spun, nu am mai cunoscut un prim-ministru până acum.
- Ei bine, a zâmbit el, nu am mai cunoscut o umbră până acum, aşa că suntem chit. Sid Kroll spune că tu eşti omul pentru treaba asta. Ruth este de acord. Deci, cum anume vom proceda cu asta?
- Am să îţi iau un interviu. Am să transform răspunsurile în proză. Unde va fi nevoie, s-ar putea să trebuiască să adaug pasaje de legătură, încercând să-ţi imit vocea. Trebuie să spun, în treacăt, că tot ce scriu ai să poţi corecta după aceea. Nu vreau să îţi închipui că am să-ţi pun în gură cuvinte pe care de fapt nu ai vrea să le foloseşti.
- Şi cât de mult are să dureze asta?
- Pentru o carte mare, fac de obicei cincizeci sau şaizeci de ore de interviu. Asta îmi dă mie în jur de patru sute de mii de cuvinte, pe care le editez după aceea şi le aduc la o sută de mii.

- Dar deja avem un manuscris.
- Da, am spus, dar sincer, nu este deloc publicabil. Sunt notiţe de cercetare, nu este o carte. Nu are niciun fel de voce.

Lang a făcut o faţă lungă. În mod clar, nu vedea care este problema.

- Asta fiind spus, am adăugat repede, munca n-o să fie complet irosită. O pot trece prin sită după fapte şi citate şi nu mă deranjează, de fapt structura – cele şaisprezece capitole – deşi aş vrea să încep altfel, să găsim ceva mai intim.

Menajera vietnameză ne-a adus ceaiul. Era îmbrăcată complet în negru – pantaloni din mătase neagră şi o cămaşă neagră, fără guler. Am vrut să mă prezint, dar când mi-a dat ceaiul mi-a evitat privirea.

- Ai auzit despre Mike?, a întrebat Lang.
- Da, am spus. Îmi pare rău.

Lang s-a uitat în lături, spre fereastra întunecată.

- Ar trebui să punem ceva frumos despre el în carte. I-ar plăcea mamei lui.
- Asta ar trebui să fie destul de simplu.
- A fost cu mine mult timp. Încă dinainte de a deveni prim-ministru. A venit prin partid. L-am moştenit de la predecesorul meu. Te gândeşti că ajungi să cunoşti pe cineva destul de bine şi după aia...

A ridicat din umeri şi s-a uitat îndelung în noapte.

Nu ştiam ce să spun, aşa că nu am spus nimic. Face parte din natura muncii mele să fiu ca un fel de confesor şi am învăţat în decursul anilor să mă comport ca un psihiatru – să stau în tăcere şi să-i dau timp clientului. Mă întrebam ce anume vedea el acolo. După vreo jumătate de minut, a părut să-şi amintească de prezenţa mea în încăpere.

- Bun. Cât de mult timp ai nevoie de mine?

- Program întreg?

Mi-am sorbit băutura şi am încercat să nu mă strâmb la gustul prea dulce.

- Dacă lucrăm din greu, ar trebui să fim în stare să-i dăm de capăt într-o săptămână.
- O săptămână?

Lang a executat o mică expresie facială de alarmare.

Am rezistat tentaţiei de a atrage atenţia că zece milioane de dolari pentru o săptămână de muncă nu era tocmai salariul minim pe economie.

- S-ar putea să mai trebuiască să vin înapoi la tine ca să umplu vreo lacună, dar dacă îmi dai până vineri, am să am destul ca să rescriu cea mai mare parte din această ciornă. Lucrul important este să începem mâine dimineaţă şi să trecem de primii ani.
- Foarte bine. Cu cât o terminăm mai repede, cu atât mai bine.

Dintr-o dată, Lang era aplecat înainte, un studiu de sinceră intimitate, cu coatele pe genunchi şi paharul între palme.

- Ruth o ia razna stând aici. Îi tot spun să se întoarcă la Londra până îmi termin cartea, să vadă de copii, dar nu vrea să mă lase singur. Îmi place foarte mult ce ai lucrat până acum, trebuie să spun.

Aproape m-am înecat cu ceaiul.

- Ai citit ceva din ce-am scris?

Am încercat să-mi imaginez ce fotbalist sau vedetă rock sau magician sau concurent la vreun spectacol *reality game* putuse să reţină atenţia unui prim-ministru.

- Sigur, a spus fără nici cea mai mică urmă de îndoială. A fost un tip cu care am mers în vacanţă...
- Christy Costello?

- Christy Costello! Excepţional. Dacă poţi să scoţi ceva de înţeles din viaţa lui, poate că ai fi în stare să scoţi ceva de înţeles din a mea.

  A sărit în picioare şi mi-a scuturat mâna.

- Mă bucur că te-am cunoscut, omule. Începem mâine la prima oră. Îi spun Ameliei să-ţi pregătească o maşină să te ducă înapoi la hotel.

  După care, a început deodată să cânte:

  O *dată în viață*
  Poţi să le ai pe toate
  Dar ştii că le-ai avut
  Numai când le-ai pierdut.

  M-a aţintit cu arătătorul.

- Christy Costello, „O dată în viaţă”, o mie nouă sute şaptezeci şi... — şi-a fluturat mâna întrebător, cu capul întors într-o parte, cu ochii închişi pe jumătate, concentrat – şapte?
- Opt.
- O mie nouă sute şaptezeci şi opt! Alea au fost zilele bune! Simt cum îmi revin toate în memorie.
- Păstrează-le pentru mâine, am spus.

*
* *

- Cum a mers?, s-a interesat Amelia în timp ce mă conducea spre uşă.
- Destul de bine, cred. A fost foarte prietenos. Mi-a spus numai „omule”.
- Da, întotdeauna face asta când nu-şi poate aduce aminte numele cuiva.
- Mâine, am spus, voi avea nevoie de o încăpere separată, unde să pot face interviul. O să îmi trebuiască o secretară care să transcrie răspunsurile lui, pe măsură ce înaintăm. Îmi va trebui propria mea

copie a manuscrisului existent pe disc – da, ştiu, am spus ridicând mâna ca să-i retez obiecţiile, n-am să o scot din clădire. Dar va trebui să tai şi să lipesc pasaje din el în noul material şi încerc de asemenea şi să-l rescriu, ca să sune vag ca şi cum ar fi fost produs de o fiinţă omenească.

A scris toate acestea în carnetul ei negru cu roşu.

- Altceva?
- Ce-ai spune de cină?
- Noapte bună, a spus ea ferm şi a închis uşa.

Unul dintre poliţişti m-a dus cu maşina înapoi la Edgartown. A fost la fel de ursuz ca şi colegul lui de la poartă.

- Sper să termini cartea asta cât mai repede, a spus el. Eu şi camarazii mei ne-am cam săturat să înţepenim pe-aici.

M-a lăsat la hotel şi mi-a spus că avea să mă ia tot el, dimineaţa. Abia deschisesem uşa camerei, când a sunat celularul. Era Kate.

- Eşti bine?, a spus. Ţi-am primit mesajul. Ai părut puţin... ciudat.
- Da? Îmi pare rău. Sunt bine acum.

M-am împotrivit impulsului de a o întreba unde fusese când am sunat.

- Deci, l-ai întâlnit?
- L-am întâlnit. Tocmai am sosit de la el.
- îŞi?

Înainte să apuc să răspund, a adăugat:

- Nu-mi spune: *fermecător*.

Mi-am luat o clipă telefonul de la ureche şi i-am arătat degetul mijlociu.

- E clar că-ţi alegi bine momentele, a continuat ea. Ai văzut ziarele de ieri? Trebuie să fii primul caz înregistrat de şobolan care să se urce, de fapt, pe un vas care se scufundă.
- Da, sigur că le-am văzut, am spus agresiv, şi am să-l întreb despre asta.
- Când?
- Când apare momentul.

Kate a scos un sunet exploziv, care cumva a reuşit să combine amuzamentul cu furia, dispreţul şi uimirea.

- Păi, da, *chiar* să-l întrebi. Întreabă-l de ce răpeşte el ilegal cetăţeni britanici într-o altă ţară şi-i predă ca să fie torturaţi. Întreabă-l dacă ştie despre tehnicile pe care le foloseşte CIA ca să simuleze înecul. Întreabă-l ce are de gând să spună văduvei şi copiilor unui om care a murit din cauza unui atac de cord...
- Stai aşa, am întrerupt-o, m-ai pierdut după faza cu înecul.
- Mă văd cu altcineva, a spus ea.
- Bun, am spus şi am închis.

După asta, nu a mai părut a fi nimic altceva de făcut decât să cobor la bar şi să mă îmbăt.

Barul era decorat ca să semene cu genul de loc în care i-ar fi plăcut căpitanului Ahab să intre, după o zi grea la harpon. Mesele şi scaunele erau făcute din butoaie vechi. Pe pereţii placaţi grosolan în lemn atârnau setci de pescuit şi capcane pentru homari, laolaltă cu corăbii cu pânze băgate în sticle şi fotografii sepia cu pescari sportivi, de ocean, stând cu mândrie alături de cadavrele suspendate ale prăzilor lor: pescarii trebuiau să fie de-acum la fel de morţi ca şi peştii lor, m-am gândit, iar în starea în care eram, ideea mi-a făcut plăcere. Un televizor mare, deasupra barului, arăta un meci de hockey pe gheaţă. Am comandat o bere şi un bol de supă de moluşte şi m-am aşezat astfel încât să pot vedea ecranul. Nu ştiu nimic despre hockey, dar sportul e un mod foarte bun de a mai uita de tine pentru un timp, aşa că urmăresc orice este la îndemână.

- Eşti englez?, a spus un bărbat de la o masă din colţ.

Probabil că mă auzise comandând. Era unicul client al barului, în afară de mine.

- Şi tu la fel, am spus.
- Într-adevăr, sunt. Eşti aici în vacanţă?

Avea o voce spartă, genul hei-bătrâne-ce-zici-de-o-rundă-de-golf. Asta, împreună cu cămaşa în dungi, haina la două rânduri, cu emblema unui club oarecare, nasturii din alamă, uzaţi, şi batista din mătase albastră din buzunarul de sus, toate semnalau plictiseală – plictiseală la fel de clar ca lumina farului din Edgartown.

- Nu. Cu munca.

Am continuat să mă uit la meci.

- Şi cu ce te ocupi?

Avea un pahar cu ceva incolor cu gheaţă şi o felie de lămâie înăuntru. Vodcă şi apă tonică? Gin şi apă tonică? Eram disperat să nu mă las prins într-o conversaţie cu el.

- Cu una, cu alta. Scuză-mă.

M-am ridicat şi m-am dus la spălător, unde m-am spălat pe mâini. Chipul din oglindă era al unui om care nu dormise decât şase ore în ultimele patruzeci. Când m-am întors la masă, supa mea sosise. Am comandat încă o bere, dar anume nu m-am oferit să comand una şi pentru compatriotul meu. Îl simţeam cum mă urmăreşte.

- Aud că Adam Lang este pe insulă, a spus el.

M-am uitat la el cu atenţie, atunci. Era de vreo cincizeci şi ceva de ani, subţire dar cu umerii largi. Puternic. Părul cenuşiu ca fierul îi era bine netezit şi pieptănat spre spate. Era ceva vag milităros la el, dar de asemenea neîngrijit şi trecut, ca şi cum s-ar fi bazat pe pachetele de mâncare de la casa de ajutor pentru veterani. Am răspuns pe un ton neutru.

- Este?
- Aşa aud. Nu se întâmplă cumva să ştii pe unde este?
- Nu. Mă tem că nu. Scuză-mă din nou.

Am început să-mi mănânc supa. I-am auzit oftatul zgomotos, apoi clinchetul gheţei când a pus paharul jos.

- Javră, a spus când a trecut pe lângă masa mea.

Șase

Subiecţii mi-au spus adeseori că la terminarea procesului de documentare se simt de parcă ar fi fost în terapie.
Ghostwriting

Nu era nici urmă de el când am coborât la micul dejun, în dimineaţa următoare. Recepţionista mi-a spus că nu mai era niciun alt oaspete în afara mea, în tot hotelul. A fost la fel de fermă şi că nu văzuse niciun englez într-o haină de club. Fusesem treaz de la ora patru – ceva mai bine decât două, dar nu cu mult – şi eram destul de ameţit şi destul de mahmur ca să mă întreb dacă nu cumva întreaga întâlnire fusese halucinaţia mea. M-am simţit mai bine după nişte cafea. Am trecut drumul şi m-am plimbat de câteva ori în jurul farului, ca să-mi limpezesc mintea, iar când m-am întors la hotel, minivanul deja sosise ca să mă ia la lucru.

Anticipasem că cea mai mare problemă pe care urma să o am în prima zi avea să fie să-l aduc fizic pe Adam Lang într-o încăpere şi să-l ţin acolo destul de mult ca să încep să-i iau interviul. Dar lucrul ciudat a fost că atunci când am ajuns la casă, *el* mă aştepta deja pe *mine.* Amelia decisese că vom folosi biroul lui Rhinehart şi l-am găsit pe fostul prim-ministru, purtând un costum de trening verde închis, răsturnat în marele fotoliu din faţa mesei de lucru, cu un picior trecut peste una dintre laterale. Răsfoia o istorie a celui de-al doilea război mondial, pe care în mod evident tocmai o scosese din raft. O cană mare cu ceai stătea pe podea alături de el. Adidaşii lui aveau nisip pe talpă: am presupus că trebuia să fi făcut o alergare pe plajă.

- Salut, omule, a spus ridicându-şi privirile. Gata să începem?
- Bună dimineaţa, am spus. Nu trebuie decât să pun în ordine câteva lucruri, mai întâi.
- Sigur. Vezi-ţi de treabă. Nu mă băga în seamă.

S-a întors la cartea lui, în timp ce eu mi-am deschis geanta de umăr şi am despachetat cu grijă uneltele meseriei de umbră: un aparat de înregistrare digitală Sony Walkman, cu un teanc de minidiscuri MD-R_{74}, şi un alimentator electric (învăţasem, din greşeli, să nu mă bizui numai pe baterii); un laptop Panasonic Toughbook, argintiu metalizat, care nu este cu mult mai mare decât un roman cu coperte cartonate, dar semnificativ mai uşor; două carneţele negre Moleskine, pentru notiţe, şi trei pixuri cu bilă Jetstream, noi-nouţe, fabricate de Mitsubishi Pencil Co.; şi, în fine, două adaptoare din plastic alb, unul, un ştecher britanic cu prize multiple, iar celălt, un adaptor care să se potrivească la prizele americane. Este o superstiţie a mea să folosesc întotdeauna aceleaşi obiecte şi să le dispun în ordinea cuvenită. Aveam, de asemenea, o listă de întrebări, selectate din cărţile pe care le cumpărasem în Londra şi din lectura primei ciorne a lui McAra, din ziua precedentă.

- Ai ştiut, a spus Lang pe neaşteptate, că germanii aveau avioane de vânătoare cu reacţie în anul 1944? Uite aici!

A ridicat cartea în sus, ţinând pagina, să arate fotografia.

- E o minune că am câştigat noi.
- Nu avem niciun floppy disc, a spus Amelia, doar stick-urile astea de memorie. Am încărcat manuscrisul pe ăsta, pentru tine.

Mi-a înmânat un obiect de mărimea unei mici brichete din plastic.

- Eşti binevenit să îl copii pe computerul tău, dar mă tem că, dacă o faci, laptopul tău va trebui să stea aici, încuiat peste noapte.
- Şi se pare că germanii au declarat război Americii, nu invers.
- Asta nu este puţin paranoic?

- Cartea conţine unele materiale potenţial secrete, care trebuie să fie mai întâi aprobate de Oficiul Guvernului. Mai la obiect, există şi un foarte mare risc ca unele organizaţii de ştiri, folosind metode lipsite de scrupule, să încerce să pună mâna pe ele. Orice scurgere ar periclita contractele noastre cu ziarele pentru publicarea în foileton.

Lang a spus:

- Deci, de fapt, ai pus toată cartea mea pe aia?
- Putem pune o sută de cărţi pe aia, Adam, a spus Amelia cu răbdare.
- Uimitor, a clătinat el din cap. Ştii care este cel mai cumplit lucru în legătură cu viaţa mea?

A închis cartea cu o pocnitură şi a pus-o la loc pe raft.

- Rămâi atât de pe dinafară. Nu intri niciodată într-un magazin. Totul este făcut în locul tău. Nu ai niciun ban la tine – dacă vreau nişte bani, chiar şi acum, trebuie să o rog pe una dintre secretare sau pe unul dintre băieţii de la protecţie să-mi scoată. N-aş mai putea-o face de unul singur, nu-mi ştiu... cum se numeşte aia? Nici măcar asta nu ştiu.
- PIN-ul?
- Vezi? Pur şi simplu n-am idee. Să-ţi dau un alt exemplu: săptămâna trecută, Ruth şi cu mine am luat masa de seară cu cineva, în New York. Oamenii ăştia au fost întotdeauna foarte generoşi cu noi, aşa că spun: „Bun, în seara asta, eu plătesc." Aşa că îi dau cardul meu de credit managerului, care, după câteva minute, se întoarce extrem de stânjenit şi-mi arată problema. Încă mai este o bandă lipită peste locul unde ar trebui să fie semnătura.

Lang şi-a aruncat braţele în sus, zâmbind cu toţi dinţii.

- Cardul nu fusese activat.
- Ăsta, am spus, este exact genul de lucruri pe care trebuie să le punem în cartea ta. Nimeni nu ştie

genul ăsta de lucruri.

Lang a părut şocat.

- Nu pot să bag asta. Oamenii s-ar gândi că sunt complet idiot.
- Dar este detaliul uman. Arată ce înseamnă să fii tu.

Ştiam că ăsta era momentul meu. Trebuia să-l fac să se concentreze asupra ceea ce ne trebuia încă de la început. Am venit de jur împrejur, din spatele biroului, şi l-am înfruntat.

- De ce să nu încercăm noi să facem cartea asta altfel decât toate celelalte memorii politice care s-au scris vreodată? De ce să nu încercăm să spunem adevărul?

A râs.

- Asta ar fi o premieră.
- Vorbesc serios. Hai să le spunem oamenilor ce înseamnă, într-adevăr, să fii prim-ministru. Nu numai chestiile politice – orice boşorog plicticos poate face asta.

Aproape că îl indicam pe McAra, dar am reuşit să o cârmesc în ultimul moment.

- Hai să ne ocupăm de ceea ce nimeni în afară de tine nu ştie – experienţa de zi cu zi a conducerii efective a unei ţări. Ce anume simţi dimineţile? Care sunt presiunile? Cum este să fii desprins în felul ăsta de viaţa obişnuită? Cum este să te urască lumea?
- Mulţumesc frumos.
- Ceea ce îi fascinează pe oameni nu este politica – cui îi pasă de politică? Ceea ce îi fascinează pe oameni sunt întotdeauna oamenii – detaliul vieţii unei alte persoane. Dar pentru că detaliul ţie îţi este, în mod firesc, atât de familiar, nu poţi să-ţi dai seama ce anume vrea să ştie cititorul. Trebuie să fie scos de la tine. De-asta ai nevoie de mine. Asta nu

trebuie să fie o carte pentru gloabele bătrâne din politică. Asta trebuie să fie o carte pentru toată lumea.

- Memorii pentru popor, a spus Amelia uscat, dar nu am băgat-o în seamă şi, mai important, nici Lang, care se uita la mine cu totul altfel acum: era ca şi cum un bec electric pe care scria „auto-interes” începuse să licărească în spatele ochilor lui.
- Cei mai mulţi dintre foştii conducători nu ar putea să realizeze asta. Sunt prea ţepeni. Sunt prea neîndemânatici. Sunt *prea bătrâni.* Dacă îşi dau jos haina şi cravata şi îşi trag pe ei un – am arătat înspre îmbrăcămintea lui – costum de trening, să spunem, arată nefiresc. Dar tu eşti altfel. Şi de-asta trebuie să scrii un alt fel de memorii politice, pentru o altă vârstă.

Lang se uita atent la mine.

- Tu ce crezi, Amelia?
- Cred că voi doi aţi fost făcuţi unul pentru celălalt, încep să mă simt în plus.
- Eşti de acord, am întrebat, să începem să înregistrăm? Ar putea ieşi ceva util din asta. Nu-ţi face griji, înregistrările au să fie toate proprietatea ta.

Lang a ridicat din umeri şi a arătat înspre Sony Walkman. Când eu am apăsat ÎNREGISTRARE, Amelia s-a strecurat afară şi a închis uşa fără zgomot în urma ei.

- Primul lucru care mă surprinde, am spus, aducând un scaun din spatele biroului astfel încât să mă pot aşeza în faţa lui, este că tu de fapt nu eşti deloc un politician, în sensul convenţional, în ciuda faptului că ai avut un succes uimitor.

Ăsta era genul de întrebări dure în care mă specializasem.

- Vreau să spun, când erai copil, nimeni nu s-ar fi aşteptat să devii policician, nu-i aşa?
- Isuse, nu, a spus Lang. Deloc. Nu eram absolut deloc interesat de politică, nici când eram copil, nici ca

adolescent. Consideram că oamenii care erau obsedaţi de politică erau ciudaţi. Încă o mai cred, de fapt. Îmi plăcea să joc fotbal. Îmi plăceau teatrul şi filmele. Ceva mai târziu mi-a plăcut să ies la plimbare cu fetele. Nu am visat niciodată că aş putea deveni politician. Majoritatea studenţilor în politică mi se par nişte tocilari.

Bingo!, m-am gândit, nu lucrăm decât de două minute şi deja aveam un posibil început pentru carte chiar aici:

Ca adolescent, nu am fost deloc interesat de politică. De fapt, credeam că oamertii care erau obsedaţi de politică erau ciudaţi, încă o mai cred...

- Aşadar, ce s-a schimbat? Ce ţi-a stârnit interesul pentru politică?
- M-a stârnit cred că este un termen corect, a spus Lang, cu un hohot de râs. Terminasem Cambridge-ul şi am pierdut vremea timp de un an, de fapt, sperând ca o piesă în care fusesem implicat ar putea fi preluată de un teatru din Londra. Dar lucrul ăsta nu s-a întâmplat, aşa că am sfârşit prin a lucra într-o bancă. Locuiam într-un apartament la subsol, care aducea a peşteră, din Lambeth, şi mă simţeam cumplit de prost, pentru că toţi prietenii mei de la Cambridge lucrau la BBC sau erau plătiţi o avere ca să facă vocile pentru reclame sau ce-ţi mai trece prin minte. Şi-mi amintesc că era o după-amiază de duminică – ploua, eram încă în pat – şi cineva începe să bată la uşă...

Era o poveste pe care trebuia să o fi spus de o mie de ori, dar nu ţi-ai fi dat seama, privindu-l în acea dimineaţă. Stătea sprijinit comod de spătarul scaunului, zâmbind la amintire, spunând acelaşi cuvinte vechi, folosind aceleaşi gesturi învăţate – mima bătaia într-o uşă – şi m-am gândit ce mare pişicher mai era: genul de profesionist care avea să facă întotdeauna un efort ca să prezinte un spectacol bun, indiferent dacă avea un auditoriu de o singură persoană sau de un milion.

- ... şi persoana asta pur şi simplu nu renunţa deloc. Cioc, cioc, cioc. Şi, ştii, băusem un pic în seara dinainte şi ce-a mai fost, aşa că mormăiam şi gemeam. Mi-am pus perna pe cap. Dar începe iarăşi: cioc, cioc, cioc. Aşa că, în cele din urmă – dar de-acum înjuram deja ca la uşa cortului, pot să-ţi spun – mă scol din pat, arunc pe mine un halat şi deschid uşa. Şi văd o fată – o fată superbă. E leoarcă de la ploaie, dar ea nu bagă asta în seamă câtuşi de puţin, şi se lansează într-un discurs despre alegerile locale. Bizar. Trebuie să spun că nici măcar nu ştiam că *existau* nişte alegeri locale, dar cel puţin am bunul simţ să pretind că sunt foarte interesat şi să o invit înăuntru, să-i fac o ceaşcă de ceai şi ea se usucă. Şi cu asta, basta. Sunt îndrăgostit. Şi devine rapid clar că cel mai bun mijloc de a reuşi să o văd iarăşi este să iau unul dintre prospectele ei şi să mă prezint în seara zilei de marţi, sau ce-o fi fost, care urma şi să mă înscriu în partidul local. Ceea ce am şi făcut.
- Iar asta-i Ruth?
- Asta-i Ruth.
- Şi dacă era membru al unui alt partid politic?
- Aş fi mers cu acela şi m-aş fi înscris exact la fel. Nu aş fi *rămas* în el, a adăugat el repede. Vreau să spun, evident că ăsta a fost începutul unei lungi treziri politice pentru mine – care a scos la iveală valori şi convingeri care erau deja prezente, dar care pur şi simplu dormitau la acel timp. Nu, nu aş fi putut rămâne în *orice* partid. Dar totul ar fi fost altfel dacă Ruth nu bătea în uşa aia, în după-amiaza aia şi nu ar fi continuat să bată.
- Şi dacă nu ar fi plouat.
- Dacă nu ar fi plouat, aş fi găsit vreun alt pretext ea să o invit înăuntru, a spus Lang, cu un zâmbet larg. Vreau să spun, ce naiba, omule, că doar nu eram *complet* pe dinafară.

Am zâmbit şi eu, am clătinat din cap şi am notat „început??" în carneţelul meu.

*

*   *

Am lucrat toată dimineaţa fără altă pauză, în afara momentelor când se umplea un disc. Atunci mă repezeam pentru un moment pe scări în jos, în camera pe care Amelia şi secretarele o foloseau temporar drept birou, şi îl dădeam să fie transcris. Aceasta s-a întâmplat de două ori şi de fiecare dată, la întoarcere, l-am găsit pe Lang exact unde îl lăsasem. La început, m-am gândit că asta era o dovadă a capacităţii sale de concentrare. Numai treptat mi-am dat seama că era din cauză că nu avea nimic altceva de făcut.

L-am condus cu grijă prin anii săi de început, concentrându-mă nu atât asupra faptelor şi a datelor (McAra le strânsese laolaltă pe acestea îndeajuns de conştiincios), ci asupra impresiilor şi obiectelor fizice ale copilăriei lui: casa lipită spate în spate cu alta din cadrul unei proprietăţi imobiliare din Leicester; personalităţile tatălui (dulgher) şi mamei (profesoară); valorile liniştite, apolitice ale provinciei englezeşti a anilor şaizeci, unde singurele sunete care se auzeau duminicile erau clopotele bisericilor şi clopoţeii maşinilor cu îngheţată; meciurile de fotbal ale dimineţilor noroioase de sâmbătă din parcul local şi lungile după-amieze însorite de cricket, în timpul verii, pe pajiştea de lângă râu; bicicleta Austin Atlantic a tatălui său şi prima lui bicicletă, un Raleigh; benzile desenate – *Eagle* şi *Victor* – şi comediile radiofonice – *I'm Sorry, I'll Read that Again* şi *The Navy Lark*; finala Cupei Mondiale din anul 1966 şi *Z Cars* şi *Ready, Steady, Go!; Tunurile din Navarone* şi *Ce se întâmplă, doctore?* De la cinematograful ABC local; Millie cântând „My Boy Lollipop" şi discurile single Beatles ascultate la o turaţie de 45 de rotaţii pe minut, pe pick-up-ul Dansette Capri al mamei lui.

Stând acolo, în camera de lucru a lui Rhinehart, micile detalii ale vieţii englezeşti din urmă cu aproape cincizeci de ani păreau la fel de nefireşti ca nişte obiecte *bric-à-brac* într-un *trompe l'oeil* victorian – şi, v-aţi fi putut gândi, la fel de relevante. Dar era o anumită viclenie în metoda mea, iar Lang, cu geniul lui pentru empatie, a detectat-o imediat, pentru că asta nu era numai copilăria lui, cea pe care o de- taliam, ci şi a mea şi a oricui era născut în Anglia în anii cincizeci şi crescuse şi se maturizase în anii şaptezeci.

- Ce trebuie să facem noi, i-am spus, este să convingem cititorul să se identifice emoţional cu Adam Lang. Să vadă dincolo de personajul retras, din maşina blindată. Să recunoască în el aceleaşi lucruri pe care le recunoaşte în el însuşi. Pentru că, presupunând că nu ştiu nimic altceva despre meseria asta, lucrul ăsta îl ştiu: odată ce ai câştigat simpatia cititorilor, ei te vor urma oriunde.
- Îmi dau seama, a spus el dând din cap cu înţelegere. Cred că-i strălucit.

Şi aşa am schimbat amintiri oră după oră şi nu am să spun că am început *să fabricăm* o copilărie pentru Adam, nu exact asta – am fost întotdeauna atent să nu mă depărtez de reperele istorice deja stabilite – dar cu siguranţă ne-am pus laolaltă experienţele, într-o asemenea măsură încât câteva dintre propriile mele amintiri au devenit inevitabil amestecate cu ale lui. Aţi putea găsi asta şocant. Am fost şocat eu însumi prima oară când mi-am auzit unul dintre clienţi descriind cu suspine pe postul de televiziune un moment mişcător din trecutul lui, care era de fapt din trecutul *meu.* Dar asta e. Oamenii care au succes în viaţă sunt arareori reflexivi. Privirile lor sunt întotdeauna aţintite asupra viitorului: de-asta reuşesc în viaţă. Nu este în natura lor să-şi amintească ce simţeau sau ce purtau sau cine era cu ei sau mirosul ierbii proaspăt tăiate din curtea bisericii în ziua când s-au căsătorit, ori forţa cu care primul lor născut i-a strâns de deget. De-asta au nevoie de umbre – ca să le dea consistenţă, cum ar veni.

După cum s-a vădit, nu am colaborat cu Lang decât pentru o scurtă perioadă, dar pot să spun cu sinceritate că nu am avut niciodată un client care să răspundă mai bine. Am hotărât că prima lui amintire a fost când a încercat să fugă de acasă la trei ani şi a auzit sunetul paşilor tatălui său apropiindu-se din urmă şi duritatea braţelor lui musculoase când l-a înşfăcat să-l ducă înapoi acasă. Ne-am amintit-o pe mama lui călcând rufele şi mirosul rufelor umede pe un stativ din lemn, puse la uscat în faţa focului de cărbuni, şi cum îi plăcea lui să pretindă că suportul de întins rufe era o casă. Tatăl lui purta vestă la masă şi mânca grăsime încinsă de porc şi somon cu lapţi; mamei lui îi plăcea să bea când şi când un păhărel de vişinată şi avea o carte intitulată *Un lucru frumos,* cu

coperta roşu cu auriu. Micul Adam se uita la poze ore întregi; asta a fost ceea ce i-a trezit interesul pentru teatru. Ne-am amintit pantomimele de Crăciun la care fusese (mi-am notat să caut exact ce se juca în Leicester în anii când a crescut el) şi debutul scenic în piesa cu naşterea lui Isus, montată la şcoală.

- Am fost unul dintre magi?
- Asta sună puţin cam încrezut.
- O oaie?
- Nu destul de încrezut.
- O stea călăuzitoare?
- Perfect!

Până la momentul când am făcut pauza pentru masă, ajunsesem la vârsta de şaptesprezece ani, când interpretarea rolului titular din *Doctorul Faust* al lui Marlowe îi oferise ocazia să-şi confirme dorinţa de a deveni actor. McAra, cu exhaustivitate tipică, dezgropase deja cronica din *Leicester Mercury,* decembrie 1971, care descria cum Lang „vrăjise audienţa” cu discursul lui final, în care îşi întrezărea osândirea eternă.

În timpul în care Lang a fost plecat să joace tenis cu unul dintre bodyguarzi, eu am trecut pe la biroul de la parter ca să văd cum merge transcrierea. O oră de interviu, în general, generează între şapte şi opt mii de cuvinte, iar Lang şi cu mine ne ocupaserăm de asta de la nouă până aproape de unu. Amelia le pusese la treabă pe ambele secretare. Amândouă purtau căşti. Degetele lor zburau peste tastatură, umplând încăperea cu un liniştitor zuruit de plastic. Cu puţin noroc, urma să am de arătat vreo sută de pagini de material la două rânduri, numai pentru munca din acea dimineaţă. Pentru prima oară de când sosisem pe insulă, am simţit adierea caldă a optimismului.

- Asta este ceva cu totul nou pentru mine, a spus Amelia, care stătea aplecată peste umărul lui Lucy, citind cuvintele lui Lang pe măsură ce acestea îşi făceau apariţia pe ecran. Nu l-am auzit niciodată menţionând vreunul dintre lucrurile astea până acum.

- Memoria omenească este o casă a comorilor, Amelia, am spus, sec. E numai o chestiune de găsire a cheii potrivite.

Am lăsat-o uitându-se avid în ecran şi m-am dus la bucătărie. Era cam la fel de spaţioasă cât tot apartamentul meu din Londra, cu destul granit lustruit pentru a placa un mausoleu de familie. O tavă cu sandvişuri fusese pregătită. Am pus un sandviş pe o farfurie şi am luat-o prin spatele casei până am dat de un solariu – cred că aşa s-ar numi – cu o uşă mare din sticlă ce dădea spre o piscină în aer liber. Piscina era acoperită cu o copertină cenuşie, lăsată la mijloc sub greutatea apei de ploaie, pe care plutea o spuză maronie de frunze putrezite. La capătul îndepărtat erau două clădiri din lemn, argintii, în formă de cub, iar dincolo de ele stejarii pitici şi cerul alb. O siluetă mică, întunecată – atât de înfofolită împotriva frigului încât părea sferică – aduna frunze cu grebla şi le îngrămădea într-o roabă. Am presupus că trebuia să fie grădinarul vietnamez, Duc. Trebuie neapărat să încerc să văd locul ăsta vara, m-am gândit.

M-am aşezat pe un şezlong care emana un miros vag de cloramină şi de loţiune de protecţie împotriva soarelui şi l-am sunat pe Rick la New York. Era pe fugă, ca de obicei.

- Cum merge?
- Am avut o dimineaţă bună. Omul e profesionist.
- Grozav. Am să-l sun pe Maddox. O să se bucure să audă asta. Primii cincizeci de mii tocmai au intrat, apropo. Ţi-i transfer. Vorbim mai încolo.

Convorbirea s-a întrerupt.

Mi-am terminat sandvişul şi m-am întors sus, ţinând încă în mână telefonul redus la tăcere. Îmi venise o idee, iar nou-născuta mea încredere mi-a dat curajul de a acţiona. Am intrat în birou şi am închis uşa. Am băgat stick-ul de la Amelia în laptopul meu, apoi am ataşat un cablu de la computer la telefonul celular şi m-am conectat la Internet. Cu cât mai uşoară îmi va fi viaţa, mi-am făcut socoteala – cu cât mai repede avea să fie făcută treaba – dacă puteam să lucrez la carte în camera mea de hotel în fiecare seară. Mi-am spus că nu făceam niciun rău. Riscul

era minim Computerul arareori lipsea de lângă mine. Dacă era nevoie, era destul de mic să îl strecor sub pernă, când dormeam.

Îndată ce am fost online, mi-am adresat un e-mail mie însumi, am ataşat fişierul manuscrisului şi am apăsat butonul TRIMITE.

Încărcarea a părut că durează o veşnicie. Amelia a început să mă strige de jos. Mi-am aruncat privirile spre uşă şi dintr-o dată degetele mi s-au făcut groase şi neîndemânatice din cauza neliniştii. „Fişierul dumneavoastră a fost transferat”, a spus vocea feminină care, dintr-un oarecare motiv, este preferată de furnizorul meu de servicii Internet. „Aveţi un e-mail”, m-a anunţat ea după o clipă.

Imediat, am smuls cablul din laptop şi tocmai scosesem stick-ul de memorie când, undeva în casă, a început să sune un claxon. În acelaşi moment, deasupra ferestrei, în spatele meu, s-a auzit un zumzet şi un zăngănit; m-am răsucit ca să văd un obturator din metal masiv căzând din tavan. A coborât foarte rapid, blocând mai întâi vederea cerului, apoi marea şi dunele, aplatizând după-amiaza de iarnă într-un amurg, sfărâmând ultima argintire de lumină în întunecime. Am bâjbâit până la uşă şi când am deschis-o, cu un brânci, sunetul nefiltrat al sirenei a fost destul de puternic încât să-mi facă stomacul să vibreze.

Acelaşi proces se întâmpla în sufragerie: unul, două, trei obturatoare, căzând ca nişte cortine din oţel. M-am împiedicat în întuneric, pocnindu-mi genunchiul într-o margine ascuţită. Telefonul mi-a scăpat din mână. Când m-am aplecat ca să-l găsesc, claxonul a rămas pe o notă urcătoare şi a murit cu un geamăt. Am auzit paşi grei urcând scările, după care o sabie de lumină a lucit în încăperea cea mare, prinzându-mă într-o îngenunchere furişată, cu mâinile ridicate ca să-mi apăr faţa: o parodie a vinovăţiei.

— Mă scuzaţi, domnule, a venit din întuneric vocea nedumerită a unui poliţist. N-am realizat că era cineva aici sus.

*
*　*

Era un exerciţiu. Îl făceau o dată pe săptămână, „închiderea”, cred că îi spuneau. Oamenii de la securitate ai lui Rhinehart instalaseră sistemul pentru a-l proteja pe acesta de atacuri teroriste, de răpiri, uragane, sindicate, Comisia de Securităţi şi Schimburi sau de oricare alt coşmar trecător care pândea nopţile neliniştite ale celor din *Fortune 500.* Când obturatoarele s-au ridicat şi luminii palide a Atlanticului i s-a dat drumul înapoi înăuntru, Amelia a venit în sufragerie ca să-şi ceară scuze pentru a nu mă fi avertizat.

- Trebuie să te fi făcut să sari în sus.
- Ai putea spune aşa.
- Dar apoi, chiar că ţi-am pierdut urma.

Era o undă de suspiciune în vocea ei atent controlată.

- E o casă mare. Sunt băiat mare. Nu poţi să stai cu ochii pe mine tot timpul.

Am încercat să par relaxat, dar am ştiut că radiam stânjeneală.

- Un sfat.

Buzele ei roz lucioase s-au desfăcut într-un zâmbet, dar ochii ei mari, albastru curat, erau reci ca cristalul.

- Nu umbla prea mult de capul tău. Băieţilor de la securitate nu le place asta.
- S-a-nţeles.

Am zâmbit şi eu.

S-a auzit un scârţâit de tălpi de cauciuc pe lemn lustruit şi Lang a venit în mare viteză pe scări, cu paşi excepţional de mari, păşind peste două sau trei trepte deodată. Avea un prosop în jurul gâtului. Avea faţa congestionată, iar părul lui bogat şi ondulat era umed şi întunecat de transpiraţie. Părea iritat de ceva.

- Ai câştigat?, a întrebat Amelia.

- N-am mai jucat tenis până la urmă.

A suflat cu năduf, şi-a dat drumul pe canapeaua din apropiere, s-a aplecat înainte şi a început să se frece puternic pe cap cu prosopul.

- Sală.

Sală? M-am uitat la el uimit. Nu tocmai fusese să alerge, înainte de a veni eu? Pentru ce se antrena? Pentru olimpiadă?

Am spus pe un ton jovial, intenţionat pentru a-i arăta Ameliei cât de pus pe treabă eram.

- Aşadar,... eşti gata să ne întoarcem înapoi la muncă?

Mi-a aruncat o privire furioasă şi a izbucnit:

- Ceea ce facem noi tu numeşti *muncă*?

Era pentru prima oară când vedeam o izbucnire de nervozitate la el şi m-a izbit cu forţa unei revelaţii faptul că toate aceste alergări, flotări şi ridicări de greutăţi nu aveau nimic de-a face cu antrenamentul; nici măcar nu le făcea din amuzament. Era pur şi simplu ceea ce îi cerea metabolismul lui. Era ca un specimen marin rarisim, pescuit din adâncurile oceanului, care nu putea trăi decât la mare presiune. Depus pe ţărm, expus aerului rerefiat al vieţii normale, Lang era în pericol permanent de a muri de pură plictiseală.

- Păi, sigur că-i spun muncă, am răspuns înţepat. Pentru amândoi. Dar dacă ţi se pare că nu este destul de pretenţioasă intelectual pentru tine, ne putem opri acum.

M-am gândit că poate mersesem prea departe, dar după aceasta, cu un mare efort de autocontrol – atât de mare încât i se putea vedea complicatul mecanism al muşchilor faciali, toate micile pârghii şi scripeţi şi cabluri lucrând împreună – a reuşit să-şi readucă pe faţă un zâmbet larg, obosit.

- E-n regulă, omule, a spus el egal. Ai câştigat.

  M-a atins cu prosopul.

- Am glumit, numai. Hai să reluăm.

Șapte

Adeseori, mai ales dacă îl ajuţi să scrie memorii sau o autobiografie, autorului îi vor da lacrimile în timp ce îţi povesteşte o întâmplare... Sarcina ta în asemenea împrejurări este să îi dai şerveţelele ca să se şteargă, să taci din gură şi să înregistrezi mai departe.
Ghostwriting

- Au avut părinții tăi vreo legătură cu politica?

Ne aflam iarăşi în birou, în poziţiile noastre obişnuite. El stătea tolănit în fotoliu, cu treningul încă pe el, cu prosopul încă în jurul gâtului. Răspândea un uşor miros de transpiraţie. Stăteam în faţa lui cu carneţelul şi lista mea de întrebări. Aparatul de înregistrat cu mini-discuri era pe birou, alături de mine.

- Niciuna, nu. Nici măcar nu cred că tatăl meu se ducea să voteze. Spunea că erau toţi la fel de răi.
- Vorbeşte-mi despre el.
- A fost constructor. Lucra pe cont propriu. Avea peste cincizeci de ani când a cunoscut-o pe mama. Avea deja doi băieţi adolescenţi de la prima soţie - care fugise de acasă şi îl părăsise cu ceva timp înainte. Mama era profesoară, cu douăzeci de ani mai tânără decât el. Foarte drăguţă, foarte timidă. Povestea spune că el a venit să facă nişte reparaţii la acoperişul şcolii şi au intrat în vorbă şi lucrurile au evoluat şi s-au căsătorit. El a construit o casă şi s-au mutat toţi patru în ea. Eu am apărut anul următor, ceea ce pentru el a fost un şoc, cred.
- De ce?
- Se gândea că terminase cu copiii mici.
- Am impresia, citind ceea ce s-a scris deja, că nu ai fost prea apropiat de el.

Lang nu s-a grăbit să răspundă.

- A murit când eu aveam şaisprezece ani. Se pensionase deja, din cauza sănătăţii proaste, iar fraţii mei vitregi crescuseră, se însuraseră, plecaseră la casele lor. Aşa s-a făcut că acela a fost singurul timp în care mi-l amintesc pe el stând foarte mult acasă. Abia începeam să-l cunosc, de fapt, când a avut atacul de cord. Vreau să spun, mă înţelegeam bine cu el. Dar dacă vrei să spui că am fost mai apropiat de mama – atunci, da, evident.
- Şi fraţii tăi vitregi? Ai fost apropiat de ei?
- Dumnezeule, nu!

Pentru prima oară după masa de prânz, Lang a izbucnit în râs.

- De fapt, mai bine-ai şterge asta. Îi putem lăsa deoparte, nu?
- Este cartea ta.
- Lasă-i deoparte, atunci. Amândoi au învăţat meseria de constructor şi niciunul dintre ei nu a pierdut vreodată o ocazie de a spune presei că nu ar vota pentru mine. Nu i-am văzut de ani de zile. Trebuie să aibă în jur de şaptezeci de ani acum.
- Cum anume a murit?
- Pardon?
- Scuză-mă – tatăl tău. Mă întrebam cum a murit. Unde a murit?
- A, în grădină. Încercând să mute o dală de piatră care era prea grea pentru el. Obiceiuri vechi...

S-a uitat la ceas.

- Cine l-a găsit?
- Eu.
- Ai putea descrie asta?

Mergea greu – mult mai greu decât în sesiunea de dimineaţă.

- Tocmai venisem de la şcoală. Era o zi de primăvara cu adevărat frumoasă, îmi amintesc. Mama era plecată de acasă, cu una dintre activităţile ei de caritate. Mi-am luat ceva să beau din bucătărie şi am

ieşit afară, în grădina din spate, încă în uniforma de şcoală, cu gândul să mă joc puţin cu mingea sau aşa ceva. Şi l-am văzut acolo, în iarbă. Doar o julitură pe faţă, unde căzuse. Doctorii ne-au spus că probabil era deja mort când a ajuns la pământ. Dar bănuiala mea e că ei întotdeauna spun asta, ca să fie mai uşor familiei. Cine ştie? Nu poate fi un lucru uşor, nu? — să mori.

- Şi mama ta?
- Nu cred toţi fiii că mamele lor sunt sfinte?

S-a uitat la mine pentru confirmare.

- Ei bine, a mea a fost. A renunţat la predat când m-am născut eu şi ar fi făcut totul pentru oricine. Venea dintr-o foarte puternică familie de quakeri. Total altruistă. A fost atât de mândră când am intrat la Cambridge, chiar dacă asta însemna că rămânea singură. Nu a spus niciodată cât era de bolnavă – nu a vrut să-mi strice timpul petrecut acolo, mai ales când am început să joc şi eram foarte ocupat. Asta era tipic pentru ea. Nici nu mi-a trecut prin minte cât de rău stăteau lucrurile până la sfârşitul celui de-al doilea an.
- Spune-mi despre asta.
- Bun.

Lang şi-a dres glasul.

- Dumnezeule, ştiam că nu se simţea bine, dar – ştii, când ai nouăsprezece ani nu prea bagi în seamă nimic în afară de tine însuţi. Eram în Footlights. Aveam vreo două prietene. Cambridge-ul era paradisul pentru mine. Îi dădeam telefon în fiecare duminică seara şi ea părea întotdeauna bine, chiar dacă trăia de una singură. Apoi am ajuns acasă şi ea era – am fost şocat – era... practic un schelet. Avea o tumoare la ficat. Ştiu şi eu, poate acum s-ar putea face ceva – dar atunci...

A făcut un gest de neputinţă.

- Într-o lună a fost moartă.

- Ce ai făcut?
- M-am întors la Cambridge la începutul ultimului meu an şi... m-am pierdut în viaţă, cred că ai putea spune.

A rămas tăcut.

- Am avut o experienţă similară, am spus.
- Da?

Tonul lui era lipsit de expresie. Se uita în depărtare, la ocean, la valurile Atlanticului care se spărgeau în larg, cu gândurile pesemne pierdute mult dincolo de orizont.

- Da.

În mod normal, nu vorbesc despre mine într-o situaţie profesională sau în oricare altă situaţie, de altfel. Dar uneori o mică mărturisire poate ajuta clientul să vorbească mai liber.

- Mi-am pierdut părinţii cam la aceeaşi vârstă. Şi nu ai găsit, într-un fel ciudat, în ciuda întregii situaţii triste, că te-a făcut mai puternic?
- Mai puternic?

Şi-a întors privirile de la fereastră şi m-a măsurat încruntat.

- În sensul de a te bizui pe tine însuţi. Ştiind că cele mai rele lucruri care ţi se puteau întâmpla se întâmplaseră şi că le supravieţuisei. Că puteai funcţiona de unul singur.
- Poate ai dreptate. Nu m-am gândit niciodată cu adevărat la asta. Cel puţin până chiar de curând. E ciudat. Pot să-ţi spun ceva?

S-a aplecat înainte.

- Am văzut două trupuri moarte când eram adolescent, după care – în ciuda faptului că am fost prim-ministru, cu tot ce presupune asta: să trebuiască să

trimiţi oameni la luptă şi să vizitezi locuri unde au explodat bombe şi ce mai vrei – nu am mai văzut vreun cadavru vreme de treizeci şi cinci de ani.

- Şi cine a fost acela?, am întrebat prosteşte.
- Mike McAra.
- Nu puteai să trimiţi pe unul dintre poliţişti să-l identifice?
- Nu.

A negat clătinând din cap.

- Nu, nu puteam. I-o datoram, măcar atât.

S-a oprit iarăşi, după care, pe neaşteptate, şi-a luat prosopul şi s-a frecat pe faţă.

- Asta e o conversaţie morbidă, a declarat el. Hai să schimbăm subiectul.,

M-am uitat la lista mea de întrebări. Erau foarte multe lucruri despre care voiam să-l întreb în legătură cu McAra. Nu că aş fi avut de gând să le folosesc în carte, neapărat: chiar şi eu recunoşteam că după demisie, o călătorie la morgă pentru identificarea cadavrului unui asistent cu greu şi-ar fi găsit locul într-un capitol intitulat „Un viitor al speranţei". Era mai degrabă pentru a-mi satisface propria curiozitate. Dar ştiam şi că nu aveam timp să-mi satisfac plăcerile: trebuia să mergem înainte. Aşa că am făcut cum a cerut el şi am schimbat subiectul.

- Cambridge, am spus. Să vorbim despre asta.

Mă aşteptasem întotdeauna ca anii de la Cambridge, din punctul meu de vedere, să fie partea cea mai uşor de scris a cărţii. Fusesem student acolo eu însumi, nu la mult timp în urma lui Lang, şi locul nu se schimbase decât prea puţin: ăsta era farmecul lui. Puteam folosi toate clişeele – bicicletele, eşarfele, togile, bărcile cu fundul plat, prăjiturile, focurile de gaz, băieţii din cor, cârciumile de la malul râului, hamalii cu pălărioare rotunde, vânturile din Fens, străduţele înguste, sentimentul pe care îl ai că mergi pe caldarâmul pe care cândva au păşit Newton şi Darwin etc., etc. Şi era foarte bine, m-am

gândit, uitându-mă la manuscris, pentru că, încă o dată, amintirile mele aveau să fie luate ca fiind ale lui Lang. El studiase ecomonia, jucase puţin fotbal în cea de-a doua echipă a colegiului lui şi-şi câştigase o oarecare reputaţie ca student actor. Şi totuşi, deşi McAra alcătuise conştiincios o listă cu toate producţiile în care apăruse vreodată fostul prim-ministru, ba chiar şi citase din câteva scenete din revistele în care Lang interpretase roluri pentru Footlights, era ceva – iarăşi – şubred şi expediat în privinţa tuturor acestora. Normal, am dat vina pe McAra. Îmi puteam imagina cât de puţină simpatie va fi avut vajnicul funcţionar de partid pentru toţi aceşti diletanţi şi maimuţărelile lor din dramatizări slabe după Brecht şi Ionesco. Dar Lang însuşi părea ciudat de evaziv în legătură cu întreaga perioadă.

- E mult de-atunci, a spus el. Cu greu îmi mai amintesc ceva despre asta. Nu am fost prea bun, ca să fiu sincer. Actoria era în esenţă o ocazie de a cunoaşte fete – nu băga asta, apropo.
- Dar ai *fost* foarte bun, am protestat. Când eram în Londra, am citit interviuri cu oameni care spuneau că erai destul de bun ca să devii profesionist.
- Presupun că nu mi-ar fi displăcut, a recunoscut Lang, într-un anumit stadiu. Numai că nu schimbi lucrurile dacă eşti actor. Numai politicienii pot face asta.

  S-a uitat iarăşi la ceas.

- Dar Cambridge, am insistat. Trebuie să fi fost imens de important în viaţa ta, venind din mediul tău.
- Da. Mi-a plăcut timpul petrecut acolo. Am întâlnit câţiva oameni excepţionali. Nu era lumea adevărată, totuşi. Era un tărâm fantastic.
- Ştiu. Asta mi-a şi plăcut la el.
- Şi mie. Numai între noi noi: *l-am iubit.*

  Amintirea îi făcea ochii să lucească.

- Să ieşi pe o scenă şi să pretinzi că eşti altcineva! Şi lumea să te aplaude pentru asta! Ce ar putea fi mai bun?

- Excepţional, am spus, uimit de această schimbare de dispoziţie. Aşa mai merge. Să băgăm asta.
- Nu.
- De ce nu?
- De ce nu?, a oftat Lang. Pentru că astea sunt memoriile unui *prim-ministru.*

Brusc, a lovit puternic cu palma marginea fotoliului pe care stătea.

- Şi întreaga mea viaţă politică, de câte ori adversarii mei nu mai găseau nimic cu care să mă lovească, întotdeauna au spus că eram un *prăpădit de actor.*

A sărit în picioare şi a început să se plimbe încoace şi-ncolo cu paşi mari.

- „O, Adam Lang”, a început el, rostind rar şi rotunjind vocalele, interpretând o caricatură perfectă a unui aristocrat englez, „ai băgat de seamă felul în care îşi schimbă vocea pentru a se potrivi cu cel în a cărui companie se află?” „Ăhă” – şi acum era un scoţian necioplit – „nu poţi să crezi nimic din ce spune ticălosul ăsta mic. Omul ăsta-i un cabotin, pişat şi băşini la costum!”

Iar acum a devenit pompos şi ultra-măsurat, frângându-şi mâinile:

- „Este tragedia domnului Lang că un actor poate fi doar atât de bun cât este rolul ce i s-a dat şi, în fine, acestui prim-ministru i s-au terminat replicile.” Ai s-o recunoşti pe asta din urmă din cercetările tale, fără îndoială, extinse.

Am clătinat din cap. Eram prea uimit de tirada lui ca să mai pot vorbi.

- E citat din editorialul din *The Times,* din ziua în care mi-am anunţat demisia. Titlul era „Vă rugăm părăsiţi scena”.

S-a aşezat cu atenţie la loc şi şi-a netezit părul spre spate.

- Aşa că nu, dacă nu te superi, nu vom stărui asupra anilor mei ca student actor. Las-o exact cum a scris-o Mike.

Pentru puţin timp, niciunul dintre noi nu a vorbit. M-am prefăcut că îmi aranjez însemnările. Afară, unul dintre poliţişti înainta cu greutate în lungul crestei dunelor, cu vântul în faţă, dar izolarea fonică a casei era atât de eficientă, încât omul părea un actor de pantomimă. Îmi aminteam cuvintele lui Ruth Lang despre soţul ei: *este ceva nu tocmai în regulă cu el la momentul de faţă şi mi-e puţin teamă să-l las singur.* Acum înţelegeam ce voia să spună. Am auzit un clic şi m-a aplecat peste masă, să verific aparatul de întregistrat.

- Trebuie să schimb discul, am spus, recunoscător pentru ocazia de a ieşi puţin. Doar i-l duc pe ăsta Ameliei. Durează mai puţin de un minut.

Lang se cufundase iarăşi în gânduri, uitându-se fix pe fereastră. A făcut un mic gest, uşor îngăduitor, cu mâna, semnalându-mi să plec. Am coborât la parter, unde secretarele băteau la maşină. Amelia stătea lângă un fişet. Când am intrat, s-a întors spre mine. Presupun că faţa trebuie să mă fi dat de gol.

- Ce s-a întâmplat?, a spus ea.
- Nimic.

Dar am simţit o nevoie de a-mi împărtăşi încordarea.

- De fapt, pare că e puţin la limită.
- Serios? Nu prea e genul lui. În ce fel?
- Tocmai a explodat la mine din nimic. Cred că trebuie să fie prea mult sport la vremea prânzului, am spus, încercând să o dau pe glumă. Nu poate fi bun pentru nimeni.

Am dat discul uneia dintre secretare – cred că era Lucy – şi am luat cea mai recentă transcriere. Amelia continua să se uite la mine, cu capul puţin înclinat într-o parte.

- Ce?, am spus.
- Ai dreptate. Este ceva care îl tulbură, nu? A primit un telefon chiar după ce v-aţi terminat sesiunea de dimineaţă.
- De la cine?
- I-a sosit pe mobilul lui. Nu mi-a spus. Mă întreb... Alice, draga mea – îmi dai voie?

Alice s-a ridicat şi Amelia s-a strecurat pe locul ei în faţa computerului. Nu cred că am mai văzut vreodată degete care să se mişte atât de rapid pe tastatura unui computer. Păcăniturile păreau că se unesc într-un murmur continuu de plastic, ca semeţul unui milion de piese de domino căzând la rând una peste alta. Imaginile de pe ecran se schimbau aproape la fel de rapid. Apoi păcăniturile s-au încetinit la câteva bătăi în stacato, când Amelia a găsit ceea ce căuta.

- *Shit!*

A întors ecranul spre mine, apoi s-a lăsat pe spătarul scaunului, neputând să-şi creadă ochilor. M-am aplecat să citesc.

Pagina web era intitulată „Ştiri de ultim moment”:

27 ianuarie, 2:57 PM (ET)

NEW YORK (AP) – Fostul ministru de externe britanic Richard Rycart a cerut Curţii Penale Internaţionale de la Haga să investigheze zvonurile potrivit cărora fostul prim-ministru britanic Adam Lang a ordonat predarea ilegală a unor suspecţi către CIA, pentru a fi torturaţi.

Dl. Rycart, care a fost demis din cabinet de dl. Lang cu patru ani în urmă, este în prezent trimisul special al Naţiunilor Unite pentru Afaceri Umanitare şi un critic vehement al politicii externe a Statelor Unite. Dl. Rycart a susţinut la momentul când a părăsit guvernul Lang că a fost dat la o parte deoarece nu era destul de pro-american.

Într-o declaraţie emisă de la biroul său din New York, dl. Rycart a spus că transmisese un număr de documente către CPI, cu câteva săptămâni în urmă. Documentele – din care unele detalii s-au scurs către un ziar britanic în

weekend – arată, se spune, că dl. Lang, ca prim-ministru, a autorizat personal capturarea a patru cetăţeni britanici în Paskistan, în urmă cu cinci ani.

Dl. Rycart a continuat: „am cerut în repetate rânduri guvernului britanic, în particular, să investigheze acest act ilegal. Însă guvernul a refuzat cu consecvenţă chiar şi să confirme existenţa Operaţiunii Furtuna. Prin urmare, consider că nu am nicio alternativă în afară de a prezenta înaintea CPI dovezile aflate în posesia mea."

— Mizerabilul, a şoptit Amelia.

Telefonul de pe birou a început să sune. Apoi un altul, de pe măsuţa de lângă uşă, a început şi el să clincăne. Nimeni nu s-a clintit. Lucy şi Alice se uitau la Amelia pentru instrucţiuni şi, în acest timp, mobilul Ameliei, pe care îl ţinea într-un toc mic la curea, şi-a declanşat la rândul lui apelul electronic melodios. Pentru o fracţiune de moment, am văzut-o în panică – trebuia să fi fost una dintre acele foarte puţine ocazii din viaţa ei când nu a ştiut ce să facă

Şi în absenţa vreunei indicaţii, Lucy a întins mâna spre telefonul de pe birou.

- Nu!, a strigat Amelia, după care a adăugat, mai calm, lasă-l să sune. Trebuie să stabilim ce linie adoptăm.

De-acum, două alte telefoane ciripeau în adâncurile casei. Era ca la ora amiezei într-o fabrică de ceasuri. Amelia şi-a scos mobilul şi a examinat numărul de unde se suna.

- S-a pus haita în mişcare, a spus ea şi l-a închis.

Pentru câteva secunde, a bătut darabana cu degetele în birou.

- Bun. Scoate din priză toate telefoanele, i-a ordonat lui Alice, cu ceva din vechea ei încredere revenită în voce, apoi începe să treci în revistă principalele site-uri de ştiri de pe web, să vezi dacă poţi să descoperi ce altceva o mai fi spus Rycart. Lucy – găseşte un televizor şi monitorizează toate canalele de ştiri.

S-a uitat la ceas.

- Ruth o mai fi încă afară, la plimbare? *Shit!* Este, nu-i aşa?

A pus mâna pe carnetul ei negru cu roşu şi a pornit-o în lungul coridorului, păcănind cu tocurile ei cui. Neştiind ce trebuia să fac şi nici măcar ce anume se întâmpla, am decis că era mai bine să mă ţin după ea. Ea l-a strigat pe unul dintre oamenii din Unitatea Specială.

- Barry! Barry!

Acesta a scos capul pe uşa de la bucătărie.

- Barry, te rog, găseşte-o pe doamna Lang şi adu-o aici cât poţi tu de repede.

Amelia a început să urce scările spre sufragerie.

Încă o dată, Lang stătea nemişcat, exact unde îl lăsasem. Singura diferenţă era că acum avea în mână micul lui telefon mobil. L-a închis cu o pocnitură când am intrat noi.

- Înţeleg din toate apelurile telefonice că şi-a emis declaraţia, a spus el.

Amelia şi-a deschis larg braţele, exasperată.

- De ce nu mi-ai spus?
- Să-ţi spun ţie înainte să-i zic lui Ruth? Nu cred că asta ar fi fost o politică foarte bună, ce crezi? În afară de asta, am vrut să o ţin numai pentru mine, pentru un timp. Scuze, mi-a spus, pentru că mi-am ieşit din fire.

Am fost mişcat de scuzele lui. Asta era generozitate, în momente grele, m-am gândit.

- Nu face nimic, am spus.
- Şi i-ai zis? Lui Ruth?
- Am vrut să-i dau vestea în persoană. Evident, nu mai este cazul, aşa că tocmai am sunat-o.
- Şi cum a luat-o?

- Tu cum crezi?
- Mizerabilul, a repetat Amelia.
- Trebuie să fie aici din clipă în clipă.

Lang s-a ridicat în picioare şi a rămas uitându-se afară pe fereastră, cu mâinile în şolduri. I-am simţit iarăşi izul ascuţit al transpiraţiei. M-a făcut să mă gândesc la un animal încolţit.

- A ţinut foarte mult să-mi spună că nu era nimic personal, a spus Lang, cu spatele la noi. A ţinut foarte, *foarte* mult să-mi spună că numai şi numai din cauza binecunoscutei lui poziţii în privinţa drepturilor omului a simţit că nu mai putea să păstreze tăcerea.

  A pufnit la propria-i reflecţie.

- Binecunoscuta lui poziţie în privinţa drepturilor omului... Dumnezeule bun.

  Amelia a spus:

- Crezi că a înregistrat convorbirea?
- Cine ştie? Probabil. Probabil că o s-o difuzeze. Orice este posibil la el. Nu am spus decât: „Mulţumesc foarte mult, Richard, pentru că m-ai anunţat,” şi am închis.

  S-a răsucit spre noi, încruntându-se.

- Este enervant de linişte acolo jos.
- Am pus să scoată telefoanele din priză. Trebuie să stabilim ce urmează să spunem.
- Ce am spus în weekend?
- Că nu văzuserăm ce era în *The Sunday Times* şi nu aveam de gând să comentăm.
- Ei bine, cel puţin acum ştim de unde au luat povestea.

Lang a clătinat din cap. Expresia lui era aproape admirativă.

- Chiar s-a pus pe mine, nu-i aşa? O scurgere de informaţii duminică, pregătind terenul pentru o declaraţie marţi. Trei zile de atenţie din partea presei, în loc de una, conducând la un apogeu. Exact ca la carte.
- Cartea ta.

Lang a primit complimentul cu o uşoară înclinare din cap şi şi-a întors privirile înapoi spre fereastră.

- Ah, a exclamat. Uite că vine necazul.

O siluetă mică şi hotărâtă, într-un hanorac albastru, venea întins pe drumul dinspre dune, mergând atât de repede, încât poliţistul din spatele ei trebuia din când în când să o rupă la fugă, să o poată ajunge din urmă. Gluga ţuguiată era trasă mult în jos ca să-i protejeze faţa, iar bărbia îi era înfiptă în piept, dându-i lui Ruth Lang aerul unui cavaler medieval cu chivără din poliester aruncându-se în luptă.

- Adam, trebuie neapărat să lansăm o declaraţie şi din partea noastră, a spus Amelia. Dacă nu spui nimic sau dacă aştepţi prea mult, ai să pari...

A ezitat.

- Mă rog, au să tragă propriile lor concluzii.
- E-n regulă, a spus Lang. Ce zici de asta?

Amelia a deşurubat capacul unui mic pix din argint şi şi-a deschis carnetul.

- Răspunzând declaraţiei lui Richard Rycart, Adam Lang a făcut următoarele remarci: „Când politica de oferire a unui sprijin de sută la sută Statelor Unite – în războiul global împotriva terorii – era populară în Marea Britanic, dl. Rycart a fost de acord cu ea. Când această politică a devenit nepopulară, nu a mai fost de acord cu ea. Iar când, datorită propriei sale incapacităţi administrative, i s-a cerut să părăsească ministerul de externe, el a dezvoltat subil un interes

pasionat pentru susţinerea aşa-ziselor drepturi umanitare ale celor suspecţi de terorism. Un copil din trei i-ar putea descifra tacticile infantile în încercarea de a-şi pune foştii colegi în situaţii stânjenitoare.” Punct de sfârşit. Sfârşit de paragraf.

Amelia se oprise din scris la mijlocul dictării lui Lang. Se uita ţintă la fostul prim-ministru şi dacă nu aş fi ştiut că era imposibil, aş jura că Regina de Gheaţă avea un început de lacrimă într-unul din ochi. Lang i-a întors şi el privirea, în uşa s-a auzit un ciocănit uşor şi Alice a intrat ţinând în mână o foaie de hârtie.

- Scuză-mă, Adam, a spus ea. Tocmai a sosit asta prin AP.

Lang a părut că nu vrea să-şi smulgă privirile din ochii Ameliei şi am ştiut atunci – pe cât de sigur am ştiut vreodată ceva – că relaţia lor era mai mult decât doar profesională. După ceea ce a părut un interludiu stânjenitor de lung, el a luat hârtia din mâna lui Alice şi a început să o citească. Atunci a intrat şi Ruth în birou. Deja începeam să mă simt ca un spectator care îşi părăsise locul în mijlocul piesei ca să caute toaleta şi cumva s-a trezit umblând pe scenă: actorii principali pretindeau că nu eram acolo şi eu

Ştiam că trebuie să plec, dar nu reuşeam să găsesc ceva de spus, ca pretext.

Lang a terminat de citit şi i-a dat hârtia lui Ruth.

- Potrivit lui Associated Press, a anunţat el, surse din Haga – indiferent cine vor fi acelea – spun că biroul procurorului Curţii Penale Internaţionale va emite o declaraţie mâine dimineaţă.
- O, Adam!, a strigat Amelia.

Amelia şi-a pus mâna la gură.

- De ce nu ni s-a dat un avertisment în legătură cu asta?, a vrut să ştie Ruth. Ce a făcut Downing Street? De ce nu ni s-a spus nimic de la ambasadă?
- Telefoanele sunt deconectate, a spus Lang. Probabil că încearcă să dea de noi acum.

- *Acum* nu contează!, a ţipat Ruth. La ce naiba mai foloseşte *acum*? Trebuia să ştim despre asta cu o săptămână în urmă! Ce faceţi voi, oamenilor?, a sus ea, întorcându-şi furia asupra Ameliei. Am crezut că tot rostul *tău* era să ţii legătura cu Oficiul Guvernului. Să nu-mi spui că nu ştiau că se pregătea asta?
- Procurorul CPI este foarte atent să nu notifice un suspect dacă acesta este sub investigaţie, a spus Amelia. Sau guvernul suspectului, de asemenea. Pentru cazul în care aceştia încep să distrugă dovezile.

Cuvintele ei au părut să o uluiască pe Ruth. I-a trebuit un moment ca să-şi revină.

- Deci ce e Adam, acum? Suspect?

S-a întors spre soţui ei.

- Trebuie să vorbeşti cu Sid Kroll.
- De fapt, încă nu ştim ce au să spună cei de la CPI, a remarcat Lang. Ar trebui să vorbesc cu Londra mai întâi.
- Adam, a spus Ruth, adresându-i-se foarte rar, ca şi cum el ar fi suferit un accident şi era posibil să aibă creierul afectat, dacă lor le pică bine, au să îţi pună pielea pe băţ. Îţi trebuie un avocat, sună-l pe Sid.

Lang a ezitat, apoi s-a întors spre Amelia.

- Pune-mi-l pe Sid pe fir.
- Şi ce facem cu presa?
- Dă o declaraţie de circumstanţă, a spus Ruth. Numai o propoziţie sau două.

Amelia şi-a scos mobilul şi a început să caute prin lista de adrese.

- Vrei să fac eu o ciornă?
- De ce n-o face *el?,* a spus Ruth, arătând spre mine. El ar trebui să fie cel care scrie.

- Bine, a spus Amelia fără să-şi prea ascundă iritarea, dar trebuie să plece imediat.
- Staţi o clipă, am spus.
- Ar trebui să sune încrezător, mi-a spus Lang, e cert că nu în defensivă – asta ar fi fatal. Dar n-ar trebui să fiu nici arogant. Fără amărăciune. Fără mânie. Dar nu spune că sunt mulţumit de această oportunitate de a-mi spăla numele sau vreo gargară de genul ăsta.
- Deci, am spus, nu eşti defensiv, dar nu eşti arogant, nu eşti mânios, dar nu eşti mulţumit?
- Exact.
- Atunci cum anume eşti?

În mod surprinzător, dată fiind situaţia, toată lumea a râs.

- Ţi-am spus eu că este haios, a spus Ruth.

Brusc, Amelia a ridicat mâna şi ne-a cerut tuturor să facem linişte.

- Îl am pe Adam Lang pentru Sidney Kroll, a spus ea. Nu, nu o să rămână pe fir.

Am coborât la parter cu Alice şi am stat lângă umărul ei în timp ce ea şedea la computer, aşteptând cu răbdare ca vorbele primului ministru să înceapă să curgă din gura mea. Abia când am început să mă gândesc ce ar trebui să spună Lang mi-am dat seama că nu îi pusesem întrebarea crucială: ordonase el de fapt capturarea celor patru oameni? Atunci am ştiut că trebuia să o fi făcut, altfel ar fi negat pur şi simplu imediat, încă din weekend, când apăruse povestea iniţială. Nu pentru prima oară, m-am simţit mult depăşit de situaţie.

- Am fost întotdeauna un pasionat..., am început. Nu-şterge asta – am fost întotdeauna un puternic – nu, *devotat* – sprijinitor al activităţii Curţii Penale Internaţionale. (Fusese? N-aveam idee. Am presupus că fusese. Sau mai degrabă, am presupus că întotdeauna pretinsese că era.). Nu am nicio îndoială că CPI va înţelege repede această provocare motivată politic.

M-am oprit. Simţeam că îi mai trebuie o frază: ceva generalizator şi care să sune ca venind din partea unui om de stat. Ce aş spune dacă aş fi el?

- Eforturile internaţionale împotriva terorismului, am spus, într-o izbucnire bruscă de inspiraţie, sunt prea importante pentru a fi folosite în scopul răzbunărilor personale.

Lucy a scos-o la imprimantă şi când am dus-o înapoi sus în birou, am simţit o ciudată mândrie sfioasă, ca un şcolar care îşi prezenta tema pentru acasă. M-am făcut că nu văd mâna întinsă a Ameliei şi i-am arătat-o mai întâi lui Ruth (în sfârşit, învăţam eticheta acestei curţi în exil). Ea şi-a dat acordul cu o încuviinţare din cap şi i-a trecut-o peste birou lui Lang, care asculta la telefon. El s-a uitat la ea în linişte, a semnalat că vrea un pix şi a inserat un singur cuvânt. Mi-a aruncat declaraţia înapoi şi mi-a făcut gestul cu degetul mare în sus.

La telefon, a spus:

- Asta este excelent, Sid. Şi ce ştim despre aceşti trei judecători?
- Îmi este îngăduit să o văd?, a spus Amelia când coboram scările.

Când i-am dat foaia, am observat că Lang adăugase „interne” la fraza finală. „Eforturile internaţionale împotriva terorismului sunt prea importante pentru a fi folosite în scopul răzbunărilor personale interne.” Antiteza brutală dintre „internaţional” şi „intern” îl făcea pe Rycart să pară şi mai mărunt.

- Foarte bună, a spus Amelia. Ai putea fi noul Mike McAra.

I-am aruncat o privire. Cred că a gândit-o ca pe un compliment. Era întotdeauna greu de spus cu ea. Nu că mi-ar fi păsat. Pentru întâia oară în viaţa mea, simţeam adrenalina politicii. Acum înţelegeam de ce Lang nu avea deloc astâmpăr la pensie. M-am gândit că aşa trebuia să fie simţit sportul, când era jucat cu maximum de forţă şi viteză. Era ca tenisul pe Center Court, la Wimbledon.

Rycart îşi servise mingea la mică înălţime peste fileu, iar noi ne întinseserăm după ea, o prinseserăm în rachetă şi i-o expediaserăm imediat înapoi, cu şi mai mult efect.

Unul câte unul, telefoanele au fost reconectate. Au început să sune imediat, solicitând atenţie şi am auzit secretarele servindu-le vorbele mele reporterilor hămesiţi – *„am fost întotdeauna un devotat sprijinitor al activităţii Curţii Penale Internaţionale."* Mi-am privit frazele trimise prin e-mail agenţiilor de ştiri. Şi, în două minute, pe ecranul computerului şi la televiziune, am început să le văd şi să le aud iar şi iar. („într-o declaraţie emisă în ultimele minute, fostul prim-ministru spune...") Lumea devenise camera noastră de rezonanţă.

În toiul tuturor acestor evenimente, propriul meu telefon a început să sune. Mi-am apăsat receptorul la o ureche şi a trebuit să-mi bag degetul în cealaltă ca să aud cine suna. O voce slabă a spus:

- Mă auzi?
- Cine este?
- Sunt John Maddox, de la Rhinehart, din New York. Unde naiba eşti? Se aude de parcă ai fi la casa de nebuni.
- Nu eşti primul care îi spune aşa. Stai puţin, John. Am să încerc să găsesc un loc mai linştit.

Am ieşit pe coridor şi am continuat să merg în lungul lui, spre partea din spate a casei.

- Acum e mai bine?
- Tocmai am auzit ştirile, a spus Maddox. Asta nu poate fi decât bine, pentru noi. Ar trebui să începem cu asta.
- Ce?

Am continuat să merg.

- Chestia asta cu crimele de război. L-ai întrebat despre asta?
- Nu prea am avut ocazia, John, ca să fiu sincer.

Am încercat să nu par prea sarcastic.

- E puţin prins, în momentul ăsta.
- Okay, deci ce ai acoperit până acum?
- Anii de început – copilăria, universitatea...
- Nu, nu, a spus Maddox nerăbdător. Lasă toate tâmpeniile astea. *Asta* este ce e interesant. Fă-l să se concentreze pe asta. Şi nu trebuie să vorbească cu nimeni altcineva despre asta. Trebuie să o păstrăm absolut exclusiv pentru memorii.

Am sfârşit prin a ajunge în solariu, unde vorbisem cu Rick, la prânz. Chiar şi cu uşa închisă, tot se putea auzi zgomotul stins al telefoanelor sunând în cealaltă parte a casei. Ideea că Lang avea să poată evita să spună ceva despre răpirile ilegale şi tortură până când avea să iasă cartea era o glumă. Firesc, nu o puteam spune în exact aceşti termeni şefului executiv al celei de-a treia mari edituri din lume.

- Am să-i zic, John, am spus. Poate ar avea rost să vorbeşti tu cu Sidney Kroll. Poate Adam ar putea spune că avocaţii lui i-au indicat să nu vorbească.
- Bună idee. Am să-l sun pe Sid acum. Între timp, aş vrea ca tu să accelerezi planificarea.
- S-o accelerez?

În camera goală, vocea mea a sunat subţire şi spartă.

- Sigur. S-o accelerezi. Adică să grăbeşti lucrurile. Exact în momentul ăsta, Lang este în atenţia tuturor. Oamenii încep să fie iarăşi interesaţi de el. Nu ne putem permite să lăsăm să ne scape printre degete această oportunitate.
- Acum spui că vrei cartea *în mai puţin* de o lună?
- Ştiu că e dificil. Şi probabil că va însemna să ne mulţumim numai cu o finisare a unei mari părţi din manuscris, mai degrabă decât o rescriere completă. Dar, ce naiba? Oricum, nimeni nu o să citească cea mai mare parte din chestiile alea. Cu cât ieşim mai repede, cu atât vindem mai mult. Crezi că o poţi face?

Nu, era răspunsul. Nu, chelios ticălos ce eşti, javră psihopată – tu chiar ai citit maculatura asta? Este clar că

nu eşti în toate minţile alea afurisite ale tale.

- Ei bine, John, am spus moale, pot să încerc.
- Bun băiat. Şi nu-ţi face griji cu propriul tău aranjament. Te plătim pentru două săptămâni de lucru exact tot atât cât te-am fi plătit şi pentru patru. Îţi spun eu, dacă chestia asta cu crimele de război iese la iveală, ar putea fi răspunsul la rugăciunile noastre.

Până când a închis telefonul, două săptămâni au încetat de a mai fi un număr scos din burtă şi devenise un termen de predare ferm. Nu aveam să mai fac patruzeci de ore de interviu cu Lang, trecând prin întreaga lui viaţă: aveam să îl fac să se concentreze anume pe războiul împotriva terorismului şi aveam să începem memoriile cu asta.

În rest, aveam să fac tot ce puteam ca să îmbunătăţesc manuscrisul existent, rescriind unde puteam.

- Dar dacă Adam nu se prea îndeamnă la asta?, am inlrebat, în ceea ce s-a vădit a fi ultimul nostru schimb de replici.
- O să se îndemne, a spus Maddox. Şi dacă nu, atunci poţi şi tu să-i aminteşti lui *Adam* – tonul lui sugera că noi nu eram decât o pereche de englezi poponari, care conspirau să jefuiască un american cu sânge roşu – despre obligaţiile lui contractuale de a produce o carte care ne dă o relatare completă şi sinceră a războiului împotriva terorismului. Mă bizui pe tine. Okay?

Un solar în care nu este deloc soare este un loc melancolic. L-am zărit pe grădinar în exact acelaşi loc în care lucrase şi ziua precedentă, ţeapăn şi neîndemânatic în îmbrăcămintea lui groasă de exterior, tot îngrămădind frunze în roaba lui. Îndată ce el curăţa un loc de gunoi, vântul începea să sufle şi mai tare. Mi-am îngăduit un scurt moment de disperare, sprijinindu-mă de perete, cu capul întors spre tavan, gândindu-mă la natura trecătoare a zilelor de vară şi a fericirii omeneşti. Am încercat să-l sun pe Rick, dar asistenta lui mi-a spus că plecase deja de

la birou şi nu avea să mai revină în acea după-amiază, aşa că am lăsat un mesaj, rugându-l să mă sune. După care, am pornit să o caut pe Amelia.

Amelia nu era în birou, unde secretarele încă mai răspundeau la telefoane, şi nici pe coridor sau în bucătărie. Spre surprinderea mea, unul dintre poliţişti mi-a spus că ieşise afară. Trebuia să fi fost trecut de patru de-acum şi se făcea frig. Stătea în cercul făcut de aleea din faţa casei, în amurgul de ianuarie, vârful ţigării ei lucea roşu aprins când trăgea în piept, apoi îşi pierdea din strălucire până dispărea complet.

- N-aş fi ghicit că eşti fumătoare, am spus.
- Îmi îngădui foarte rar câte una. Şi numai în momente de mare stres sau de mare mulţumire.
- Ăsta din care e?
- Foarte nostim.

Îşi încheiase jacheta ca să se ferească de răcoarea înserării şi fuma în felul acela ciudat, *noli me tangere,* al unor femei, cu un braţ ţinându-se uşor de mijloc, iar celălalt cel cu mâna în care ţinea ţigara – înclinat, de-a curmezişul pieptului. Mirosul parfumat al tutunului aprins în aerul curat mi-a făcut şi mie poftă de o ţigară. Ar fi fost prima în mai bine de zece ani şi m-ar fi adus iarăşi la patruzeci pe zi, cu siguranţă – şi cu toate astea, în acel moment, dacă mi-ar fi oferit una, aş fi luat-o.

Nu mi-a oferit.

- Tocmai a sunat John Maddox, am spus. Acum vrea cartea în două săptămâni, în loc de patru.
- Isuse! Noroc!
- Presupun că nu există nici cea mai mică şansă ca să continui interviul cu Adam astăzi, nu-i aşa?
- Tu ce crezi?
- În cazul ăsta, s-ar putea să fiu dus înapoi la hotel? Am să lucrez puţin acolo, în schimb.

Amelia a dat fumul afară pe nări şi m-a studiat atent.

- Nu ai de gând să scoţi manuscrisul de aici, nu?
- Sigur că nu!

Vocea mea sună întotdeauna cu o octavă mai sus atunci când spun o minciună. Nu aş fi putut deveni vreodată politician: aş fi sunat ca Răţoiul Donald.

- Nu vreau decât să scriu ce am făcut astăzi, asta-i tot.
- Pentru că realizezi cât de serioase devin lucrurile, nu?
- Bineînţeles. Poţi să-mi verifici laptopul, dacă vrei.

A făcut o pauză exact atât de lungă cât trebuia ca să-şi exprime neîncrederea.

- E-n regulă, a spus, terminându-şi ţigara. Am încredere.

A lăsat mucul ţigării să cadă pe alee şi l-a stins delicat cu vârful ascuţit al pantofului, apoi s-a aplecat şi l-a luat de jos. Mi-am imaginat-o la şcoală, îndepărtând dovada într-un fel asemănător: premianta şcolii, care niciodată nu a fost prinsă fumând.

- Strânge-ţi lucrurile. Am să-i spun unuia dintre băieţi să te ducă în Edgartown.

Am intrat împreună înăuntru şi ne-am despărţit pe coridor. Ea s-a întors la telefoanele care sunau. Am urcat scara spre camera de lucru şi, când m-am apropiat, i-am auzit pe Ruth şi Adam Lang ţipând unul la celălalt. Vocile le erau vătuite şi singurele cuvinte pe care le-am auzit distinct au fost cele de la sfârşitul peroraţiei ei finale: *Să-mi petrec naibii restul zilelor aici!* Uşa era întredeschisă. Am ezitat. Nu voiam să întrerup, dar pe de altă parte nu voiam nici să zăbovesc prea mult în locul acela şi să fiu prins arătând ca şi cum aş fi ascultat la uşă. Până la urmă, am bătut uşor şi, după o pauză, l-am auzit pe Lang spunând obosit:

- Intră.

Lang stătea la birou. Soţia lui era la celălalt capăt al încăperii. Respirau amândoi greu şi am simţit că ceva extrem de important – ca o explozie îndelung amânată –

tocmai se întâmplase. Înţelegeam acum de ce fugise Amelia afară ca să fumeze.

- Îmi cer scuze pentru întrerupere, am spus, arătând spre lucrurile mele. Voiam să...
- Bine, a spus Lang.
- Am să-i sun pe copii, a spus Ruth cu amărăciune. Desigur, dacă, nu ai facut-o tu deja.

Lang nu s-a uitat la ea: se uita la mine. Şi, Doamne, ce straturi de înţelesuri se puteau citi în ochii aceia înceţoşaţi. M-a invitat, în acel lung moment, să văd ce se alesese de el: deposedat de putere, agresat de duşmani, hăituit, măcinat de dorul de casă, prins între nevastă şi amantă. Puteai scrie o sută de pagini despre acea scurtă privire, fără să ajungi la capătul ei.

- Scuză-mă, a spus Ruth şi m-a dat la o parte foarte dur, izbindu-se de mine cu trupul ei micuţ.

În acelaşi moment, Amelia a apărut în cadrul uşii, cu un telefon în mână.

- Adam, a spus ea, este Casa Albă. E preşedintele Statelor Unite pe fir, ca să vorbească cu tine.

Amelia mi-a zâmbit şi mi-a arătat uşa.

- Eşti drăguţ?
- Avem nevoie de cameră.

*

*   *

Se întunecase destul de bine când am ajuns înapoi la hotel. Pe cer mai era numai atâta lumină cât să se vadă norii mari de furtună ce veneau dinspre Atlantic şi se îngrămădeau dasupra insulei Chappaquiddick. Fata de la recepţie, cu boneta ei cu danteluţă, mi-a spus se apropia un episod de vreme rea.

Am urcat în camera mea şi am stat un timp pe întuneric, ascultând scârţâitul firmei atârnate în faţa uneia dintre vechile case-hotel din apropiere şi zgomotul necontenit, intermitent al valurilor sparte, urmat de foşnetul apei re- trăgându-se de pe plaja de dincolo de drumul pustiu. Farul s-a aprins de la sine în momentul exact când raza lui era îndreptată direct înspre hotel şi izbucnirea bruscă a luminii roşii m-a smuls din reverie. Am aprins lampa de birou şi mi-am scos laptopul din geanta de umăr. Bătuserăm cale lungă împreună, laptopul ăsta şi cu mine. Suportaserăm vedete rock care se credeau Mesia, cu misiunea de a mântui planeta. Supravieţuiserăm unor fotbalişti ale căror mormăieli monosilabice ar fi făcut ca gorilele cu spinare argintie să pară că recită din Shakespeare. Înduraserăm actori pe cale de a se prăbuşi în uitare, cu euri ca de împăraţi romani şi anturaje pe măsură. Am mângâiat computerul prieteneşte. Carcasa lui din metal cândva strălucitor era zgâriată şi plină de urme de lovituri: glorioasele răni ale unei duzine de campanii. Trecuserăm prin toate. Cumva, aveam să trecem chiar şi prin asta.

L-am conectat la reţeaua telefonică a hotelului, am format numărul de apel al serviciului meu de internet şi, în timp ce se făcea legătura, m-am dus la baie după un pahar cu apă. Chipul care m-a privit din oglindă arăta mai rău până şi decât spectrul din seara precedentă. M-am tras de pleoapele de jos şi mi-am examinat albul îngălbenit al ochilor, după care am trecut mai departe la dinţi şi la părul ce începuse să-mi devină cenuşiu, apoi la păienjenişul fin, de culoare roşie, de pe obraji şi nas. Se părea că Martha's Vineyard în plină iarnă mă îmbătrânea. Era ca inversul unei Shangri-La.

Din cealaltă cameră, am auzit familiarul anunţ: „Aveţi mesaje noi”.

Mi-am dat seama numaidecât că ceva nu era în regulă. Era obişnuita listă de vreo zece mesaje nedorite, oferindu-mi tot felul de lucruri, de la mărirea penisului, pană la *The Wall Street Journal,* plus un mesaj din partea biroului lui Rick, prin care mi se confirma plata primei tranşe a avansului. Cam singurul lucru ce nu apărea în listă era mesajul pe care mi-l trimisesem singur în acea după-amiază.

Pentru câteva momente, m-am uitat prosteşte la ecran, apoi am deschis dosarul special de pe discul

laptopului, unde erau salvate automat toate mesajele, primite şi trimise. Şi acolo, desigur, spre imensa mea uşurare, în capul listei de „Mesaje trimise” era unul intitulat „fără subiect”, cel la care ataşasem manuscrisul memoriilor lui Adam Lang. Dar când am deschis mesajul gol şi am dai clic pe butonul cu eticheta „descarcă”, nu am primit decât nu mesaj care spunea: „Acest fişier nu este momentan disponibil.” Am mai încercat de câteva ori, de fiecare dată cu acelaşi rezultat.

Am pus mâna pe telefonul mobil şi am sunat compania de internet.

Am să vă scutesc de relatarea completă a jumătăţii de oră înecată în sudori care a urmat – nesfârşita selectare din liste de opţiuni, aşteptarea pe linie, ascultarea muzicii, conversaţia tot mai panicată cu reprezentantul companiei aflat în Uttar Pradesh sau de unde naiba altundeva îmi vorbea.

Concluzia a fost că manuscrisul dispăruse, iar compania nu avea nicio înregistrare că el existase vreodată.

M-am întins pe pat.

Nu am o mare înclinaţie spre tehnică, dar până şi eu începeam să înţeleg ce trebuia să se fi întâmplat. Cumva, manuscrisul lui Lang fusese şters din memoria computerelor companiei de internet. Fapt pentru care existau două explicaţii posibile. Una era că nu fusese încărcat cum trebuia de la bun început – dar asta nu putea fi adevărat, pentru că primisem acele două mesaje în timp ce încă mă aflam în birou: „Fişierul dumneavoastră a fost transferat” şi „Aveţi mesaje noi”. Cealaltă era că fişierul fusese şters între timp. Dar se putuse întâmpla aşa ceva? Ştergerea implica faptul că cineva avea acces direct la computerele unuia dintre cele mai mari conglomerate mondiale de internet şi că putea să-şi acopere urmele după cum voia. Mai însemna şi – trebuia să însemne – că mesajele mele erau, toate, monitorizate.

În minte îmi plutea vocea lui Rick – „Hm. *Asta trebuie să fi fost o operaţiune de anvergură. Prea mare pentru un ziar.*

Aici trebuie să fi fost un guvern" – urmată rapid de vocea Ameliei – *„Realizezi cât de serioase devin lucrurile, nu?"*

— Dar cartea asta e un gunoi!, am strigat în gura mare, cu disperare, la portretul căpitanului de balenieră

victoriană, atârnat pe peretele din faţa patului. Nu-i nimic în ea care să merite efortul!

Bătrânul lup de mare victorian mi-a susţinut privirea, neimpresionat. Îmi călcasem promisiunea, părea să spună expresia lui; şi undeva, ceva – o forţă fără nume – o ştia.

Opt

Autorii sunt adeseori oameni foarte ocupaţi şi greu de prins;
unii dintre ei au un temperament năvalnic. În consecinţă,
editorii se bizuie pe scriitorii din umbră pentru a face procesul
publicării cât mai cu putinţă lipsit de asperităţi.
Ghostwriting

Nici nu se punea problema să mai lucrez ceva în seara aceea. Nici măcar nu am dat drumul la televizor. Tot ce-mi doream era să uit totul. Mi-am închis telefonul mobil, am coborât la bar şi, când acesta s-a închis, am stat în cameră la mine până mult după miezul nopţii şi am golit o sticlă de Scotch, ceea ce, fără îndoială, explică de ce, pentru întâia oară, am dormit toată noaptea.

M-a trezit telefonul de pe noptieră. Sunetul puternic, metalic, parcă mi-a făcut ochii să vibreze în orbitele pe care le simţeam ca pline de praf, iar când m-am rostogolit pe burtă ca să răspund, am simţit cum stomacul mi-a continuat să se rostogolească zvâcnind de-a curmezişul saltelei şi apoi pe podea, ca un balon bine umplut cu un lichid vâscos şi nociv. Camera se învârtea cu mine şi era supraîncălzită; aerul condiţionat era dat la maximum. Mi-am dat seama că mă culcasem complet îmbrăcat şi că lăsasem toate luminile aprinse.

— Trebuie să-ţi faci bagajele şi să părăseşti imediat hotelul, a spus Amelia. S-au produs schimbări.

Vocea Ameliei mi-a străpuns craniul ca o andrea.

— O maşină este deja în drum spre tine.

Asta a fost tot ce mi-a spus. Nu am protestat; nu am putut. Închisese deja.

Am citit cândva că vechii egipteni pregăteau faraonii pentru mumificare extrăgându-le creierul prin nas, cu un cârlig. Cândva, pe parcursul nopţii, se părea că o procedură similară îmi fusese aplicată şi mie. Mi-am târât picioarele de-a curmezişul carpetei şi am tras în lături draperiile, dezvăluind un cer şi o mare la fel de cenuşii ca

moartea. Nimic nu se clintea. Liniştea era absolută, netulburată nici măcar de ţipătul vreunui pescăruş. Furtuna se pregătea să izbucnească; până şi eu îmi puteam da seama.

Dar apoi, tocmai când eram pe punctul de a pleca de la fereastră, am auzit zgomotul slab al unui motor. M-am străduit să mă uit în jos, la strada de sub fereastra mea, şi am văzut două maşini oprind. Uşile primei maşini s-au deschis şi din ea au ieşit doi bărbaţi – tineri, arătând zdraveni, îmbrăcaţi cu jachete de schi, blugi şi bocanci. Şoferul şi-a ridicat privirile înspre fereastra mea şi, instinctiv, am făcut câţiva paşi înapoi. Până când am riscat eu o a doua privire, el deschisese portbagajul şi era aplecat asupra lui. Când s-a îndreptat, în mână ţinea ceea ce la început, în starea paranoidă în care mă aflam, am crezut că este o puşcă. De fapt, era o cameră de televiziune.

Atunci am început să mă mişc repede, sau cel puţin atât de repede pe cât îmi permitea starea în care mă aflam. Am deschis larg fereastra pentru a lăsa să intre un şuvoi de aer îngheţat. M-am dezbrăcat, mi-am făcut un duş cu apă călâie şi m-am ras. M-am îmbrăcat cu schimburi curate şi mi-am făcut bagajul. Când am ajuns jos, la recepţie, era opt şi patruzeci şi cinci – o oră de la momentul când primul feribot dinspre continent trăsese la chei la Vineyard Haven iar hotelul arăta de parcă ar fi pregătit o conferinţă de presă internaţională. Orice s-ar fi putut spune împotriva lui Adam Lang, omul făcea în mod cert minuni pentru economia locală: Edgartown nu mai fusese atât de aglomerat de la Chappaquiddick. Trebuia să fi fost vreo treizeci de persoane care aşteptau, bând cafea, făcând schimb de povestiri într-o jumătate de duzină de limbi, vorbind la telefoanele mobile, verificându-şi echipamentul. Petrecusem destul timp printre reporteri ca să fiu în stare să deosebesc un tip de altul. Corespondenţii de televiziune erau îmbrăcaţi de parcă mergeau la înmormântare; mercenarii agenţiilor de ştiri erau cei care arătau ca nişte gropari.

Am cumpărat un *The New York Times* şi m-am dus la restaurant, unde am băut trei pahare de suc de portocale unul după altul, înainte de a mă concentra asupra ziarului. Lang nu mai era îngropat în secţiunea internaţională. Era chiar acolo, pe prima pagină:

TRIBUNALUL PENTRU CRIMELE DE RĂZBOI
SE VA PRONUNŢA ÎN CAZUL FOSTULUI
PRIM-MINISTRU BRITANIC

~

ANUNŢUL SE VA FACE
ASTĂZI

~

Fostul ministru de externe
Spune că Lang a încuviinţat
Folosirea torturii de către CIA

Lang emisese o declaraţie „solidă”, se spunea (am simţit un fior de mândrie). Era „pregătit de luptă”, „se confrunta cu lovitură după lovitură” – începând cu „înecul accidental al unui om de încredere, ceva mai înainte în cursul anului”. Chestiunea era „jenantă” pentru guvernele britanic şi american. „Un oficial de ordin înalt din administraţie a insistat, însă, pentru menţinerea loialităţii Casei Albe faţă de un om care în trecut îi fusese cel mai apropiat aliat. «El a stat alături de noi, iar noi vom sta alături de el», a adăugat oficialul, vorbind numai în urma garantării anonimatului.”

Însă ultimul paragraf a fost cel care m-a făcut să mă înec, într-adevăr, cu cafeaua:

Publicarea memoriilor domnului Lang, care fusese programată pentru iunie, a fost devansată pentru sfârşitul lui aprilie. John Maddox, şeful executiv al Rhinehart Publishing Inc., care se spune că a plătit 10 milioane de dolari pentru carte, a spus că manuscrisului i se aduceau acum ultimele retuşuri. „Acesta va fi un eveniment editorial”, a spus ieri dl. Maddox reporterului lui *The New York Times,* în cursul unui interviu telefonic. „Adam Lang va prezenta primele informaţii complete, dinăuntru, oferite de un lider occidental despre războiul împotriva terorismului.”

Am împăturit ziarul, m-am ridicat şi am început să mă plimb cu demnitate prin holul hotelului, având grijă să nu calc pe genţile de protecţie ale camerelor de filmat, pe obiectivele telemetrice de jumătate de metru şi pe microfoanele de mână înfofolite în cămăşile lor cenuşii de lână pentru ecranarea împotriva vântului. În rândurile membrilor celei de-a patra puteri domnea o atmosferă

veselă, aproape de petrecere, cum este posibil să fi existat printre cetăţenii secolului optsprezece, ieşiţi la o întâlnire câmpenească într-o zi de sărbătoare.

- Oficiul de ştiri spune că la Haga conferinţa de presă se ţine acum la ora zece, ora Washingtonului, a strigat careva.

Am trecut neobservat şi am ieşit afară pe verandă, de unde i-am dat un telefon agentului meu. A răspuns asistentul lui – Brad sau Brett sau Brat: nu-mi amintesc numele; Rick îşi schimba personalul aproape la fel de des cum îşi schimba soţiile.

Am cerut să vorbesc cu domnul Ricardelli.

- Nu este în birou în acest moment.
- Unde este?
- La o partidă de pescuit.
- *La pescuit?*
- O să sune din când în când, să-şi verifice mesajele.
- Asta-i bună. Unde anume este?
- În Parcul Bouma, Rezervaţia Naţională a Pădurii Virgine.
- Cristoase! Unde vine asta?

A fost o chestie de inspiraţie de moment...

- Unde-i asta?

Brad sau Brett sau Brat a ezitat puţin.

- În Fiji.

*
* *

Minivanul m-a scos din Edgartown, luând-o în sus la deal, pe lângă librărie, mica sală de cinema şi biserica pescuitorilor de balene. Când am ajuns la marginea oraşului, am făcut stânga, urmând indicatoarele spre West

Tisbury, apoi dreapta, spre Vineyard Haven, ceea ce măcar presupunea că eram dus înapoi la casă, nu deportat pentru încălarea legii secretelor oficiale de stat. Am stat în spatele poliţistului care conducea, cu valiza alături de mine, pe banchetă. Era unul dintre cei mai tineri, îmbrăcat în uniforma lor ne-uniformă standard, din jachetă gri cu fermoar şi cravată neagră. Mi-a căutat privirile în oglinda retrovizoare şi a făcut observaţia că toate lucrurile mergeau foarte prost. Am răspuns scurt că aşa era, într-adevăr, lucrurile mergeau prost, după care mi-am fixat cu obstinaţie privirile pe fereastră, tocmai pentru a evita să mai vorbesc.

Am ajuns repede în câmp. Alături de drum era o pistă pentru biciclete, pustie. Dincolo de ea se întindea pădurea cenuşie. Trupul meu slăbit putea fi pe Martha's Vineyard, dar mintea îmi era în Pacificul de Sud. Mă gândeam la Rick în Fiji şi la toate felurile complicate şi umilitoare în care îl puteam concedia când avea să se întoarcă. Partea raţională din mine ştia că nu aveam să o fac niciodată – de ce nu s-ar fi dus la pescuit? — dar în acea dimineaţă, în prim-plan era partea iraţională. Presupun că îmi era frică, iar frica distorsionează judecata omului chiar mai mult decât alcoolul şi oboseala. Mă simţeam înşelat, părăsit, nedreptăţit.

- După ce vă las pe dumneavoastră, domnule, a spus poliţistul, fără să se lase descurajat de tăcerea mea, trebuie să-l iau de la aeroport pe domnul Kroll. Întotdeauna poţi să spui că lucrurile merg prost când încep să-şi facă apariţia avocaţii.

S-a întrerupt şi s-a aplecat în faţă, apropiindu-se de parbriz.

- Of, fir-ar să fie, o luăm iar de la cap.

Pe drum, înaintea noastră, părea să se fi petrecut un accident de circulaţie. Luminile vii, albastre, a două maşini de poliţie pâlpâiau dramatic în dimineaţa posomorâtă, luminând copacii din apropiere – ca nişte fulgere pătrunzând prin nori într-o operă de Wagner. Când ne-am apropiat mai bine, am văzut vreo duzină sau mai bine de automobile şi vanuri oprite pe ambele laturi ale

drumului. În jurul lor erau oameni care stăteau fără să facă nimic şi am presupus, în maniera leneşă în care creierul adună uneori informaţii, că fuseseră implicaţi intr-un accident în lanţ.

Dar când minivanul a încetinit şi şi-a semnalat intenţia de a o lua la stânga, privitorii s-au grăbit să pună mâna pe nişte obiecte păstrate în afara drumului şi au început sii fugă înspre noi.

- Lang! Lang! Lang!, striga o femeie într-o portavoce. Mincinosule! Mincinosule! Mincinosule!

În faţa parbrizului dansau imagini ale lui Lang într-un combinezon portocaliu, de puşcăriaş, ţinându-se cu mâinile pline de sânge de nişte gratii groase.

- Căutat! Criminal de război! Adam Lang!

Poliţia din Edgratown blocase drumul spre proprietatea lui Rhinehart, cu conuri de circulaţie; le-au dat rapid la o parte din cale pentru a ne lăsa să trecem, dar nu înainte ca maşina noastră să fi oprit. Demonstranţii ne-au împresurat şi o canonadă de pumni şi şuturi s-a abătut asupra pereţilor laterali ai minivanului. Am zărit un con de lumină strălucitoare care ilumina un chip – un bărbat, cu o glugă ca de călugăr. Bărbatul şi-a luat privirile de la cel care îi lua interviul ca să se uite la noi şi l-am recunoscut vag, fără să pot spune de unde anume. Dar apoi a dispărut în spatele unei perdele de chipuri schimonosite, de pumni care izbeau şi scuipături şiroind pe geamurile maşinii.

- Întotdeauna, ticăloşii cu adevărat violenţi, a spus şoferul meu, sunt ăia care protestează pentru pace.

A apăsat pedala până la podea, roţile din spate au început să se învârtească liber, apoi au muşcat din asfalt şi am ţâşnit înainte, intrând în pădurea tăcută.

*

*   *

Amelia m-a întâmpinat pe holul de trecere. S-a uitat lung, dispreţuitor, la unica mea valiză, aşa cum numai o femeie poate.

- Asta e, într-adevăr, tot?
- Călătoresc cu bagaj suplu.
- Suplu? Eu aş spune *sfrijit.*

A oftat.

- Bun. Vino după mine.

Valiza meh era una dintre genţile de voiaj obişnuite, pe care le poţi trage după tine, cu mâner extensibil şi roţi mici. Făcea un uruit harnic pe pardoseala de piatră în timp ce mă ţineam după Amelia în lungul coridorului şi apoi de jur împrejur, spre partea din spate a casei.

- Am încercat să te sun de mai multe ori aseară, a spus ea, fără să se întoarcă spre mine, dar n-ai răspuns.

Acum e acum, m-am gândit.

- Am uitat să-mi încarc mobilul.
- A, da? Dar cu telefonul fix din cameră ce a fost? Am încercat şi acolo.
- N-am fost în cameră.
- Până la miezul nopţii?

Fără să vreau, m-am făcut mic în spatele ei.

- Ce ai vrut să-mi spui?
- Asta.

S-a oprit în faţa unei uşi, a deschis-o şi a păşit într-o parte ca să îmi facă loc să intru. Camera era în întuneric, dar draperiile grele nu erau bine trase la mijloc şi lăsau să pătrundă exact atâta lumină cât să desluşesc forma unui pat dublu. Mirosea a haine purtate îndelung şi a săpun de casă. Amelia a traversat camera şi a tras rapid draperiile.

- De acum înainte ai să dormi aici.

Era o cameră simplă, cu un glasvand care dădea direct spre pajiştea din spate. În afara patului, mai era un birou cu o lampă cu braţ mobil, un fotoliu acoperit cu ceva bej dintr-o ţesătură deasă şi un şifonier încastrat în perete, cu uşi cu oglinzi. Din cameră se intra într-o baie placată cu faianţă albă. Era ordonat şi funcţional; deprimant.

Am încercat să o iau în glumă.

- Aşadar, aici aţi ţinut-o pe bunica, nu-i aşa?
- Nu, aici l-am ţinut pe Mike McAra.

A tras într-o parte una dintre uşile şifonierului, lăsând să se vadă câteva haine şi cămăşi aşezate pe umeraşe.

- Mă tem că încă nu am apucat să curăţăm locul, iar mama lui e într-un azil de bătrâni, aşa că ea nu are spaţiu pentru ele. Dar, cum spui, tu călătoreşti suplu. Şi apoi, nu va fi decât pentru câteva zile, acum, că publicarea a fost devansată.

Nu am fost niciodată deosebit de superstiţios, dar sunt convins că unele locuri au o anume atmosferă şi, din clipa în care am păşit în acea încăpere, mi-a displăcut. Gândul de a atinge lucrurile lui McAra m-a umplut cu ceva vecin cu panica.

- Regula mea este să nu dorm niciodată în casa unui client, am spus, încercând să-mi păstrez vocea relaxată Adesea găsesc, la sfârşitul unei zile de lucru, că este vital să mă detaşez.
- Dar acum poţi avea acces permanent la manuscris. Nu asta vrei?

Mi-a adresat zâmbetul ei şi, pentru întâia oară, în el era o bucurie veritabilă. Mă avea exact unde mă dorise, pe propriu şi la figurat.

- Şi în afară de asta, nu poţi să tot fugi de asalturile presei. Mai devreme sau mai târziu, vor descoperi

cine eşti şi vor începe să te bată la cap cu întrebări. Asta ar fi oribil pentru tine. Aşa, poţi lucra în linişte.

- Nu mai există nicio altă cameră pe care să o pot folosi?
- Nu sunt decât şase dormitoare în casa principală. Adam şi Ruth au fiecare câte unul. Eu am unul. Fetele stau împreună. Poliţiştii de serviciu folosesc unul pentru schimbul de noapte. Iar clădirea cu camerele de oaspeţi este ocupată în întregime de Unitatea Specială. Nu fi năzuros: aşternuturile au fost schimbate.

S-a uitat la ceasul ei elegant.

- Uite ce e, a spus, Sidney Kroll trebuie să apară din clipă în clipă. Trebuie să lansăm anunţul pentru CPI în mai puţin de treizeci cffe minute. Ce-ar fi să te aranjezi aici, după care vino sus, să ni te alături. Eşti practic unul dintre noi acum.
- Chiar sunt?
- Sigur că da. Tu ai făcut ciorna declaraţiei de ieri. Asta înseamnă că eşti complice.

După ce a plecat Amelia, nu am despachetat. Nu am fost în stare. În loc de asta, m-am aşezat cu grijă pe marginea dinspre picioare a patului şi m-am uitat lung pe fereastră la pajiştea bătută de vânt, la tufişurile pitice şi la cerul imens. O scăpărare mică de lumină albă, strălucitoare, călătorea rapid de-a curmezişul întinderii cenuşii, mărindu-se pe măsură ce se apropia. Un elicopter. A trecut la mică înălţine pe deasupra clădirii, făcând uşile grele din sticlă să zăngăne, iar apoi, după un minut sau două, a reapărut, plutind la vreo milă depărtare, imediat deasupra orizontului, ca o cometă sinistră şi prevestitoare de rele. Era un semn despre cât de serioase deveniseră lucrurile, m-am gândit, dacă un manager sub presiune al vreunei agenţii de ştiri, cu buget redus, era dispus să închirieze un elicopter în speranţa de a prinde o imagine fugară a fostului prim-ministru britanic. Mi-am imaginat-o pe Kate urmărind cu mare satisfacţie transmisiunea în direct, în biroul ei din Londra, şi am fost cuprins de o dorinţă fantastică să dau fuga afară şi să încep să mă rotesc, la fel ca Julie Andrews la începutul

filmului *Sunetul muzicii:* Da, iubito, eu sunt acela! Sunt aici, cu criminalul de război! I-am devenit *complice!*

Am stat aşa un timp, până când am auzit zgomotul minivanului parcând în faţa casei, urmat de un amestec de voci în hol, după care o mică armată de paşi a bubuit în sus pe scara de lemn: m-am gândit că acela trebuia să fie sunetul unei mii de dolari pe oră în taxe legale, în viu. Le-am lăsat lui Kroll şi clientului său vreo două minute pentru strânsul mâinilor, condoleanţe şi expresiile generale de încredere reciprocă, după care am părăsit epuizat camera mortului şi am urcat sus, să mă alătur celorlalţi.

*

*   *

Kroll venise de la Washington cu un avion particular, însoţit de doi asistenţi, o mexicancă extraordinar de drăguţă, pe care a prezentat-o drept Encarnacion, şi un negru din New York, pe nume Josh. Cei doi erau aşezaţi de o parte şi de alta a lui, cu laptopurile deschise, pe o canapea care îi plasa cu spatele spre ocean. Adam şi Ruth Lang ocupau canapeaua din faţa lor, Amelia şi cu mine aveam fiecare câte un fotoliu. Un televizor digital de mărimea unui ecran de cinema, aşezat lângă şemineu, arăta o vedere aeriană a casei, transmisă în direct din elicopterul pe care îl puteam auzi bâzâind slab afară. Din când în când, canalul de ştiri schimba imaginea cu cea a ziariştilor care aşteptau în încăperea mare, cu candelabre, din Haga, unde urma să se ţină conferinţa de presă. De fiecare dată când vedeam podiumul gol, cu logo-ul CPI de culoare albastră elegantă a ONU – ramuri de laur şi balanţa justiţiei – mi se făcea mai rău, din pricina nervilor. Lang însă, părea calm. Era fără haină, cu o cămaşă albă şi cravată bleumarin. Era genul de situaţie de înaltă presiune pentru care era construit metabolismul lui.

— Deci, uite care-i situaţia, a spus Kroll după ce ne-am aşezat cu toţii. Nu eşti acuzat. Nu eşti arestat. Nimic din toate astea nu are să valoreze nici cât o ceapă degerată, te asigur. Tot ce face procurorul acum nu este decât să ceară permisiunea de a lansa o investigaţie oficială. Okay? Aşa că atunci când ieşim de aici mergi cu

capul sus, arăţi calm şi fii pe pace, pentru că totul are să fie bine.

- Preşedintele mi-a spus că el crede că nici măcar nu au să o lase să facă investigaţia, a spus Lang.
- Întotdeauna ezit să-l contrazic pe conducătorul lumii libere, a spus Kroll, dar sentimentul general în Washington în dimineaţa asta este că vor fi nevoiţi să o lase. Doamna procuror a noastră este o persoană cu mare putere de convingere, foarte avizată, se pare. Guvernul britanic a refuzat cu consecvenţă să facă o investigaţie proprie asupra Operaţiunii Furtuna – ceea ce îi oferă pretextul legal de a se ocupa ea însăşi de asta. Şi lăsând să răsufle informaţii despre caz, chiar înainte de a se prezenta înaintea Camerei de Pre-judecată, a pus o mare presiune pe judecătorii ăia trei, ca cel puţin să-i dea permisiunea de a trece la stadiul de investigaţie. Dacă îi spun să o lase baltă, ei ştiu al naibii de bine că toată lumea va spune că le e frică să se lege de o putere importantă.
- Astea sunt tactici murdare, a spus Ruth.

Ruth purta pantaloni negri şi o altă bluză fără nicio formă, de-a ei. Îşi ţinea picioarele desculţe vârâte sub ea, pe canapea, şi stătea întoarsă cu spatele la soţul ei.

Lang a ridicat din umeri:

- Asta-i politica.
- Exact asta spun şi eu, a zis Kroll. Tratează-o ca pe o chestiune politică, nu ca pe una legală.

Ruth a spus:

- Trebuie să punem în circulaţie versiunea noastră despre cele întâmplate. A refuza să comentăm nu mai este de ajuns.

Am prins momentul.

- John Maddox..., am început.

- Da, a spus Kroll, întrerupându-mă, am vorbit cu John şi el are dreptate. Trebuie într-adevăr să ne ocupăm acum de povestea asta în memorii. Este platforma perfectă pentru tine, Adam, ca să răspunzi. Toată lumea este foarte nerăbdătoare.
- Bine, a spus Lang.
- Cât se poate de repede, va trebui să stai cu prietenul nostru aici de faţă – mi-am dat seama că Sidney Kroll îmi uitase numele – şi să treci în revistă întreaga poveste, în detaliu. Dar va trebui să te asiguri că totul este verificat de mine, mai întâi. Testul pe care trebuie să-l aplicăm este să ne imaginăm cum ar putea suna fiecare cuvânt dacă ar fi citit în timp ce tu te afli în boxă.
- De ce?, a spus Ruth. Credeam că ai spus că nimic din toate astea nu are să aibă vreo valoare.
- Nu o să aibă, a spus Kroll liniştit, mai ales dacă suntem atenţi să nu le dăm niciun fel de muniţie suplimentară.
- În felul ăsta reuşim să o prezentăm aşa cum vrem noi, a spus Lang. Şi de câte ori sunt întrebat despre asta, îi pot trimite pe toţi la relatarea din memoriile mele. Cine ştie, s-ar putea să ajute la vânzarea câtorva exemplare.

S-a uitat pe rând, la fiecare. Noi toţi am zâmbit.

- Okay, a spus Lang, ca să revenim la ziua de astăzi. Pentru ce este, de fapt, probabil să fiu investigat?

Kroll arătă înspre Encarnation.

- Fie crime împotriva umanităţii, a spus ea cu atenţie, fie crime de război.

S-a făcut linişte. Este ciudat ce efect pot avea astfel de cuvinte. Poate era faptul că le spusese ea: arăta atât de inocentă. Am încetat cu toţii să mai zâmbim.

- Incredibil, a spus Ruth în cele din urmă, să se pună semnul egalităţii între ce a făcut sau nu a făcut Adam şi nazişti.

- Ăsta este exact motivul pentru care Statele Unite nu recunosc tribunalul, a spus Kroll.

  Şi-a mişcat arătătorul dintr-o parte într-alta.

- Noi v-am avertizat ce are să se întâmple. Un tribunal internaţional pentru crimele de război sună foarte nobil în principiu. Dar tu îi urmăreşti pe toţi maniacii ăia genocizi din Lumea a Treia şi, mai devreme sau mai târziu, Lumea a Treia o să înceapă la rândul ei să te urmărească ea pe tine, pentru că altfel pare că ar fi discriminare. Ei ucid trei mii dintre noi, noi ucidem unul dintre ei şi dintr-o dată suntem cu toţii laolaltă criminali de război. Este cel mai rău fel de echivalenţă morală. Ei bine, dacă nu pot să târască America înaintea falsului lor tribunal, atunci pe cine să târască? Evident: pe cel mai apropiat aliat al nostru – pe tine. Cum am spus, nu e legal, e politic.
- Ar trebui să sublimezi exact acelaşi lucru şi tu, Adam, a spus Amelia şi a notat ceva în carneţelul ei negru cu roşu.
- Nicio grijă, a spus el întunecat. Am s-o fac.
- Continuă, Connie, a spus Kroll. Să auzim şi restul.
- Motivul pentru care nu putem fi siguri în acest stadiu despre ce rută au să aleagă ei este că tortura e scoasă în afara legii atât de articolul şapte din Statutul de la Roma, din 1998, sub titlul crime împotriva umanităţii, cât şi de articolul opt, la crime de război. Articolul opt categoriseşte de asemenea drept crime de război – şi-a consultat laptopul – „privarea cu bună ştiinţă a unui prizonier de război sau a unei altei persoane care se bucură de protecţie de dreptul la o judecată corectă şi obişnuită”. *Prima facie,* domnule, aţi putea fi acuzat potrivit oricăruia dintre articolele şapte şi opt.
- Dar eu nu am ordonat să fie nimeni torturat!, a spus Lang; vocea i-a sunat ca şi cum nu i-ar fi venit să creadă, revoltată. Nu am privat pe nimeni de o judecată corectă şi nu am închis pe nimeni ilegal. Poate – *poate* – ai putea aduce acea acuzaţie Statelor Unite, dar nu Marii Britanii.

- Asta este adevărat, domnule, a fost de acord Encarnation. Însă articolul douăzeci şi cinci, care se ocupa de responsabilităţile penale individuale, stipulează că – şi iarăşi, ochii ei întunecaţi şi reci au săgetat înspre ecranul computerului – „o persoană va fi responsabilă penal şi pasibilă de pedeapsă dacă acea persoană facilitează comiterea unei asemenea crime, ajută, încurajează activ sau îşi dă concursul în oricare alt fel la comiterea ei sau la încercarea de a fi comisă, inclusiv la mijloacele de comitere a ei.”

Iarăşi, s-a lăsat linişte, umplută de bâzâitul îndepărtat al elicopterului.

- Asta-i destul de cuprinzător, a spus Lang liniştit.
- E absurd, asta e, a intervenit Kroll. Înseamnă că dacă CIA trimite un suspect pentru interogare undeva, cu un avion particular, proprietarii acelui avion particular sunt teoretic vinovaţi de facilitarea unei crime împotriva umanităţii.
- Dar legal..., a început Lang.
- Nu e legal, Adam, a spus Kroll cu o idee, numai, de exasperare. E politic.
- Nu, Sid, a spus Ruth.

Se concentra din răsputeri, încruntându-se la covor şi clătinându-şi capul emfatic.

- E şi legal. Cele două sunt inseparabile. Pasajul pe care domnişoara ta tocmai l-a citit face perfect limpede de ce judecătorii vor trebui să îngăduie o investigaţie, deoarece Richard Rycart a furnizat documente doveditoare care sugerează că Adam chiar a făcut, de fapt, toate lucrurile acelea, a ajutat, a încurajat activ şi a facilitat.

  Şi-a ridicat privirile.

- Asta este pasibilitate legală – nu aşa o numiţi voi? Iar asta conduce fără putinţă de scăpare la pasibilitate politică. Deoarece, în cele din urmă, totul se va reduce la opinia publică, iar noi suntem destul de nepopulari acolo, acasă, oricum, chiar şi fără asta.

- Ei bine, dacă asta aduce vreo liniştire, Adam cu siguranţă nu e pasibil atâta vreme cât stă aici, între prietenii lui.

Sticla securizată a ferestrelor începuse să vibreze uşor. Elicopterul se apropia iarăşi, să încerce o privire mai de aproape. Farurile lui au umplut încăperea. Dar pe ecranul de televiziune, tot ce se vedea în ferestrele panoramice era reflecţia mării.

- Stai o clipă, a spus Lang, ridicând mâna la cap şi apucându-se de păr, ca şi cum ar fi realizat situaţia pentru întâia oară. Vrei să spui că nu pot părăsi Statele Unite?
- Josh, a spus Kroll făcându-i semn din cap celuilalt asistent al său.
- Domnule, spuse Josh grav, dacă-mi permiteţi, aş vrea numai să vă citesc începutul, articolului cincizeci şi opt, care tratează mandatele de arestare.

Şi-a fixat privirea solemnă asupra lui Adam Lang.

- „La oricare moment după iniţierea unei investigaţii, Camera de Pre-Judecată, la solicitarea procurorului, va emite un mandat de arestare a unei persoane dacă, după examinarea solicitării şi a dovezilor sau a altor informaţii prezentate de procuror, este satisfăcută că există motive rezonabile de a crede că persoana a comis o crimă aflată sub jurisdicţia Curţii, iar arestarea persoanei pare necesară pentru a se asigura înfăţişarea persoanei la proces."
- Isuse, a spus Lang. Ce înseamnă „motive rezonabile"?
- N-o să se întâmple, a spus Kroll.
- Îi tot tragi cu asta, a zis Ruth iritată, dar s-ar putea întâmpla.
- Nu o să se întâmple, dar s-ar putea întâmpla, a spus Kroll aruncându-şi braţele în lături. Aceste două formulări nu sunt incompatibile.

Şi-a îngăduit unul dintre zâmbetele lui private şi s-a întors către Adam.

- În orice caz, ca avocat al tău, până ce toată chestia asta se rezolvă, te sfătuiesc ferm să nu călătoreşti în niciuna dintre ţările care recunosc jurisdicţia Curţii Penale Internaţionale. Nu ar fi nevoie decât ca doi dintre aceşti trei judecători să se hotărască să facă impresie grupărilor pentru drepturile umanitare şi să emită un mandat şi ai putea să fii ridicat.
- Dar practic toate ţările lumii recunosc CPI, a spus Lang.
- America n-o recunoaşte.
- Şi mai cine?
- Irakul, a spus Josh, China, Coreea de Nord, Indonezia.

L-am lăsat cu toţii să continue; nu a făcut-o.

- Şi atât?, a spus Lang. Peste tot altundeva e recunoscută?
- Nu, domnule. Israelul nu o recunoaşte. Şi câteva dintre cele mai infecte regimuri din Africa.

Amelia a intervenit:

- Cred că se întâmplă ceva.

A îndreptat telecomanda către televizor.

*
*   *

Şi aşa am urmărit la televizor cum procurorul-şef spaniol – toată numai păr negru şi ruj roşu strălucitor, măreaţă ca un star de cinema în fulgerările argintii, rapide ale flaşurilor aparatelor de fotografiat – a anunţat că în acea dimineaţă îi fusese conferită puterea de a-l investiga pe fostul prim-ministru britanic, Adam Peter Benet Lang, în temeiul articolelor şapte şi opt ale Statutului de la Roma al Curţii Penale Internaţionale din anul 1998.

Sau mai bine spus, toţi ceilalţi au urmărit-o pe ea, în timp ce eu l-am privit pe Lang. *„AL – concentrare intensă,"* mi-am notat în carnetul de însemnări, făcându-mă că notez spusele procurorului-şef, dar în realitate studiindu-mi clientul pentru a surprinde înţelesuri pe care

să le pot folosi mai târziu. *„Întinde mâna spre R: ea nu răspunde. Se uită la ea. Singur, pierdut. Își retrage mâna. Se uită înapoi la ecran. Clatină ilin cap. PŞ spune:,A fost acesta doar un incident singular sau parte a unui model sistematic de comportament criminal?' – AL tresare. Furios. PŞ:, justiţia trebuie să fie egală pentru cel bogat & cel sărac, cel puternic & cel slab deopotrivă'. Strigă la ecran:, Şi cu teroriştii cum rămâne?'"*

Nu mai fusesem niciodată până atunci martor al unei crize adevărate în viaţa vreunuia dintre autorii mei şi, cercetându-l atent pe Lang, am început treptat să-mi dau seama că întrebarea mea favorită bună-la-toate – *„Ce ai simţit?"* – era în realitate un instrument rudimentar, vag până la inutilitate. Pe parcursul acelor câteva minute, cât a fost explicată procedura legală, o succesiune rapidă de emoţii s-a perindat peste chipul colţuros al lui Lang, la fel de fugară ca umbrele norilor în trecere peste coasta unui deal primăvara – şoc, furie, vexare, sfidare, dispreţ, ruşine... Cum aveau să fie acestea descâlcite, separate unele de celelalte? Şi dacă el nu ştia precis ce simţea acum, chiar în timp ce le simţea, cum te puteai aştepta să le ştie în zece ani de-acum? Până şi reacţia lui în acest moment avea să trebuiască să i-o fabric în locul lui. Avea să trebuiască să o simplific pentru a o face plauzibilă. Avea să trebuiască să mă folosesc de propria mea imaginaţie. Într-un sens, avea să trebuiască să mint.

Procurorul-şef şi-a terminat declaraţia, a răspuns pe scurt la vreo două întrebări strigate din public, apoi a părăsit podiumul. Când era la jumătatea drumului spre uşă, s-a oprit ca să pozeze iarăşi pentru aparatele de fotografiat şi o nouă furtună fosforescentă s-a dezlănţuit în timp ce ea s-a întors să ofere lumii darul magnificului său profil acvilin, după care a dispărut. Ecranul a revenit la imaginea aeriană a casei lui Rhinehart în decorul ei de pădure, lac şi ocean, în timp ce lumea îl aştepta pe Lang să-şi facă apariţia.

Amelia a dat sonorul la mic. La parter au început să sune telefoanele.

- Ei bine, a spus Kroll rupând tăcerea, nu a fost nimic în *asta* care să nu fi fost de aşteptat.
- Da, a spus Ruth. *Bravo.*

Kroll s-a făcut a nu băga în seamă.

- Ar trebui să te ducem la Washington, Adam, numaidecât. Avionul meu aşteaptă la aeroport.

Lang încă se mai uita fix la ecran.

- Când Marty a spus că îi pot folosi casa de vacanţă, nu mi-am dat deloc seama cât de retras este locul ăsta. Nu ar fi trebuit niciodată să venim aici. Acum arătăm de parcă ne-am ascunde.
- Exact ce simt şi eu. Nu poţi să stai în gaura asta, cel puţin, nu astăzi. Am dat nişte telefoane. Te pot duce să te vezi cu şeful majorităţii parlamentare la vremea prânzului, iar după-amiază putem să facem nişte fotografii cu secretarul de stat.

Lang şi-a dezlipit, în cele din urmă, privirile de la ecranul televizorului.

- Nu ştiu dacă e bine să facem toate astea. Ar putea să pară că am intrat în panică.
- Nu, nu o să pară aşa. Am vorbit deja cu ei. Îţi transmit cele mai bune urări: vor să facă tot ce le stă în putinţă ca să ajute. Au să spună amândoi că întâlnirile au fost aranjate în urmă cu săptămâni întregi, pentru a discuta despre fundaţia Adam Lang.
- Dar asta sună fals, nu crezi?, s-a încruntat Lang. Ce ar fi de discutat?
- Ce contează? Ajutoare. Sărăcia. Modificarea climei. Pacea din Orientul Mijlociu. Africa. Ce vrei tu. Ideea e să spui: totul merge înainte, ca de obicei, îmi am agenda mea, chestii importante, şi nu am să mă las abătut de la ea de clovnii ăştia care se cred judecători la Haga.

Amelia a spus:

- Şi securitatea?
- Serviciile Secrete au să se ocupe de asta. Vom completa programul din mers. Tot oraşul o să iasă în stradă pentru tine. Aştept încă să mi se răspundă din

partea vicepreşedintelui, dar asta are să fie o întâlnire particulară.

- Şi presa?, a spus Lang. Va trebui să răspundem repede.
- Pe drum spre aeroport o, să oprim undeva şi o să spunem câteva cuvinte. Pot să fac eu o declaraţie, dacă vrei. Tot ce ai de făcut este să stai lângă mine.
- Nu, a spus Lang cu fermitate. Nu. Absolut nu. Asta chiar că m-ar face să par vinovat. Va trebui să vorbesc eu însumi cu ei. Ruth, tu ce crezi despre mersul la Washington?
- Cred că e o idee cumplită. Scuză-mă, Sid, ştiu că munceşti din greu pentru noi, dar trebuie să luăm în considerare cum se va vedea asta în Marea Britanie. Dacă Adam merge la Washington, o să pară ca băieţelul bătut la fund al Americii, care dă fuga acasă la tăticu, bâzâind.
- Deci tu ce ai face?
- M-aş întoarce la Londra.

Kroll a dat să obiecteze, dar Ruth nu l-a lăsat şi a continuat să vorbească.

- Poporul englez s-ar putea să nu-l placă prea mult la acest moment, dar dacă există un lucru pe care englezii îl urăsc mai mult decât pe Adam, este ca străinii să se bage şi să le spună lor ce să facă. Guvernul va trebui să-l sprijine.

Amelia a spus:

- Guvernul britanic va coopera total cu investigaţia.
- A, da?, a spus Ruth pe un ton dulce ca cianura. Şi ce te face să crezi asta?
- Nu o cred, Ruth, o citesc. E la televizor. Uită-te.

Ne-am uitat cu toţii. În partea de jos a ecranului, un titlu se întindea dintr-o parte într-alta: „ŞTIRE DE ULTIMĂ ORĂ: GUVERNUL BRITANIC, VA COOPERA TOTAL CU INVESTIGAREA CRIMELOR DE RĂZBOI.”

- Cum de îndrăznesc?, a ţipat Ruth. După tot ce-am făcut pentru ei!

Josh a spus:

- Cu respect doamnă, ca semnatar al CPI, guvernul britanic nu are de ales. Sunt obligaţi de legea internaţională să „coopereze total”. Aceştia sunt exact termenii articolului optzeci şi şase.
- Şi dacă, până la urmă, CPI decide să mă aresteze?, a întrebat Lang liniştit. Va mai „coopera total” guvernul britanic şi la asta?

Josh deja găsise pe laptopul lui locul relevant din lege.

- Aspectul ăsta este tratat în articolul cincizeci şi nouă, domnule. „O parte statală care a primit o cerere pentru un arest provizoriu sau pentru arestare şi predare va acţiona imediat pentru a aresta persoana în chestiune.”
- Ei bine, cred că asta aşează lucrurile la locul lor, a spus Lang. Deci, Washington.

Ruth şi-a încrucişat braţele la piept. Gestul mi-a adus aminte de Kate: un avertisment pentru furtunile care urmau să vină.

- Şi totuşi, eu spun că o să dea rău, a zis ea.
- Nu la fel de rău ca a fi luat pe sus în cătuşe de la Heathrow.
- Cel puţin, ar arăta că ai ceva curaj.
- Atunci, de ce naiba nu te întorci tu pur şi simplu fără mine?, a izbucnit Lang.

Ca şi ieşirea din după-amiaza anterioară, surprinzătoare nu era atât expunerea iritării, cât felul brusc în care erupsese.

- Dacă guvernul britanic vrea să mă dea pe mâna acestui tribunal de trei lulele, atunci să-i ia naiba! Am să mă duc unde oamenii mă vor. Amelia, spune-

le băieţilor că plecăm în cinci minute. Pune pe una dintre fete să-mi facă bagajul pentru o noapte. Şi ar fi bine să ţi-l faci şi pe al tău.
- O, dar de ce nu folosiţi amândoi o singură valiză?, a spus Ruth. Ar fi cu mult mai convenabil.

La asta, însuşi aerul a părut să se transforme în gheaţă. Până şi micul zâmbet al lui Kroll a îngheţat pe la margini. Amelia a ezitat, apoi şi-a netezit în jos fusta cu un gest nervos, şi-a luat notesul şi s-a ridicat într-un fâşâit de mătase, în timp ce a traversat încăperea, către scară, şi-a menţinut privirea fixată drept înainte. Gâtul îi căpătase o frumoasă culoare roz, buzele îi erau strânse. Ruth a aşteptat până ce ea a ieşit din cameră, apoi, încet, şi-a tras picioarele de sub ea şi şi-a pus cu atenţie pantofii fără toc, cu talpă de lemn. La rândul ei, a plecat fără un cuvânt. După treizeci de secunde, de jos s-a auzit o uşă trântită.

Lang a tresărit şi a oftat. S-a ridicat, şi-a luat haina de pe spătarul unui scaun şi şi-a pus-o pe umeri. Acela a fost semnalul pentru noi toţi să ne mişcăm. Asistenţii juridici şi-au închis laptopurile. Kroll s-a ridicat în picioare şi s-a întins, răşchirându-şi mult degetele: mi-a amintit de o mâţă care-şi arcuieşte spinarea şi-şi scoate ghearele pentru o clipă. Eu mi-am pus carneţelul deoparte.

- Te văd mâine, a spus Lang întinzându-mi mâna. Fă-te comod. Îmi pare rău că te abandonez. Cel puţin, toată tevatura asta ar trebui să sporească vânzările.
- Asta e adevărat, am spus şi m-am străduit să găsesc ceva de spus care să mai însenineze atmosfera. Probabil că departamentul de publicitate al lui Rhinehart a aranjat toată chestia asta.
- Păi, spune-le să îi pună capăt, te rog.

Lang a zâmbit, dar ochii îi arătau contuzionaţi şi umflaţi.

- Ce ai de gând să spui presei?, a întrebat Kroll, trecându-şi braţul peste umerii lui Lang.
- Nu ştiu. Vorbim despre asta în maşină.

Când Lang s-a întors ca să plece, Kroll mi-a făcut cu ochiul.

- Să umbreşti fericit!, a spus.

Nouă

Şi dacă ei îţi spun minciuni? „Minciuni" este probabil
un cuvânt prea greu. Cei mai mulţi dintre noi avem tendinţa
de a ne înfrumuseţa amintirile pentru a se potrivi cu imaginea
pe care am vrea să o aibă lumea despre noi.
Ghostwriting

Aş fi putut să cobor la parter ca să-i conduc. Însă în loc de asta le-am urmărit plecarea la televizor. Întotdeauna am spus că nu există nimic mai bun decât statul în faţa unui ecran de televizor, dacă vrei să surprinzi o experienţă autentică, de primă mână. Spre exemplu, este ciudat cum imaginile transmise din elicopterele agenţiilor de ştiri împrumută aerul periculos al criminalităţii, până şi celor mai nevinovate activităţi. Când Jeff, şoferul, a adus Jaguarul blindat din spate în faţa casei şi a lăsat motorul mergând, pentru întreaga lume a arătat ca şi cum el ar fi organizat fuga unor mafioţi chiar înainte de sosirea poliţiştilor. În aerul rece al Noii Anglii, maşina cea mare părea să plutească pe o mare de gaze de eşapament.

Am avut acelaşi sentiment de dezorientare pe care îl avusesem în ziua precedentă, atunci când declaraţia lui Lang a început să mă izbească din eter. La televizor, îl vedeam pe unul dintre oamenii de la Unitatea Specială deschizând uşa din spate a pasagerilor şi stând acolo, ţinând-o deschisă, în timp ce de jos, de pe coridor, îl auzeam pe Lang şi pe ceilalţi pregătindu-se de plecare.

— E-n regulă, tipilor?, a plutit vocea lui Kroll în sus pe scări. Toată lumea gata? Okay. Nu uitaţi: mutre vesele, vesele. Am pornit.

Uşa de la intrare s-a deschis şi după câteva momente, pe ecran am zărit vârful capului fostului prim-ministru, în timp ce acesta făcea cei câţiva paşi grăbiţi până la maşină. S-a aplecat şi a dispărut din cadru exact când avocatul lui s-a precipitat în urma lui, ocolind

Jaguarul spre cealaltă uşă a maşinii. La partea de jos a ecranului scria: „ADAM LANG PĂRĂSEŞTE CASA DE PE MARTHA'S VINEYARD”. Ştiu totul, m-am gândit, băieţii ăştia sateliţi, dar n-au auzit în viaţa lor de tautologie.

În urma lor, suita a ţâşnit din casă în şir indian şi s-a îndreptat spre minivan. Amelia era în frunte, cu mâna încleştată în părul ei blond imaculat, ca să-l protejeze de curentul descendent al rotorului elicopterului; apoi veneau secretarele, urmate de asistenţii juridici, iar la urmă doi bodyguarzi.

Siluetele negre, alungite ale maşinilor, cu farurile luminând puternic, au ieşit din curtea locuinţei şi s-au întins la drum prin întinderea cenuşie de stejari pitici, îndrep- tându-se spre autostrada West Tisbury. Elicopterul s-a ţinut după ele răscolind cele câteva frunze rătăcite în iarnă şi culcând la pământ iarba rară. Treptat, pentru întâia oară în acea dimineaţă, pe măsură ce zgomotul rotoarelor lui se pierdea în depărtare, ceva asemănător păcii a revenit asupra casei. Era ca şi cum ochiul unei mari furtuni electrice se deplasase în cele din urmă, îndepărtându-se. M-am întrebat unde era Ruth şi dacă se uita şi ea la televizor. M-am ridicat din fotoliu şi m-am dus până în capul scărilor, unde am ascultat o vreme, dar totul era cuprins de linişte; până când am revenit eu în faţa televizorului, transmisiunea trecuse de la imaginile aeriene la unele de la nivelul solului, iar limuzina lui Lang tocmai ieşea din pădure.

Mult mai mulţi poliţişti sosiseră la capătul drumului secundar, mulţumită asistenţei primită prin Commonwealth of Massachusetts, iar o linie formată din ei îi ţinea pe demonstranţi la distanţă sigură, de celaltă parte a şoselei. Pentru un moment, Jaguarul a părut să accelereze către aeroport, după care luminile de frână i s-au aprins şi s-a oprit. Minivanul a tras brusc într-o parte şi s-a oprit şi el în spatele maşinii lui Lang. Şi deodată, iată-l pe Lang, fără haină, aparent la fel de nepăsător la frig pe cât era faţă de mulţimea care scanda, îndreptându-se spre camerele de filmat, urmat de trei dintre oamenii de la Unitatea Specială. M-am repezit să caut telecomanda pe fotoliul în care stătuse Amelia – parfumul ei încă mai stăruia pe pielea lustruită – am îndreptat-o spre ecran şi am pompat volumul la maxim.

- Îmi cer scuze pentru că v-am făcut să aşteptaţi atât de mult în frig, a început Lang. Aş vrea să spun numai câteva cuvinte în răspuns la ştirile de la Haga.

S-a oprit şi s-a uitat în jos. Făcea asta adeseori. Era un gest natural sau doar regizat, ca să dea o impresie de spontaneitate? Cu el nu ştiai niciodată. Corul de strigăte „Lang! Lang! Lang! Mincinosule! Mincinosule! Mincinosule!” se auzea clar pe fundal.

- Acestea sunt timpuri ciudate, a spus el şi a ezitat iarăşi, ciudate timpuri – iar acum, în cele din urmă, şi-a ridicat privirile – când cei care întotdeauna au sprijinit libertatea, pacea şi justiţia sunt acuzaţi de a fi criminali, în vreme ce aceia care în mod deschis incită la ură, glorifică măcelul şi caută distrugerea democraţiei simt trataţi de lege ca şi cum *ei* ar fi victimele.
- Mincinosule! Mincinosule! Mincinosule!
- Cum am spus în declaraţia mea de ieri, am fost întotdeauna un ferm sprijinintor al Curţii Penale Internaţionale. Cred în munca ei. Cred în integritatea judecătorilor ei. Şi, din acest motiv, nu mă tem de această investigaţie. Pentru că ştiu, în inima mea, că nu am făcut nimic rău.

Îşi aruncă privirile asupra demonstranţilor. Pentru prima oară, a părut să observe pancardele care erau fluturate dincolo de drum: chipul lui, gratiile de închisoare, combinezonul portocaliu de puşcăriaş, mâinile pline de sânge. Linia buzelor i s-a conturat ferm.

— Refuz să fiu intimidat, a spus el cu o ridicare a frunţii. Refuz să fiu transformat într-un ţap ispăşitor. Refuz să fiu distras de la munca mea de combatere a SIDA, a sărăciei şi a încălzirii globale. Din acest motiv, îmi propun să pornesc acum în călătorie la Washington, ca să-mi îndeplinesc programul, aşa cum este el planificat. Pentru toţi cei care urmăresc acum din Marea Britanie şi de oriunde din lume, am să clarific perfect un lucru. Atâta timp cât o să am viaţă în mine, am să lupt împotriva terorismului oriunde este nevoie, fie pe câmpul de luptă, fie – dacă este nevoie – înaintea tribunalului. Vă mulţumesc.

Ignorând întrebările strigate – „Când vă întoarceţi înapoi în Marea Britanie, domnule Lang?” „Sprijiniţi tortura, domnule Lang?” – s-a întors şi s-a îndepărtat, cu muşchii umerilor lui largi jucând sub cămaşa croită anume pentru el, cu trioul de bodyguarzi desfăşurat în urma lui. Cu o săptămână înainte aş fi fost impresionat, aşa cum fusesem de discursul lui din New York de după bomba sinucigaşă de la Londra, dar acum am fost surprins de cât de nemişcat m-am simţit. A fost ca şi cum aş fi urmărit un mare actor în ultima fază a carierei sale, cu toată emoţia epuizată, rămas cu nimic altceva cu care să lucreze decât tehnica.

Am aşteptat până când a ajuns în siguranţă înapoi în capsula lui anti-gaz şi anti-bombă, apoi am stins televizorul.

*

*　　　*

Cu Lang şi ceilalţi plecaţi, casa părea nu doar goală, ci deprimantă, privată de sens. Am coborât scările şi am trecut pe lângă vitrinele iluminate, cu obiecte erotice tribale. Scaunul de lângă uşa de la intrare, pe care stătea întotdeauna unul dintre băieţii de la pază, era neocupat. M-am întors înapoi şi am luat-o pe coridor înspre biroul secretarelor. Camera micuţă, în mod normal aranjată şi curată ca o farmacie, arăta de parcă fusese abandonată în panică, precum camera cifrului unei ambasade străine dintr-un oraş asediat. Nenumărate documente, discuri de computer şi ediţii vechi din *Hansard* şi *Congressional Record* zăceau răspândite la întâmplare pe birou. Mi-a venit în minte atunci că eu nu aveam nicio copie a memoriilor lui Lang pe care să lucrez, dar când am încercat să deschid fişetul, acesta era încuiat. Alături de el, un coş de hârtii dădea pe de lături de plin ce era cu hârtie trecută prin shredder.

M-am dus şi m-am uitat în bucătărie. Pe un tăietor gros din lemn era aranjat un set de satâre pentru carne; pe câteva dintre lame era sânge proaspăt. Am strigat un „Alo!” ezitant şi mi-am băgat capul să mă uit în cămară, dar menajera nu era acolo.

Nu aveam nici cea mai vagă idee care anume era camera mea şi, prin urmare, nu aveam nicio altă alegere decât să o iau în lung pe coridor şi să încerc uşile, una

după alta. Prima era încuiată. Cea de-a doua era deschisă, încăperea de dincolo de ea emanând un miros bogat, dulce, de loţiune după ras în abundenţă; o valiză cu rotile era aruncată pe pat: era, evident, dormitorul folosit de Unitatea Specială în timpul schimbului de noapte. Cea de-a treia uşă era încuiată şi mă pregăteam să o încerc pe a patra când am auzit plânsul unei femei. Puteam spune că era Ruth: până şi suspinele ei aveau un aer combativ. *„Nu sunt decât şase dormitoare în casa principală”,* spusese Amelia. *„Adam şi Ruth au fiecare câte unul."* Ce aranjament mai era şi ăsta, m-am gândit, îndepărtându-mă tiptil: fostul prim-ministru şi soţia lui să doarmă în camere separate, cu amanta imediat mai jos pe coridor. Era aproape franţuzesc.

Cu mare grijă, am încercat clanţa încăperii următoare. Asta nu era încuiată, iar mireasma de haine purtate şi de săpun de lavandă, chiar mai mult decât vederea vechii mele valize, au identificat-o numaidecât drept fostul bârlog al lui McAra. Am intrat şi am închis uşa foarte încet Şifonierul cel mare cu uşi din oglindă ocupa tot peretele ce despărţea camera mea de a lui Ruth, iar când am tras lateral uşa din sticlă numai puţin, am distins imediat suspinele ei înfundate. Uşa a scârţâit pe şină şi probabil că a auzit şi ea, pentru că dintr-o dată plânsul s-a oprit şi mi-am imaginat-o tresărind, ridicându-şi capul din perna umedă şi privind spre perete. M-am tras înapoi. Pe pat am observat că cineva pusese o cutie de hârtie A4, atât de plină încât capacul nu se putea închide bine. Un bileţel galben Post-it zicea: „Noroc! Amelia.” M-am aşezat pe cuvertură şi am ridicat capacul, „MEMORII”, proclama pagina de titlu, *„de Adam Lang”.* Aşadar, de fapt nu mă uitase, în ciuda etraordinar de jenantelor împrejurări ale plecării ei. Puteai să spui ce voiai despre doamna Bly, dar femeia era o profesionistă.

Mi-am dat seama că mă aflam acum într-un punct decisiv. Fie continuam să mă păstrez la periferia acestui proiect care nu prea reuşea să înainteze, sperând deplorabil ca la un moment dat cineva să-mi dea o mână de ajutor, *fie* – şi mi-am simţit şira spinării îndreptându-mi-se în timp ce cugetam la alternativă – puteam prelua controlul lui eu însumi, ca să încerc să aduc aceste inefabile şase sute şi douăzeci şi una de pagini la o formă oarecare publicabilă, să-mi iau cele două sute şi cincizeci de mii şi să mă duc să mă tolănesc pe o plajă, undeva,

timp de o lună, până când voi fi uitat totul în legătură cu familia Lang.

Astfel pusă problema, nu era nimic de ales. M-am întărit ca să ignor atât urmele stăruitoare ale lui McAra din încăpere, cât şi prezenţa mai corporală a lui Ruth din camera de alături. Am luat manuscrisul din cutie şi l-am aşezat pe masa de lângă fereastră, mi-am deschis geanta de umăr şi mi-am scos laptopul şi manuscrisele din timpul interviurilor de ieri. Nu prea era destul spaţiu de lucru, dar asta nu m-a descurajat. Dintre toate activităţle omeneşti, scrisul este una pentru care este cel mai uşor să găseşti scuze ca să nu o începi – biroul e prea mare, biroul e prea mic, e prea mult zgomot, e prea linişte, e prea cald, prea rece, prea devreme, prea târziu. Învăţasem în decursul anilor să le ignor pe toate şi, pur şi simplu, să încep. Mi-am pus laptopul în priză, am aprins lampa cu braţ mobil şi m-am uitat atent la ecranul gol şi la cursorul lui care pulsa.

O carte nescrisă este un încântător univers de posibilităţi infinite. Dar scrie un cuvânt şi imediat devine pământean. Aşterne o frază şi este la jumătatea drumului de a fi ca oricare altă afurisită de carte care a fost scrisă vreodată. Dar celui mai bun nu trebuie niciodată să i se îngăduie să-l dea la o parte pe cel bun. În absenţa geniului, există întotdeauna meşteşugul. Cineva poate să încerce, măcar, să scrie ceva ce va reţine atenţia cititorului – ceea ce îl va încuraja pe acesta, după ce a parcurs primul paragraf, să arunce o privire la cel de-al doilea, apoi la cel de-al treilea. Am pus mâna pe manuscrisul lui McAra ca să-mi aduc mie însumi aminte de cum să nu încep o autobiografie de zece milioane de dolari:

Capitolul unu

Anii de început

Lang este o familie de scoţieni la origine şi suntem mândri de asta. Numele nostru este derivat de la „long”, cuvântul pentru „înalt” din engleza veche, şi străbunii mei strigă de dincolo de graniţa de nord. Încă din secolul şaisprezece, cei dintâi din familia Lang...

Ferească Dumnezeu! Am tăiat de-a curmezişul cu pixul, apoi am tras o linie albastră groasă în zig-zag peste tot restul paragrafelor istoriei ancestrale a lui Lang. Dacă vrei un arbore genealogic, du-te la un centru de grădinărit – asta îmi sfătuiesc eu clienţii. Pe nimeni altcineva nu interesează. Instrucţiunile lui Maddox erau să încep cartea cu acuzaţiile pentru crime de război, lucru cu care eu nu aveam nimic de obiectat, deşi asta nu putea servi decât ca un fel de prolog extins. La un punct oarecare, trebuiau să înceapă şi memoriile propriu-zise, iar pentru asta voiam să găsesc o notă proaspătă şi originală – ceva care să-l facă pe Lang să sune ca o fiinţă omenească normală. Faptul că el nu era o fiinţă omenească normală era irelevant.

Din camera lui Ruth Lang s-au auzit paşi, apoi uşa s-a deschis şi s-a închis. La început, am crezut că poate va veni să vadă cine umbla în camera de alături, dar în loc de aşa ceva, am auzit-o cum se îndepărtează. Am pus jos manuscrisul lui McAra şi m-am concentrat asupra transcrierilor interviurilor. Ştiam ce îmi trebuia. Era chiar acolo, în prima noastră sesiune:

Îmi amintesc că era o după-amiază de duminică. Ploua. Eram încă în pat. Şi cineva începe să bată la uşă...

Dacă periam puţin gramatica, relatarea felului în care Ruth îl convinsese pe Lang să meargă la vot pentru alegerile locale şi astfel l-a atras în politică putea fi un începui perfect. Şi totuşi, McAra, cu perfecta lui lipsă de ureche muzicală pentru orice era de interes uman, nici măcar nu o amintise. Mi-am sprijinit degetele pe tastele laptopului, apoi am început să tastez:

Capitolul unu

Anii de început

Am devenit politician din dragoste. Nu dragoste pentru vreun partid sau vreo ideologie anume, ci dragoste pentru o femeie care a venit să-mi bată la uşă într-o după-amiază ploioasă de duminică...

Aţi putea obiecta că era siropos, dar nu uitaţi că (a) siropul se vinde cu tonele, (b) că nu aveam decât două

săptămâni ca să refac un întreg manuscris şi (c) că era, al naibii de sigur, cu mult mai bun decât începutul cu derivaţia numelui de Lang. Curând, ciocăneam pe cât de rapid îmi permitea tehnica mea de dactilografiere cu două degete:

Era udă leoarcă din cauza ploii care turna cu găleata, dar ea nu părea să observe şi s-a lansat într-un discurs pasionat despre alegerile locale. Până în acel moment, îmi este ruşine să mărturisesc, nici măcar nu ştiam că existau alegeri locale, dar am avut bunul simţ să pretind că ştiam...

Mi-am ridicat privirile. Prin fereastră, am văzut-o pe Ruth mărşăluind cu hotărâre peste dune, împotriva vântului, în încă una dintre plimbările ei solitare, avându-l drept companie numai pe bodyguardul care mergea în urma ei.

Am urmărit-o până când mi-a dispărut din câmpul vizual, după care m-am întors la treaba mea.

*

*   *

Am continuat pentru vreo două ore, până în jurul orei unu, când am auzit o bătaie foarte uşoară cu degetele în lemn. M-a făcut să sar în sus.

- Domnul?, s-a auzit o voce timidă de femeie. Domnule, vreţi prânz?

Am deschis uşa şi în cadrul ei am găsit-o pe Dep, menajera vietnameză, în uniforma ei din mătase neagră. Avea în jur de cincizeci de ani şi era micuţă ca o vrabie. Am avut sentimentul că dacă aş fi strănutat aş fi zburat-o dintr-un capăt al casei în celălalt.

- Asta ar fi foarte drăguţ. Mulţumesc.
- Aici sau la bucătărie?
- La bucătărie ar fi perfect.

După ce s-a depărtat târându-şi picioarele încălţate în papuci, m-am întors să-mi înfrunt camera. Ştiam că nu

mai puteam amâna. Trateaz-o ca pe scris, mi-am spus: fă-o pur şi simplu. Am tras fermoarul valizei şi am aşezat-o pe pat. Apoi, trăgând adânc aer în piept, am tras în lături uşile şifonierului şi am început să scot de pe umeraşe hainele lui McAra, stivuindu-mi-le pe braţ – cămăşi ieftine, haine de gata, pantaloni de la supermarket şi genul de cravate pe care le cumperi pe aeroport: nimic croit de mână în garderoba ta, chiar nimic, Mike? Fusese un om corpolent, mi-am dat seama văzând toate acele gulere supradimensionate şi largile betelii ale pantalonilor: mult mai voluminos decât mine. Şi, desigur, a fost exact cum mă temusem: atingerea materialului nefamiliar, chiar şi zăngănitul umeraşelor din metal pe bara lor din fier cromat, a fost destul ca să sfărâme bariera de un sfert de secol de apărare grijulie şi să mă arunce direct în dormitorul părinţilor mei, pe care m-am oţelit ca să-l golesc la trei luni după înmormântarea mamei.

Lucrurile morţilor mă dau gata întotdeauna. Există oare ceva mai trist decât grămada de obiecte pe care o lasă în urmă? Cine a spus că tot ce rămâne în urma noastră este iubire? Tot ce rămăsese după McAra erau *lucruri.* Le-am pus grămadă pe fotoliu, apoi m-am întins la raftul de deasupra barei pentru umeraşe, ca să-i dau jos valiza. Mă aşteptasem să fie goală, dar când am apucat-o de mâner, ceva a alunecat în interiorul ei. Aha, m-am gândit. În fine. Documentul secret.

Valiza era imensă şi urâtă, făcută din plastic roşu turnat, prea mare ca să o pot mânui cu uşurinţă, şi a izbit duşumeaua cu o bufnitură care a părut să se reverbereze prin întreaga casă cufundată în linişte. Am aşteptat un moment, apoi am aşezat-o cu grijă pe covor, am îngenunchiat în faţa ei şi am apăsat închizătorile. Au sărit deschizându-se simultan, cu o pocnitură zgomotoasă.

Era genul de geamantan care nu fusese făcut pentru mai mult de un deceniu, cu excepţia, poate, a zonelor mai puţin selecte din Albania. Înăuntru avea o căptuşeală cu un model oribil, din plastic lucios, de care atârnau liber nişte benzi elastice. Conţinutul era constituit dintr-un singur plic mare, căptuşit cu folie din plastic cu bule de aer, adresat D-lui McAra, Esq., expediat la o căsuţă poştală din Vineyard Haven. O etichetă de pe cealaltă parte arăta că venea de la Arhiva Centrului Adam Lang din Cambridge, Anglia. L-am deschis şi am tras afară un

teanc de fotografii şi fotocopii, împreună cu un plic cu mulţumiri din partea Dr. Julia Crawford-Jones, PhD, Director.

Am recunoscut imediat una dintre fotografii: Lang în costumul lui de găină, din revista pusă în scenă de Footlights, de la începutul anilor şaptezeci. Mai erau încă vreo duzină de poze, care prezentau întreaga distribuţie a acelei producţii; un set de poze cu Lang purtând o pălăriuţă din pai şi un veston în dungi, propulsând cu prăjina o ambarcaţiune cu fundul plat; şi vreo trei-patru poze cu el la un picnic pe malul râului, se pare făcute în aceeaşi zi cu cele în barcă. Fotocopiile erau ale unor diverse programe de piese montate de Footlights şi recenzii de piese de la Cambridge, plus o mulţime de rapoarte din ziarele locale referitoare la alegerile pentru Consiliul zonei suburbane a Londrei din mai 1977 şi carnetul original de membru de partid al lui Lang. Abia când am văzut data de pe carnet m-am aşezat înapoi pe călcâie. Era din 1975.

Am început să reexaminez pachetul cu mai multă atenţie după aceea, începând cu relatările despre alegeri La o prima trecere în revistă, m-am gândit că proveneau din ziarul *Evening Standard,* din Londra, dar acum am văzut că erau din buletinele de ştiri ale unui partid politic – partidul lui Lang – şi că Lang era înfăţişat într-un grup ca voluntar la alegeri. Era greu de distins în fotocopia de calitate slabă. Avea părul lung. Hainele îi erau ponosite. Dar era el, fără îndoială, unul dintre membrii echipei care băteau pe la uşi în blocurile de locuinţe cu chirie la stat. „Voluntar: A. Lang."

Am fost, mai mult decât orice, iritat. În mod cert, nu m-a izbit ca reprobabil. Toţi încearcăm să ne înălţăm propria realitate. Începem cu o fantezie despre vieţile noastre şi poate într-o zi, în glumă, o transformăm într-o povestire. Nu s-a întâmplat nimic rău. Pe parcursul anilor, povestirea este repetată atât de regulat, încât devine acceptată ca fapt real. Foarte curând, a contrazice acest fapt ar fi jenant. Cu timpul, probabil că ajungem să credem că a fost întotdeauna adevărat. Şi prin aceste lente adăugiri la mit, precum un recif de coral, se formează materialul istoric. Vedeam acum cum trebuie să-l fi aranjat pe Lang să pretindă că intrase în politică numai pentru că îi plăcuse de o fată. Îl flata pe el, făcându-l să pară mai puţin ambiţios, şi o flata pe ea, făcând-o să pară

mai influentă decât probabil că era. Audienţelor le-a plăcut asta. Toată lume a fost fericită. Iar acum se punea întrebarea: eu ce trebuia să fac?

Nu este o dilemă neobişnuită în lumea scrisului din umbră, iar eticheta este simplă: atragi autorului atenţia asupra discrepanţei şi laşi la latitudinea lui felul în care să fie rezolvată. Responsabilitatea colaboratorului nu este să insiste asupra adevărului absolut: dacă s-ar întâmpla asta, felia noastră din industria editorială s-ar nărui sub simpla greutate a realităţii. Exact la fel cum esteticiana nu îi spune clientei ei că are o faţă ca un dos, scriitorul din umbră nu îl confruntă pe autobiograf cu faptul că jumătate din preţioasele lui amintiri sunt false. Umbra nu dictează, facilitează: ăsta este mottoul nostru. Evident, McAra nu a respectat această regulă sacră. Trebuie să fi avut unele suspiciuni cu privire la ceea ce i se spunea, a comandat un pachet documentar din arhive, apoi i-a înlăturat fostului prim-ministru cea mai şlefuită povestire din memorii. Ce amator! Îmi imaginam cât de bine trebuie să fi fost primită contribuţia asta. Fără îndoială, ajuta la explicarea motivelor pentru care relaţiile deveniseră atât de încordate.

Mi-am întors atenţia înapoi asupra materialului de la Cambridge. Exista un ciudat gen de inocenţă relativ la această estompată *jeunesse dorée,* eşuată în acea pierdută dar fericită vale ce se întindea undeva între vârfurile culturale gemene ale mişcărilor hippy şi punk. Din punct de vedere spiritual, arăta mult mai apropiată de anii şaizeci decât de anii şaptezeci. Fetele aveau rochii lungi, dantelate, cu imprimeuri florale, cu decolteuri prăbuşite şi pălării mari, din pai, pentru a se apăra de arşiţa soarelui. Părul bărbaţilor era la fel de lung ca cel al femeilor. În singura fotografie în culori, Lang ţinea o sticlă de şampanie într-o mână şi ceva care semăna foarte tare cu o ţigară de marihuana în cealaltă; o fată părea să-i bage în gură căpşuni, iar pe fundal un bărbat în picioarele goale făcea gestul cu degetele mari în sus.

Cea mai mare dintre fotografiile cu membrii distribuţiei pieselor înfăţişa opt tineri grupaţi laolaltă, sub lumina unui reflector, cu braţele întinse în lături ca şi cum tocmai terminaseră un număr de cânt-şi-dans care ridicase audienţa în picioare într-un cabaret. Lang se afla în extremitatea dreaptă, purtând vestonul lui în dungi, o cravată din şnur şi o pălărie plată din pai. Erau două fete

în costume de acrobat, ciorapi-plasă şi pantofi cu toc-cui: una cu păr blond, scurt, cealaltă cu zulufi negri în spirale dese, posibil o roşcată (era imposibil de spus din fotografia alb-negru), amândouă drăguţe. Am recunoscut doi dintre bărbaţi, în afara lui Lang: unul era un comic acum faimos, celălalt un actor. Un al treilea bărbat arăta mai în vârstă decât ceilalţi: un cercetător venit la cursuri post-universitare, probabil. Toţi purtau mănuşi.

Pe spatele fotografiei era lipită o fâşie de hârtie bătută la maşină care enumera numele interpreţilor, împreună cu colegiile fiecăruia: G. W. Syme (Caius), W. K. Innes (Pembroke), A. Parke (Newnham), P. Emmett (St. John's), A. D. Martin (King's), E. D. Vaux (Christ's), H. C. Martineau (Girton), A. P. Lang (Jesus).

Era şi o ştampilă a deţinătorului drepturilor de autor – Cambridge Evening News – în colţul din stânga, jos, iar mâzgălit cu pix în diagonală alături de ea era un număr de telefon, cu prefixul telefonic internaţional al Marii Britanii. Fără îndoială că McAra, neobositul vânător de fapte care era, identificase pe cineva din distribuţie şi m-am întrebat care oare dintre ei era şi dacă el sau ea îşi amintea evenimentele prezentate în fotografii. Din pură inspiraţie, am scos mobilul şi am format numărul.

În locul familiarului sunet în doi timpi al apelului din Marea Britanie, am auzit nota unică, prelungă, a celui american. L-am lăsat să sune mult. Chiar când eram pe punctul dea renunţa, un bărbat a răspuns, cu grijă.

- Richard Rycart.

Vocea, cu uşoara ei nazalitate colonială – *„Richard Roicart”* – era, fără putinţă de confuzie, cea a fostului ministru de externe. Suna bănuitor.

- Cine e la telefon?, a întrebat.

Am închis numaidecât. De fapt, am fost atât de alarmat, încât chiar am aruncat telefonul pe pat. A zăcut acolo preţ de vreo treizeci de secunde, apoi a început să sune. M-am repezit de l-am înhăţat – numărul de unde se suna era trecut ca „neînregistrat” – şi l-am închis rapid. Vreme de jumătate de minut am fost prea copleşit ca să mă pot clinti.

Mi-am spus mie însumi să nu mă grăbesc să trag vreo concluzie. Nu eram sigur dacă McAra scrisese numărul sau dacă măcar sunase la el. Am verificat pachetul, să văd când anume fusese trimis. Părăsise Marea Britanie pe trei ianuarie – nouă zile înainte ca McAra să moară.

A devenit brusc de o importanţă vitală pentru mine să scot din acea cameră orice urmă rămasă de la predecesorul meu. În mare grabă, am smuls din şifonier ultimele dintre hainele sale, răsturnând sertarele cu ciorapi şi chiloţi în valiza lui (îmi amintesc că purta ciorapi negri, lungi până sub genunchi şi chiloţi albi lălâi, cu deschizătură în faţă în formă de Y: băiatul ăsta era de modă veche până la capăt). Nu au fost nidun fel de documente personale pe care să le găsesc – niciun fel de jurnal sau agendă cu adrese, scrisori şi nici măcar cărţi – şi am presupus că acestea trebuie să fi fost luate de poliţie imediat după moartea lui. Din baie am îndepărtat aparatul lui de ras din plastic albastru de unică folosinţă, periuţa de dinţi, pieptănul şi restul lucrurilor, după care treaba era terminată: toate efectele tangibile ale lui Michael McAra, fost mână dreaptă a Prea Onorabilului Adam Lang, erau înghesuite într-o valiză şi gata să fie aruncate la gunoi. Am târât valiza după mine afară din cameră şi apoi pe coridor până la solariu. Putea să stea acolo până la vară, din partea mea: câtă vreme nu trebuia să o mai văd eu. Mi-a luat un moment să-mi recapăt suflul.

Şi totuşi, chiar şi pe drum înspre camera lui – a mea – a noastră – îi puteam simţi prezenţa, cu paşi mari şi nesiguri pe urmele mele.

- Du-te naibii, McAra, am murmurat pentru mine însumi. Du-te tu naibii şi lasă-mă pe mine în pace să termin cartea asta şi să mă văd plecat de aici.

Am înghesuit fotografiile şi copiile înapoi în plicul lor original şi m-am uitat în jur după un loc în care să îl ascund, după care m-am oprit şi m-am întrebat de ce aş vrea să îl dosesc. Nu era tocmai strict secret. Nu avea nimic de a face cu crime de război. Nu era decât un tânăr, un student actor, cu mai bine de treizeci de ani în urmă, pe malul însorit al unui râu, bând şampanie cu prietenii lui. Puteau exista nenumărate motive din care numărul de

telefon al lui Richard Rycart se afla pe spatele acelei fotografii. Dar totuşi, cumva, plicul cerea să fie ascuns şi, în absenţa oricărei alte idei strălucite, îmi este ruşine să spun că am recurs la clişeul de a ridica salteaua şi a-l băga sub ea.

- Prânz, domnule, m-a chemat Dep pe un ton blând din coridor.

M-am răsucit pe călcâie. Nu eram sigur dacă mă văzuse, dar nici nu eram sigur dacă avea vreo importanţă: prin comparaţie cu altele la care trebuia ea să fi fost martoră în casă pe parcursul ultimelor câteva săptămâni, comportamentul meu ciudat ar fi părut cu siguranţă insignifiant.

Am urmat-o în bucătărie.

- Doamna Lang este pe aici?, am spus.

— Nu, domnule. Pleacă Vineyard Have. Cumpărături.

Îmi pregătise un sandviş triplu. M-am aşezat pe un taburet înalt la barul pentru micul dejun şi m-am străduit să mănânc, în timp ce ea înfăşura diverse lucruri în folie de aluminiu şi le punea înapoi într-unul dintre cele şase diferite frigidere din oţel inoxidabil ale lui Rhinehart. M-am gândit ce trebuia să fac. În mod normal, m-aş fi forţat să mă întorc la biroul meu şi aş fi continuat să scriu întreaga după-amiază. Dar probabil că pentru întâia oară în cariera mea de umbră eram blocat. Pierdusem jumătate de dimineaţă ca să compun o încântător de intimă amintire a unui eveniment care nu se întâmplase – nu se *putuse* întâmpla, deoarece Ruth Lang nu sosise ca să-şi înceapă cariera în Londra decât în anul 1976, moment în care viitorul ei soţ era deja membru al partidului, de un an de zile.

Până şi gândul de a mă apuca de partea referitoare la Cambridge, a cărei redactare o considerasem cândva floare la ureche, acum mă făcea să mă confrunt cu un perete alb. Cine era el, acest actor aspirant, lipsit de griji, pus pe alergat fetele, alergic la politică? Ce anume l-a transformat într-un activist de partid, bântuind prin preajma locuinţelor cu chirie la stat, dacă nu întâlnirea cu

Ruth? Nu mai înţelegeam nimic. Acela a fost momentul când am realizat că avem o problemă fundamentală cu fostul nostru prim-ministru. Nu era un personaj credibil din punct de vedere psihologic. În persoană sau pe ecran, jucând rolul unui om de stat, părea să aibă o personalitate puternică. Dar cumva, dacă stăteai să te gândeşti la el, dispărea. Asta îmi făcea aproape imposibil să îmi îndeplinesc slujba; spre deosebire de oricâţi ciudaţi din lumea spectacolelor sau a sportului cu care lucrasem în trecut, în ce-l privea pe Lang, pur şi simplu nu îl puteam desluşi.

Am pus mâna pe telefonul celular şi m-am gândit să îl sun pe Rycart. Dar cu cât am reflectat mai mult la felul în care ar fi putut decurge conversaţia, cu atât am devenit mai puţin dispus să o iniţiez. Ce anume ar fi trebuit să spun? „A, alo, nu mă cunoaşteţi, dar eu l-am înlocuit pe Mike Mc Ara pe postul de scriitor din umbră al lui Adam Lang. Cred că este posibil ca el să fi vorbit cu dumneavoastră cu o zi sau două înainte să fie aruncat de valuri pe o plajă, mort." Am pus telefonul înapoi în buzunar şi dintr-o dată n-am mai putut să scap de imaginea trupului greoi al lui McAra, rostogolindu-se înainte şi înapoi sub bătaia valurilor. Se izbise de stânci sau fusese dus direct pe nisipul moale? Cum se numea locul unde fusese găsit? Rick îl menţionase când am luat masa la clubul lui din Londra. Lambert şi mai-nu-ştiu-cum.

- Scuză-mă, Dep, i-am spus menajerei.

Dep şi-a îndreptat spatele oprindu-se din lucrul ei la frigider. Avea un chip atât de dulce, amabil.

- Domnul?
- Se întâmplă să ştii unde este o hartă a insulei pe care aş putea-o împrumuta?

Zece

Este perfect posibl să scrii o carte în numele altei persoane,
fără să faci nimic altceva decât să o asculţi ce spune; dar o cercetare suplimentară este adeseori folositoare pentru obţinerea de material suplimentar şi idei descriptive.
Ghostwriting

Se părea că se afla la cincisprezece kilometri depărtare, pe ţărmul nord-vestic al lui Vineyard. Lambert's Cove, adică.

Era ceva înşelător aici, cu numele locurilor de peste tot: Blackwater Brook, Uncie Seth's Pond, Indian Hill, Old Herring Creek Road.[3] Era ca o hartă dintr-o poveste de aventuri pentru copii şi, într-un fel ciudat, aşa mi-am pus planul la cale: ca pe un gen de excursie amuzantă. Dep mi-a sugerat să împrumut o bicicletă – o da, dl. Rhinehart, el are multe, multe biciclete, pentru a fi folosite de către oaspeţi – şi ceva la ideea asta m-a atras de asemenea, deşi nu mai mersesem pe bicicletă de ani de zile şi deşi ştiam, la un nivel mai profund, că nimic bun nu avea să iasă din asta. Trecuseră mai bine de trei săptămâni de când fusese recuperat cadavrul. Ce avea să fie de văzut acolo? Însă curiozitatea este un impuls omenesc puternic – la oarecare distanţă sub sex şi lăcomie, vă garantez eu, dar cu mult înaintea altruismului – şi eram pur şi simplu curios.

Cel mai mare obstacol era vremea. Recepţionera de la hotelul din Edgartown mă avertizase că prognoza era nefavorabilă şi, cu toate că furtuna încă nu se dezlănţuise, cerul începuse să se lase de greutatea ei, ca un sac moale, cenuşiu, pe punctul de a crăpa. Dar atracţia ideii de a ieşi din casă pentru câtva timp era mai puternică şi nu mă puteam vedea întoarcându-mă în fosta cameră a lui McAra şi stând în faţa computerului. Am luat din cuiul ei jacheta pentru vânt a lui Lang, din camera pentru mantalele de ploaie, şi l-am urmat pe Duc, grădinarul, de-a lungul casei din faţă, spre cuburile învelite în lemn vremuit ce serveau ca locuinţă pentru personalul de serviciu şi anexe.

- Trebuie să lucrezi din greu aici, am spus, ca să faci locul ăsta să arate atât de bine.

Duc a rămas cu ochii în pământ.

- Sol rău. Vânt rău. Ploaie rău. Sarea rău. Rahat.

După asta, nu părea că ar mai fi multe de spus pe frontul horticultural, aşa că am tăcut. Am trecut de primele două cuburi. Duc s-a oprit în faţa celui de-al treilea şi a descuiat uşile cele mari, duble. A tras înspre afară una dintre ele şi am pătruns înăuntru. Trebuie să fi fost în jur de două duzine de biciclete parcate pe două suporturi, însă privirile mi-au fugit drept spre Fordul Escape SUV de culoare gălbuie, care ocupa cealaltă jumătate a garajului. Auzisem atâtea despre el şi mi-l imaginasem atât de des când venisem încoace cu feribotul, încât a fost un adevărat şoc să dau de el pe nepusă masă.

Duc mi-a văzut privirile.

- Vrei să împrumuţi?, a întrebat el.
- Nu, nu, am spus repede.

Mai întâi slujba celui mort, apoi patul lui, apoi o plimbare cu maşina lui – cine putea spune unde ar fi putut sfârşi?

- O bicicletă ar fi numai bună. O să-mi facă bine.

Grădinarul a păstrat o expresie de profundă îndoială în timp ce mă privea cum merg, cu zvâcnituri, nesigur, pe una dintre costisitoarele biciclete de munte ale lui Rhinehart. Evident, m-a crezut nebun şi probabil că *am fost* nebun – nebunie de insulă, nu aşa i se spune? Am ridicat mâna să-l salut pe omul de la Unitatea Specială aflat în mica lui gheretă de santinelă, pe jumătate ascunsă între copaci, iar asta a fost foarte aproape de a însemna o greşeală dureroasă, pentru că m-a făcut să cotesc brusc spre tufişuri. Am reuşit însă, cumva, să manevrez maşinăria înapoi spre mijlocul drumului şi, imediat ce m-

am prins cum e cu funcţionarea vitezelor (ultima bicicletă pe care o avusesem eu nu avea decât trei, iar două dintre ele nu funcţionau), m-am aflat deplasându-mă destul de rapid pe nisipul întărit, compactat.

Era nefiresc de linişte în pădurea aia, ca şi cum vreo catastrofă vulcanică se întâmplase, albind vegetaţia şi făcând-o friabilă şi otrăvind animalele sălbatice. Din când în când, în depărtare, un porumbel de pădure emitea un strigăt cavernos, ca de claxon, dar asta servea mai mult la sublinierea liniştii decât la tulburarea ei. Am continuat să pedalez în sus, pe panta uşoară, până ce am ajuns la intersecţia în T, unde drumul de nisip dădea în şosea.

Demonstraţia anti-Lang se redusese treptat la un singur om, de cealaltă parte a drumului. Acesta fusese, în mod vădit, ocupat pe parcursul ultimelor câteva ore cu înălţarea unui fel de construcţie – plăci din lemn joase, pe care montase sute de imagini cumplite, rupte din reviste şi ziare, de copii arşi, cadavre torturate, ostatici decapitaţi şi cartiere întregi rase la pământ de bombe. Presărate printre piesele acestui colaj al morţii, se aflau liste lungi de nume, câteva poezii scrise de mână şi scrisori. Totul era protejat de ploaie şi vânt cu folii din polietilenă. De-a curmezişul părţii de sus era întinsă o bandă lată, ca la chioşcurile cu obiecte folosite, scoase la vânzare în curtea bisericii: „CĂCI PRECUM ÎN ADAM TOŢI MURIM, LA FEL ÎN CRISTOS CU TOŢI VOM FI ÎNVIAŢI." Dedesubtul ei era un adăpost făcut din pari de lemn şi foi de polietilenă, conţinând ceea ce părea a fi o măsuţă de campanie şi un scaun pliant. Stând cu răbdare la masă se afla bărbatul pe care îl zărisem în fugă de dimineaţă şi pe care nu mi-l putusem aminti. Dar acum l-am recunoscut perfect. Era tipul cu aer milităros de la barul hotelului, cel care mă făcuse javră.

M-am oprit nesigur şi m-am uitat în dreapta şi în stânga după maşini, conştient tot timpul că el se uita atent la mine de la numai şase-şapte metri distanţă. Şi trebuia să mă fi recunoscut şi el, pentru că l-am văzut cu groază că se ridică în picioare.

— Numai o clipă!, a strigat cu tonul acela particular, retezând cuvintele, dar eram atât de speriat să nu fiu amestecat în nebunia lui încât, deşi se apropia o maşină, m-am repezit în drum şi am început să pedalez îndepărtându-mă de el, ridicat de pe şa în încercarea de a prinde mai repede oarecare viteză.

Maşina a claxonat. A fost o învălmăşeală de lumină şi zgomot şi i-am simţit curentul produs când a trecut pe lângă mine, dar când m-am uitat înapoi, protestatarul renunţase la urmărire şi stătea în mijlocul drumului uitându-se după mine, cu mâinile în şolduri.

După asta, am pedalat puternic, conştient că în curând lumina avea să înceapă să scadă. Aerul care mă izbea în faţă era rece şi umed, dar mişcarea picioarelor mă menţinea destul de bine încălzit. Am trecut de ieşirea spre aeroport şi am continuat pe limita pădurii de stat, prin care aleile lăsate pentru limitarea incendiilor se întindeau până în depărtare, înalte printre copaci, ca nişte nave umbroase de catedrală. Nu mi-l puteam imagina pe McAra făcând asta – nu părea a fi fost genul amatorului de curse cu bicicleta – și m-am întrebat iarăşi cu ce mă aşteptam să mă aleg, în afară de a ajunge ud leoarcă. Am tras din greu pe lângă căsuţele din carton alb şi câmpurile atent îngrijite ale Noii Anglii, pe care nu era nevoie de prea mare efort ca să ţi le imaginezi încă pline de femei cu bonete negre, severe, şi de bărbaţi care priveau duminica ca fiind ziua în care să îmbrace costumul, mai degrabă decât să îl dea jos.

Imediat după ce am trecut de West Tisbury m-am oprit la intersecţia cu Scotchman's Lane[4] ca să îmi verific traseul. Cerul era de-a dreptul ameninţător de-acum şi vântul începea să se înăsprească. Am fost cât pe ce să-mi pierd harta. De fapt, am fost aproape de a mă întoarce din drum. Dar ajunsesem până aici, părea stupid să renunţ tocmai acum, aşa că m-am săltat înapoi în şaua îngustă şi tare şi am pornit mai departe. După vreo trei kilometri, drumul se bifurca şi m-am despărţit de şoseaua principală, luând-o la stânga, spre mare. Drumul care cobora spre golf era asemănător cu cel pe care se mergea spre casa de vacanţă a lui Rhinehart – stejari pitici, bălţi, dune – singura diferenţă fiind că aici erau mai multe case. Cele mai multe erau case de vacanţă, închise pentru iarnă, dar din vreo două coşuri se prelingeau şuviţe întrerupte de fum maroniu şi dinspre o fereastră am auzit un radio la care se asculta muzică clasică. Un concert de violoncel. Asta era când a început să plouă, în cele din urmă – picături dure, reci, de lapoviţă, aproape grindină, care îmi explodau pe mâini şi pe faţă şi purtau în ele mirosul mării. Pentru câteva momente, au plescăit sporadic în bălţile din jur şi au răsunat prin copacii din preajmă, după

care, brusc, a fost de parcă un stăvilar aerian uriaş se rupsese şi ploaia a început să năvălească în jos în torente. Acum mi-am amintit de ce nu-mi plăcea să mă plimb cu bicicleta: bicicletele nu au acoperiş, nu au parbriz şi nu au încălzire.

Stejarii pitici, firavi şi lipsiţi de frunze nu ofereau nicio speranţă de adăpost, dar era imposibil să continui mersul pe bicicletă – nu reuşeam să văd pe unde mergeam – aşa că am coborât de pe ea şi am început s-o împing, până când am ajuns la un gărduleţ din şipci de lemn. Am încercat să o proptesc de el, dar vehiculul mi s-a răsturnat zdrăngănind, cu roata din spate continuând să se învârtă leneş. Nu m-am mai ostenit să o ridic, ci am luat-o la fugă pe cărarea de tuf, pe lângă un catarg de steag, spre veranda casei. Odată ieşit din ploaie, m-am aplecat înainte şi mi-am scuturat capul cu putere, să-mi scot apa din păr. Imediat, un câine a început să latre şi să zgârâie cu ghearele uşa din spatele meu. Îmi închipuisem că şi casa asta era neocupată – în mod hotărât, aşa arăta – dar în spatele ferestrei pline de praf şi-a făcut apariţia un chip alb ca o lună ceţoasă, neclar din cauza sitei împotriva ţânţarilor, iar după un moment uşa s-a deschis şi câinele s-a repezit afară, asupra mea.

Îmi displac câinii aproape la fel de mult pe cât le displac şi eu lor, dar m-am străduit cum am putut de bine să par fermecat de odiosul ghem alb, lătrător, măcar pentru a-l linişti pe stăpân, un bătrân nu departe de nouăzeci de ani, judecând după petele maronii, umerii aduşi şi craniul încă chipeş, ce împungea prin pielea pergamentoasă. Purta o haină bine croită, pe deasupra unei jachete închisă la nasturi şi avea un fular în carouri înfăşurat în jurul gâtului. Am bâlbâit nişte scuze pentru că-i deranjasem intimitatea, dar el m-a întrerupt repede.

- Eşti englez?, a spus măsurându-mă cu capul întors puţin într-o parte.
- Sunt.
- E în regulă. Te poţi adăposti. Adăpostitul nu costă nimic.

Nu ştiam destule despre America încât să îmi dau seama după accent din ce parte era el sau cu ce ar fi putut să se fi ocupat. Dar am presupus că era un medic sau

avocat ieşit la pensie şi destul de avut – trebuia să fii, ca să trăieşti într-un loc unde o colibă cu un spălător în aer liber costa jumătate de milion de dolari.

- Englez, ai?, a repetat.

M-a studiat prin ochelarii lui fără ramă.

- Ai ceva de-a face cu tipul ăla, Lang?
- Într-un fel, am spus.
- Pare inteligent. De ce o fi vrut să se bage cu smintilul ăla de la Casa Albă?
- Asta ar vrea să ştie toată lumea.
- Crime de război!, a spus el cu o rotire a capului şi am observat două aparate auditive de culoarea pielii, câte unul în fiecare ureche. Cu toţii am putea fi acuzaţi de astea! Şi poate chiar ar fi trebuit să fim. Nu ştiu. Presupun că până la urmă o să trebuiască sămi pun încrederea într-o judecată mai înaltă.

A râs uşor, cu tristeţe.

- Am să aflu cât de curând.

Nu ştiam la ce se referă. Eram numai bucuros să stau unde era uscat. Ne-am sprijinit de parapetul din lemn înnegrit de timp şi am început să ne uităm împreună la ploaie în timp ce câinele se zbenguia ca un apucat pe toată veranda, alunecând cu ghearele pe lemnul vopsit. Printr-o spărtură în copaci am putut zări puţin marea – vastă şi cenuşie, cu liniile albe ale valurilor ce venau spre ţărm mişcându-se necontenit în josul ei, ca benzile de interferenţă pe ecranul unui televizor vechi, alb-negru.

- Şi ce te aduce în partea asta de Vineyard?, a întrebat bătrânul.

Nu părea să aibă vreun rost să mint.

- O persoană pe care am cunoscut-o a fost aruncată de valuri pe plaja de acolo, am spus. Mi-am zis să arunc o privire asupra locului. Să-i aduc un ultim omagiu,

am adăugat, ca să nu își închipuie că eram vreo arătare care se înfruptă din cadavre.

- Ei bine, *aia* a fost o chestiune ciudată, a spus el. Te referi la englezul de acum vreo două săptămâni? *În niciun caz* nu putea curentul să-l care atât de departe spre vest. Nu în acest timp al anului.
- Poftim?

M-am întors să mă uit la el. În ciuda vârstei înaintate, era încă ceva tineresc în trăsăturile lui precise şi aerul inteligent. Părul alb şi subţire îi era pieptănat drept spre spate. Arăta ca un puşti venerabil dintr-o tabără de cercetaşi.

- Cunosc marea asta aproape de când mă ştiu. La naiba, un tip a încercat să *mă* azvârle de pe afurisitul ăla de feribot când încă mai lucram la Banca Mondială şi pot să-ţi spun asta: dacă ar fi reuşit, nu m-ar fi adus apa la ţărm în Lambert's Cove!

Eram conştient de o pulsaţie în timpane, dar n-aş putea să spun dacă era sângele meu sau ploaia ce se izbea de acoperişul din ţiglă.

- Aţi spus asta poliţiei?
- Poliţiei? Tinere, la vârsta mea am lucruri mai bune de făcut cu puţinul timp care mi-a mai rămas decât să îl petrec la poliţie! Oricum, i-am spus toate astea lui Annabeth. Ea a fost cea care a vorbit cu poliţia.

  Mi-a observat expresia nedumerită.

- Annabeth Wurmbrand, a spus el. Toată lumea o cunoaşte pe Annabeth – văduva lui Mars Wurmbrand. Ea are casa cea mai apropiată de ocean.

  La lipsa mea de reacţie, a devenit uşor iritat.

- Ea e cea care a spus poliţiei despre lumini.
- Lumini?
- Luminile de pe plajă din noaptea când cadavrul a fost aruncat de valuri la ţărm. Nu se întâmplă nimic

pe aici fără să vadă ea. Kay obişnuia să spună că era întotdeauna bucuroasă când pleca din Mohu toamna, ştiind că putea fi sigură că Annabeth va fi cu ochii pe lucruri toată iarna.

- Ce fel de lumini au fost alea?
- Lanterne, presupun.
- De ce nu a fost asta prezentat în presă?
- În presă?

A scos iarăşi câteva hohote mici, răguşite.

- Annabeth nu a vorbit niciodată în viaţa ei cu un reporter! Cu excepţia, poate, a unui editor de la *Lumea interioarelor.* I-a luat un deceniu să capete încredere chiar şi în Kay, din cauza lui *Washington Post.*

Asta l-a stârnit să vorbească despre casa cea mare a lui Kay de sus, de pe Lambert's Cove Road, care lui Bill şi Hillary le plăcea atât de mult şi unde stătuse Lady Di şi din care acum au rămas numai coşurile, dar la acel punct, eu deja încetasem să mai ascult. Mi s-a părut că ploaia se mai liniştise întrucâtva şi eram nerăbdător să plec. L-am întrerupt.

- Credeţi că mi-aţi putea arăta în ce direcţie este casa doamnei Wurmbrand?
- Sigur, a spus. Dar nu prea are rost să mergi acolo.
- De ce nu?
- A căzut pe scări de la etaj acum două săptămâni. De atunci e tot în comă. Biata Annabeth. Ted spune că nu are să-şi mai recapete cunoştinţa niciodată. Aşa că ea e încă una care s-a dus. Hei!, a strigat el, dar eu coborâsem deja jumătate din treptele verandei.
- Mulţumesc pentru adăpost, am strigat peste umăr, şi pentru conversaţie. Trebuie să o iau din loc.

El a părut atât de părăsit, cum stătea acolo de unul singur sub acoperişul lui de pe care se prelingea ploaia, cu drapelul cu stele şi dungi atârnând ca o cârpă de vase pe catargul elegant, încât aproape m-a făcut să mă întorc înapoi.

- Ei bine, spune-i domnului Lang al tău să-şi păstreze moralul!

Mi-a trimis un salut milităresc tremurător, pe care l-a transformat într-o fluturare a mâinii.

- Mergi sănătos!

Mi-am ridicat bicicleta şi am pomit-o mai departe pe drumeag. Nici măcar nu mai observam ploaia. La vreo jumătate de kilometru în jos pe pantă, într-un luminiş din apropierea dunelor şi a lacului, era o casă mare, joasă, împrejmuită cu un gard din sârmă şi plăcuţe discrete care lăsau să se ştie că era o proprietate privată. Nu era nicio lampă aprinsă, în ciuda întunericului cauzat de furtună. Asta, am presupus, trebuia să fie reşedinţa văduvei aflate în comă. Era oare adevărat? Văzuse ea *lumini*? Ei bine, în mod cert, era limpede că de la ferestrele de sus se putea vedea bine plaja. Mi-am sprijinit bicicleta de un tufiş şi am luat-o cu dificultate în sus pe potecă, prin vegetaţia gălbejită, bolnăvicioasă şi ferigile verzi dantelate. Când am ajuns pe creasta dunei, vântul a părut să mă împingă înapoi, ca şi cum şi aici era tot un domeniu privat, pe care eu nu aveam niciun drept să-l încalc.

Apucasem deja să zăresc de la casa bătrânului ce se întindea dincolo de dune şi, când pedalasem pe pantă în jos, auzisem bubuitul valurilor crescând treptat în intensitate. Dar tot a fost un şoc să urc şi, deodată, să fiu întâmpinat de vederea aceea – emisfera aia cenuşie dintr-o singură bucată, de nori alergând rapid şi de ocean pulsând, cu valurile gonind spre ţărm şi izbindu-se de plajă într-o continuă explozie furioasă. Ţărmul jos şi nisipos se îndepărta spre dreapta mea într-o curbă de vreun kilometru şi jumtătate şi se termina în stâncăriile promontoriului Makonikey Head, abia ghicit prin ploaie. Mi-am şters apa care îmi inunda ochii, încercând să văd mai bine şi m-am gândit la McAra, singur pe această coastă imensă – cu faţa în jos, umplut cu apă sărată, cu hainele lui ieftine de iarnă întărite de sare şi de frig. Mi l-am imaginat făcându-şi apariţia prin lumina cenuşie a zorilor, purtat de flux spre ţărm, dinspre Vineyard Sound, lăsând dâre în nisip cu picioarele lui mari, tras iarăşi de valuri în ape şi apoi revenind, împins încet, tot mai sus pe

plajă până când, în sfârşit, a rămas înţepenit pe uscat. Şi apoi mi l-am imaginat aruncat peste marginea unei bărci pneumatice şi târât pe mal de oameni cu lanterne, care s-au întors după câteva zile şi au aruncat o martoră bătrână şi prea vorbăreaţă, în jos pe scările ei proiectate de un designer.

La câteva sute de metri depărtate în lungul plajei, dintre dune au apărut două siluete care au început să înainteze în direcţia mea, întunecate, mici şi firave în mijlocul naturii aceleia dezlănţuite. Mi-am aruncat privirile în cealaltă direcţie. Vântul smulgea pânze de apă de la suprafaţa valurilor şi le azvârlea cu putere pe ţărm, închipuind contururi ale unei forţe amfibii invadatoare: reuşeau să ajungă până la jumătatea drumului în sus pe plajă, după care dispăreau.

Ce ar trebui să fac, m-am gândit, clătinându-mă puţin în vânt, ar fi să dau toate astea unui ziarist: vreunui reporter tenace de la *The Washington Post,* vreun nobil moştenitor al tradiţiei lui Woodward şi Bernstein. Parcă şi vedeam titlurile. Puteam scrie relatarea în minte:

WASHINGTON (AP) – Moartea lui Michael McAra, asistent al fostului prim-ministru britanic Adam Lang, a fost o operaţiune secretă care a dat greş şi a sfârşit tragic, potrivit unor surse din comunitatea informaţiilor.

Ce era atât de neplauzibil? M-am uitat încă o dată la siluetele de pe plajă. Mi s-a părut că grăbiseră pasul şi se îndreptau spre mine. Vântul mi-a aruncat ploaia în faţă şi a trebuit să mă şterg. Ar trebui să o iau din loc, m-am gândit. Când m-am uitat iarăşi, cele două siluete erau încă şi mai aproape, înaintând cu greu, dar hotărât, în sus, pe întinderea de nisip. Una era scundă, cealaltă înaltă. Cea înaltă era un bărbat, cea scundă, o femeie.

Cea scundă era Ruth Lang.

*
*   *

Am fost uimit să îşi facă ea apariţia. Am aşteptat până ce am fost sigur că era ea, apoi am coborât până la jumătatea pantei către plajă, să îi ies în întâmpinare. Zgomotul vântului şi al mării ne-au măturat primele cuvinte. A trebuit să mă ia de braţ şi să mă tragă uşor în jos, ca să-mi poată striga la ureche.

- *Am spus,* a repetat ea şi respiraţia îi era aproape şocant de fierbinte pe pielea mea îngheţată, *Dep mi-a spus că eşti aici!*

Vântul i-a smuls gluga albastră din nailon de pe faţă si ea a încercat să o prindă bâjbâind cu mâna la ceafă, apoi a renunţat. A ţipat ceva, dar chiar în acel moment un val a explodat pe ţărm în spatele ei. A zâmbit neputincios, a aşteptat până ce zgomotul s-a mai potolit, apoi şi-a făcut palmele căuş şi a strigat:

— Ce faci aici?

— O, am ieşit să iau aer.

— Nu – serios.

— Am vrut să văd unde a fost găsit Mike McAra.

- De ce?

Am înălţat din umeri.

— Curiozitate.

- Dar nici măcar nu l-ai cunoscut.
- Încept să am sentimentul că da.
- Unde-ţi e bicicleta?
- Imediat în spatele dunelor.
- Am venit să te luăm înainte să înceapă furtuna.

I-a făcut semn poliţistului. Acesta stătea la vreo cinci metri depărtare, privindu-ne – ud fleaşcă, plictisit, nemulţumit.

- Barry, i-a strigat, ocoleşte cu maşina pe acolo, dacă vrei, şi aşteaptă-ne la drum. Noi o să venim sus cu bicicleta şi te găsim acolo.

I-a vorbit de parcă ar fi fost un servitor.

- Nu pot face asta, doamnă Lang, îmi pare rău, a strigat el înapoi. Regulamentul spune că trebuie să stau cu dumneavoastră tot timpul.
- Oh, pentru Dumnezeu!, a spus ea dispreţuitor. Chiar crezi că-i o celulă de terorişti la Uncie Seth's Pond?

Du-te şi adu maşina până nu faci pneumonie.

I-am urmărit faţa pătrată, nefericită, în timp ce sentimentul datoriei se războia cu dorinţa de a fi uscat.

- În regulă, a spus el în cele din urmă. Ne întâlnim în zece minute. Dar, vă rog, nu părăsiţi poteca şi nu vorbiţi cu nimeni.
- Aşa vom face, domnule poliţist, a spus ea cu umilinţă prefăcută. Promit.

Poliţistul a ezitat, apoi a luat-o uşor la fugă înapoi, pe drumul pe unde veniseră.

- Ne tratează ca pe nişte copii, s-a plâns Ruth în timp ce urcam deasupra plajei. Uneori cred că ordinele pe care le au nu sunt să ne protejeze, cât sunt să ne spioneze.

Am ajuns în vârful dunei şi automat ne-am răsucit amândoi să ne uităm la mare. După o secundă sau două, am riscat o privire rapidă înspre ea. Pielea ei albă strălucea din cauza ploii, părul ei negru, scurt, i se turtise şi lucea ca o cască de înotător. Carnea îi părea tare, ca alabastrul, în frigul de afară. Oamenii obişnuiau să spună că nu pot înţelege ce vedea soţul ei la ea, dar în acel moment eu am înţeles – avea fermitate în toată fiinţa ei; o energie nervoasă, vioaie: era o forţă.

- Ca să fiu sinceră, am venit şi eu aici de vreo câteva ori, a spus. De obicei, aduc câteva flori şi le strecor sub vreo piatră. Bietul Mike. Nu-i plăcea deloc să stea departe de oraş. Ura plimbările la ţară. Nu ştia nici măcar să înoate.

Şi-a şters rapid obrajii cu mâna. Era prea udă pe faţă ca să-mi pot da seama dacă plângea sau nu.

- E un loc al naibii de urât ca să o sfârşeşti aici, am spus.
- O, nu. Nu e. Când e soare, este mai degrabă minunat. Îmi aminteşte de Cornwall.

A coborât cu atenţie poteca până la bicicletă şi eu am urmat-o. Spre surprinderea mea, s-a aruncat brusc în şa şi a început să pedaleze, îndepărtându-se. S-a oprit la vreo sută de metri mai jos pe drumeag, la marginea pădurii. Când am ajuns la ea, m-a privit intens, cu ochii ei căprui-închis, aproape negri în lumina ce se împuţina a după-amiezei.

- Crezi că moartea lui a fost suspectă?

Întrebarea, pusă atât de direct, m-a luat pe nepregătite.

- Nu sunt sigur, am spus.

Era tot ce puteam face ca să mă împiedic pe mine însumi să-i spun pe loc ce auzisem de la bătrân. Dar am simţit că nu era nici timpul, nici locul. Nu eram destul de sigur de ceea ce aflasem şi părea nedemn, cumva, să transmit vorbe neverificate, unui prieten care suferea din cauza pierderii. În afară de asta, îmi era puţin frică de ea: nu voiam să fiu ţinta uneia dintre necruţătoarele ei examinări. Aşa că tot ce am spus a fost:

- Nu ştiu destule despre asta, ca să fiu sincer. E de presupus că poliţia a investigat totul destul de complet.
- Da, desigur.

A coborât de pe bicicletă şi mi-a dat-o mie. Am început să urcăm printre stejarii pitici, către drum. Era mult mai calm aici, la distanţă mai mare de ocean. Aproape încetase să mai toarne şi ploaia scosese mirosuri reci şi bogate, din pământ, din pădure şi din ierburi. Se putea auzi păcănitul roţii din spate a bicicletei în timp ce mergeam.

- Poliţia a fost foarte activă la început, a spus Ruth, dar totul s-a liniştit în ultima vreme. Cred că cercetările au fost oprite. Oricum, nu pot să fie prea preocupaţi – au eliberat cadavrul lui Mike săptămâna

trecută şi ambasada l-a trimis înapoi în Marea Britanie.

- Da?, am încercat să nu sun prea surprins. Pare a fi foarte rapid.
- Nu chiar. Au trecut trei săptămâni. Au făcut o autopsie. A fost beat şi s-a înecat. Capitol încheiat.
- Dar ce căuta el pe feribot, în primul rând?

Mi-a aruncat o privire atentă.

- Asta nu ştiu. Era adult. Nu trebuia să dea socoteală pentru fiecare mişcare pe care o făcea.

Am continuat să mergem în tăcere şi mi-a dat prin minte că McAra putea să fi părăsit insula cu uşurinţă în weekend ca să-l viziteze pe Richard Rycart în New York. Asta ar explica de ce notase numărul lui Rycart şi, de asemenea, de ce nu le spusese celor doi Lang unde se ducea. Cum ar fi putut? „Vă *las, băieţi, eu mă reped până la Naţiunile Unite să mă văd cu cel mai aprig duşman politic al vostru...”*

Am trecut pe lângă casa unde căutasem adăpost de ploaie. Am fost cu ochii la pândă după bătrân. Dar locuinţa din carton alb părea la fel de pustie ca atunci când o văzusem întâia oară – atât de îngheţată, încuiată şi abandonată, de fapt, încât m-am întrebat pe jumătate dacă nu cumva îmi imaginasem întreaga întâlnire.

Ruth a spus:

- Funeraliile sunt în Londra, luni. Îl îngroapă în Streatham. Mama lui e prea bolnavă ca să ia parte. M-am tot gândit că poate ar trebui să mă duc eu. Unul dintre noi ar trebui să se arate şi nu pare probabil ca acela să fie soţul meu.
- Credeam că ai spus că nu vrei să îl părăseşti.
- Pare mai curând că el m-a părăsit pe mine, n-ai spune?

Nu a mai vorbit deloc după asta, dar a început iarăşi să bâjbâie după glugă, deşi de fapt nu mai avea nevoie de ea. I-am găsit-o eu, cu mâna liberă, iar ea şi-a tras-o pe cap neglijent, fără să-mi mulţumească, apoi a continuat să meargă, puţin înainte, cu privirile în pământ.

Barry ne aştepta la capătul drumeagului în minivan, citind un volum din seria Harry Potter. Motorul mergea, iar farurile erau aprinse. Din când în când, ştergătorul cel mare de parbriz scârţâia puternic, trecând de-a curmezişul sticlei. Poliţistul a pus romanul deoparte cu evidentă părere de rău, a coborât din maşină, a deschis uşa din spate şi a împins scaunele înainte. Am aşezat împreună bicicleta în spaţiul creat în spate, apoi el s-a întors la locul lui de la volan, iar eu am urcat alături de Ruth.

Am luat-o pe un alt traseu decât pe cel pe care mersesem eu cu bicicleta, drumul şerpuind în sus pe un deal, departe de mare. Amurgul era umed şi posomorât, ca şi cum unul dintre norii cei masivi nu se spărsese, ci se lăsase încet spre pământ ca o navă aeriană desumflată şi se aşternuse peste insulă. Înţelegeam de ce spusese Ruth că priveliştea îi amintea de Cornwall. Farurile minivanului luminau un peisaj sălbatic, aproape plat, acoperit cu ierburi, iar în oglinda laterală reuşeam să disting caii albi, luminoşi, împestriţând apele canalului Vineyard Sound. Încălzirea era dată la maxim şi a trebuit să şterg condensul de pe geam pentru a vedea pe unde mergeam. Îmi simţeam hainele uscându-se, lipindu-mi-se de piele, eliberând acelaşi vag neplăcut miros de transpiraţie şi fluide de curăţătorie, pe care îl simţisem în camera lui McAra.

Ruth nu a vorbit tot drumul. A rămas cu spatele întors uşor spre mine şi s-a uitat pe fereastră. Dar chiar când am trecut prin dreptul luminilor aeroportului, mâna ei rece, tare, s-a mişcat peste banchetă şi mi-a strâns-o pe a mea. Nu ştiam la ce se gândea ea, dar puteam să-mi imaginez, şi i-am răspuns la strânsoare: chiar şi o umbră poate arăta puţină căldură omenească din când în când. În oglinda retrovizoare, ochii lui Barry s-au fixat în ai mei. Când am semnalizat că virăm la dreapta, în pădure, imaginile de moarte şi tortură, împreună cu cuvintele „căci precum în adam toţi murim", au lucit scurt în întuneric, dar pe cât am putut eu vedea, micul adăpost din polietilenă era gol. Ne-am legănat pe drumul de nisip până la casă.

Unsprezece

Pot fi ocazii în care subiectul îi va spune umbrei un lucru
care contrazice ceva spus anterior sau ceva ce umbra ştie deja
despre subiect. Dacă se întâmplă un asemenea fapt,
este important să fie imediat menţionat.
Ghostwriting

Primul lucru pe care l-am făcut când am ajuns înapoi a fost o baie fierbinte, în care am vărsat jumătate dintr-o sticluţă de ulei de baie organic (pin, cardamom şi gimber) pe care am găsit-o în dulăpiorul din baie. În timp ce se umplea cada, am tras draperiile în dormitor şi mi-am dezlipit de pe mine hainele umede. Firesc, o casă atât de modernă ca a lui Rhinehart nu avea nimic atât de primitiv folositor precum un calorifer, aşa că am lăsat hainele unde au căzut, am intrat în baie şi am păşit în cada supradimensionată.

Exact la fel cum merită uneori să flămânzeşti bine, numai pentru a savura gustul mâncării, plăcerea unei băi fierbinţi poate fi cu adevărat apreciată numai dacă ai îngheţat în ploaie cu orele. Am gemut de uşurare, m-am lăsat să alunec în jos până când deasupra suprafeţei parfumate mi-au rămas numai nările şi am zăcut acolo minute întregi, ca un aligator desfătându-se în laguna lui aburindă. Presupun că ăsta a fost motivul pentru care nu am auzit pe nimeni bătând la uşa dormitorului şi nu am fost conştient că cineva era în încăperea de alături decât atunci când am ieşit la suprafaţă şi am auzit mişcare dincolo.

- Helo?, am strigat.
- Scuze, a strigat Ruth în răspuns. Să ştii că am ciocănit la uşă. Eu sunt. Ţi-am adus nişte haine uscate.
- Este în regulă, am spus. Mă descurc.
- Ai nevoie de ceva care a fost aerisit cum trebuie, altfel te îmbolnăveşti de moarte. Am s-o pun pe Dep

să le spele pe celelalte.

- Chiar că nu este nevoie.
- Masa de seară este într-o oră. E bine?
- E bine, am spus, predându-mă. Îţi mulţumesc.

Am auzit clicul închizătorii de la uşă când a ieşit din cameră. M-am ridicat imediat din cadă şi am luat un prosop. Ruth întinsese pe pat o cămaşă proaspăt spălată aparţinând soţului ei (era croită de mână, cu monograma lui, APBL, pe buzunar), un pulover şi o pereche de blugi. Acolo unde se aflaseră hainele de care mă dezbrăcasem nu mai era decât o urmă de umezeală pe pardoseală. Am ridicat salteaua – pachetul era tot acolo – apoi am lăsat-o să cadă la loc.

Ruth Lang avea ceva descumpănitor. Cu ea, niciodată nu ştiai cum stai. Uneori putea fi agresivă fără niciun motiv – nu uitasem comportamentul ei din timpul primei noastre conversaţii, când practic mă acuzase că plănuiam să scriu nişte memorii care să dezvăluie totul despre ea şi Lang – iar alteori era ciudat de superfamiliară, strângându-te de mână sau dictându-ţi ce să îmbraci. Era ca şi cum din creierul ei lipsea vreun mic mecanism: piesa care îţi spunea cum să te comporţi firesc cu alţi oameni.

Am strâns prosopul mai bine în jurul şoldurilor, l-am înnodat la mijloc şi m-am aşezat la birou. Fusesem izbit mai înainte de cât de ciudat de absentă era ea în autobiografia soţului ei. Acesta era unul dintre motivele pentru care vo- isem să încep partea principală a cărţii cu povestirea întâlnirii lor – până când am descoperit că Lang o inventase. Era prezentă, destul de firesc, pe pagina de dedicaţii –

Lui Ruth
Şi copiilor mei
Şi poporului britanic

— dar după aceasta cititorul trebuia să aştepte cincizeci de pagini până când Ruth apărea ca persoană. Am răsfoit manuscrisul până ce am dat de pasaj.

Era în timpul alegerilor în Londra când am făcut întâia oară cunoştinţă cu Ruth Capel, unul dintre cei mai energici membri ai asociaţiei locale. Mi-ar plăcea să pot

spune că dăruirea ei politică a fost ceea ce m-a atras în primul rând la ea, dar adevărul este că am găsit-o nemăsurat de atrăgătoare – mică, intensă, cu păr negru foarte scurt şi ochi întunecaţi, pătrunzători. Era din partea de nord a Londrei, unicul copil a doi lectori universitari şi fusese pasionat interesată de politică aproape de pe vremea când a început să vorbească – spre deosebire de mine! De asemenea, după cum prietenii mei nu osteneau niciodată să sublinieze, era mult mai deşteaptă decât mine! Obţinuse cu nota maximă o diplomă în politică, filozofie şi economie la Oxford, după care făcuse un an de cercetare postuniversitară în guvernarea postcolonială, ca bursier Fulbright.

Ca şi cum asta nu era destul ca să mă intimideze, ieşise şi cap de listă la examenele de admitere în Foreign Office, deşi ulterior a plecat ca să lucreze pentru echipa parlamentară de politică externă a partidului.

Cu toate acestea, mottoul familiei Lang a fost întotdeauna „Cine nu riscă, nu câştigă" şi am reuşit să aranjez să mergem împreună în tururile de propagandă electorală.

La vremea aceea era o chestiune la ordinea zilei ca, după o seară dificilă de bătut pe la uşi şi împărţit fluturaşi, să sugerezi o băutură prietenească într-o cârciumă locală. La început, ne-au însoţit şi alţi membri ai echipei de campanie, dar treptat aceştia au început să îşi dea seama că Ruth şi cu mine voiam să ne petrecem timpul împreună, de unii singuri. La un an după alegeri, am început să locuim împreună într-un apartament, iar când Ruth a rămas gravidă cu primul nostru copil, i-am cerut să se mărite cu mine. Căsătoria noastră a avut loc la oficiul de căsătorii Marylebon, în iunie 1979, având-l ca naş pe Andy Martin, unul dintre vechii mei prieteni din Footlights. Pentru luna noastră de miere am împrumutat căsuţa de vacanţă a părinţilor lui Ruth, de lângă Hay-on-Wye. După două săptămâni fericite, ne-am reîntors la Londra, gata pentru foarte diferita luptă politică ce a urmat alegerii lui Margaret Thatcher.

Aceasta era singura referire substanţială la ea.

Am parcurs încet capitolele următoare, subliniind locurile unde era ea menţionată. „Cunoaşterea de o viaţă întreagă a partidului" – pe care Ruth o avea – a fost „nepreţuită" pentru a-l ajuta pe Lang să-şi obţină locul

sigur din parlament. „Ruth a văzut posibilitatea ca eu să devin lider al partidului cu mult înaintea mea” era începutul promiţător al capitolului al treilea, dar cum şi de ce ajunsese ea la această concluzie premonitorie nu era explicat. Ea şi-a făcut apariţia ca să dea „sfaturi caracteristic de practice, realiste şi bine gândite” atunci când el a trebuit să scape de un coleg. A împărţit cu el apartamentele de hotel, la conferinţele partidului. I-a îndreptat cravata în seara când a devenit prim-ministru. S-a dus la cumpărături cu soţiile unor alţi lideri ai lumii, în timpul vizitelor oficiale. A dat până şi naştere copiilor lui („copiii m-au făcut să rămân întotdeauna cu tălpile ferm pe pământ”). Dar în ciuda tuturor acestor menţiuni, prezenţa ei era fantomatică în memorii, ceea ce m-a nedumerit, pentru că, în mod cert, ea nu a fost o prezenţă fantomatică în viaţa lui. Probabil că acesta era motivul pentru care ţinuse ea să mă angajeze pe mine: a ghicit că aveam să vreau să pun în memorii mai mult despre ea.

Când m-am uitat la ceas, am realizat că deja petrecusem o oră lucrând pe manuscris şi că era timpul pentru cină. M-am uitat la hainele pe care le întinsese ea pe pat. Eu sunt ceea ce englezii numesc „pretenţios”, iar americanii „înfumurat”: nu-mi place să mănânc mâncarea care a fost pe farfuria altcuiva sau să beau din acelaşi pahar cu altcineva sau să port haine care nu sunt ale mele. Dar acestea erau mai curate şi mai călduroase decât toate pe care le aveam eu, iar ea se ostenise să mi le aducă, aşa că le-am îmbrăcat – suflecând mânecile pentru că nu aveam butoni – şi am urcat la etaj.

*

*   *

În şemineul din piatră ardea un buştean şi cineva, probabil că Dep, aprinsese lumânări prin toată încăperea. Luminile de siguranţă de pe proprietate fuseseră şi ele aprinse, iluminând contururile slabe, subţiratice ale copacilor şi vegetaţia galben-verzuie care se înclina sub suflarea vântului. Când am intrat în încăpere, o rafală de ploaie a izbit uriaşa fereastră panoramică pe toată lăţimea ei. Semăna cu holul de primire al unui hotel luxos, exclusivist, în afara sezonului, care nu avea decât doi oaspeţi.

Ruth stătea pe aceeaşi canapea, în aceeaşi poziţie pe care o adoptase de dimineaţă, cu picioarele ascunse sub ea, şi citea din *The New York Review of Books.* Pe măsuţa joasă din faţa ei erau aranjate în evantai o serie de reviste, iar alături de ele – un precursor al celor care urmau să vină, am sperat – un pahar cu picior lung cu ceea ce părea a fi vin alb. Şi-a ridicat privirile aprobator.

— O ţinută perfectă, a spus. Iar acum îţi trebuie ceva de băut.

Şi-a înclinat capul peste partea din spate a canapelei – i-am văzut corzile muşchilor profilate sub pielea gâtului – şi a strigat cu vocea ei bărbătoasă în direcţia scărilor:

- Dep!

Iar apoi spre mine:

- Ce vrei să bei?
- Ce bei tu.
- Vin alb biodinamic, a spus, din Podgoriile Rhinehart din Napa Valley.
- Nu deţine şi o distilerie, presupun?
- E delicios. Trebuie să-l încerci. Dep, a spus menajerei care apăruse în capul scărilor, adu sticla, dacă vrei, şi încă un pahar.

M-am aşezat în faţa ei. Purta o rochie roşie, lungă, pe corp, iar pe faţa ei de obicei perfect curată era o urmă de machiaj. Era ceva mişcător în hotărârea ei de a pune în scenă un spectacol, în timp ce, ca să spunem aşa, bombele cădeau peste tot de jur împrejurul ei. Tot ce ne mai trebuia era un gramofon cu manivelă şi am fi putut interpreta bravul cuplu britanic dintr-o piesă de Noël Coward, care păstra aparenţele firave în timp ce lumea se năruia în jurul lor. Dep mi-a turnat nişte vin şi a lăsat sticla.

- Vom mânca peste douăzeci de minute, a dat Ruth instrucţiuni, pentru că mai întâi, a spus punând mâna pe telecomandă şi împungând aprig cu ea înspre televizor, trebuie să ne uităm la ştiri. Noroc, a spus şi şi-a ridicat paharul.
- Noroc, am răspuns şi am făcut la fel.

Am terminat vinul în treizeci de secunde. Vin alb. Care *este* chestia cu el? Am luat sticla şi am cercetat eticheta. Aparent, viţa de vie era plantată într-un sol tratat în armonie cu ciclul lunar, folosindu-se bălegar băgat în corn de vită şi flori de coada şoricelului fermentate în băşică de cerb. Suna ca genul de activităţi suspecte pentru care odinioară oamenii, pe bună dreptate, erau arşi de vii ca vrăjitori.

- Îţi place?, a întrebat Ruth.
- Subtil şi extrem de plăcut, am spus, cu o uşoară aromă de vezică.
- Atunci, mai toarnă încă puţin. Uite-l pe Adam. Cristoase, este editorialul. Cred că s-ar putea să mă îmbăt, pentru variaţie.

Titlul din spatele umărului prezentatorului era „LANG: CRIME DE RĂZBOI”. Nu mi-a plăcut faptul că nu se mai osteniseră să folosească semnul întrebării. S-au perindat imaginile familiare, de dimineaţa: conferinţa de presă de la Haga, Lang părăsind casa de la Vineyard, declaraţia făcută reporterilor pe autostrada West Tisbury. Apoi au venit imagini cu Lang la Washington, mai întâi salutând membri ai congresului într-o aureolă caldă de flaşuri şi admiraţie reciprocă, după care, cu secretarul de stat. Amelia Bly era clar vizibilă în fundal: soţia oficială. Nu am îndrăznit să mă uit la Ruth.

- Adam Lang, a spus secretarul de stat, a stat alături de noi în războiul împotriva terorii şi sunt mândru să stau alături de el în această după-amiază şi să-i ofer, în numele poporului american, mâna prieteniei. Adam. Îmi pare bine să te văd.
- Nu rânji, a spus Ruth.
- Mulţumesc a spus Adam, zâmbind larg şi scuturând mâna întinsă.

Radia la camerele de luat vederi. Arăta ca un student merituos adunându-şi premiile la festivitatea de sfârşit de an.

- Mulţumesc foarte mult. Îmi pare bine să te văd.
- Oh, ce naiba!, a strigat Ruth.

A îndreptat telecomanda înspre ecran şi era pe punctul de a închide, când pe ecran a apărut Richard Rycart, trecând prin holul Naţiunilor Unite, înconjurat de obişnuita falangă birocratică. În ultima clipă, a părut să îşi schimbe brusc traseul plănuit şi s-a îndreptat spre camerele de televiziune. Era puţin mai în vârstă decât Lang, urmând să împlinească şaizeci de ani. Se născuse în Australia sau Rodezia, ori în vreo altă parte a Commonwealth-ului şi venise în Anglia ca adolescent. Avea o cascadă de păr cenuşiu ca fierul, care i se revărsa dramatic peste guler şi era perfect conştient – judecând după felul în care s-a poziţionat – de care parte arăta cel mai bine: partea stângă. Profilul lui bronzat şi dârz mi-a amintit vag de un şef de trib sioux.

- Am urmărit astăzi anunţul de la Haga, a spus, cu un mare şoc şi tristeţe.

M-am apropiat de ecran. Asta era, sigur, vocea de la telefon de mai devreme: acel accent rezidual melodios era inconfundabil.

- Adam Lang mi-a fost şi îmi este vechi prieten...
- Ticălos ipocrit, a spus Ruth.
- ... şi regret că a ales să coboare asta la un nivel personal. Aici nu este vorba despre cineva anume. Este vorba despre justiţie. Este despre întrebarea dacă există o lege pentru naţiunile bogate de albi din occident şi o alta pentru restul lumii. Este despre a ne asigura ca toţi liderii politici şi militari, atunci când iau o decizie, să ştie că vor fi traşi la răspundere de legea internaţională. Mulţumesc.

Un reporter a strigat:

- Dacă veţi fi chemat să depuneţi mărturie, domnule, vă veţi duce?
- Desigur că am să mă duc.
- Pun pariu c-o să te duci, rahat în ploaie ce eşti, a spus Ruth.

Buletinul de ştiri a trecut mai departe la o relatare despre un atac sinucigaş cu bombă în Orientul Mijlociu şi

Ruth a închis televizorul. Imediat, telefonul ei mobil a început să sune. Şi-a aruncat privirile la el.

- E Adam, sună să întrebe cum cred că a mers.

L-a închis şi pe acesta.

- Lasă-l să transpire.
- Întotdeuna îţi cere părerea?
- Întotdeauna. Şi întotdeauna ţinea cont de ea. Până de foarte curând.

Am mai turnat nişte vin în pahare. Foarte încet, începeam să-l simt cum îşi făcea efectul.

- Ai avut dreptate, am spus. Nu trebuia să se fi dus la Washington. Chiar că a dat rău.
- Nu ar fi trebuit niciodată să venim *aici,* a spus arătând cu paharul de vin înspre cameră. Adică – uită-te şi tu. Şi totul pentru Fundaţia Adam Lang. Care ce este, mai exact? Doar o activitate selectă de suplinire pentru cei proaspăt rămaşi fără slujbă.

S-a aplecat să-şi ia paharul.

- Să-ţi spun eu care este prima regulă a politicii?
- Te rog.
- Nu pierde niciodată legătura cu baza.
- Am să încerc să n-o pierd.
- Tacă-ţi gura. Vorbesc serios. Poţi să treci dincolo de ea, desigur – trebuie să treci dincolo de ea, dacă este să câştigi. Dar niciodată, vreodată, să nu pierzi cu totul contactul cu ea. Pentru că o dată ce ai făcut-o, eşti terminat. Imaginează-ţi dacă imaginile din seara asta ar fi fost cu el sosind la Londra – întorcându-se acasă să lupte cu personajele alea ridicole şi pretenţiile lor absurde. Ar fi arătat magnific! În loc de asta... Dumnezeule!

A clătinat din cap şi a scos un suspin de mânie şi frustrare.

- Haide. Hai să mâncăm.

Şi-a făcut vânt ca să ridice de pe canapea şi cîţiva stropi de vin au sărit din pahar. Vinul i-a umezit în faţă rochia roşie din lână. Nu a părut să observe şi am avut pre- moniţia oribilă că avea să se îmbete. (împărtăşesc prejudecata generală a băutorilor serioşi că nu există lucru mai enervant decât un bărbat beat, cu excepţia unei femei bete: cumva, ele reuşesc să îi dezamăgească pe toţi.) Dar când m-am oferit să-i umplu paharul, şi l-a acoperit cu mâna.

- Am băut destul.

Masa lungă de lângă fereastră fusese pusă pentru două persoane, iar priveliştea Naturii dezlănţuindu-se fără sunet dincolo de ecranul gros sporea sentimentul de intimitate: lumânările, florile, focul care trosnea. Se simţea un uşor exces. Dep a adus două boluri de supă limpede şi pentru o vreme am clincănit cu lingurile în porţelanul lui Rhinehart, în tăcere conştientă.

- Cum merge?, a spus ea în cele din urmă.
- Cartea? Nu merge, ca să fiu sincer.
- De ce asta – în afară de motivul evident?

Am ezitat.

- Pot să fiu deschis?
- Bineînţeles.
- Găsesc că este dificil să îl înţeleg.
- Oh?

Ruth bea acum apă plată cu gheaţă. Pe deasupra marginii paharului, ochii ei întunecaţi îmi aruncară una dintre privirile ei de puşcă-cu-două-ţevi.

- În cel fel?
- Nu pot înţelege de ce flăcăul ăsta arătos de optsprezece ani, care se duce la Cambridge fără nici cel mai mic interes în politică şi care îşi petrece

timpul făcând pe actorul şi bând şi alergând după fete ajunge deodată...

- Să se însoare cu mine?
- Nu, nu, nu asta. Deloc asta. (Da, asta am vrut să spun: da, da, asta; desigur.) Nu. Nu înţeleg de ce, la douăzeci şi doi sau douăzeci şi trei de ani, este dintr-o dată membru al unui partid politic. De unde vine asta?
- Nu l-ai întrebat?
- Mi-a spus că a intrat în partid din cauza ta. Că ai venit şi i-ai făcut propagandă politică şi că a fost atras de tine şi că te-a urmat în politică din dragoste, în esenţă. Ca să te vadă mai mult. Vreau să spun, *asta* pot să înţeleg. *Trebuie* să fie adevărat.
- Şi nu e?
- Păi, ştii că nu e. El era membru de partid cu cel puţin un an înainte ca măcar să te întâlnească.
- Era?

Şi-a încreţit fruntea şi a mai sorbit nişte apă.

- Dar povestea aia pe care o spune el întotdeauna despre ce l-a atras în politică – eu chiar am amintirea distinctă a acelui episod, pentru că am făcut propagandă electorală pentru alegerile din Londra în şaptezeci şi şapte şi în mod sigur am bătut la uşa lui şi după asta a fost când a început el să îşi facă apariţia cu regularitate la întâlnirile de partid. Aşa că trebuie să existe un grăunte de adevăr în ea.
- Un grăunte, am încuviinţat eu. Poate că s-a înscris în şaptezeci şi cinci, nu a prea arătat niciun interes vreme de doi ani, iar după aceea te-a întâlnit pe tine şi a devenit mai activ. Tot nu răspunde la întrebarea de bază, ce anume l-a făcut să intre într-un partid politic în primul rând.
- Este într-adevăr atât de important?

Dep a sosit să ia farfuriile de supă şi, în pauza din conversaţia noastră, m-am gândit la întrebarea lui Ruth.

- Da, am spus când am fost iarăşi singuri, e destul de straniu, dar cred că este important.
- De ce?

- Deoarece, deşi este un detaliu mărunt, tot înseamnă că el nu este exact cine credem noi că este. Nici măcar nu sunt sigur că este exact cine crede *el* că este – şi asta e într-adevăr dificil, dacă trebuie să scrii memoriile omului. Simt pur şi simplu că nu-l cunosc deloc. Nu-i pot prinde vocea.

Ruth s-a încruntat la masă şi a ajustat minuţios aranjamentul furculiţei şi al cuţitului din faţa ei. A spus fără să îşi ridice privirile:

- De unde ştii că s-a înscris în şaptezeci şi cinci?

M-am alarmat pentru un moment că vorbisem prea mult. Dar nu părea să existe vreun motiv ca să nu-i spun.

- Mike McAra a găsit carnetul de partid original al lui Adam în arhivele din Cambridge.
- Cristoase, a spus ea, arhivele alea! Au totul acolo, de la notele lui de la grădiniţă şi până la facturile noastre de la spălătorie. Tipic pentru Mike, să distrugă o poveste bună cu prea multă cercetare.
- A mai dezgropat şi un buletin obscur de partid care îl arată pe Adam făcând propagandă electorală în şaptezeci şi şapte.
- Asta trebuie să fie după ce m-a cunoscut pe mine.
- Poate.

Îmi dădeam seama că ceva o preocupa. O altă rafală de ploaie a explodat în ferastră şi Ruth şi-a pus vârful degetelor pe sticla grea ca şi cum ar fi vrut să urmărească traseul şiroaielor de ploaie. Luminile din grădină făceau ca locul să semene cu fundul oceanului: pretutindeni numai frunze lungi, unduitoare, şi tulpini subţiri, cenuşii, de copaci înălţându-se în întuneric precum catargele unor corăbii scufundate. Dep a venit să aducă felul principal – peşte fiert în abur, tăieţei şi o vegetală necunoscută, verde deschis, care semăna cu o algă: probabil că *era* o algă. Am turnat cu ostentaţie restul de vin în paharul meu şi m-am uitat atent la sticlă.

Dep a spus:

- Vreţi alta, domnule?

- Nu cred să ai vreun fel de whisky, nu-i aşa?

Menajera s-a uitat la Ruth pentru instrucţiuni.

- O, adu-i nişte afurisit de whisky, a spus Ruth.

Dep a revenit cu o sticlă de Chivas Regal Royal Salute, de cincizeci de ani vechime şi un pahar fără picior, cu model incizat. Ruth a început să mănânce. Mi-am preparat un scotch cu apă.

- Peştele ăsta e delicios, Dep!, a strigat Ruth.

S-a tamponat la gură cu colţul şervetului, apoi a inspectat urma de ruj de pe ţesătură cu surprindere, ca şi cum s-ar fi gândit că poate începuse să sângereze.

- Revenind la întrebarea ta, mi-a spus, nu cred că ar trebui să încerci să găseşti mistere acolo unde nu există ni- ciunul. Adam a avut întotdeauna o conştiinţă socială – a moştenit asta de la mama lui – şi ştiu că după ce a plecat din Cambridge şi s-a mutat la Londra a început să se simtă foarte nefericit. Cred că de fapt a făcut o depresie clinică.
- Depresie clinică? Se poate să fi urmat vreun tratament pentru asta? Într-adevăr?

Am încercat să-mi ascund entuziasmul din voce. Dacă era adevărat, asta era cea mai bună ştire pe care o primisem pe parcursul întregii zile. Nimic nu vinde memoriile atât de bine ca o doză bună de nefericire. Abuzul sexual din copilărie, sărăcia lucie, cvadriplegia: în mâinile care trebuie, astea sunt o mină de aur. Trebuia să fie o secţiune specială în carte, intitulată *Schadenfreude.*

- Pune-te în locul lui.

Ruth a continuat să mănânce, gesticulând cu furculiţa plină.

- Mama şi tatăl lui erau amândoi morţi. El părăsise universitatea, de care era îndrăgostit. Mulţi dintre

prietenii lui de actorie aveau agenţi şi primeau oferte de muncă. Dar el nu. Cred că era pierdut şi cred că s-a îndreptat spre activitatea politică pentru a compensa. Se poate să nu fi vrut să o pună în termenii ăştia – el nu e cel mai tare la autoanaliză – dar asta este cum văd eu cele întâmplate. Ai fi surprins să afli cât de mulţi oameni sfârşesc prin a face politică pentru că nu reuşesc în prima lor alegere pentru o carieră.

- Aşadar faptul că te-a întâlnit pe tine trebuie să fi fost un moment foarte important pentru el.
- De ce spui asta?
- Pentru că tu aveai o pasiune politică veritabilă. Şi o cunoaştere. Şi contacte în partid. Tu trebuie să-i fi dat tăria de a merge înainte cu adevărat.

Simţeam ca şi cum o ceaţă începea să se destrame.

- Te deranjează dacă îmi notez asta?
- Te rog. Dacă tu crezi că este util.
- Oh, este.

Mi-am pus cuţitul alături de furculiţă – nu sunt un mare mâncător de peşte – mi-am scos carnetul şi l-am deschis la pagină nouă. Mă imaginam iarăşi în locul lui Lang – de vreo douăzeci şi ceva de ani, orfan, singur, ambiţios, talentat, dar nu destul de foarte talentat, căutând o cale de urmat, făcând câteva tentative în politică, iar apoi întâlnind o femeie care dintr-o dată făcea viitorul posibil.

- Căsătoria cu tine a fost un adevărat moment de cotitură.
- Eram cu siguranţă puţin diferită de prietenele lui de la Cambridge, toate Iocastele şi Pandorele alea. Chiar şi ca fetiţă eu am fost mai interesată de politică decât de ponei.
- Nu ai vrut niciodată să fii politician propriu-zis, în adevăratul sens al cuvântului?, am întrebat.
- Sigur că da. Tu nu ai vrut niciodată să fii scriitor propriu-zis?

A fost ca şi cum aş fi primit o lovitură în plină faţă. Nu sunt sigur dacă nu cumva chiar am pus carnetul jos.

- Au!, am spus.
- Îmi pare rău. Nu am avut intenţia să fiu necioplită. Dar trebuie să înţelegi că suntem în aceeaşi barcă, tu şi cu mine. Eu întotdeauna am înţeles mai mult despre politică decât Adam. Iar tu ştii mai mult despre scris. Dar până la urmă, el este starul, nu-i aşa? Şi noi amândoi ştim că treaba noastră este să îl servim pe star. Numele lui pe carte este ceea ce o va face să se vândă, nu al tău. La fel a fost pentru mine. Nu mi-a trebuit mult ca să-mi dau seama că el putea să ajungă până sus în politică. Avea fizicul şi farmecul. Era un excelent vorbitor. Oamenii îl plăceau. În timp ce eu am fost întotdeauna puţin cam ca răţuşca cea urâtă, cu talentul ăsta al meu strălucit de a da cu băţu-n baltă. După cum tocmai am demonstrat.

Şi-a pus iarăşi mâna peste a mea. Era caldă acum, nu mai era atât de tare.

- Îmi pare foarte rău. Ţi-am rănit sentimentele. Presupun că până şi umbrele au sentimente, exact la fel ca şi noi, ăştialalţi.
- Dacă ne ciupeşti, am spus, sângerăm.
- Ai terminat de mâncat? În cazul ăsta, de ce nu-mi arăţi şi mie ce a dezgropat Mike cu cercetările astea ale lui? Mi-ar putea împrospăta amintirile. Mă interesează.

*

* *

Am coborât în cameră la mine şi am luat pachetul lui McAra. Până când m-am întors eu sus, Ruth se mutase înapoi pe canapea. În foc fuseseră aruncaţi noi buşteni sparţi şi vântul vuia prin horn, sorbind în sus scântei portocalii.

Dep strângea farfuriile de pe masă. Am reuşit să-mi salvez paharul scurt şi sticla de Scotch.

- Vrei un desert?, a întrebat Ruth. Cafea?
- Nu, mulţumesc.
- Am terminat, Dep. Mulţumesc.

S-a ridicat puţin, semnalându-mi să mă aşez lângă ea, dar am pretins că nu am observat şi mi-am luat locul de mai devreme din faţa ei, de cealaltă parte a măsuţei. Încă mă mai durea împunsătura ei despre faptul că n-aş fi fost scriitor propriu-zis. Poate nu sunt. Nu am compus niciodată poezie, este adevărat. Nu scriu explorări sensibile despre angoasele mele adolescentine. Nu am nicio părere referitor la condiţia umană, în afară de aceea, poate, că cel mai bine e să nu fie examinată prea îndeaproape. Mă văd ca pe un echivalent literar al unui strungar calificat sau împletitor de coşuri; un olar, poate: fac obiecte uşor distractive pe care lumea vrea să le cumpere.

Am deschis plicul şi am scos fotocopiile carnetului de partid al lui Lang şi ale articolelor despre alegerile din Londra. I le-am împins peste masă. Ruth şi-a încrucişat picioarele la glezne, s-a aplecat înainte ca să citească şi m-am trezit că mă holbez în surprinzător de adânca şi umbrita vale a decolteului ei.

- Ei bine, nu încape nicio discuţie în legătură cu asta, a spus, punând carnetul de membru deoparte. Este semnătura lui, e cert.

A bătut uşor cu palma în relatarea propagandei electorale din 1977.

- Şi recunosc unele dintre faptele de aici. Trebuie să fi fost liberă în seara aia sau făceam campanie cu un alt grup. Altfel, aş fi fost în fotografie, cu el.

  Şi-a ridicat privirile.

- Ce altceva mai ai acolo?

Nu prea părea că are rost să ascund ceva, aşa că i-am trecut întregul pachet. Ruth a inspectat numele şi adresa,

apoi ştampila poştei şi şi-a aruncat privirile spre mine.

- Deci, ce avea Mike de gând să facă?

A deschis plicul şi l-a ţinut deschis cu degetul mare şi arătătorul; a aruncat înăuntru o privire prudentă, de parcă în interiorul lui ar fi fost ceva care să o muşte. Apoi l-a răsturnat şi i-a vărsat conţinutul pe masă. Am privit-o cu atenţie cum sorta fotografiile şi programele – i-am cercetat chipul palid, inteligent, pentru o cât de mică urmă de indiciu referitor la motivul pentru care asta ar fi putut fi atât de important pentru McAra. Am văzut cum trăsăturile dure i se îmblânzesc atunci când a luat o fotografie a lui Lang în vestonul lui în dungi pe malul umbros al râului.

- Oh, uită-te la el, a spus. Nu că e drăguţ?

A ridicat-o aproape de ochi.

- Irezistibil, am spus.

Ea a cercetat poza şi mai în amănunt.

- Dumnezeule, uită-te la ei. Uită-te la părul *lui.* Era o altă lume, nu-i aşa? Adică, ce se întâmpla când a fost făcută poza asta? Vietnamul. Războiul rece. Prima grevă a minerilor în Marea Britanie de după 1926. Lovitura de stat din Chile. Şi ce fac ei? Iau o sticlă de şampanie şi se duc să se plimbe cu barca!
- Am să beau pentru asta.

A ales una dintre fotocopii.

- Ascultă aici, a spus şi a început să citească:

Fetelor li se va face dor de noi
De îndată ce trenul va porni.
Ne vor trimite un sărut şi vor spune:
„Veniţi iar în Cambridge, cândva!”
Noi le vom arunca un trandafir cu nepăsare

Şi ne vom răsuci pe călcâie cu un adio oftat
Fiindcă noi ştim că şansa pe care o au
E cea a unui bulgăre de zăpadă în iad.
Adio, Cambridge, mese de seară, ghionturi şi maiuri
Trinners, Fenner's, crichet, tenis,
Spectacole şi piese cu Footlights.
Vom mai trage o ultimă tură, de adio,
În lungul lui KP
Şi o ultimă plimbare în sus pe bătrânul Cam
Până la Grantchester, pentru un ceai.

A zâmbit şi a clătinat din cap.

- Nu înţeleg nici măcar jumătate din ea. E în cod Cambridge.
- Ghionturile sunt concursurile de canotaj, am spus. De fapt, le aveaţi şi voi la Oxford, dar probabil că tu erai prea ocupată cu declaraţia de grevă a minerilor ca să observi. Maiurile sunt balurile din mai – sunt la începutul lui iunie, evident.
- Evident.
- Trinners e Trinity College. Fenner's e terenul de crichet al universităţii.
- Şi KP?
- Bulevadrul King's Parade.
- Ei au scris-o ca pe o maimuţăreală, a spus. Dar acum sună nostalgic.
- Asta e o satiră pentru tine.
- Şi ce e cu numărul ăsta de telefon?

Ar fi trebuit să ştiu că nu avea să îi scape nimic. Mi-a arătat fotografia cu numărul de telefon scris pe spate. Nu am răspuns. Am simţit cum încep să mă înroşesc la faţa. Desigur, ar fi trebuit să îi spun mai devreme. Acum mă făcusem să par vinovat.

- Ei?, a insistat ea.

Am spus încet:

- E al lui Richard Rycart.

Aproape că a meritat numai pentru expresia ei. Arăta de parcă tocmai înghiţise o viespe. Şi-a dus pana la gât.

- *Tu* îl suni pe Richard Rycart?, a respirat ea greu.
- *Eu* nu. Trebuie să fi fost McAra.
- Asta nu e posibil.
- Cine altcineva ar fi notat numărul?

Am ridicat în sus telefonul meu mobil.

- Încearcă-l.

S-a uitat atent la mine o vreme, ca şi cum ne-am fi jucat de-a provocarea, apoi a întins mâna, a luat telefonul şi a format cele paisprezece cifre. L-a ridicat la ureche şi s-a uitat iarăşi ţintă la mine. După vreo treizeci de secunde, o fulgerare de alarmă i-a trecut peste chip. S-a precipitat să apese butonul de deconectare şi a pus telefonul înapoi pe masă.

- A răspuns?, am întrebat.

A încuviinţat dând din cap.

- Se auzea ca şi cum ar fi fost la restaurant.

Telefonul a început să sune, săltând pe suprafaţa mesei de parcă ar fi căpătat viaţă.

- Ce să fac?, am întrebat.
- Fă ce vrei. E telefonul tău.

L-am închis. S-a lăsat tăcerea, întreruptă numai de vuietul şi pocnetele focului de buşteni.

A spus:

- Când ai descoperit asta?
- Ceva mai devreme, astăzi. Când m-am mutat în camera lui McAra.
- Şi după aia te-ai dus la Lambert's Cove, să vezi unde i-a fost aruncat la ţărm cadavrul?
- Corect.

- Şi de ce ai făcut asta?

  A pus întrebarea aproape şoptit.

- Spune-mi cinstit.
- Nu sunt sigur.

  M-am oprit.

- Era un om acolo, am izbucnit.

  Nu m-am mai putut abţine.

- Un bătrân, care cunoaşte bine curenţii de la Vineyard Sound. Spune că este cu neputinţă, la acest moment al anului, ca un cadavru de pe feribotul de la Woods Whole să fi putut ajunge pe plaja de la Lambert's Cove. Şi a mai spus că o femeie, care are casa imediat în spatele dunelor, văzuse lumini de lanternă pe plajă în timpul nopţii când a dispărut McAra. Dar după aceea a căzut pe scări şi este în comă. Aşa că nu poate spune nimic poliţiei.

  Mi-am depărtat mâinile.

- Asta-i tot ce ştiu.

  Se uita la mine cu gura uşor deschisă.

- Asta, a spus ea rar, e *tot* ce ştii. *Isuse.*

A început să-şi plimbe mâna în jur pe canapea, pipăind pielea cu degetele, după care şi-a îndreptat atenţia spre masă, căutând pe sub fotografii.

- Isuse. Fir-ar să fie.

  Şi-a fluturat degetele spre mine.

- Dă-mi telefonul tău.
- De ce, am întrebat întinzându-i-l.

- Nu-i evident? Trebuie să-l sun pe Adam.

L-a ţinut cu clapeta deschisă în palmă, l-a inspectat şi a început să formeze rapid numărul cu degetul mare. A ajuns cam la jumătate şi s-a oprit.

- Ce e?, am spus.
- Nimic.

Se uita dincolo de mine, peste umărul meu, muşcându-şi partea din interior a buzei de sus. Îşi ţinea degetul mare ridicat deasupra tastaturii telefonului şi pentru un moment lung l-a păstrat aşa, până ce, într-un final, a pus telefonul înapoi pe masă.

- Nu îl mai suni?
- Poate. Peste puţin timp.

S-a ridicat în picioare.

- Mă duc să fac o plimbare, mai întâi.
- Dar e nouă seara, am protestat. Plouă cu găleata.
- O să-mi limpezească gândurile.
- Vin cu tine.
- Nu. Mulţumesc, dar trebuie să întorc singură lucrurile pe toate feţele. Tu stai aici şi mai bea un pahar. Nu mă aştepta.

*

*   *

De prăpăditul ăla de poliţist îmi era milă. Fără îndoială că stătuse în camera de la parter, cu picioarele în sus în faţa televizorului, aşteptându-se la o noapte liniştită, înăuntru. Şi dintr-o dată, îşi face iarăşi apariţia Lady Macbeth, ieşind pentru încă una dintre neîncetatele ei plimbări, de data asta în toiul unei furtuni de Atlantic. Am stat la fereastră şi i-am urmărit traversând pajiştea înspre vegetaţia care se agita furios fără sunet. Ea era în faţă, ca de obicei, cu capul aplecat, ca şi cum pierduse ceva preţios şi îşi refăcea traseul, cercetând pe jos, încercând să găsească obiectul pierdut. Luminile dispuse

în baterie îi împrăştiau umbra în patru direcţii. Omul de la Unitatea Specială îşi trăgea încă haina pe el.

Dintr-o dată, m-am simţit peste măsură de obosit. Picioarele îmi erau ţepene de la pedalat. Simţeam un tremur în corp, cu un început de răceală. Până şi whisky-ul lui Rhinehart îşi pierduse puterea de atracţie. Spusese să nu o aştept şi am decis să nu o fac. Am pus bine fotografiile şi fotocopiile în plicul lor şi am coborât în cameră la mine. Îndată ce mi-am scos hainele şi am stins lumina, somnul a părut să mă înghită instantaneu – sorbindu-mă în jos, prin saltea, în apele lui întunecate, ca şi cum ar fi fost un curent puternic, iar eu un înotător epuizat.

Am ieşit la suprafaţă la un moment dat şi m-am trezit alături de McAra, al cărui trup mare, greoi, se răsucea prin apă ca un delfin. Era complet îmbrăcat, cu o haină de ploaie neagră, groasă, şi cu bocanci grei, cu talpă din cauciuc. *N-am să reuşesc,* mi-a spus, *tu mergi mai departe, fără mine.*

Am sărit în capul oaselor speriat. Nu aveam deloc idee cât de mult dormisem. Încăperea era în întuneric, cu excepţia unei fâşii verticale de lumină în stânga mea.

- Eşti treaz?, a spus Ruth încetişor, ciocănind la uşă.

O deschisese cîţiva centimetri şi stătea pe coridor.

- Sunt, acum.
- Îmi pare rău.
- Nu contează. Stai puţin.

M-am dus în baie şi mi-am pus pe mine halatul alb din prosop care atârna pe spatele uşii, iar când m-am întors în dormitor şi am invitat-o înăuntru am văzut că purta un halat identic cu al meu. Era prea mare pentru ea. Arăta neaşteptat de mică şi vulnerabilă. Avea părul ud leoarcă. Picioarele ei goale lăsaseră o dâră de urme umede de la camera ei la a mea.

- Cât e ceasul?, am spus.
- Nu ştiu. Tocmai am vorbit cu Adam.

Părea ameţită şi tremura. Ochii îi erau foarte larg deschişi.

- Şi?

Şi-a aruncat privirile pe coridor.

- Pot să intru?

Încă nedezmeticit din visul meu, am aprins lampa de pe noptieră. Am păşit în lături să îi fac loc să treacă, apoi am închis uşa după ea.

- În ziua dinainte ca Mike să moară, el şi cu Adam au avut un meci îngrozitor, a spus ea fără altă introducere. Nu am spus nimănui asta până acum, nici măcar poliţiei.

Mi-am frecat tâmplele şi am încercat să mă concentrez.

- Despre ce a fost vorba?
- Nu ştiu, dar a fost furios – definitiv – iar după aceea nu şi-au mai vorbit deloc. Când l-am întrebat pe Adam despre asta, a refuzat să discute episodul. A fost la fel de fiecare dată când am adus vorba despre asta după aceea, în lumina celor aflate de tine astăzi, am simţit că trebuia să mă lămuresc cu el o dată pentru totdeauna.
- Şi ce a spus?
- Era la cină cu vicepreşedintele. La început, afurisita aia de femeie nici nu a vrut să intre şi să-i dea telefonul.

Stătea aşezată pe marginea patului şi şi-a pus faţa în mâini. Nu ştiam ce să fac. Părea nepotrivit să rămân în picioare, stându-i în cap, aşa că m-am aşezat lângă ea. Se scutura din cap până-n picioare: ar fi putut să fie frica sau furia sau poate doar frigul.

- A spus de la bun început că nu putea să vorbească, a continuat ea, dar i-am spus că era al naibii de nevoie

să vorbească. Aşa că s-a dus cu telefonul la toaletă. Când i-am spus că Mike fusese în contact cu Rycart chiar înainte de a muri, nici măcar nu s-a prefăcut că ar fi fost surprins.

S-a întors spre mine. Arăta şocată.

- *Ştia.*
- A spus el asta?
- Nu a fost nevoie. Am ştiut după vocea lui. A spus că nu trebuie să mai spunem nimic prin telefon. Vom sta de vorbă când se întoarce el. Doamne, Dumnezeule, ajută-ne – în ce s-a băgat?

Ceva a părut a se frânge în ea şi s-a prăbuşit spre mine, cu braţele întinse. Capul ei a ajuns să se sprijine de pieptul meu şi pentru un moment m-am gândit că poate îşi pierduse cunoştinţa, dar apoi am realizat că se agăţase de mine, strângându-mă atât de puternic încât îi puteam simţi vârfurile roase ale degetelor prin materialul gros al halatului. Mâinile mele au ezitat la câţiva centimetri deasupra ei, apropiindu-se şi depărtându-se nesigur, ca şi cum ea ar fi emis vreun gen de câmp magnetic. În cele din urmă, am mângâiat-o pe păr şi am încercat să murmur cuvinte de liniştire pe care nu le credeam cu adevărat.

- Mi-e frică, a spus ea şoptit. Nu mi-a mai fost frică niciodată până acum. Dar acum îmi este.
- Ai părul ud, am spus cu blândeţe. Eşti udă toată. Să-ţi aduc un prosop.

M-am extras din braţele ei şi m-am dus în baie. M-am privit în oglindă. Mă simţeam ca un schior în vârful unei piste necunoscute. Când m-am întors în dormitor, îşi dăduse jos halatul şi se băgase în pat, trăgând cearşaful în sus să-şi acopere sânii.

- Te superi?, a spus.
- Sigur că nu, am zis.

Am stins lumina şi m-am băgat în pat alături de ea şi m-am întins în partea rece a patului. Ea s-a răsucit spre mine şi şi-a pus mâna pe pieptul meu şi şi-a presat buzele

de ale mele foarte apăsat, de parcă încerca să-mi dea sărutul vieţii.

Doisprezece

Cartea nu este defel o platformă pentru umbră, ca ea să-şi emită părerile în vreo privinţă.
Ghostwriting

Când m-am trezit în dimineaţa următoare mă aşteptam să o găsesc plecată. Ăsta este protocolul uzual în astfel de situaţii, nu-i aşa? Afacerea de noapte tranzacţionată, partea aflată în vizită se retrage în încăperea proprie, la fel de vigilent ca un vampir ce are grijă să evite razele necruţătoare ale răsăritului. Nu şi Ruth Lang. În semi-întuneric îi puteam vedea umărul dezgolit şi părul negru, tuns scurt, şi puteam spune după respiraţia ei neregulată, aproape inaudibilă, că era la fel de trează ca şi mine şi stătea acolo ascultându-mă.

M-am întors pe spate, cu mâinile îndoite peste stomac, la fel de nemişcat ca efigia din piatră a unui cavaler cruciat de pe mormântul său, strângându-mi ochii periodic, pe măsură ce îmi dădeam seama de vreun nou aspect al încurcăturii în care mă băgasem. Pe o scară Richter a ideilor proaste, asta cu siguranţă că înregistrase un zece. Era un atac fulgerător de prostie. După un timp, mi-am trimis mâna în călătorie în mers de crab înspre noptieră şi am bâjbâit după ceas. L-am adus aproape de ochi. Era şapte şi cincisprezece.

Cu grijă, încă prefăcându-mă a nu şti că ea se preface, m-am strecurat afară din pat şi m-am furişat spre baie.

- Te-ai trezit, a spus ea fără să se mişte.
- Îmi pare rău dacă te-am deranjat, am spus. M-am gândit să fac un duş.

Am încuiat uşa după mine, am dat drumul la apă cât de fierbinte şi de puternic puteam să îndur şi am lăsat-o să mă izbească – spate, stomac, picioare, scalp. Cămăruţa s-a umplut rapid cu abur. După aceea, în timp ce m-am ras,

a trebuit să îmi tot frec imaginea din oglindă, ca să nu mă las să dispar.

Când am revenit în dormitor, îşi pusese halatul pe ea şi stătea la birou, răsfoind manuscrisul. Draperiile erau încă netrase.

- I-ai eliminat istoria familiei, a spus. Asta n-o să-i lacă. Este foarte mândru de neamul lui. Şi de ce mi-ai subliniat numele de fiecare dată?
- Am vrut să văd cât de des ai fost menţionată. Am fost surprins că nu era mai mult despre tine.
- Asta trebuie să fie o reminiscenţă a grupurilor de discuţii pe probleme.
- Cum aşa?
- Când eram în Downing Street, Mike obişnuia să spună că fiecare ocazie când deschideam eu gura îl costa pe Adam zece mii de voturi.
- Sunt sigur că nu e adevărat.
- Sigur că e. Lumea întotdeauna caută pe cineva pe care să-şi verse resentimentele. Mă gândesc de multe ori că cea mai importantă utilitate a mea, în ceea ce-l priveşte pe el, a fost să-i servesc de paratrăsnet. Şi-au putut îndrepta mânia asupra mea, în locul lui.
- Chiar şi aşa, am spus, tu nu trebuie să fii ştearsă din istorie.
- De ce nu? Majoritatea femeilor sunt, de obicei. Chiar şi Amaliile Bly ale lumii ăsteia sunt şterse până la urmă.
- Ei bine, atunci am să te repun eu.

Am tras uşa şifonierului atât de tare în graba mea, încât s-a izbit de capătul şinei. Trebuia să ies din casa aceea. Trebuia să pun o distanţă între mine însumi şi distructivul lor *menage à trois* înainte să ajung şi eu la fel de nebun ca ei.

- Aş vrea să stau cu tine, când ai timp, şi să facem un interviu cu adevărat lung. Să pun în carte toate ocaziile importante pe care el le-a uitat.
- Ce drăguţ din partea ta, a spus ea cu amărăciune. Ca secretara şefului a cărei treabă e să-i aducă aminte când e ziua de naştere a neveste-sii?

- Cam aşa ceva. Dar apoi, după cum zici, eu nu pot să mă pretind scriitor propriu-zis.

Eram conştient că mă urmărea cu atenţie. Mi-am pus o pereche de chiloţi cu crac, trăgându-i pe mine pe sub halat.

- A, a spus ea sec, modestia dimineţii de după aceea.
- Puţin cam târziu pentru asta, am spus.

Mi-am dat jos halatul, m-am întins după o cămaşă şi, în timp ce umeraşul îşi scotea clinchetul metalic, mă gândeam că ăsta era exact genul de scenă mizerabilă pe care plecarea nocturnă discretă fusese inventată ca să o evite. Cât de tipic era pentru ea să nu sesizeze ce anume cerea ocazia. Acum, intimitatea noastră anterioară zăcea între noi ca o umbră. Tăcerea s-a prelungit şi s-a întărit până când i-am putut simţi resentimentul aproape ca pe o barieră materială. Nu m-aş fi putut duce să o sărut acum mai mult decât aş fi putut-o face în ziua când ne întâlniserăm.

- Ce vrei să faci?, a spus.
- Să plec.
- Asta nu e necesar în ceea ce mă priveşte pe mine.

Mi-am tras pantalonii.

- Ai de gând să-i spui lui Adam despre asta?, a spus.
- Oh, pentru Dumnezeu!, am strigat. Tu ce crezi?

Mi-am pus valiza pe pat şi i-am tras fermoarul.

- Unde ai să te duci?

Arăta de parcă era să plângă iarăşi. Am sperat că nu o va face; n-aş fi putut suporta.

- Înapoi la hotel. Pot lucra mult mai bine acolo.

Am început să-mi arunc lucrurile în valiză, fără să mă mai ostenesc să le împăturesc, atât eram de nerăbdător

să plec de acolo.

- Îmi pare rău. Nu ar fi trebuit niciodată să stau în casa unui client. Întotdeauna se termină...

Am ezitat.

- Regulând-o pe nevasta clientului?
- Nu, sigur ca nu. Numai că face dificilă păstrarea unei distanţe profesionale. Oricum, nu a fost *în întregime* ideea mea, dacă îţi aminteşti.
- Asta nu este foarte cavaleresc din partea ta.

Nu am răspuns. Am continuat să-mi fac bagajul. Privirea ei îmi urmărea fiecare mişcare.

- Şi lucrurile pe care ţi le-am spus aseară?, a spus ea. Ce propui să faci în legătură cu ele?
- Nimic.
- Nu le poţi pur şi simplu ignora.
- Ruth, am spus, oprindu-mă în cele din urmă, sunt scriitorul lui din umbră, nu un reporter de investigaţii. Dacă vrea să spună adevărul despre ceea ce se întâmplă, sunt aici ca să-l ajut. Dacă nu o face – foarte bine. Sunt neutru din punct de vedere moral.
- Nu este neutru din punct de vedere moral să ascunzi faptele dacă ştii că s-a întâmplat ceva ilegal – asta-i penal.
- Dar eu nu ştiu dacă ceva ilegal s-a întâmplat *cu adevărat.* Tot ce am este un număr de telefon pe spatele unei fotografii şi balivernele unui bătrân care se prea poate să fie senil. Dacă are cineva vreo dovadă, tu eşti aceea. Asta-i adevărata întrebare, de fapt: ce vrei *tu* să faci în legătură cu asta?
- Nu ştiu, a spus. Poate am să-mi scriu propriile memorii. „Soţia fostului prim-ministru dezvăluie totul”.

Am reluat împachetatul.

- Ei bine, dacă vreodată decizi să faci asta, dă-mi un telefon.

Ea a emis unul dintre hohotele ei de râs caracteristice, din adâncul gâtlejului.

- Chiar crezi că am nevoie de unul ca *tine* ca să mă ajute să produc o carte?

Apoi s-a ridicat în picioare şi şi-a desfăcut cordonul şi pentru o clipă am crezut că avea să se dezbrace, dar nu a fost decât pentru a-şi înfăşură halatul mai strâns în jurul corpului. A strâns foarte tare cordonul şi l-a înnodat ca şi cum astfel punea un capăt, ceea ce i-a restabilit superioritatea asupra mea. Drepturile mele de acces erau prin aceasta revocate. Hotărârea ei era atât de fermă, încât m-am simţit aproape melancolic şi, dacă şi-ar fi deschis braţele, ar fi fost rândul meu să cad la pieptul ei, dar în loc de asta s-a răsucit şi, în maniera exersată de nevastă a primului ministru, a tras cordonul de nailon dând în lături draperiile.

- Declar această zi oficial deschisă, a spus. Dumnezeu să o binecuvânteze, ca şi pe toţi cei care trebuie să o treacă.
- Ei bine, am spus privind scena, asta este într-adevăr dimineaţa de după noaptea trecută.

Ploaia se transformase în lapoviţă, iar pajiştea era acoperită cu urme ale furtunii – crengi mai mici, rămurele, un fotoliu alb din bambus răsturnat pe o parte. Ici-colo, în jurul uşii, unde era mai adăpostit, zăpada se acumulase şi îngheţase în benzi, ca nişte bucăţele de polistiren pentru ambalaj. Singura strălucire în întuneric era reflexia luminii de la dormitorul nostru. Semăna cu o farfurie zburătoare

Ce plutea deasupra dunelor. Vedeam perfect clar pe sticlă chipul lui Ruth: la pândă, rumegând.

- Nu am să-ţi dau un interviu, a spus. Nu vreau să fiu în afurisita asta de carte, ca să fiu privită de sus şi să primesc mulţumiri de la el cu cuvintele tale.

S-a întors şi a trecut pe lângă mine atingându-mă uşor. Ajunsă în uşa dormitorului, s-a oprit pentru un moment.

- De-acum e pe contul lui. Am să dau divorţ. Şi atunci, o să poată *ea* să meargă în vizită la închisoare.

Am auzit uşa camerei ei deschizându-se şi închizându-se şi, la puţin după aceea, zgomotul abia audibil al apei trase la toaletă. Eram aproape gata cu împachetatul. Am împăturit hainele pe care mi le împrumutase în seara dinainte şi le-am aşezat pe scaun, mi-am pus laptopul în geanta de umăr, după care singurul lucru rămas era manuscrisul. Stătea într-un teanc gros pe masă unde îl lăsase ea, şapte centimetri şi jumătate de anostitate – piatra mea de moară, albatrosul meu, cartela mea de masă. Nu puteam înainta deloc fără el şi, totuşi, nu trebuia să-l scot din casă. M-am gândit că poate reuşeam să susţin că investigaţia pentru crime de război schimbase împrejurările vieţii lui Lang atât de complet, încât vechile reguli nu se mai aplicau. În orice caz, puteam folosi asta drept scuză. În mod cert, nu puteam face faţă penibilului de a sta aici să mă ciocnesc de Ruth la fiecare câteva ore. Am băgat manuscrisul în valiză, împreună cu pachetul de la arhivă, am tras fermoarul deasupra lor şi am ieşit pe coridor.

Barry, omul de la Unitatea Specială, stătea cu romanul lui din seria Harry Potter pe scaunul de lângă uşa de la intrare. Şi-a ridicat din carte faţa cât o dală de piatră şi mi-a aruncat o privire de dezaprobare ostenită, mânjită cu un zâmbet de dispreţ amuzat.

- 'Neaţa, domnule, a spus. Am terminat tura de noapte, nu-i aşa?

M-am gândit, *Ştie.* După care m-am gândit: *Bineînţeles că ştie, dobitocule, e slujba lui să ştie.* Într-o străfulgerare, l-am văzut pe Barry făcând haz pe înfundate cu colegii lui, am văzut înregistrarea observaţiilor lui oficiale transmise la Londra, am văzut o notiţă discretă într-un dosar pe undeva şi am simţit un impuls de furie şi resentiment. Poate că ar fi trebuit să-i fi făcut cu ochiul sau să-i răspund cu o vorbă bine aleasă – „Ei bine, domnule poliţist, ştii ce se spune, că pe o scripcă veche se pot cânta multe cântece bune” sau ceva de genul ăsta – dar în loc de asta, am spus rece:

— Ia mai vezi-ţi tu de treabă!

Nu a fost exact Oscar Wilde, dar am reuşit să ies din casă. Am ieşit pe uşă şi m-am îndreptat spre drum, observând numai cu întârziere că, din nefericire, bosumflarea cu temeiuri morale înalte nu oferă nicio protecţie împotriva rafalelor usturătoare de lapoviţă. Am continuat să merg hotărât, făcând eforturi să-mi păstrez demnitatea, pentru încă câţiva metri, apoi mi-am băgat capul între umeri şi m-am adăpostit în partea ferită de vânt a casei. Ploaia abundentă făcea ca jgheaburile să dea pe dinafară, iar şiroaiele de apă săpau gropi în solul nisipos. Mi-am scos jacheta şi mi-am ţinut-o deasupra capului şi am început să mă gândesc cum aveam să ajung la Edgartown. Acela a fost momentul când ideea de a împrumuta SUV-ul Ford Escape gălbui mi-a răsărit folositor în minte.

Cât de diferit – foarte diferit – ar fi fost cursul vieţii mele dacă nu aş fi pornit-o imediat în fugă spre garajul acela, ocolind băltoacele, cu o mână ţinând deasupra capului cortul jachetei, iar cu cealaltă trăgând după mine mica valiză pe roţi. Mă văd acum ca într-un film sau poate, mai adecvat, într-unul din acele filme de reconstituire din cadrul programelor TV despre crime: victima îndreptându-se cu ţopăieli inconştiente înspre soarta ei, în timp ce o partitură ameninţătoare subliniază semnificaţia premonitorie a scenei. Uşa era încă neîncuiată din ziua dinainte, iar cheile Fordului erau în contact – în definitiv, cine îşi face griji din pricina hoţilor când trăieşte la capătul unui drum privat de trei kilometri, protejat de şase oameni de pază înarmaţi? Mi-am săltat valiza pe scaunul din dreapta, din faţă, mi-am tras jacheta înapoi pe mine şi m-am strecurat înapoia volanului.

Era rece ca o morgă, Fordul ăla, şi prăfuit ca un pod vechi. Mi-am plimbat degetele peste comenzile care îmi erau nefamiliare şi vârfurile degetelor mi s-au făcut cenuşii. Eu, de fapt, nu am maşină – nu am avut niciodată prea mare nevoie, trăind de unul singur în Londra – iar cu rarele ocazii când închiriez una, am de fiecare dată impresia că încă un nivel de găselniţe tehnice a fost adăugat între timp, astfel încât tabloul de bord al maşinii de familie obişnuite mi se pare acum că aduce cu cabina unui reactor. La dreapta volanului era un ecran cu totul misterios, care a prins viaţă în momentul când am pornit motorul. Arce de cerc verzi radiau în sus dinspre pământ

către o staţie spaţială plasată pe orbită. În timp ce mă uitam, pulsaţia şi-a schimbat direcţia şi arcele radiau acum în jos dinspre ceruri. O clipă mai târziu, ecranul a afişat o săgeată mare, roşie, un drum galben şi o pată mare de albastru.

De undeva din spatele meu, o voce de femeie cu accent american, a spus, pe un ton blând dar poruncitor:

— Intră pe drum îndată ce se poate.

Aş fi deconectat-o, dar nu îmi puteam da seama cum şi eram conştient că zgomotul motorului putea să-l scoată în curând pe Barry din casă, dibuind prin jur ca să descopere despre ce era vorba. Gândul la privirea lui lunecoasă a fost destul ca să mă pună în mişcare. Am băgat repede Fordul în marşarier şi am ieşit cu spatele din garaj. Apoi am ajustat oglinzile, am aprins farurile şi am pornit ştergătoarele de parbriz, am băgat în viteză şi m-am îndreptat spre poartă. Când am trecut pe lângă postul de pază, scena de pe micul ecran de navigaţie prin satelit a pulsat mulţumită ca şi cum aş fi participat la un joc video, după care săgeata roşie s-a stabilizat în centrul drumului galben. Plecasem.

Era ceva ciudat de liniştitor să văd cum, pe măsură ce înaintam, toate drumeagurile şi pâraiele, frumos etichetate, apăreau în partea de sus a ecranului, iar apoi coborau încet, ca să dispară prin partea de jos. Mă făcea să simt că lumea era un loc sigur şi îmblânzit, cu fiecare caracteristică identificată, măsurată şi păstrată undeva, într-o cameră de control celestă, unde îngeri cu glas blând menţineau o supraveghere benignă a călătorilor de dedesubt.

- Peste două sute de metri, m-a instruit femeia, virează la dreapta.
- Peste cincizeci de metri, virează la dreapta.

Şi apoi:

- Virează la dreapta.

Protestatarul solitar era băgat în adăpostul lui, citind un ziar. S-a ridicat în picioare când m-a văzut în intersecţie şi a ieşit afară, în ploaia amestecată cu zăpadă. Am observat că avea o maşină parcată în apropiere, un

Volkswagen vechi, mare, stil rulotă, şi m-am întrebat de ce nu se adăpostea acolo. Când am cotit la dreapta, m-am uitat bine la chipul lui ascuţit, cenuşiu. Era imobil şi lipsit de expresie, fără să bage în seamă ploaia îngheţată mai mult decât dacă el însuşi ar fi fost o figurină cioplită din lemn din faţa unei farmacii. Am apăsat pe accelerator şi m-am îndreptat spre Edgartown, savurând vagul sentiment de aventură care însoţeşte întotdeauna mersul cu maşina printr-o ţară străină. Ghidul meu acorporal a tăcut pentru următorii şase sau şapte kilometri şi uitasem cu totul de ea până când, ajungând la periferia oraşului, a început iarăşi.

- Peste două sute de metri, virează la stânga.

  Vocea ei m-a făcut să sar în sus.

- Peste cincizeci de metri, virează la stânga.
- Virează la stânga, a repetat ea când am ajuns la intersecţie.

  De-acum începea să mă calce pe nervi.

- Îmi pare rău, am murmurat şi am făcut-o la dreapta, spre Main Street.
- Întoarce imediat ce este posibil.
- Asta începe să fie ridicol, am spus cu voce tare şi am tras pe dreapta.

Am apăsat diverse butoane de pe consola de navigaţie, cu scopul de a o închide. Ecranul s-a schimbat şi mi-a oferit un meniu. Nu îmi aduc aminte toate opţiunile. Una era „indică o nouă destinaţie". Cred că alta era „înapoi la adresa de ACASĂ". Iar o a treia – cea selectată – era „MEMOREAZĂ DESTINAŢIA ANTERIOARĂ".

M-am uitat o vreme la ea, în timp ce posibilele implicaţii mi se filtrau încet prin creier. Cu precauţie, am apăsat

„SELECT".

Ecranul s-a făcut negru. Dispozitivul funcţiona, evident, defectuos.

Am stins motorul şi am început să mă uit în jurul meu după instrucţiuni. Am înfruntat până şi lapoviţa şi am deschis uşa din spate a Fordului, să văd dacă nu cumva erau lăsate pe acolo. M-am întors cu mâinile goale şi am întors iarăşi cheia de contact. Încă o dată, sistemul de navigaţie a pornit. În timp ce el îşi parcurgea rutina de pornire, comunicând cu nava mamă, eu am băgat în viteză şi am luat-o înainte pe pantă.

- Întoarce imediat ce este posibil.

Am început să bat darabana pe volan cu degetele arătătoare. Pentru prima oară în viaţă eram confruntat cu adevăratul înţeles al cuvântului predestinare. Tocmai trecusem de biserica victoriană a pescarilor de balene, înaintea mea, dealul cobora înspre port. Câteva catarge albe erau vizibile prin draperia murdară, dantelată a ploii. Nu eram departe de vechiul meu hotel – de fata cu bonetă albă cu danteluţă, de reproducerile cu corăbii, de bătrânul căpitan John Coffin privind dârz de pe perete. Încă nu era ora opt. Pe drum nu era nicio maşină. Trotuarele erau pustii. Am continuat să rulez în jos pe pantă, trecând de toate magazinele goale cu anunţurile lor vesele „închis-pentru-iarnă-ne-vedem -la-anul!”.

— Întoarce imediat ce este posibil.

Obosit, am cedat în faţa sorţii. Am pus semnalizatorul stânga, am intrat pe o străduţă cu case – Summer Street[5], cred că se numea, destul de nepotrivit – şi am frânat. Ploaia bubuia pe acoperişul Fordului; ştergătoarele de parbriz fâ- şâiau înfundat, mişcându-se într-o parte şi în cealaltă. Un terier mic, alb cu negru, îşi făcea nevoile în şanţ, cu o expresie de intensă concentrare pe chipul lui bătrân, înţelept. Stăpânul lui, prea gros înfofolit împotriva umezelii şi a frigului ca să îmi dau seama de vârstă sau sex, s-a răsucit greoi, să se uite la mine, ca un astronaut manevrându-se în timpul unei plimbări pe lună. Într-o mână avea un dispozitiv pentru curăţat în urma terierului, iar în cealaltă un scrot din plastic alb, cu rahat de câine. Am dat rapid înapoi în Main Street, rotind volanul atât de mult încât am urcat puţin pe bordură. Cu un scârţâit bărbătesc de pneuri, am pornit-o înapoi, în sus pe deal. Săgeata s-a răsucit sălbatic înainte de a se stabili mulţumită pe ruta galbenă.

Ce anume m-am gândit să fac, încă tot nu ştiu cu adevărat. Nu puteam fi sigur nici măcar că McAra fusese ultimul conducător al Fordului care introdusese o adresă. Ar fi putut fi vreun alt musafir al lui Rhinehart; ar fi putut fi Dep sau Duc; ar fi putut fi poliţia. Indiferent de adevăr, cu siguranţă undeva în capul meu a fost că, dacă lucrurile începeau să devină fie şi vag alarmante, mă puteam oricând opri şi presupun că asta mi-a dat un fals sentiment de încredere.

Odată ieşit din Edgartown şi aşternut la drum pe Vineyard Haven Road, vreme de câteva minute nu am mai auzit nimic din partea ghidului meu ceresc. Am trecut pe lângă petece întunecate de pădure şi căsuţe albe. Cele câteva maşini venind din sensul celălalt aveau farurile aprinse şi circulau încet, fâşâind pe drumul ce lucea de apă. M-am înclinat înainte, uitându-mă atent prin lumina cenuşie a dimineţii. Am trecut de un liceu care tocmai se pregătea să-şi înceapă ziua şi, în apropiere de el, de setul de semafoare de circulaţie (erau marcate pe hartă, ca o atracţie turistică: ceva la care să te duci să te uiţi iarna). Drumul a cotit brusc, copacii au părut să se apropie; ecranul arăta un nou set de nume evocatoare: Deer Hunter's Way, Skiff Avenue[6].

- Peste două sute de metri, virează la dreapta.
- Peste cincizeci de metri, virează la dreapta.
- Virează la dreapta.

Am cotit pe drumul ce cobora la vale şi am intrat în Vineyard Haven, trecând pe lângă un autobuz de şcoală care se chinuia la deal. Am zărit cu coada ochiului o stradă comercială pustie spre stânga, după care m-am aflat în zona plată, lăsată în paragină, din apropierea portului. Am dat un colţ, am trecut de o cafenea şi am intrat într-o parcare mare. Cam la vreo sută de metri distanţă, dincolo de întinderea de asfalt acoperită cu băltoace, peste care se năpustea ploaia, un şir de maşini se îndreptau spre rampa unui feribot. Săgeata roşie îmi indica într-acolo.

În căldura Fordului, după cum era prezentată pe ecranul de navigaţie, ruta propusă era îmbietoare, ca o pictură de copil reprezentând o zi de vacanţă de vară – un ponton galben ce înainta în albastrul strălucitor al lui

Vineyard Haven Harbor. Însă realitatea vizibilă prin parbriz era în mod clar neîmbietoare: gura neagră, ce abia se mai ţinea deschisă, a feribotului, mânjită pe la colţuri cu rugină şi, dincolo de ea, umflătura grea, cenuşie, a cerului şi funiile şfichiuitoare ale lapoviţei.

Cineva mi-a bătut în geamul portierei şi am început să bâjbâi după buton, ca să las fereastra în jos. Omul purta o pelerină bleumarin impermeabilă, cu gluga trasă, pe care trebuia să şi-o ţină ferm apăsată cu o mână, ca să nu i-o zboare vântul de pe cap. Ploaia îi şiroia pe ochelari. O insignă anunţa că lucrează pentru Steamship Authority.

- Va trebui să vă grăbiţi, a strigat el, întorcându-se cu spatele la vânt. Pleacă la opt şi cincisprezece. Vremea se înrăutăţeşte. S-ar putea să nu mai fie niciunul pentru un timp.

Mi-a deschis el portiera şi aproape că mi-a făcut vânt spre casa de bilete.

- Mergeţi să plătiţi. Le spun eu că veniţi numaidecât.

Am lăsat motorul mergând şi am intrat în mica clădire. Stând acolo, în faţa ghişeului, încă tot nu ştiam ce să fac. Prin fereastră vedeam ultima dintre maşini îmbarcându-se pe feribot şi pe paznicul parcării stând lângă Ford, tropăind din picioare, ca să alunge frigul. M-a văzut uitându-mă la el şi mi-a făcut grăbit semn să mă mişc din loc.

Femeia în vârstă din spatele ghişeului arăta şi ea de parcă se putea gândi la locuri mai bune în care să se afle la opt şi un sfert într-o dimineaţă de vineri.

- Mergeţi sau nu?, a întrebat ea.

Am oftat, mi-am scos portofelul şi am plesnit pe tăblia ghişeului cinci bancnote de zece dolari; mi s-a dat un bilet şi ceva mărunţiş rest.

*

*   *

Imediat ce am trecut prin gangul din metal zăngănitor în burta întunecoasă a vasului, ce mirosea a ulei, un alt bărbat în impermeabil m-a condus către un loc de parcare, unde am înaintat centimetru cu centimetru până când el a ridicat mâna în sus, semnalându-mi să opresc. De jur-împrejurul meu, şoferii îşi părăseau vehiculele şi se strecurau prin spaţiile înguste lăsate spre scările ce duceau sus. Am rămas unde mă aflam, prins în încercarea de a afla cum funcţiona sistemul de navigaţie. Dar după vreun minut, omul în impermeabil mi-a bătut în geam şi mi-a arătat prin semne că trebuie să închid motorul. Când am făcut asta, ecranul a murit iarăşi. În spatele meu, uşile din spate ale feribotului s-au închis. Motoarele vasului au început să duduie, puntea s-a înclinat puţin şi, cu un scrâşnet descurajant de oţel, ne-am pus în mişcare.

Dintr-o dată, m-am simţit prins ca într-o capcană, stând în semiîntunericul rece al acelui spaţiu închis, cu exhalaţiile lui de motorină şi gaze arse, şi era mai mult decât numai claustrofobia de a fi dedesubtul punţii. Era McAra. Îi simţeam prezenţa alături de mine. Obsesiile lui persistente, grele, păreau a fi devenit ale mele acum. Era ca un necunoscut greoi, semiretardat, cu care faci greşeala de a intra în vorbă într-o călătorie şi care după aceea refuză să te mai lase în pace. Am coborât din maşină, am încuiat-o şi m-am dus să caut o ceaşcă de cafea. La un bar de pe puntea de sus, m-am aşezat la rând în spatele unui bărbat care citea *USA Today* şi, peste umărul lui, am văzut o poză a lui Lang împreună cu secretarul de stat. „LANG VA FI JUDECAT PENTRU CRIME DE RĂZBOI” era titlul. „WASHINGTON-UL ÎŞI ARATĂ SPRIJINUL”. Aparatul de fotografiaţii prinsese cu un zâmbet larg pe figură.

Mi-am luat cafeaua, m-am aşezat într-un colţ şi am început să mă gândesc unde mă dusese curiozitatea. Pentru început, eram teoretic vinovat de a fi furat o maşină. Ar fi trebuit cel puţin să sun ca să le spun că o luasem. Dar asta ar presupune, probabil, să vorbesc cu Ruth, care avea să ceară să ştie unde mă aflam şi nu voiam să-i spun. Apoi, era întrebarea dacă ceea ce făceam era înţelept sau nu. Dacă ăsta *era* traseul original al lui McAra, trebuia să privesc în faţă faptul că el nu se întorsese viu din călătorie. Cum aveam să ştiu ce mă aştepta la capătul drumului? Poate că trebuia să spun

cuiva ce aveam de gând să fac sau, încă şi mai bine, să iau pe cineva cu mine, ca martor. Sau poate trebuia pur şi simplu să debarc la Woods Hole, să aştept într-un bar ca să iau următorul feribot înapoi spre insulă şi să plănuiesc întregul lucru aşa cum se cuvenea, în loc să mă arunc în necunoscut atât de nepregătit.

Destul de ciudat, nu simţeam niciun sentiment anume de pericol – deoarece, presupun, totul era atât de obişnuit. Mi-am aruncat privirile în jur la chipurile celorlalţi pasageri: muncitori, cei mai mulţi, judecând după hainele din material rezistent, de doc, şi bocancii lor – oameni osteniţi care tocmai făcuseră dis-de-dimineaţă o livrare pe insulă sau care se duceau în America după provizii. Un val mare a lovit vasul din lateral şi ne-am legănat cu toţii ca unul, precum algele unduitoare de pe fundul mării. Prin hubloul vasului – vârstat cu dâre de sare – linia lungă, cenuşie a coastei şi marea agitată, îngheţată, păreau complet lipsite de identitate. Ne puteam afla în Marea Baltică sau în Marea Albă – în apropiere de oricare întindere deprimantă de ţărm jos, unde oamenii sunt nevoiţi să găsească un mijloc de a-şi câştiga existenţa la marginea extremă a uscatului.

Un bărbat a ieşit afară pe punte să fumeze o ţigară, lăsând să pătrundă înăuntru o rafală de aer rece şi umed. Nu am făcut nicio încercare de a-l urma. Mi-am mai luat o cafea şi m-am relaxat în siguranţa atmosferei calde, umede şi gălbui a barului până când, după vreo jumătate de oră, am trecut pe lângă farul de la Nobska Point şi un megafon ne-a transmis instrucţiunea de a ne întoarce la vehiculele noastre. Puntea s-a înclinat puternic din cauza unui val masiv, izbind marginea docului cu un sunet metalic ce a răsunat de la un capăt la altul al vasului. Am fost trântit de cadrul metalic al uşii, de la capătul de jos al scărilor. Alarmele câtorva maşini au început să urle şi sentimentul meu de siguranţă a dispărut, înlocuit de panică la gândul că cineva pătrunsese în Ford. Apropiindu-mă, însă, acesta părea neatins, iar când mi-am deschis valiza, memoriile lui Lang erau încă acolo.

Am pornit motorul şi, până ce am ieşit în ploaia cenuşie şi vântul de la Woods Hole, ecranul satelitului mi-a oferit familiarul drum auriu. Ar fi fost simplu să trag pe dreapta şi să intru într-unul dintre barurile din apropiere, pentru micul dejun, dar am rămas în fluxul traficului şi l-am lăsat să mă poarte – prin iarna murdară a

Noii Anglii, în sus pe Woods Hole Road, Locust Street şi Main Street şi mai departe. Aveam o jumătate de rezervor de benzină şi întreaga zi mi se întindea înainte.

— Peste două sute de metri, la sensul giratoriu, ia-o pe a doua ieşire.

Am luat-o şi, pentru următoarele patruzeci şi cinci de minute am înaintat spre nord pe două autostrăzi importante, mai mult sau mai puţin reparcurgându-mi drumul spre Boston. Asta a părut să răspundă unei întrebări, în orice caz: indiferent de ce altceva avusese de gând McAra să facă imediat înainte de a muri, el nu se dusese la New York să se întâlnească cu Rycart. Mă întrebam ce oare îl ademenise la Boston. Aeroportul, poate? Mi-am lăsat mintea să mi se umple de imagini cu el întâlnindu-se cu cineva coborât dintr-un avion – sosit din Anglia, poate – faţa lui solemnă înălţată spre cer, un salut grăbit în holul sosirilor, iar apoi în drum spre o întâlnire clandestină. Sau poate zburase el însuşi undeva? Însă tocmai în timp ce acest scenariu lua formă consistentă în imaginaţia mea, am fost direcţionat spre vest, spre autostrada interstatală 95 şi, chiar şi cu slabele mele cunoştinţe de geogafie a statului Massachusetts, am ştiut că trebuia să mă îndrept în direcţie opusă aeroportului şi înspre centrul Bostonului.

Am condus cât am putut de încet pe autostrada largă, vreo douăzeci şi cinci de kilometri. Ploaia se mai liniştise, dar era încă întunecat. Termometrul arăta o temperatură la exterior de 25 de grade Fahrenheit[7]. Îmi amintesc fâşii imense de teren împădurit, alternând cu lacuri, blocuri pentru birouri şi fabrici de tehnologie înaltă lucind în mijlocul unor curţi savant amenajate, la fel de atent poziţionate ca şi cluburile din suburbiile selecte sau cimitirele. Tocmai când începeam să mă gândesc că probabil domnul McAra încercase să ajungă la graniţa canadiană, vocea din spatele meu mi-a spus să o iau pe următoarea ieşire de pe interstatală şi m-am trezit pe o altă autostradă mare, cu şase benzi de circulaţie, care, potrivit ecranului, era Concord Turnpike.

Vedeam foarte puţin prin bariera copacilor, deşi aveau crengile goale. Înaintarea mea lentă îi înfuria pe şoferii care veneau din urmă. Un şir de camioane mari au ajuns greoi în spatele meu, fulgerând din faruri şi trâmbiţând din claxoane, înainte să iasă din formaţie ca să mă depăşească într-o arteziană de stropi murdari.

Femeia din spate s-a făcut iarăşi auzită.

— Peste două sute de metri, ia-o pe prima ieşire.

M-am mutat pe banda din dreapta şi am ieşit într-o bretea. La capătul curbei m-am trezit într-o suburbie înecată în vegetaţie, cu case mari, garaje duble, alei largi şi peluze de iarbă lipsite de garduri – genul de loc bogat, dar cu aer de cartier, cu casele separate una de alta prin rînduri de copaci, cu aproape fiecare cutie de scrisori ornată cu o panglică galbenă în onoarea armatei. Cred că de fapt se numea Pleasant Street.

Un indicator arăta direcţia înspre Belmont Center, iar acesta a fost mai mult sau mai puţin drumul pe care l-am urmat, pe străzi ce au devenit din ce în ce mai puţin populate, pe măsură ce preţul imobilelor era mai ridicat. Am trecut pe lângă un teren de golf şi am făcut la dreapta într-un fel de pădure. O veveriţă roşie a traversat drumul în fugă prin faţa mea şi a sărit în vârful unui panou care interzicea focurile de tabără şi acela a fost momentul când, în mijlocul a ceea ce părea a fi niciunde, îngerul meu păzitor a anunţat în cele din urmă, pe un ton de calmă finalitate:

— Ai ajuns la destinaţie.

Treisprezece

Pentru că sunt atât de îndrăgostit de ea, se poate să fi dat
impresia că profesia de scriitor din umbră este o modalitate
uşoară de câştigare a existenţei. În acest caz, trebuie să-mi fac
spusele puţin mai precise, adăugând un avertisment.
Ghostwriting

Am tras la marginea drumului și am oprit motorul.

Uitându-mă în jur la pădurea deasă, din care ploaia încă se mai scurgea, am avut un profund sentiment de dezamăgire. Nu eram sigur la ce anume mă aşteptasem - nu neapărat la Bau-Bau într-o parcare subterană, dar în mod cert la mai mult decât se vedea. Încă o dată, McAra mă surprinsese: iată un om despre care se spunea că fusese încă şi mai ostil decât mine activităţilor în natură, şi cu toate astea, urmele lui mă aduseseră într-un paradis al drumeţiilor.

Am coborât din maşină şi am încuiat-o. După două ore de condus simţeam nevoia să-mi umplu plămânii cu aerul rece şi umed al Noii Anglii. M-am întins şi am început să merg pe aleea udă. Veveriţa mă privea de la postul ei de observaţie de pe partea cealaltă a drumului. Am făcut doi paşi înspre ea şi am bătut din palme înspre mica şi simpatica rozătoare. A sărit într-un copac din apropiere, fluturându-şi coada la mine ca pe un deget mijlociu umflat. M-am uitat în jur după vreun băţ cu care să arunc în ea, apoi m-am oprit. Petreceam mult prea mult timp de unul singur în pădure, am decis, continuându-mi mersul pe drum. AşFi fost fericit să nu aud liniştea profundă, vegetativă, a zece mii de copaci pentru multă vreme de atunci înainte.

Am mers mai departe încă vreo cincizeci de metri, până am ajuns la o spărtură aproape invizibilă între copaci. Retrasă timid de la drum, o poartă electrică cu cinci bare orizontale bloca accesul către un drum privat, care cotea brusc după câţiva metri şi dispărea înapoia

copacilor. Alături de poartă era o cutie poştală din metal cenuşiu fără niciun nume pe ea, numai cu un număr – 3551 – şi un stâlp din piatră cu un interfon şi o plăcuţă cu butoane pentru introducerea codului de acces. O notă spunea: „ACEASTĂ PROPRIETATE ESTE PROTEJATĂ DE CYCLOPS SECURITY"; Un număr de apel gratuit era tipărit de-a curmezişul unui glob ocular. Am ezitat, apoi am apăsat pe butonul soneriei. Aşteptând, mi-am aruncat privirile în jur. O cameră video micuţă era montată pe o creangă din apropiere. Am încercat iarăşi la sonerie. Niciun răspuns.

Am făcut câţiva paşi înapoi, neştiind ce să fac. Pentru o clipă, mi-a trecut prin cap să sar peste poartă şi să fac o inspecţie neautorizată a proprietăţii, dar nu mi-a plăcut privirea camerei şi nu îmi plăcea nici cum suna Cyclops Security. Am observat că în cutia poştală era înghesuită mult prea multă corespondenţă ca să se poată închide cum trebuia şi nu am văzut niciun rău în a descoperi, măcar, numele proprietarului casei. Cu încă o privire peste umăr şi o ridicare din umeri în chip de scuză înspre camera video, am tras afară un teanc bun de corespondenţă. Era adresată în diverse feluri: Dl. şi Dna. Paul Emmett, Profesor şi Dna. Paul Emmett, Profesor Emmett şi Nancy Emmet. Luându-mă după ştampilele poştei, se părea că scrisorile nu fuseseră ridicate de cel puţin două zile. Cei doi Emmett fie nu erau acasă, fie – ce? Zăceau înăuntru, morţi? Începeam să dau dovadă de o imaginaţie morbidă. Unele dintre scrisori fuseseră re-transmise, cu o etichetă lipită peste adresa originală. Am dezlipit cu degetul mare una dintre etichetele cu adresa actuală. Emmett, am aflat, era preşedinte emerit a ceva numit Institutul Arcadia, cu o adresă în Washington DC.

Emmett... Emmett... Cumva, numele ăsta îmi era cunoscut. Am înghesuit scrisorile înapoi în cutie şi m-am întors la maşină. Mi-am deschis valiza, am scos pachetul adresat lui McAra şi, în zece minute am găsit ceea ce, vag, îmi amintisem: P. Emmett (St. John's) era unul dintre membrii distribuţiei din revista Footlights, fotografiaţi împreună cu Lang. El era cel mai în vârstă din grup, cel despre care eu crezusem că era student la cursuri postuniversitare. Avea părul mai scurt decât ceilalţi, arăta mai convenţional: „pătrat", potrivit expresiei de la acel moment. Asta era ce-l adusese pe McAra tocmai până aici: încă şi mai multă documentare despre Cambridge?

Emmett era menţionat şi în memorii, mi-am dat seama gândindu-mă atunci. Am luat manuscrisul şi l-am răsfoit până la secţiunea despre zilele din universitate ale lui Lang, dar numele nu apărea acolo, în loc de asta, era citat abia la începutul ultimului capitol:

Profesorul Emmett de la Universitatea Harvard a scris despre importanţa unică a vorbitorilor de engleză pentru răspândirea democraţiei în lume: „Atâta timp cât aceste naţiuni rămân împreună, libertatea este în siguranţă; de fiecare dată când ele au şovăit, tirania a prins puteri." Sunt profund de acord cu acest sentiment.

Veveriţa a revenit şi m-a privit fără urmă de bunăvoinţă de la marginea drumului.

Ciudat: acesta era sentimentul copleşitor pe care îl aveam în legătură cu toate la acel moment. *Ciudat.*

Nu ştiu exact cât de mult am stat acolo. Dar îmi amintesc că am fost atât de absorbit, încât am uitat să pornesc încălzirea în Ford şi abia când am auzit zgomotul unei alte maşini apropiindu-se am realizat cât eram de îngheţat şi de ţeapăn. M-am uitat în oglindă şi am văzut o pereche de faruri, după care o mică maşină japoneză a trecut pe lângă mine. La volan era o femeie între două vârste, cu părul negru, iar alături de ea era un bărbat în jur de şaizeci de ani, care purta ochelari, haină şi cravată. El s-a întors să se uite la mine şi am ştiut imediat că era Emmett, nu pentru că l-aş fi recunoscut (nu l-am recunoscut), ci pentru că nu îmi puteam imagina cine altcineva să fi umblat pe un asemenea drum liniştit. Maşina a oprit în faţa intrării în aleea laterală şi l-am văzut pe Emmet coborând şi golindu-şi cutia poştală. Încă o dată, s-a uitat atent în direcţia mea şi m-am gândit că poate se pregătea să vină să mă ia la întrebări. În loc de asta, s-a întors la maşină, care apoi s-a pus în mişcare şi mi-a ieşit din câmpul vizual, era de presupus că îndreptându-se spre casă.

Am înghesuit fotografiile şi pagina din manuscris în geanta de umăr, le-am dat celor doi Emmett zece minute ca să deschidă casa şi să se facă comozi, apoi am pornit motorul şi am înaintat până la poartă. De data asta, când am apăsat pe sonerie, răspunsul a venit imediat.

- Alo?

Era o voce de femeie.

- Sunteţi doamna Emmett?
- Cine sunteţi?
- Mă întrebam dacă aş putea schimba câteva cuvinte cu domnul profesor Emmett.
- E foarte obosit.

Vorbea prelungind vocalele, ceva între felul de a vorbi al unui aristocrat britanic şi cel al unei frumuseţi din partea de sud a Americii, iar interfonul îl accentua: „E fooaarte obosiit”.

- Nu am să-l reţin mult.
- Aveţi stabilită o întâlnire?
- E în legătură cu Adam Lang. Îl ajut cu scrierea memoriilor.
- Un moment, vă rog.

Ştiam că mă studiaseră prin camera video. Am încercat să adopt o atitudine corespunzător respectabilă. Când interfonul a pârâit iarăşi, a vorbit o voce bărbătească, de american: rezonantă, gravă, actoricească.

- Sunt Paul Emmett. Cred că trebuie să fie o greşeală la mijloc.
- Aţi fost cumva la Cambridge cu domnul Lang?
- Am fost contemporani, da, dar nu pot pretinde că îl cunosc.
- Am o fotografie cu dumneavoastră amândoi, dintr-o revistă montată de Footlights.

A urmat o pauză lungă.

- Veniţi la casă.

A urmat bâzâitul unui motor electric şi poarta s-a deschis încet.

Pe măsură ce mă apropiam pe alee, casa mare, cu trei niveluri, şi-a făcut treptat apariţia dintre copaci: o

secţiune centrală construită din piatră cenuşie, flancată de aripi făcute din lemn şi vopsite în alb. Majoritatea ferestrelor erau în arc, cu mici ochiuri din sticlă texturată şi obloane mari din stinghii de lemn. Putea avea orice vârstă, de la şase luni la un secol. Câteva trepte duceau la o verandă susţinută cu stâlpi din piatră, unde Emmett însuşi mă aştepta, întinderea terenului şi copacii care îl invadau furnizau un sentiment adânc de recluziune. Singurul sunet al civilizaţiei era un reactor mare, invizibil prin norii joşi, care cobora spre aeroport, la aterizare. Am parcat în faţa garajului, alături de maşina familiei Emmett şi am coborât cu geanta de umăr.

- Trebuie să mă ierţi dacă par un pic ameţit, a spus Emmett după ce ne-am strâns mâinile. Tocmai am venit cu avionul de la Washington şi mă simt întrucâtva obosit. În mod normal nu primesc pe nimeni fără să fi stabilit o întâlnire. Dar faptul că ai menţionat o fotografie mi-a cam stimulat curiozitatea.

Era îmbrăcat la fel de precis ca şi felul în care vorbea. Ochelarii lui aveau rame de ultima modă, din carapace de ţestoasă, haina îi era gri închis, cămaşa verde ou-de-raţă, cravata roşu-aprins avea un model cu fazani pe margine; în buzunarul de la piept purta o batistă asortată, din mătase. Acum, că mă aflam mai aproape de el, puteam distinge bărbatul mai tânăr privind în afară din trupul celui mai în vârstă: vârsta doar îi ştersese puţin contururile, asta era tot. Nu-şi putea dezlipi ochii de la geanta mea. Ştiam că voia să scot fotografia chiar aici, pe treptele de la intrare. Dar eu eram prea deştept pentru asta. Am aşteptat şi am tot aşteptat, aşa că în cele din urmă a trebuit să spună:

- Bun, te rog pofteşte înăuntru.

Casa avea duşumele lucioase din lemn şi mirosea a ceară de lustruit şi flori uscate. Avea o răcoare de casă nelocuită. Un pendul străvechi bătea foarte tare pe palierul scărilor. Am auzit-o pe nevastă-sa vorbind la telefon, în altă încăpere.

- Da, a spus ea. E aici acum.

Apoi trebuie să fi trecut în altă cameră. Vocea i-a devenit neinteligibilă şi apoi s-a stins cu totul.

Emmett a închis uşa de la intrare în urma noastră.

- Îmi permiţi?

Am scos fotografia cu distribuţia piesei şi i-am dat-o. Şi-a împins ochelarii în sus, peste smocul argintiu de păr şi s-a apropiat cu ea de fereastra holului. Arăta bine pentru vârsta lui şi am presupus că juca regulat vreun sport: pelotă, probabil; golf, cu siguranţă.

- Ei, ei, a spus ţinând poza alb-negru în sus la lumina slabă de iarnă, înclinând-o într-o parte şi-n alta, uitându-se atent la ea în lungul nasului, ca un expert verificând autenticitatea unei picturi. Nu am absolut nicio amintire despre asta.
- *Dar sunteţi* dumneavoastră?
- O, da. Eram în consiliul de conducere al lui Dramat, în anii şaizeci. Care a fost o perioadă pe cinste, după cum îţi poţi imagina.

A schimbat un chicotit complice cu imaginea lui din tinereţe.

- O, da.
- Dramat?
- Îmi cere scuze.

Şi-a înălţat privirile.

- Asociaţia Dramatică a Universităţii Yale. M-am gândit să-mi menţin interesele teatrale când m-am dus la Cambridge ca să mă documentez pentru doctorat. Vai, nu am reuşit să stau decât un trimestru în Footlights, înainte ca presiunile muncii să pună capăt carierei mele dramatice. Pot să păstrez eu asta?
- Mă tem că nu. Dar sunt sigur că vă pot face rost de o copie.
- Ai să-mi faci? Asta ar fi foarte amabil.

A întors-o şi a inspectat-o pe spate.

- *The Cambridge Evening News.* Trebuie să-mi spui cum ai dat de ea.
- Aş fi bucuros să o fac, am spus.

Şi iarăşi am aşteptat. Era ca şi cum am fi jucat o partidă de cărţi. Nu ceda nicio carte decât dacă îl forţam eu. Pendulul cel mare a ticăit de câteva ori înainte şi înapoi.

- Pofteşte la mine în birou, a spus.

A deschis o uşă şi l-am urmat într-o încăpere aidoma celor de la clubul din Londra al lui Rick: tapet verde închis, cărţi din duşumea până în tavan, scăriţă de bibliotecă, mobilier din piele maro înghesuit la maxim, un amvon mare din alamă sub formă de acvilă, un bust roman; un uşor miros de trabuc. Un perete era devotat amintirilor: citaţii, premii, diplome onorifice şi o mulţime de fotografii. Printre ele am remarcat Emmett cu Bill Clinton şi Al Gore, Emmett cu Margaret Thatcher şi Nelson Mandela. V-aş spune şi numele altora, dacă aş fi ştiut cine erau. Un cancelar german. Un preşedinte francez. De asemenea, era o poză a lui împreună cu Lang, o strângere de mână pentru poză, la ceea ce părea a fi un cocktail. M-a văzut uitându-mă.

- Peretele egoului, a spus. Toţi le avem. Gândeşte-te la asta ca la acvariul din sala de aşteptare a dentistului. Te rog, ia loc. Mă tem că nu am decât câteva minute, din nefericire.

M-am cocoţat pe canapeaua tare în timp ce el a luat scaunul căpitanului, înapoia biroului. Aluneca uşor pe rotile încoace şi încolo. Şi-a aruncat picioarele sus, pe birou, oferindu-mi frumoasa privelişte a tălpilor uşor tocite ale panatofilor lui zdraveni, cu model imprimat în piele.

- Aşadar, a spus. Poza.
- Lucrez cu Adam Lang la memoriile lui.

- Ştiu. Ai spus. Bietul Lang. E o afacere foarte tristă, atitudinea asta a Hagăi. Cât despre Rycart – cel mai rău ministru de externe britanic de după război, în opinia mea. A fost o greşeală teribilă să-l numească pe el. Dar dacă CPI continuă să se comporte atât de prosteşte, nu au să reuşească decât să facă din Lang mai întâi un martir, iar apoi un erou şi astfel, a adăugat făcând un gest înspre mine, un bestseller.
- Cât de bine îl cunoaşteţi?
- Pe Lang? Abia dacă-l cunosc. Pari surprins.
- Păi, pentru început, vă menţionează în memoriile lui.

Emmett a părut cu adevărat luat pe neaşteptate.

- Acum e rândul meu să fiu surprins. Ce spune?
- E un citat, la începutul ultimului capitol.

Am scos pagina relevantă din geantă.

- „Atâta timp cât aceste naţiuni” – astea sunt toate cele care vorbesc limba engleză – „rămân împreună”, am citit, „libertatea este în siguranţă; de fiecare dată când ele au şovăit, tirania a prins puteri.” După care, Lang spune: „Sunt întrutotul de acord cu această opinie.”
- Ei bine, asta este decent din partea lui, a spus Emmett. Iar instinctele lui ca prim-ministru au fost bune, după mine. Dar asta nu înseamnă că îl cunosc.
- Dar mai este şi aia, am spus, arătând înspre peretele egoului.
- A, aia.

Emmett a dat din mână a împotrivire.

- Aia a fost făcută la o recepţie la Claridge, pentru marcarea celei de-a zecea aniversări a Institutului Arcadia.
- Institutul Arcadia?, am repetat.
- E o mică organizaţie pe care am condus-o eu. E foarte selectă. Nu-i niciun motiv să fi auzit de ea. Prim-ministrul a onorat-o cu prezenţa lui. A fost pur profesional.

- Dar trebuie să-l fi cunoscut pe Adam Lang la Cambridge, am insistat.
- Nu tocmai. Un trimestru de vară ni s-au încrucişat drumurile. Asta a fost tot.
- Vă amintiţi multe despre el?

Mi-am scos carnetul. Emmett s-a holbat la el de parcă aş fi scos un revolver.

- Îmi cer scuze, am spus. Vă deranjează?
- Câtuşi de puţin. Poţi să-l foloseşti. Sunt mai degrabă nedumerit. Nimeni nu a menţionat legătura dintre noi de la Cambridge toţi anii ăştia. Abia dacă m-am gândit la asta eu însumi, până în acest moment. Nu cred că îţi pot spune ceva care să merite să notezi.
- Dar aţi jucat împreună?
- Într-o singură montare. Revista de vară. Nici nu-mi mai aduc aminte acum cum se chema. Erau o sută de interpreţi, ştii.
- Deci nu v-a făcut nicio impresie?
- Niciuna.
- Deşi a devenit prim-ministru?
- Evident, dacă aş fi ştiut că avea să facă asta, m-aş fi ostenit să-l cunosc mai bine. Dar în viaţa mea am cunoscut opt preşedinţi, patru papi şi cinci prim-miniştri britanici şi niciunul dintre ei nu a fost ceea ce aş descrie ca într-adevăr remarcabil, personal.

Da, m-am gândit, dar ţi-a trecut vreodată prin minte că se poate că nici alţii nu au găsit că era ceva de capul tău? Dar nu am spus asta. În loc, am spus:

- Vă pot arăta încă ceva?
- Dacă într-avedăr crezi că va fi interesant.

S-a uitat ostentativ la ceas.

Am scos şi celelalte fotografii. Uitându-mă acum iarăşi la ele, era clar că Emmett apărea în mai multe dintre ele. Într-adevăr, el era, inconfundabil, bărbatul de la picnicul de vară, care făcea semnul cu degetele mari în sus în spatele lui Lang, în timp ce viitorul prim-ministru stătea în mână cu o ţigară de marijuana neaprinsă şi era servit cu căpşuni şi şampanie.

M-am întins şi i le-am dat lui Emmett, care şi-a interpretat iarăşi micul număr de mim, împingându-şi ochelarii în sus astfel încât să poată studia fotografiile cu ochiul liber. Parcă îl văd şi acum: elegant, roz şi imperturbabil. Expresia nu i s-a schimbat absolut de loc, ceea ce m-a izbit ca fiind cu totul particular, pentru că a mea cu siguranţă că s-ar fi schimbat, în împrejurări similare.

- Vai de mine, a spus el. Aia este ceea ce cred eu că este? Să sperăm că nu a tras din ea.
- Dar cel care stă în picioare în spatele lui, dumneavoastră sunteţi, nu-i aşa?
- Sunt convins că da. Şi sunt convins că sunt pe punctul de a-i emite un ferm avertisment referitor la pericolele abuzului de droguri. Nu simţi cum mi se formează pe buze?

Mi-a înapoiat fotografiile şi şi-a împins ochelarii înapoi pe nas. Înclinându-se mai mult pe spate cu scaunul, m-a cercetat cu mare atenţie.

- Şi domnul Lang chiar vrea ca astea să fie publicate în memoriile lui? Dacă da, aş prefera să nu fiu identificat. Copiii mei ar fi îngroziţi. Ei sunt cu mult mai puritani decât am fost noi.
- Îmi puteţi spune numele vreunuia dintre ceilalţi din poză? Poate fetele?
- Îmi pare rău. Vara aceea e numai o ceaţă – o ceaţă îndelungată şi fericită. Lumea se poate să se fi năruit în jurul nostru, dar noi ne simţeam bine.

Vorbele lui mi-au amintit de ceva ce spusese Ruth: de toate lucrurile care se petreceau la momentul când fusese făcută fotografia.

- Trebuie să fi avut noroc, am spus, dat fiind că eraţi la Yale la sfârşitul anilor şaizeci, ca să evitaţi să fiţi încorporat pentru Vietnam.
- Ştii spusa din bătrâni: „Dacă aveai gologanii, nu trebuia să-ţi cheltui anii.” Am obţinut o amânare pentru studenţi. Acum, a spus, rotindu-se cu scaunul şi luându-şi picioarele de pe birou.

Era, dintr-o dată, mult mai oficial. A pus mâna pe un pix şi a deschis un carnet.

- Urmai să spui de unde ai obţinut fotografiile astea.
- Numele Michael McAra vă spune ceva?
- Nu. Ar trebui?

A răspuns cu numai o nuanţă prea repede, m-am gândit.

- McAra a fost predecesorul meu cu memoriile domnului Lang, am spus. El a fost cel care a comandat fotografiile din Anglia. A venit cu maşina aici să se întâlnească cu dumneavoastră acum aproape trei săptămâni şi a murit la câteva ore după aceea.
- A venit aici să se întâlnească cu *mine*?

Emmett a clătinat din cap.

- Mă tem că greşeşti. De unde a venit cu maşina?
- Martha's Vineyard.
- Martha's Vineyard! Dragul meu amic, *nimeni* nu este pe Martha's Vineyard la acest moment al anului.

Îşi râdea iar de mine: oricine se uitase la ştiri ziua precedentă trebuia să fi ştiut unde locuia Lang.

Am spus:

- Vehiculul pe care îl conducea McAra avea adresa dumneavoastră programată în sistemul de navigare.
- Ei bine, nu mă pot gândi la un motiv pentru care să fi fost asta.

Emmett s-a frecat pe bărbie si apărut să cântărească problema cu atenţie.

- Nu, chiar nu pot. Şi chiar dacă e adevărat, asta tot nu dovedeşte că a făcut efectiv călătoria. Cum a murit?
- S-a înecat.
- Îmi pare foarte rău să aud asta. Niciodată nu am crezut mitul că moartea prin înecare este lipsită de

dureri, ce crezi? Sunt sigur că trebuie să fie chinuitoare.

- Poliţia nu v-a spus niciodată nimic despre asta?
- Nu. Nu am avut niciun fel de contact cu poliţia.
- Aţi fost aici în weekend-ul acela? Asta trebuie să fi fost ianuarie unsprezece şi doisprezece.

Emmett a oftat.

- Un om mai puţin echilibrat decât mine ar începe să-ţi găsească întrebările impertinente.

A ieşit de după birou şi s-a dus până la uşă.

- Nancy!, a strigat el. Vizitatorul nostru doreşte să ştie unde am fost noi în weekendul de unsprezece şi doisprezece ianuarie. Suntem în posesia acestei informaţii?

A rămas în picioare, ţinând uşa deschisă şi mi-a adresat un zâmbet neprietenos. Când doamna Emmett a apărut, el nu s-a ostenit să mă prezinte. Ea avea în mână o agendă de birou.

- Ăla a fost weekend-ul din Colorado, a spus ea şi i-a arătat agenda soţului ei.
- Sigur că da, a spus el. Am fost la Institutul Aspen, a spus el fluturând pagina înspre mine. „Relaţii bi-polare într-o lume bi-polară.”
- Sună distractiv.
- A fost distractiv.

A închis agenda cu un pocnet definitiv.

- Am fost principalul vorbitor.
- Aţi fost acolo întregul weekend?
- Am fost, a spus doamna Emmett. Eu am rămas pentru schi. Emmett a zburat înapoi duminică, nu-i aşa, dragule?
- Prin urmare, vă puteaţi întâlni cu McAra, i-am

Spus.

- Aş fi putut, dar nu am făcut-o.
- Numai ca să ne întoarcem la Cambridge..., am început eu.
- Nu, a spus el, ridicând mâna în sus. Te rog. Dacă nu te superi, hai să *nu* ne întoarcem la Cambridge. Am spus tot ce am avut de spus în acea privinţă. Nancy?

Ea trebuia să fi fost cu douăzeci de ani mai tânără decât el şi a sărit când i s-a adresat, într-un fel în care nicio nevastă dintâi nu ar fi făcut-o.

- Emmett?
- Condu-l pe prietenul nostru, aici de faţă, dacă vrei.

Când ne-am strâns mâinile, mi-a spus:

- Sunt un cititor avid de memorii politice. Am să am grijă să pun mâna pe un exemplar din cartea domnului Lang, când apare.
- Poate vă va trimite el un exemplar, am spus, în amintirea timpurilor trecute.
- Mă îndoiesc foarte tare, a răspuns el. Poarta se va deschide automat. Ai grijă să faci la dreapta când ajungi la capătul aleii. Dacă o iei la stânga, drumul o să te ducă mai adânc în pădure şi n-o să te mai vadă nimeni vreodată.

*

*   *

Doamna Emmett a închis uşa în urma mea chiar înainte ca eu să fi ajuns la ultima treaptă de jos. Îl simţeam pe soţul ei urmărindu-mă de la fereastra biroului lui în timp ce păşeam pe iarba udă către Ford. La capătul aleii, în timp ce aşteptam să se deschidă poarta, vântul s-a mişcat brusc printre crengile copacilor înalţi din jur, făcând să cadă un jet de apă de ploaie peste maşină. M-a speriat atât de tare, încât am simţit cum mi se ridică părul la ceafă.

Am ieşit în drumul pustiu şi am luat-o înapoi pe unde venisem. Mă simţeam uşor nervos, ca şi cum coborâsem o scară prin întuneric şi nu nimerisem ultimele

câteva trepte. Prioritatea mea numărul unu era să ies la lumină dintre copacii aceia.

— Întoarce imediat ce este posibil.

Am oprit Fordul, am apucat sistemul de navigaţie cu ambele mâini, l-am rotit şi l-am smuls. A ieşit din bord cu o încâlceală satisfăcătoare de fire rupte şi l-am aruncat în spaţiul din faţa locului pasagerului din faţă. În acelaşi moment, am devenit conştient de o maşină mare şi neagră, care se apropia cu farurile aprinse din spatele meu. A depăşit Fordul prea repede ca să pot observa cine conducea, accelerând până la intersecţie, după care a dispărut. Când m-am uitat înapoi, drumul era iarăşi pustiu.

Este ciudat cum lucrează procesul fricii. Dacă aş fi fost întrebat cu o săptămână în urmă ce aş face într-o asemenea situaţie, aş fi spus că m-aş întoarce drept la Martha's Vineyard şi aş încerca să îmi scot din minte întreaga afacere. De fapt, am descoperit, Natura amestecă un neaşteptat element de mânie laolaltă cu frica, este de presupus că pentru a încuraja supravieţuirea speciei. Ca un om al cavernelor atacat de un tigru, instinctul meu la acel moment a fost să nu fug: a fost să mă întorc cumva la acest Emmett care făcea pe superiorul cu mine – genul de răspuns nebunesc, atavic, ce îi face pe nişte oameni altfel sănătoşi la cap să o ia la fugă pe stradă după spărgătorul înarmat, de obicei cu rezultate dezastruoase.

Aşa că în loc să încerc, potrivit bunului simţ, să-mi găsesc calea înspre autostrada interstatală, am urmat indicatoarele rutiere înspre Belmont. Este un oraş întins pe o suprafaţă mare, verde, bogat, de o curăţenie şi ordine înspăimântătoare – genul de loc unde ai nevoie de permis şi ca să ţii o pisică. Străzile îngrijite, cu catargele lor pentru drapel şi cu maşini de teren parcate pe alei, au alunecat în urmă, aparent identice. Am călătorit în lungul unor bulevarde largi, incapabil să mă orientez, până când, în cele din urmă am ajuns la ceva care părea să semene cu centrul oraşului. De data asta mi-am luat valiza cu mine.

Mă aflam pe o stradă numită Leonard Street, un arc de cerc cu magazine drăguţe, cu firme colorate aşezate într-un decor de copaci uriaşi, goi. Una dintre clădiri era roz. Un strat de zăpadă topită pe la colţuri învelea acoperişurile cenuşii. Ar fi putut fi o localitate montană de agrement. Îmi oferea diverse lucruri de care nu aveam nevoie – un agent imobiliar, un bijutier, un frizer – şi unul

care îmi trebuia: un internet café. Am comandat o cafea şi un covrig şi am ocupat un loc, cât am putut mai departe de fereastră. Mi-am pus valiza pe scaunul din faţa mea, pentru a descuraja pe oricine să mi se alăture, am sorbit din cafea, am muşcat din covrig, am deschis Google, am introdus „Paul Emmett" „Institutul Arcadia" şi m-am aplecat spre ecran.

*

*   *

Potrivit site-ului www.institutularcadia.org, institutul Arcadia fusese înfiinţat în anul 1991, cu ocazia celei de-a cincizecea aniversări a primei întâlniri la nivel înalt dintre prim-ministrul Winston S. Churchill şi preşedintele Franklin D. Roosevelt, de la Placentia Bay, din Newfoundland. Era o fotografie a lui Roosevelt pe puntea unui vas de război, purtând un frumos costum cenuşiu, primindu-l pe Churchill, care era cam cu un cap mai scund şi îmbrăcat într-un costum bleumarin de marinar, deosebit de neîngrijit, completat cu o bonetă. Churchill arăta ca un priceput grădinar-şef salutându-l pe un mic aristocrat local.

Scopul institutului era să „promoveze relaţiile anglo-americane şi să întărească idealurile perene ale democraţiei şi ale liberei exprimări pe care naţiunile noastre le-au apărat întotdeauna în timp de pace şi de război." Acesta urma să fie realizat „prin seminare, programe de politică, conferinţe şi iniţiative de dezvoltare a ştiinţei conducerii", ca şi prin publicarea unei reviste bianuale, *Revista Arcadianul,* şi prin finanţarea a zece burse Arcadia, acordate anual, pentru cercetare postuniversitară în „subiecte culturale, politice şi de strategie, de interes reciproc pentru Marea Britanie şi Statele Unite." Institutul Arcadia avea birouri în St James Square, Londra, precum şi în Washington, iar numele membrilor consiliului de coordonare – foşti ambasadori, şefi executivi de corporaţii, profesori universitari – arăta ca lista de invitaţi ai celui mai plicticos dineu pe care l-ai putea îndura vreodată în viaţă.

Paul Emmett era primul preşedinte şi şef executiv al institutului, iar website-ul îi oferea, util, întreaga viaţă într-un paragraf: născut la Chicago în anul 1949, absolvent al Universităţii Yale şi apoi al Colegiului St

John's, Cambridge; lector de relaţii internaţionale la Universitatea Harvard, între 1975-1979, iar apoi profesor de politică externă la catedra Howard T. Polk III, în perioada 1979-1991; după aceea, preşedintele fondator al Institutului Arcadia şi preşedinte emeritus din anul 2007; publicaţii: *Încotro te îndrepţi: Relaţiile speciale 1940-l956; Dilema schimbării; Pierderea imperiilor, găsirea rolurilor: Unele aspecte ale relaţiilor US-UK de după 1956; Lanţurile lui Prometeu: Constrângerile politicii externe în era nucleară; Generaţia triumfătoare: America, Anglia şi noua ordine mondială; De ce ne aflăm în Irak.* Era un profil în revista *Time,* care îi descria hobbyurile ca fiind pelota, golful şi operele lui Gilbert şi Sullivan, „pe care el şi cea de-a doua soţie a sa, Nancy Cline, analist pe probleme de apărare din Houston, Texas, îi invitau adeseori pe oaspeţii lor să le interpreteze la sfârşitul unora dintre faimoasele super-petreceri ţinute în prosperul oraş-dormitor al Harvardului, Belmont, MA."

Am parcurs cu răbdare primul dintre ceea ce Google promitea că în final avea să se vădească a fi 37.000 de link-uri spre informaţii despre Emmett şi Arcadia:

Masă rotundă pe tema politicii din Orientul Mijlociu – Institutul Arcadia

Înfiinţarea democraţiei în Siria şi Iran... Paul Emmett în cuvântul său de deschidere şi-a declarat încrederea...

www.institutularcadia.org/site/masarotunda/ A56fL%2004.htm – 35k – Cached – Similar pages Institutul Arcadia – Wikipedia. The free encyclopedia Institutul Arcadia este o organizaţie non-profit anglo-americană fondată în anul 1991 sub preşedinţia profesorului Paul Emmett, expert în... en. Wikipedia.org/wiki/Institutul Arcadia – 35k – Cached – Similar pages

Institutul Arcadia/Grupul de strategie Arcadia – SourceWatch

Institutul Arcadia se autodescrie ca fiind dedicat întăririi... profesorul Paul Emmett, expert în... www.sourcewatch.org/index.php? title=www.sourcewatch.org/index.php?title=Insti tutui Arcadia – 39k -

USATODAY.com – 5 întrebări pentru Paul Emmett

Paul emmett, fost profesor de relaţii externe la Harvard, conduce acum influentul Institut Arcadia... www.usatoday.com/world/2002-08-07/questions x.www.usatoday.com/world/20Cl2-08-07/questions xwww.usatodayhtm? tabl.htm – 35k –

-

Când m-am plictisit de aceleaşi şi aceleaşi chestii despre seminarii şi conferinţe de vară, mi-am schimbat căutarea în „institutul Arcadia” „Adam Lang” şi am găsit o relatare de ştiri de pe website-ul lui *Guardian,* despre recepţia aniversară a institutului şi participarea prim-ministrului. Am schimbat pe Google Imagini şi mi-a fost oferit un mozaic de ilustraţii bizare: o pisică, doi acrobaţi în costum de gimnast, o caricatură a lui Lang suflând într-o pungă pe care scria „urmează să fie umilit”. Ăsta este necazul cu documentarea pe internet, potrivit experienţei mele. Proporţia dintre ce este util şi ceea ce este inutilizabil se diminuează foarte rapid şi dintr-o dată este ca şi cum ai căuta ceva căzut după canapea şi te alegi cu o mână de monede vechi, nasturi, ghemuri de praf şi şosete întoarse pe dos. Ceea ce este important este să pui întrebarea corectă şi, cumva simţeam că nu o nimeream.

M-am întrerupt, să îmi frec puţin pleoapele care începuseră să mă usture. Am comandat încă o cafea şi un covrig şi m-am uitat la colegii mei de cafenea. Era o mulţime firavă, ţinând cont de faptul că era vremea prânzului: un tip în vârstă, cu un ziar, un bărbat şi o femeie sub treizeci de ani care se ţineau de mână, două mame – sau, mai degrabă, bone – stând la bârfă, timp în care cei trei copii mici ai lor se jucau de-a buşilea pe sub mese, nebăgaţi în seamă, şi doi tipi tineri, cu părul tuns scurt, care ar fi putut să fie în armată sau, poate, unul dintre serviciile de urgenţă (văzusem o staţie de pompieri în apropiere): aceştia stăteau pe scaune înalte la bar şi erau întorşi cu spatele spre mine, foarte prinşi într-o conversaţie.

M-am întors la website-ul institutului Arcadia şi am dat clic pe consiliul de conducere. Au apărut cu toţii, ca nişte spirite invocate din vastele adâncuri transatlantice: Steven D. Engler, fost secretar al apărării al SUA; lordul Leghom, fost ministru de externe britanic; sir David Moberly, GCMG, KCVO[8], fostul ambasador britanic la Washington, în vârstă de o mie de ani; Raymond T. Streicher, fost ambasador al USA la Londra; Arthur Prussia, preşedinte şi şef executiv al Grupului Hallington; profesor Mel Crawford de la Şcoala de Guvernare John F. Kennedy; lady Unity Chambers de la Fundaţia pentru Studii Strategice; Max Hardaker de la Godolphin Securities; Stephanie Cox Morland, director principal la Manhattan Equity Holdings; sir Milius Rapp de la Şcoala

de Studii Economice din Londra; Cornelius Iremonger de la Cordesman Industrials şi Franklin R. Dollerman, partener principal la McCosh & Partners.

Cu trudă, am început să le introduc numele, împreună cu al lui Adam Lang, în motorul de căutare. Engler lăudase curajul neclintit al lui Lang pe pagina dedicată opiniilor diferite de cele ale editorialiştilor lui *The New York Times*. Leghorn prezentase un discurs ultraelaborat în Camera Lorzilor, regretând situaţia din Orientul Mijlociu, dar nu- mindu-l pe prim-ministru „un om de mare sinceritate". Moberly suferise o pareză şi nu spunea nimic. Streicher acordase un sprijin zgomotos la momentul când Lang a zburat la Washington ca să-şi ridice Medalia Prezidenţială a Libertăţii. Întreaga procedură începea să mă obosească, până când am introdus numele lui Arthur Prussia. Atunci am obţinut un comunicat de presă vechi de un an:

LONDRA – Grupul Hallington are plăcerea să anunţe că Adam Lang, fostul prim-ministru britanic, se va alătura companiei ca Unul dintre consultanţii ei strategici.

Postul domnului Lang, care nu va fi cu program întreg, va presupune furnizarea de consiliere şi îndrumare profesioniştilor de înalt rang ai lui Hallington din întreaga lume.

Arthur Prussia, preşedintele şi şeful executiv al Grupului Hallington, a spus: „Adam Lang este unul dintre cei mai respectaţi şi mai experimentaţi oameni de stat din lume şi suntem onoraţi să putem beneficia de profunda sa experienţă."

Adam Lang a spus: „Salut provocarea de a lucra cu o companie de o asemenea extindere globală, devotament pentru democraţie şi renume de integritate precum Grupul Hallington."

Nu auzisem niciodată de Grupul Hallington, aşa că l-am căutat. Şase sute de angajaţi; douăzeci şi patru de birouri în întreaga lume; abia patru sute de investitori, majoritatea saudiţi – şi *treizeci şi cinci de miliarde de dolari* în fonduri aflate la dispoziţia sa. Portofoliul companiilor controlate arăta de parcă ar fi fost întocmit de Darth Vader. Sucursalele lui Hallington fabricau bombe cluster, tunuri pentru proiectile cu traiectorie înaltă, rachete interceptoare, elicoptere anti-tanc, bombardiere cu geometria aripii variabilă, tancuri, centrifuge nucleare, portavioane. Grupul deţinea o companie care asigura securitate contractorilor în

Orientul Mijlociu, o alta care efectua operaţiuni de supraveghere şi de verificare de date în Statele Unite şi în întreaga lume, precum şi o companie de construcţii specializată în construirea de buncăre şi piste pentru aeroporturi militare. Doi dintre membrii principalului consiliu de conducere fuseseră directori ai CIA.

Ştiu că internetul reprezintă chestiile din care sunt făcute visurile paranoicului. Ştiu că el pune totul la pachet – Lee Harvey Oswald, prinţesa Diana, Opus Dei, al-Qaeda, Israel, MI6, cercurile din holde – şi le leagă pe toate într-o unică, grandioasă conspiraţie, cu fundiţe albastre, frumoase, de hiperlinkuri. Dar mai ştiu şi cât de înţeleaptă este vechea vorbă că un paranoic este pur şi simplu o persoană care deţine toate faptele şi, în timp ce introduceam „Institutul Arcadia" „Grupul Hallington" CIA, am simţit că ceva începea să-şi facă apariţia, precum contururile unei nave-fantomă, din ceaţa datelor, pe ecran.

Washingtonpost.com: avion reactor deţinut de Hallington legat de „zborurile torturii" ale CIA Compania a negat că ar fi ştiut ceva despre programul de „servicii extraordinare" al CIA... membru al consiliului prestigiosului Institut Arcadia a... www.washingtonpost.com/ac2/wp-dyn/

www.washingtonpost.com/ac2/wp-dyn/A 27824-2007Dec261anguage=- Cached – Similar pages

Gulfstream Four al grupului Hallington a fost fotografiat clandestin – minus emblema corporaţiei – la baza militară de la Stare Kiejkuty din Polonia, unde se crede că CIA menţine un centru secret de detenţie, în data de 18 februarie.

Aceasta a fost la două zile după ce patru cetăţeni britanici – Nasir Ashraf, Shakeel Qayi, Salim Khan şi Faruk Ahmed – se spune că au fost răpiţi de agenţi CIA din Peshawar, Pakistan. Dl. Ashraf se relatează că a decedat din cauza insuficienţei cardiace intervenite în urma procedurii de interogare cunoscută sub numele de „pluta cu apă".

Între lunile februarie şi iulie ale aceluiaşi an, reactorul a făcut 51 de vizite la Guantanamo şi 82 de vizite la Baza Aeriană Militară Internaţională Dulles din Washington, precum şi aterizări la Baza Aeriană Militară Andrews din afara capitalei şi la bazele aeriene americane de la Ramstein şi Rhein-Main din Germania.

Înregistrările de zbor ale avionului arată de asemenea vizite în Afganistan, Maroc, Dubai, Jordania, Italia, Japonia, Elveţia, Azerbaijan şi Republica Cehă.

Emblema grupului Hallington a fost vizibilă în fotografii luate la un spectacol aerian din Schenectady, NY, din 23 august, la opt zile după ce

Gulfstream-ul a revenit la Washington dintr-un zbor în jurul lumii, care a inclus Anchorage; Osaka, Japonia; Dubai şi Shannon.

Emblema nu a fost vizibilă când Gulfstream-ul a fost fotografiat în timpul unei opriri pentru alimentare la Shannon, pe 27 septembrie. Dar când avionul şi-a făcut apariţia la aeroportul Centennial, din Denver, în februarie anul acesta, o fotografie a arătat că el purta nu numai emblema grupului Hallington, ci şi un nou număr de înregistrare.

Un purtător de cuvânt de la Hallington a confirmat că Gulfstream-ul fusese frecvent închiriat altor operatori, dar a insistat că compania nu ştia nimic despre utilizarea care se poate să îi fi fost atribuită.

Pluta cu apă? Nu auzisem niciodată despre ea. Suna destul de inofensiv, un gen de sport sănătos în aer liber, ceva între surfing cu pânze şi rafting în apă înspumată. Am căutat-o pe un website.

Pluta cu apă constă în legarea strânsă a prizonierului de o placă înclinată astfel încât picioarele victimei sunt mai sus decât capul şi orice mişcare este imposibilă. O cârpă sau o folie de celofan sunt folosite pentru a acoperi faţa prizonierului, peste care apoi interogatorul toarnă un jet continuu de apă. Deşi o parte din lichid poate pătrunde în plămânii victimei, senzaţia fiziologică de a fi sub apă este cea care face pluta la apă atât de eficientă. Este declanşat un reflex de căluş şi prizonierul se simte efectiv ca şi cum s-ar îneca şi aproape imediat începe să implore să i se dea drumul. Ofiţerii CIA care au fost supuşi la pluta cu apă ca parte a antrenamentului lor au rezistat în medie 14 secunde înainte de a ceda. Cel mai dur prizonier al-Quaeda şi presupus creier al atacurilor de la 11 septembrie, Khalid Sheik Mohammed, şi-a câştigat admiraţia interogatorilor CIA când a fost în stare să reziste două minute şi jumătate înainte de a începe să facă mărturisiri.

Pluta cu apă poate provoca dureri severe şi deteriorări ale plămânilor, deteriorări ale creierului datorită privării de oxigen, ruperea membrelor şi dislocaţii datorită eforturilor de eliberare din legături şi traume psihologice pe termen lung. În anul 1947, un ofiţer japonez a fost judecat pentru folosirea plutei cu apă asupra unui cetăţean al SUA şi condamnat la 15 ani de muncă grea pentru crimă de război. Potrivit unei investigaţii făcute de ABC News, CIA a fost autorizată să înceapă folosirea plutei cu apă la mijlocul lui martie 2002 şi a recrutat un personal de paisprezece interogatori antrenaţi în această tehnică.

Era o ilustraţie din Cambogia lui Pol Pot, a unui bărbat legat cu încheieturile mâinilor şi gleznele de o masă înclinată, zăcând pe spate, cu faţa în sus. Avea capul băgat într-un sac. Faţa îi era saturată de un bărbat care ţinea o stropitoare. Într-o altă fotografie, unui suspect din

Vietcong, ţintuit la pământ, i se administra un tratament similar de către trei infanterişti care foloseau apă dintr-o sticlă cu apă de băut. Soldatul care turna apa zâmbea larg. Cel care stătea aşezat pe pieptul prizonierului avea o ţigară ţinută neglijent între cel de-al doilea şi al treilea deget de la mâna dreaptă.

M-am lăsat pe speteaza scaunului şi m-am gândit la diverse lucruri. M-am gândit în special la comentariul lui Emmett despre moartea lui McAra – că înecul nu era nedureros, ci chinuitor. Mă izbise la acel moment ca fiind ciudat ca un profesor să spună un asemenea lucru. Mi-am rotunjit degetele, ca un pianist de concert pregătindu-se să interpreteze o mişcare finală dificilă şi am introdus o nouă cerere în motorul de căutare:, „Paul Emmett” CIA'.

Imediat, ecranul s-a umplut cu rezultate, toate, la o primă vedere, neinteresante: articole şi recenzii de cărţi scrise de Emmett care se întâmplau să menţioneze CIA; articole scrise de alţii despre CIA, care conţineau şi referiri la Emmett; articole despre Institutul Arcadia, în care apăreau cuvintele „Emmett” şi „CIA”. Trebuie să fi trecut prin vreo treizeci sau patruzeci dintre ele până ce am ajuns la unul care suna promiţător.

CIA în universităţi

„Agenţia Centrală de Informaţii foloseşte la ora actuală mai multe sute de universitari americani... Paul Emmett...

www.spook-on-campu-org/Church/listKI897a/html-www.spooks-on-campus-org/Church/listKI897a/htmIwww.spooks-on-campus-org/wwwwwww______11k

Pagina web avea drept titlu „La cine s-a gândit Frank???” şi începea cu un citat din raportul senatorului Frank Church înaintea Comitetului Special referitor la CIA, publicat în anul 1976:

Agenţia Centrală de Informaţii foloseşte la ora actuală mai multe sute de universitari americani („universitari” include administratori, membri ai corpului profesoral şi studenţi la masterat implicaţi în activitatea de predare) care, pe lângă furnizarea de informaţii şi, ocazional, prezentarea de introduceri în scopuri de informare, uneori scriu cărţi şi alte materiale pentru a fi folosite în scopuri propagandistice în afara ţării. În afară de acestea, câteva partituri adiţionale sunt folosite într-o manieră involuntară pentru activităţi minore.

Dedesubt era o listă, în ordine alfabetică, de vreo douăzeci de nume, printre care şi al lui Emmett, iar când am dat clic pe acesta, am simţit ca şi cum aş fi căzut printr-o trapă.

Absolvent al universităţii Yale, Paul Emmett a fost raportat de către Frank Molinari, omul care aduce la cunoştinţa publicului toate mişcările CIA, ca fiind înrolat în rândurile Agenţiei ca ofiţer, din anul 1969 sau 1970, când a fost numit în cadrul Diviziei de Resurse Străine a Directoratului de Operaţii. (Sursă: Inside the Agency, Amsterdam, 1977)

— Oh, nu, am spus încet. Nu, nu. Asta nu poate fi adevărat.

Trebuie să mă fi uitat la ecran preţ de un minut întreg, până când un zgomot brusc de vase sparte m-a smuls din reverie şi m-am uitat în jur, să văd că unul dintre copiii care se jucau pe sub masa de alături o răsturnase cu totul, în vreme ce chelneriţa a venit în grabă cu un făraş şi o mătură, iar bonele (sau mamele) îşi certau copiii, am observat că cei doi bărbaţi tunşi scurt de la bar nu dădeau nicio atenţie acestei mici drame: ei se uitau cu mare atenţie la mine. Unul dintre ei avea la ureche un telefon celular.

Destul de calm – mai calm, speram, decât mă simţeam – am închis computerul şi m-am făcut că iau o ultimă sorbitură de cafea. Lichidul se răcise în timp ce eu lucrasem şi l-am simţit îngheţat şi amar pe buze. Apoi mi-am luat valiza şi am pus o bancnotă de douăzeci de dolari pe masă. Mă gândeam deja că în cazul în care se întâmpla ceva cu mine, chelneriţa hărţuită avea, cu siguranţă, să-şi amintească de englezul solitar *care* a luat masa cea mai depărtată de fereastră şi i-a lăsat un bacşiş absurd de mare. La ce mi-ar fi folosit, nu am nici cea mai vagă idee, dar la acel moment a părut isteţ. Am avut grijă să nu mă uit la cei doi inşi cu părul scurt când am trecut pe lângă ei.

Afară în stradă, în lumina rece şi cenuşie, cu o copertină verde deasupra intrării la Starbucks, de la câteva clădiri mai jos, şi o circulaţie leneşă („Copil la bord: vă rugăm conduceţi atent"), cu pietonii în vârstă purtând căciuli din blană şi mănuşi, era uşor de imaginat pentru o clipă că îmi petrecusem ultima oră jucând vreun joc neprofesionist de realitate virtuală. Dar uşa cafenelei s-a deschis în spatele meu şi cei doi bărbaţi au ieşit afară.

Am luat-o repede la picior în sus pe stradă, înspre Ford şi, îndată ce am fost la volan, m-am încuiat înăuntru. Când m-am uitat în oglindă, nu l-am văzut pe niciunul dintre colegii mei de cafenea.

Nu m-am mişcat pentru o vreme. Părea mai sigur să stau pur şi simplu acolo. Am fantazat că poate, dacă stăteam cuminte destul de mult timp, puteam să fiu cumva absorbit prin osmoză în viaţa paşnică, prosperă a Belmontului. Mă puteam duce să fac ceea ce toţi aceşti pensionari erau înclinaţi să facă – să joace o mână de bridge, poate, sau să se uite la un film de după-amiază sau să o ia fără grabă până la biblioteca locală ca să citească ziarele şi să clatine din cap la felul în care lumea se ducea cu totul de râpă, acum, că generaţia mea imatură şi ghiftuită era la cârma ei. M-am uitat la proaspăt coafatele doamne ieşind din salon şi pipăindu-şi părul uşor. Cei doi tineri care se ţinuseră de mână în cafenea inspectau inele în vitrina bijutierului.

Iar eu? M-a trecut un fior de milă faţă de mine însumi. Eram atât de separat de întreaga această normalitate ca şi cum m-aş fi aflat într-o bulă de sticlă.

Am scos iarăşi fotografiile şi am trecut prin ele până când am ajuns la cea în care Lang şi Emmett erau împreună pe scenă. Un viitor prim-ministru şi un presupus ofiţer CIA, bâţâindu-se cu mănuşi şi pălării într-o revistă comică? Părea nu atât improbabil, cât grotesc, dar dovada era acolo, în mâna mea. Am întors fotografia pe dos şi am reflectat la numărul notat în grabă pe spatele ei şi cu cât mă gândeam mai mult la el, cu atât mai evident părea că nu exista decât un singur drum deschis înaintea mea. Faptul că aveam, încă o dată, să calc pe urmele lui McAra nu putea fi evitat.

Am aşteptat până ce tinerii amorezi au intrat în magazinul de bijuterii şi mi-am scos telefonul mobil. Am derulat lista până la locul unde era trecut numărul şi l-am sunat pe Richard Rycart.

Paisprezece

Jumătate din treaba scriitorului din umbră este să afle despre alţi oameni.
Ghostwriting

De data aceasta, a răspuns în câteva secunde.

— Aşadar, ai sunat iarăşi, a spus el încet, cu felul ăla al lui de a vorbi pe nas, oarecum cântat. Cumva, aveam sentimentul că ai să o faci, indiferent cine eşti. Nu multă lume are numărul ăsta.

M-a aşteptat să răspund. Auzeam un bărbat vorbind pe fundal – ţinând un discurs, se părea.

— Ei bine, prietene, de data asta ai de gând să rămâi pe fir?

— Da, am spus.

A aşteptat din nou, dar nu ştiam cum să încep. Mă tot gândeam la Lang – la ce s-ar fi gândit dacă m-ar fi văzut vorbind cu presupusul lui duşman de moarte. Încălcam toate regulile din îndrumarul scriitorului din umbră. Mă aflam în violare a acordului de confidenţialitate pe care îl semnasem cu Rhinehart. Era sinucidere profesională.

— Am încercat să te sun eu de câteva ori, a continuat el şi am detectat o urmă de reproş.

Pe partea cealaltă a străzii, tinerii îndrăgostiţi ieşiseră de la bijutier şi se îndreptau spre mine.

— Ştiu, am spus, găsindu-mi glasul în cele din urmă. Îmi pare rău. V-am găsit numărul notat undeva. Nu ştiam al cui era. Am sunat la noroc. Nu părea corect să vorbesc cu dumneavoastră.

- De ce nu?

Cuplul a trecut pe lângă mine. Le-am urmărit înaintarea în oglindă. Îşi ţinea fiecare mâna în buzunarul de la spate al celuilalt, ca la o primă întâlnire amoroasă între şuţi.

M-am decis.

- Lucrez pentru Adam Lang. Sunt...
- Nu-mi spune cum te numeşti, a spus el repede. Nu folosi niciun nume. Păstrează totul nespecific. Unde anume mi-ai găsit numărul?
- Pe spatele unei fotografii.

— Ce fel de fotografie?

- De pe vremea universităţii, a clientului meu. Predecesorul meu a avut-o.
- Într-adevăr? Dumnezeule!

Acum a fost rândul Iui Rycart să facă o pauză. La celălalt capăt al firului am auzit oameni bătând din palme.

- Păreţi şocat, am spus.
- Ei bine, se leagă cu ceva ce mi-a spus el.
- Am fost şi m-am întâlnit cu unul dintre oamenii din fotografie. M-am gândit că probabil aţi putea să mă ajutaţi.
- De ce nu ai vorbit cu cel care te-a angajat?
- Este plecat.
- Sigur că este.

Avea un zâmbet satisfăcut în voce.

- Şi unde te afli, fără să fii prea specific?
- În Noua Anglie.
- Poţi să ajungi în oraşul unde mă aflu eu, imediat? Ştii unde mă aflu, presupun? Unde lucrez?
- Cred că da, am spus cu îndoială. Am o maşină. Aş putea să conduc până acolo.
- Nu, a spus el, nu merge cu maşina. Zborul e mai sigur decât drumurile.
- Asta o spun companiile aeriene.
- Ascultă, prietene, a şoptit Rycart apăsat, dacă aş fi în locul tău, n-aş mai face glume. Du-te la cel mai apropiat aeroport. Ia primul avion încoace. Trimite-mi pe text numărul zborului – nimic altceva. Am să aranjez să te preia cineva când aterizezi.
- Dar cum o să ştie cum arăt?
- N-o să ştie. Tu va trebui să te uiţi după el.

S-a auzit un nou ropot de aplauze pe fundal. Am început să ridic o nouă obiecţie, dar era prea târziu. Închisese.

*
*   *

Am ieşit din Belmont fără să am vreo idee clară despre drumul pe care ar fi trebuit să îl urmez. M-am uitat în oglinda retrovizoare la fiecare câteva secunde, ca un om suferind de nevroză, dar nu eram în'stare să spun dacă eram urmărit sau nu. În spatele meu apăreau diverse maşini şi niciuna nu părea să rămână pentru mai mult de câteva minute. Am fost într-una cu ochii după indicatoarele spre Boston şi, în cele din urmă, am traversat un râu mare şi am intrat pe autostrada interstatală, îndreptându-mă spre est.

Încă nu era nici trei după-amiaza, dar ziua începea deja să se întunece. În depărtare, în stânga mea, blocurile de birouri din centru luceau auriu pe fondul unui cer de Atlantic umflat, iar sus, înaintea mea, luminile marilor reactoare se prăbuşeau înspre Logan ca nişte stele căzătoare. Pe parcursul următoarelor câteva mile mi-am menţinut ritmul obişnuit, precaut. Aeroportul Logan, pentru cei care nu au avut niciodată plăcerea, este plasat în mijlocul golfului Boston, fiind accesibil dinspre sud printr-un tunel aparent nesfârşit. Când drumul a început să coboare în subteran, m-am întrebat dacă aveam într-adevăr să mai ies la lumină cu problema asta şi a fost o bună măsură a incertitudinii în care mă aflam faptul că atunci când m-am ridica! iarăşi în posomoreala încă şi mai profundă a după-amiezei – mai bine de un kilometru mai târziu – încă tot nu mă decisesem.

Am urmat indicatoarele spre parcarea pe termen lung şi tocmai dădeam cu spatele într-o alveolă, când telefonul a început să sune. Numărul de unde eram apelat îmi era nefamiliar. Am fost pe punctul de a nu răspunde. Când totuşi am răspuns, o voce autoritară a spus:

- Ce Dumnezeu faci?

Era Ruth Lang. Ea avea acea bădărănie de a începe o conversaţie fără ca mai întâi să anunţe cine suna: o lipsă

de maniere de care, eram sigur, soţul ei nu s-ar fi făcut niciodată vinovat, nici când era prim-ministru.

- Muncesc, am spus.
- Da? Nu eşti la hotel.
- Nu sunt?
- Păi, eşti? Mi-au spus că nici măcar nu ţi-ai luat cameră.

Am spus la repezeală, încercând să găsesc o minciună adecvată, nimerind şi un adevăr parţial.

- Am decis să plec la New York.
- De ce?
- Am vrut să mă văd cu John Maddox, să vorbim despre structura cărţii, în lumina – se cerea un eufemism de tact, am decis – împrejurărilor modificate.
- Am fost îngrijorată din cauza ta, a spus ea. M-am plimbat toată ziua în sus şi-n jos pe afurisita asta de plajă, gândindu-mă la ce am discutat aseară...

Am întrerupt-o:

- Nu aş spune nimic despre asta la telefon.
- Nu te teme, n-am să spun. Nu sunt nebună cu totul. Numai că, cu cât mă gândesc mai mult, cu atât îmi fac mai multe griji.
- Unde-i Adam?
- Încă la Washington, după câte ştiu eu. Tot încearcă să sune, iar eu nu-i răspund. Când te întorci?
- Nu sunt sigur.
- Deseară?
- Am să încerc.
- Vino, dacă poţi.

Şi-a coborât vocea: mi l-am imaginat pe bodyguard stând în apropiere.

- E seara liberă a lui Dep. Am să gătesc eu.
- Asta ar trebui să fie un stimulent?
- Bărbat necioplit, a spus şi a izbucnit în râs.

A închis la fel de abrupt cum sunase, fără să spună la revedere.

Mi-am ciocănit uşor cu telefonul în dinţi. Perspectiva unei sesiuni de confidenţe la gură sobei cu Ruth, probabil urmată de o a doua rundă de îmbrăţişări viguroase ale ei, nu era lipsită de atractivitate. Îl puteam suna pe Rycart să-i spun că mă răzgândisem. Nehotărât, mi-am luat valiza din maşină şi am tras-o după mine prin băltoace către autobuzul care aştepta. Odată urcat, mi-am pus bagajul alături de mine şi am studiat harta aeroportului. La acel moment, şi-a mai făcut apariţia o alegere. Terminalul B – zborul spre New York şi Rycart – sau terminalul E: plecările internaţionale şi un zbor de seară înapoi la Londra? Nu mă gândisem la asta, până atunci. Aveam paşaportul la mine; totul. Puteam să plec pur şi simplu.

B sau E? Le-am cântărit serios. Eram ca un şoarece de laborator neobişnuit de prostuţ, într-un labirint, confruntat la nesfârşit cu alternative, alegând-o la nesfârşit pe cea proastă.

Uşile autobuzului s-au deschis cu un oftat greu.

Am coborât la B, mi-am cumpărat biletul, i-am trimis un mesaj text lui Rycart şi m-am urcat în cursa US Airways spre La Guardia.

*

*   *

Dintr-un motiv oarecare, avionul a fost reţinut pe tarmac. Am rulat spre decolare conform programării, dar apoi ne-am oprit chiar înainte de a intra pe pistă, trăgând pe dreapta într-o manieră cavalerească pentru a lăsa şirul de reactoare din urma noastră să o ia înainte. A început să plouă. M-am uitat afară prin hublou la iarba culcată şi la foile sudate ale mării şi cerului. Vinişoare limpezi de apă pulsau în jos pe geam. De fiecare dată când un avion decola, învelişul subţire al cabinei se cutremura, iar vinişoarele se destrămau şi se formau la loc. Pilotul a intrat pe interfon şi şi-a cerut scuze: era o oarecare problemă de securitate. Departamentul de Securitate Internă tocmai ridicase nivelul ameninţării de la galben (ridicat) la portocaliu (înalt) şi ni se cerea să avem răbdare. Agitaţia a sporit în rândurile oamenilor de afaceri din jurul meu. Bărbatul care stătea alături de mine mi-a

prins privirile pe deasupra ziarului roz din care citea şi a clătinat din cap.

— E din ce în ce mai rău, a spus el.

Şi-a împăturit *Financial Times,* şi l-a pus în poală şi a închis ochii. Titlul era: „LANG OBŢINE SPRIJINUL SUA" şi era iarăşi zâmbetul acela larg. Ruth avusese dreptate. N-ar fi trebuit să zâmbească. Zâmbetul acela făcuse ocolul pământului.

Valiza îmi era în compartimentul de bagaje de deasupra capului, picioarele mi se odihneau pe geanta de umăr băgată sub scaunul din faţa mea. Totul era în ordine. Dar nu mă puteam relaxa. Mă simţeam vinovat, cu toate că nu făcusem nimic rău. Aproape că mă aşteptam ca FBI-ul să dea năvală şi să mă târască afară din avion. După vreo patruzeci şi cinci de minute, motoarele au început brusc să mugească din nou şi pilotul a rupt liniştea radio ca să anunţe că în cele din urmă ni se dăduse permisiunea de a decola şi ca să ne mulţumească încă o dată pentru înţelegere.

Motoarele au muncit din greu în lungul pistei de decolare şi apoi în sus, spre nori. Atât de mare mi-a fost epuizarea, încât, în ciuda neliniştii – sau poate că din cauza ei – am căzut într-un somn neaşteptat. M-am trezit cu o tresărire când am simţit pe cineva aplecându-se peste mine, dar era numai însoţitoarea de zbor, care verifica să vadă dacă centura de siguranţă îmi era bine strânsă. Mi s-a părut că nu fusesem inconştient mai mult de câteva secunde, dar presiunea din urechi mi-a spus că deja ne pregăteam să aterizăm pe La Guardia. Am atins pista la şase şi şase minute – îmi amintesc exact ora: m-am uitat la ceas – şi până la şi douăzeci deja evitam mulţimea nerăbdătoare din jurul bandei transportoare pentru bagaje şi mă îndreptam spre holul de sosiri.

Era aglomerat, seara devreme, iar oamenii se grăbeau să ajungă în centru sau acasă, la cină. Am trecut în revistă uimitoarea paletă de chipuri, întrebându-mă dacă nu cumva Rycart se prezentase el însuşi ca să mă întâmpine, dar nu era niciunul pe care să-l recunosc. Obişnuitul şir deprimant de şoferi de taxiu aştepta şi aici, fiecare ţinând la piept numele pasagerului lui scris pe o plăcuţă. Priveau drept înainte, evitând contactul privirilor, ca suspecţii la o paradă de identificare, în timp ce eu, în maniera martorilor neliniştiţi, treceam prin faţa lor, uitându-mă atent la fiecare, nevrând să fac vreo greşeală.

Rycart sugerase că aveam să recunosc persoana care trebuia când aveam să o văd şi aşa a fost, iar inima aproape mi-a stat în loc. Stătea la o parte de ceilalţi, în spaţiul lui – chip palid, păr negru, înalt, trup greoi, cincizeci şi ceva de ani, într-un costum de la supermarket care nu i se potrivea – şi ţinea o plăcuţii neagră pe care era scris cu cretă „Mike McAra”. Până şi ochii îi erau cum mi-i imaginasem pe ai lui McAra: vicleni şi lipsiţi de culoare.

Mesteca gumă. A încuviinţat din cap în spre valiza mea.

- Eşti bine cu aia.

A fost o afirmaţie, nu o întrebare, dar nu mi-a păsat. Nu mai fusesem niciodată în viaţă atât de încântat să aud un accent newyorkez. S-a întors pe călcâie şi l-am urmat prin hol şi afară din aeroport în tumultul nopţii: scârţâituri, fluierături, uşi trântite, lupta pentru prinderea unui taxi, sirene în depărtare.

Şi-a adus maşina, şi-a coborât fereastra şi mi-a semnalat să mă urc repede. În timp ce mă străduiam să-mi pun valiza pe bancheta din spate, s-a uitat drept înainte, cu mâinile pe volan, descurajând conversaţia. Nu că era mult timp de discutat. Abia am părăsit perimetrul aeroportului, că am şi tras în faţa unui hotel mare, cu faţada din sticlă, şi a unui centru de conferinţe care dădea înspre Grand Central Parkway. A icnit când şi-a sucit trupul greoi în scaun ca să mi se adreseze. Maşina puţea toată de transpiraţia lui şi am avut un moment de pură oroare existenţială, privind dincolo de el, prin ploaia măruntă, la acea clădire deprimantă şi anonimă: ce căutam eu acolo, pentru numele lui Dumnezeu?

- Dacă ai nevoie să stabileşti contactul, foloseşte-l pe ăsta, mi-a spus, dându-mi un telefon celular nou-nouţ, încă în ambalajul din polietilenă. E o cartelă în el, cu valoare de douăzeci de dolari, pentru convorbiri. Nu folosi telefonul vechi. Cel mai sigur este să-l închizi. Îţi plăteşti camera în avans, cu bani gheaţă. Ai destui? O să fie în jur de trei sute de dolari.

Am încuviinţat din cap.

- Stai o noapte. Ai rezervare făcută.

Şi-a scos cu greutate portmoneul din buzunarul de la spate.

- Ăsta este cardul pe care-l foloseşti ca să garantezi cheltuielile suplimentare. Numele de pe cârd este numele sub care te înregistrezi. Foloseşte o adresă din Marea Britanie care nu este a ta. Dacă *sunt* cheltuieli suplimentare, ai grijă să le plăteşti cu bani gheaţă. Ăsta e numărul de telefon pe care îl foloseşti ca să stabileşti contactul pe viitor.
- Ai fost poliţist, înainte, am spus.

Am luat cardul de credit şi am rupt fâşia de hârtie pe care era trecut un număr cu un scris copilăresc. Hârtia şi plasticul erau încălzite de căldura trupului lui.

- Nu folosi internetul. Nu vorbi cu străini. Şi în mod special, evită orice femeie care s-ar putea să încerce să se dea la tine.
- Parcă ai fi mama.

Pe chipul lui nu s-a mişcat niciun muşchi. Am stat acolo pentru câteva secunde.

- Ei bine, a spus el nerăbdător; şi-a fluturat mâna cărnoasă spre mine. Asta-i tot.

Îndată ce am trecut de uşile din sticlă rotative şi am pătruns în holul hotelului, m-am uitat la numele de pe card. Clive Dixon. O conferinţă mare tocmai se terminase. Mulţimi de delegaţi îmbrăcaţi la costum negru şi cu insigne galben deschis la rever se revărsau pe larga întindere de marmură albă, sporovăind între ei ca un stol de ciori. Păreau alerţi, decişi, motivaţi, proaspăt impulsionaţi ca să-şi atingă ţintele corporatiste şi obiectivele personale. Am văzut de pe insignele lor că aparţineau unei biserici. Deasupra capetelor noastre, de tavanul înalt de peste treizeci de metri atârnau globuri

mari de iluminat, din sticlă, care se reflectau în pereţii cromaţi. Acum nu numai că aveam pe cap o căciulă prea mare pentru mine, dar aceasta îmi căzuse pe ochi şi nu mai vedeam nimic.

- Cred că am o rezervare, am spus funcţionarului de la recepţie, pe numele Dixon.

Nu era un nume pe care îl alesesem eu. Nu mă gândeam la mine însumi ca la un Dixon, indiferent cine este un Dixon. Dar recepţionistul nu a fost tulburat de jena mea. Eram în computerul lui, asta era tot ce conta pentru el, iar cardul meu era bun. Preţul camerei a fost de 275 de dolari. Am completat formularul de rezervare şi am dat ca falsa mea adresă numele străzii clubului lui Rick din Londra şi numărul căsuţei cu terasă a lui Kate din Shepherd's Bush. Când am spus că voiam să plătesc cu bani gheaţă, recepţionistul a luat bancnotele între arătător şi degetul mare de parcă ar fi fost cele mai stranii lucruri pe care le văzuse vreodată. Bani gheaţă? Dacă aş fi legat un asin de ghişeul lui şi aş fi spus că vreau să plătesc în piei de animale şi beţe pe care-mi petrecusem iarna încrustându-le, tot n-ar fi putut arăta mai încurcat.

Am refuzat să fiu ajutat cu bagajele, am luat liftul până la etajul şase şi am băgat cheia electronică în uşă. Camera mea era bej şi luminată plăcut de lămpi de masă, cu vedere peste Grand Central Parkway înspre La Guardia şi întunecimea de nepătruns a râului East River. Televizorul rula „I'll take Manhattan” deasupra unei benzi care zicea „Bun venit în New York, domnule Nixon.” L-am închis şi am deschis minibarul. Nici nu m-am mai ostenit să caut un pahar. Am deşurubat capacul şi am băut direct din sticla în miniatură.

Trebuie să fi fost după vreo douăzeci de minute şi o a doua sticluţă de băutură când noul meu telefon a pâlpâit albastru dintr-o dată şi a început să emită un bâzâit electronic vag prevestitor de rele.

- Eu sunt, a spus Rycart. Te-ai instalat?
- Da, am spus.
- Eşti singur?
- Da.
- Atunci, deschide uşa.

Stătea pe coridor, cu telefonul la ureche. Alături de el era şoferul care mă luase de la La Guardia.

- E-n regulă, Frank, i-a spus Rycart omului lui de protecţie. De aici preiau eu. Tu stai cu ochii-n patru în holul de la intrare.

Rycart şi-a strecurat telefonul în buzunarul pardesiului, iar Frank s-a înapoiat greoi către lifturi. Rycart era ceea ce mama mea ar fi numit „chipeş şi o ştie”: un profil pregnant, ochi albaştri strălucitori aşezaţi apropiat, accentuaţi de o piele bronzată către portocaliu şi acea cascadă de păr pieptănat pe spate, pe care caricaturiştii o iubeau atât de mult. Arăta cu mult mai tânăr de şaizeci de ani. A arătat cu bărbia înspre sticluţa din mâna mea.

- O zi grea?
- S-ar putea spune.

A intrat în încăpere fără să aştepte vreo invitaţie, s-a dus drept la fereaastră şi a tras draperiile. Eu am închis uşa.

- Scuzele mele pentru poziţie, a spus, dar în general sunt recunoscut în Manhattan. Mai ales după ziua de ieri. S-a îngrijit Frank de tine cum se cuvine?
- Arareori am avut parte de o întâmpinare mai călduroasă.
- Ştiu ce vrei să spui, dar este un tip folositor. Fost ofiţer DPNY. El se ocupă de logistică şi de securitatea mea. Nu sunt cel mai popular băiat din cartier la momentul de faţă, după cum îţi poţi imagina.
- Pot să vă ofer ceva de băut?
- Apă e de ajuns.

În timp ce eu i-am turnat un pahar cu apă, el a început să umble tiptil prin cameră. A verificat baia, chiar şi debaraua.

- Care-i problema, am spus. Credeţi că este o capcană?

- Mi-a trecut prin minte.

Şi-a descheiat pardesiul şi l-a aşezat cu grijă pe pat. Mi-am imaginat că costumul lui Armani costa de două ori mai mult decât venitul anual al unui sătuc din Africa.

- Să nu ne ascundem după deget, tu lucrezi pentru

Lang.

- L-am întâlnit pentru întâia oară în viaţă abia luni, am spus. Nici măcar nu-l cunosc.

Rycart a râs.

- Cine îl cunoaşte? Dacă l-ai întâlnit luni, probabil că îl cunoşti la fel de bine ca oricine altcineva. Am lucrat cu el cincisprezece ani şi e clar că nu am nici cea mai vagă idee care e treaba cu el. Mike McAra nu ştia nici el, iar el a fost cu Lang încă de la început.
- Soţia lui mi-a sugerat mai mult sau mai puţin acelaşi lucru.
- Ei, vezi? Dacă cineva atât de deştept ca Ruth nu-l desluşeşte – iar ea e măritată cu el, ce Dumnezeu – ce speranţă mai avem noi, ăştialalţi? Omul e un mister. Mulţumesc.

Rycart a luat apa. A sorbit-o gânditor, studiindu-mă.

- Dar tu pari a fi început să-i dai de capăt.
- Mă simt de parcă aş fi cel căruia i se dă la cap, în realitate.
- Hai să ne aşezăm, a spus Rycart bătându-mă pe umăr, şi poţi să îmi spui totul despre asta.

Gestul mi-a amintit de Lang. Farmecul unui om mare. Mă făceau să mă simt ca o scrumbie înotând printre rechini. Avea să trebuiască să-mi ţin garda ridicată. M-am aşezat cu grijă într-unul dintre cele două mici fotolii – era bej, ca pereţii. Rycart s-a aşezat în faţa mea.

- Deci, a spus el. Cum începem? Tu ştii cine sunt eu. Tu cine eşti?
- Sunt scriitor din umbră profesionist, am spus. Am fost adus să rescriu memoriile lui Adam Lang după ce Mike McAra a murit. Nu ştiu nimic despre politică. E ca şi cum aş fi păşit printr-o lunetă.
- Spune-mi ce ai aflat.

Chiar şi eu eram prea şiret pentru asta. Mi-am dres glasul.

- Poate că aţi putea să-mi spuneţi dumneavoastră despre McAra, mai întâi, am spus.
- Dacă vrei, a ridicat Rycart din umeri. Ce să spun? Mike era profesionistul desăvârşit. Dacă ai fi prins o insignă pe valiza de colo şi i-ai fi spus că ea este şeful partidului, ar fi urmat-o. Toată lumea s-a aşteptat ca Lang să-l dea afară când a ajuns lider şi să-şi aducă propriul lui om. Dar Mike era prea folositor. Ştia partidul pe de rost. Ce altceva mai vrei să ştii?
- Cum era, ca persoană?
- Cum era, *ca persoană*?

Rycart mi-a aruncat o privire ciudată, ca şi cum ar fi fost cea mai nelalocul ei întrebare pe care o auzise în viaţa lui. Ei bine, nu avea niciun fel de viaţă în afara politicii, dacă asta vrei să spui, aşa că ai putea spune că Lang era totul pentru el – nevastă, copii, prieteni. Ce altceva? Era obsedat, un om al detaliilor. Aproape tot ce nu era Adam, Mike era. Poate că de asta a şi rămas pe loc, tot drumul spre Downing Street şi până la capăt, afară de acolo, mult după ce toţi ceilalţi şi-au luat potul şi duşi au fost, să facă alţi bani. Nicio slujbă bună în lumea corporaţiilor pentru Mike al nostru. El i-a fost foarte loial lui Adam.

- Nu chiar atât de loial, am spus. Nu dacă se afla în contact cu dumneavoastră.
- A, dar asta a fost numai şi numai la sfârşit. Ai menţionat o fotografie. Pot să o văd?

Când am scos plicul, chipul lui a avut aceeaşi expresie lacomă ca al lui Emmett, dar când a văzut fotografia, nu şi-a putut ascunde dezamăgirea.

- Asta e?, a spus. Doar o mână de puşti albi privilegiaţi care interpretează un act de revistă?
- E ceva mai interesant de atât, am spus. Pentru început, de ce este numărul dumneavoastră pe dosul ei?

Rycart mi-a aruncat o privire şireată.

- De ce anume te-aş ajuta?
- De ce anume v-aş ajuta *eu pe dumneavoastră*?

Ne-am uitat unul la altul. În cele din urmă, a zâmbit larg, dând la iveală dinţi mari, albi şi lucioşi.

- Ar fi trebuit să fii politician, a spus el.
- Învăţ de la cei mai buni.

El şi-a înclinat capul cu modestie, gândindu-se că pe el îl aveam în vedere, dar eu îl aveam de fapt în minte pe Lang. Vanitatea, mi-am dat seama, ăsta îi era punctul slab. Îmi imaginam cu câtă pricepere îl va fi flatat Lang şi ce lovitură pentru egoul lui trebuie să fi fost îndepărtarea sa. Iar acum, cu chipul lui subţire, cu nasul lui ca o provă de corabie şi cu ochii ăia sfredelitori, era pus pe răzbunare ca naiba, ca un amant părăsit. S-a ridicat în picioare şi s-a dus până la uşă. S-a uitat pe coridor în sus şi în jos. Când a revenit, s-a aplecat asupra mea, aţintindu-şi un deget bronzat drept spre faţa mea.

- Dacă mă înşeli, a spus, ai să plăteşti. Şi dacă te îndoieşti de înverşunarea mea de a purta pică şi de a echilibra scorul până la urmă, întreabă-l pe Adam Lang.
- Bine, am spus.

Era prea agitat acum ca să se mai aşeze şi asta a fost încă ceva ce am relizat abia atunci: presiunea sub care se afla. Trebuia să-l admiri pe Rycart. Chiar era nevoie de

ceva curaj ca să îţi târăşti fostul şef de partid şi prim-ministru în faţa tribunalului pentru crime de război.

- Chestia asta cu CPI, a spus, patrulând în sus şi în jos prin faţa patului, a ajuns pe prima pagina abia săptămâna trecută, dar dă-mi voie să-ţi spun că m-am ocupat de lucrul ăsta din culise de *ani de zile.* Irak, predare, tortură, Guantanamo – ce s-a făcut în acest aşa-zis război împotriva terorii este ilegal sub legea internaţională, exact la fel cu tot ce s-a întâmplat în Kosovo sau Liberia. Singura diferenţă este că noi suntem cei care o facem. Ipocrizia este ameţitoare.

A părut să realizeze că începea un discurs pe care îl spusese deja de prea multe ori până atunci şi s-a stăpânit. A sorbit o gură de apă.

- Oricum, retorica e un lucru, iar dovezile sunt cu totul altceva. Am simţit cum se schimbă climatul politic: asta a fost de ajutor. De fiecare dată când exploda o bombă, de fiecare dată când era ucis un soldat, de fiecare dată când devenea încă puţin mai clar că începuserăm încă un război de o sută de ani, fără nici cea mai vagă idee despre cum să-l sfârşim, lucrurile se mişcau mai departe în favoarea mea. Nu mai era de neconceput ca un lider occidental să ajungă în boxă. Cu cât a devenit mai cruntă nebunia pe care a lăsat-o în urmă, cu atât mai mulţi oameni erau dispuşi să o vadă – voiau să o vadă. Tot ce îmi trebuia era numai o dovadă care să întrunească standardele legale pentru probe – un singur document cu numele lui pe el ar fi fost de ajuns – şi nu-l aveam.

  A mai băut o gură de apă.

- Apoi, pe neaşteptate, chiar înainte de Crăciun, a apărut. L-am avut în mână. A venit prin poştă. Nici măcar o scrisoare cu explicaţii. „Strict secret: Notă din partea Primului Ministru către Ministrul Apărării”; era veche de cinci ani, scrisă pe timpul când eu încă mai eram ministru de externe, dar nu

avusesem nici cea mai vagă idee despre existenţa ei. O armă fumegândă cum nu mai existase – Cristoase, avea ţeava încă fierbinte! O directivă din partea primului ministru britanic, care spunea că aceşti patru bieţi ticăloşi trebuiau înhăţaţi din stradă în Pakistan de către SAS şi predaţi către CIA.

- O crimă de război, am spus.
- O crimă de război, a fost el de acord. Una minoră, okay. Dar ce contează? În definitiv, pe Al Capone nu l-au putut prinde decât cu evaziune fiscală. Dar asta nu a însemnat că nu a fost un gangster. Am făcut câteva verificări discrete, să mă asigur că nota era autentică, după care am dus-o personal la Haga.
- Nu aţi avut nicio idee de la cine a venit?
- Nu. Nu înainte ca sursa mea anonimă să mă sune şi să-mi spună. Şi aşteaptă numai ca Lang să afle cine a fost. Ăsta o să fie cel mai rău lucru dintre toate.

S-a aplecat mai aproape de mine.

- Mike McAra.

Gândindu-mă în retrospectivă, presupun că aproape ştiam. Dar bănuiala este un lucru, confirmarea un altul, iar a-l vedea pe Rycart exultând în acel moment însemna să apreciezi dimensiunea trădării lui McAra.

- *El* m-a sunat pe *mine!* Poţi să crezi una ca asta? Dacă cineva mi-ar fi spus că am să fiu ajutat de McAra, dintre toţi oamenii, i-aş fi râs în nas.
- Când a sunat?
- La vreo trei săptămâni după ce am primit documentul. Opt ianuarie? Nouă? Ceva de genul ăsta. „Salut, Richard, ai primit cadoul pe care ţi l-am trimis?” Aproape am făcut atac de cord. După care a trebuit să închid rapid.

Pentru că ştii, desigur, că telefoanele la ONU sunt toate ascultate?

- Sunt?

Încă încercam să absorb totul.

- O, total. Agenţia Naţională pentru Securitate monitorizează fiecare cuvânt care este transmis în emisfera vestică. Fiecare silabă pe care-o rosteşti vreodată la telefon, fiecare e-mail pe care-l trimiţi, fiecare tranzacţie pe credit cârd pe care o faci – totul este înregistrat şi păstrat. Singura problemă este parcurgerea înregistrărilor. La ONU suntem instructaţi că cel mai simplu mod de a ne feri de trasul cu urechea este să folosim telefoane celulare pe care apoi să le aruncăm, să evităm pe cât se poate să facem precizări şi să ne schimbăm numerele cât mai des posibil – în felul ăsta, putem avea măcar un mic avans faţă de ei. Aşa că i-am spus lui Mike să se oprească imediat. Apoi i-am dat un număr nou-nouţ, pe care nu-l mai folosisem niciodată şi i-am spus să mă sune numaidecât înapoi.
- Aha, am spus. Înţeleg.

Şi înţelegeam. Îl vedeam pe McAra cu telefonul între umăr şi ureche, punând mâna pe pixul lui ieftin.

- Trebuie să fi notat numărul pe spatele fotografiei la care se uita în acel moment.
- După care m-a sunat, a spus Rycart.

Încetase să se mai plimbe şi se privea în oglinda de deasupra comodei. Şi-a pus ambele mâini pe frunte şi şi-a netezit părul spre spate, pe după urechi.

- Cristoase, sunt zdrobit, a spus. Uită-te la mine. Nu am fost niciodată aşa cât am fost în guvern, nici când lucram câte optsprezece ore pe zi. Ştii, oamenii înţeleg complet greşit. Nu a avea puterea este epuizant – *a nu o* avea este ceea ce te dă gata.
- Ce a spus, când a sunat, McAra?
- Primul lucru care m-a izbit a fost că nu suna deloc ca şi cum ar fi fost el însuşi. M-ai întrebat cum era. Ei bine, era omul care ştia să obţină ceea ce voia de la ceilalţi destul de dur, ceea ce, desigur, este lucrul care îi plăcea lui Adam la el: ştia că se poate bizui întotdeauna pe Mike să facă treburile murdare. Era precis, se comporta ca un profesionist. Aproape

puteai să spui că era brutal, mai ales la telefon. La biroul meu particular i se spunea McHorror: „McHorror-ul tocmai a sunat pentru dumneavoastră, domnule ministru...” Dar în ziua aia, îmi amintesc, vocea îi era complet plată. Suna distrus, de fapt. A spus că îşi petrecuse un an în arhive, la Cambridge, lucrând la memoriile lui Adam, parcurgând întreaga noastră perioadă la guvernare şi devenind tot mai deziluzionat de întreaga afacere. A spus că atunci găsise nota despre Operaţiunea Furtuna. Dar adevăratul motiv pentru care suna, a zis, era că asta nu era decât vârful aibsergului. A spus că descoperise ceva mult mai important – ceva care făcea să fie de înţeles tot ce mersese prost cât am fost noi la putere.

Abia mai puteam respira.

- Ce anume?

Rycart a râs.

- Ei bine, destul de ciudat, dar şi eu l-am întrebat exact acelaşi lucru, dar nu a vrut să-mi spună la telefon. A spus că voia să se întâlnească cu mine, să discutam asta faţă în faţă: atât era de mare. Singurul lucru pe care l-a spus a fost că cheia putea fi găsită în autobiografia lui Lang, dacă se ostenea cineva să se uite – că era chiar acolo, la început.
- Astea au fost cuvintele lui exacte?
- Cam aşa. Am notat, în timp ce vorbea. Şi asta a fost tot. A spus că o să mă sune peste o zi sau două, să fixăm o întâlnire. Dar n-am auzit nimic, apoi, la vreo săptămână după aceea, s-a dat la ziar că era mort. Şi nimeni altcineva nu m-a mai sunat pe telefonul ăla, pentru că nimeni altcineva nu mai avea numărul. Aşa că îţi poţi imagina de ce am fost atât de agitat când, dintr-o dată, a început să sune din nou. Şi aşa, iată-ne aici, a spus, arătând la încăpere cu un gest, locul perfect pentru petrecerea unei seri de joi. Iar acum, cred că ar trebui să-mi spui exact ce naiba se petrece.
- Am s-o fac. Încă un lucru, totuşi. De ce nu aţi spus la poliţie?

- Glumeşti, nu-i aşa? Discuţiile la Haga erau într-un stadiu foarte delicat. Dacă spuneam la poliţie că McAra fusese în contact cu mine, normal că ar fi vrut să ştie de ce. Apoi ar fi trebuit să se întoarcă la Lang, iar el ar fi fost în stare să facă cine ştie ce gen de mişcare de întâmpinare împotriva tribunalului pentru crime de război. E încă foarte bun la a obţine ceea ce vrea de la ceilalţi, să ştii. Declaraţia aia pe care a scos-o împotriva mea alaltăieri – „Eforturile internaţionale împotriva terorismului sunt prea importante pentru a fi folosite în scopul unor răzbunări politice interne.” Ha!

S-a cutremurat admirativ.

- Extrem de agresiv.

M-am foit în fotoliu, dar Rycart nu a băgat de seamă. Se dusese iarăşi să se inspecteze în oglindă.

- În afară de asta, a spus, împingându-şi bărbia în afară, m-am gândit că era un fapt acceptat că Mike s-a sinucis, pentru că era fie deprimat, fie beat, fie amândouă. Nu aş fi făcut decât să confirm ceea ce ei ştiau deja. Era sigur într-o situaţie foarte proastă când m-a sunat pe mine.
- Şi vă pot spune de ce, am zis. Ceea ce tocmai aflase era că unul dintre oamenii din acea fotografie cu Lang la Cambridge – poza pe care McAra o avea în mână când a vorbit cu dumneavoastră – era un ofiţer CIA.

Rycart tocmai îşi cerceta profilul. S-a oprit. Fruntea i s-a încreţit. Apoi, cu încetineală mare, şi-a întors faţa spre mine.

- Era ce?
- Îl cheamă Paul Emmett.

Dintr-o dată, nu am mai reuşit să scot cuvintele pe gură destul de repede. Eram disperat să mă descarc – să spun – să las şi pe altcineva să încerce să înţeleagă.

- Ulterior a ajuns profesor la Harvard. Apoi a trecut la conducerea a ceva numit Institutul Arcadia. Aţi auzit de el?
- Am auzit de el – sigur că am auzit de el – şi m-am ţinut întotdeauna departe de el, exact din cauză că m-am gândit întotdeauna că scria CIA pe el peste tot.

Rycart s-a aşezat. Părea uluit.

- Dar asta este, într-adevăr, plauzibil?, am întrebat. Eu nu ştiu cum merg treburile astea. Poate cineva să intre în CIA şi după aceea, imediat, să fie trimis să facă cercetări postuniversitare în altă ţară?
- Aş spune că este foarte plauzibil. Ce acoperire mai bună ai vrea? Şi unde, mai bine decât într-o universitate, să-i identifici pe viitorii cei mai străluciţi şi mai buni?

A întins mâna.

- Arată-mi fotografia din nou. Care este Emmett?
- Se poate ca totul să nu fie decât o abureală, am avertizat, arătându-i-l pe Emmet. Nu am nicio dovadă. Doar i-am găsit numele pe unul dintre website-urile alea paranoide. Spun acolo că a intrat în CIA imediat după ce a absolvit la Yale, ceea ce trebuie să se fi întâmplat cu vreo trei ani înainte să fie făcută poza asta.
- O, eu pot să cred, a spus Rycart, studiindu-l intens. De fapt, acum, că o spui, cred că am auzit într-adevăr ceva zvonuri cândva. Dar apoi, întreagă această lume a circuitului conferinţelor internaţionale mişună de ei. Eu le spun „complexul militar-industrial-universitar”.

A zâmbit la propria-i isteţime, apoi a părut iarăşi serios.

- Ceea ce-i într-adevăr suspect este că el trebuie să-l fi cunoscut pe Lang.
- Nu, am spus, ce-i *cu adevărat* suspect este că la numai câteva ore după ce McAra a dat de Emmett

acasă la acesta, lângă Boston, a fost găsit mort, aruncat de valuri pe o plajă pe Martha's Vineyard.

*
*   *

După care, i-am spus tot ce descoperisem. I-am spus povestea despre maree şi luminile de pe plajă de la Lambert's Cove şi felul curios în care fusese întreprinsă investigaţia poliţiei. I-am spus despre descrierea lui Ruth a certei lui McAra cu Lang şi despre împotrivirea lui Lang de a discuta anii de la Cambridge şi despre felul în care încercase să ascundă faptul că devenise implicat politic imediat după ce terminase universitatea, nu la doi ani după aceea. Am descris cum McAra, cu exhaustivitatea lui hotărâtă, tipică, descoperise toate acestea, dând la iveală detaliu după detaliu, care treptat au distrus relatarea lui Lang despre anii săi de început; aia era probabil ce voise să spună când a zis că cheia întregii afaceri se găsea în începutul autobiografiei lui Lang. I-am spus despre sistemul de navigaţie prin satelit din Ford şi cum mă dusese la uşa lui Emmett şi cât de ciudat se comportase Emmett.

Şi, desigur, cu cât vorbeam mai mult, cu atât Rycart devenea mai entuziasmat. Presupun că trebuia să fie ca ziua de Crăciun pentru el.

— Gândeşte-te numai, a spus el, umblând iarăşi dintr-o parte în alta a camerei, că Emmet a fost cel care i-a sugerat iniţial lui Lang că ar trebui să se gândească la o carieră politică. Să privim lucrurile în faţă, cineva trebuie să-i fi băgat ideea în căpşorul lui drăguţ. Eu am fost membru junior al partidului încă de când aveam paisprezece ani. În ce an s-a înscris Lang?

- O mie nouă sute şaptezeci şi cinci.
- Şaptezeci şi cinci! Vezi, asta s-ar potrivi perfect, îţi aminteşti cum era Marea Britanie în şaptezeci şi cinci? Seriviciile de securitate scăpaseră de sub control, ajunseseră să îl spioneze pe primul ministru. Generali ieşiţi la pensie îşi formau armate private. Economia se prăbuşea. Erau greve, revolte. N-ar fi chiar o surpriză dacă CIA decisese să recruteze

câteva elemente tinere, strălucite şi să le încurajeze să-şi creeze cariere în locuri utile – administraţia de stat, presă, poliţie, politică. În definitiv, asta e ceea ce face pretutindeni în alte locuri.

- Dar nu în Marea Britanie, desigur, am spus. Noi le suntem aliat.

Rycart s-a uitat la mine cu milă.

- CIA îi spiona pe studenţii *americani* atunci. Chiar crezi că şi-au făcut scrupule ca să-i spioneze pe ai noştri? Bineînţeles că erau activi în Anglia! Încă sunt. Au un şef de centru în Londra şi un personal uriaş. Aş putea să-ţi numesc pe loc o jumătate de duzină de membri ai parlamentului care sunt în contact regulat cu CIA. De fapt...

S-a oprit din mers şi a pocnit din degete.

- Ăsta e un gând!

S-a răsucit ca să se uite la mine.

- Îţi spune ceva numele Reg Giffen?
- Vag.
- Reg Giffen – sir Reginald Giffen, apoi lordul Giffen, iar acum mortul Giffen, slavă cerului – şi-a petrecut foarte mult timp ţinând discursuri în camera comunelor în sprijinul americanilor, noi îi spuneam parlamentar de Michigan. Şi-a anunţat retragerea din funcţia de membru în parlament în prima săptămână a campaniei pentru alegerile generale din anul 1983, ceea ce i-a luat pe toţi prin surprindere, cu excepţia unui foarte întreprinzător şi fotogenic tânăr membru de partid, care tocmai se întâmplase să se mute în circumscripţia lui cu şase luni înainte.
- Şi cine a obţinut nominalizarea pentru a deveni candidatul partidului, cu sprijinul lui Giffen, am spus, şi cine a câştigat apoi unul dintre cele mai sigure posturi de parlamentar din ţară, pe când nu avea decât treizeci de ani?

Povestea era legendară. A fost începutul ascensiunii lui Lang pe scena politicii naţionale.

- Dar nu vă puteţi gândi cu adevărat că CIA i-a cerut lui Giffen să facă în aşa fel încât Lang să poată pătrunde în parlament? Asta sună foarte improbabil.
- Ei, nu mai spune! Pune-ţi imaginaţia la treabă! Imaginează-ţi că eşti profesorul Emmett, acum înapoi, la Harvard, scriind maculatură de necitit despre alianţa popoarelor vorbitoare de limbă engleză şi nevoia de a combate ameninţarea comunismului. Nu-l ai tu potenţial în mâinile tale pe cel mai uimitor agent din istorie? Un om despre care deja se vorbeşte ca despre un viitor lider de partid? Un posibil prim-ministru? Nu vei convinge tu puterile care trebuie de la agenţie ca să facă tot ce pot pentru a impulsiona cariera acestui om? Eram deja în parlament eu însumi când a sosit Lang. L-am urmărit apărând de nicăieri şi ţâşnind pe lângă noi toţi ceilalţi.

S-a strâmbat la amintire.

- Da, bineînţeles că a avut *ajutor*. Nu avea absolut nicio legătură adevărată cu partidul. Nu reuşeam să înţelegem ce îl făcea să funcţioneze.
- Cu siguranţă, ăsta-i şpilul lui, am spus. El nu avea o ideologie.
- Se poate să nu fi avut o ideologie, dar e sigur ca naiba că avea o agendă.

Rycart s-a aşezat iarăşi. S-a aplecat spre mine.

- Okay, uite o problemă pentru tine. Numeşte-mi o decizie pe care Adam Lang a luat-o ca prim-ministru şi care nu a fost în interesul Statelor Unite ale Americii.

Am păstrat tăcerea.

- Hai, a spus el. Nu-i o întrebare-încuietoare. Doar numeşte-mi un lucru pe care l-a făcut şi pe care

Washingtonul să nu-l fi aprobat. Ia să ne gândim.

Şi-a ricat în sus degetul mare.

- Unu: trimiterea trupelor britanice în Orientul Mijlociu, împotriva sfatului, practic, tuturor comandanţilor superiori din forţele noastre armate şi al tuturor ambasadorilor noştri care cunosc regiunea. Doi. — s-a ridicat în sus degetul arătător de la mâna dreaptă – lipsa totală a pretinderii vreunui gen de quid pro quo din partea Casei Albe, sub aspectul contractelor de reconstrucţie pentru firmele britanice sau orice altceva. Trei: sprijin neclintit pentru politica externă a Statelor Unite în Orientul Mijlociu, chiar dacă este complet nebuneşte pentru noi să ne ridicăm în cap întreaga lume arabă. Patru: staţionarea unui sistem de apărare cu rachete american pe solul britanic, care nu face absolut nimic pentru securitatea noastră – de fapt, total dimpotrivă: ne face o ţintă mai logică pentru un prim atac – şi care nu poate asigura protecţie decât pentru SUA. Cinci: cumpărarea, cu cincizeci de miliarde de dolari, a unui sistem american de rachete nucleare, pe care noi îl numim „independent”, dar pe care noi nu am fi în stare nici măcar să-l folosim fără aprobarea SUA, astfel obligându-şi succesorii la încă douăzeci de ani de subordonare faţă de Washington în chestiuni legate de politica de apărare. Şase: un tratat care permite Statelor Unite să obţină extrădarea cetăţenilor noştri pentru a fi judecaţi în America, dar nu ne permite nouă să facem acelaşi lucru cetăţenilor lor. Şapte: cooperare secretă pentru răpirea ilegală, torturarea, întemniţarea şi chiar omorârea propriilor noştri cetăţeni. Opt: o istorie consecventă de înlăturare a oricărui ministru – vorbesc din proprie experienţă – care este cu mai puţin de sută la sută sprijinitor al alianţei cu Statele Unite. Nouă...
- E-n regulă, am spus, ridicând mâna în sus. Am prins ideea.
- Am prieteni în Washington cărora pur şi simplu nu le vine să creadă în cel fel a condus Lang politica externă britanică. Vreau să spun, au *fost jenaţi* de cât

de mult sprijin a dat şi cât de puţin a primit în schimb. Şi unde ne-a adus? Blocaţi în ducerea unui aşa-numit război pe care este imposibil să-l putem câştiga, colaborând secret şi ilegal la metode pe care noi nu le-am folosit nici măcar când luptam cu naziştii!

Rycart a râs cu părere de rău şi a clătinat din cap.

- Ştii, într-un fel, sunt aproape uşurat să descopăr că ar putea exista o explicaţie raţională pentru ce am făcut la guvernare cât a fost el prim-ministru. Dacă stai să te gândeşti, alternativa e de fapt şi mai rea. Cel puţin dacă el lucra pentru CIA, are un sens. Deci acum, a spus el bătându-mă uşor pe genunchi, întrebarea este ce urmează să facem în legătură cu asta?

Nu mi-a plăcut cum a sunat acel plural al persoanei întâi.

- Păi, am spus înălţându-mă uşor în fotoliu, sunt într-o poziţie complicată. Eu ar trebui să-l ajut cu memoriile. Am obligaţiea legală de a nu divulga unei terţe părţi nimic din ce aud pe parcursul muncii mele.
- E prea târziu să te opreşti acum.

Nici asta nu mi-a plăcut cum a sunat.

— Noi nu avem, de fapt, nicio *dovadă,* am subliniat. Nici măcar nu ştim sigur dacă *Emmett* era în CIA, ca să nu mai spunem dacă l-a recrutat pe Lang. Vreau să spun – cum ar trebui să fi funcţionat relaţia asta după ce Lang a ajuns la Numărul Zece[9]? A avut un transmiţător radio ascuns în pod sau cum?

- Asta nu e o glumă, prietene, a spus Rycart. Ştiu câte ceva despre cum se fac lucrurile astea de pe vremea când eram la Foreign Office. Contactul poate fi păstrat destul de simplu. Pentru început, Emmett venea într-una la Londra, din cauza Arcadiei. Era faţada perfectă. De fapt, n-aş fi surprins ca întreaga instituţie să fi fost înfiinţată ca parte a operaţiunii

secrete de manevrare a lui Lang. Momentul ales s-ar potrivi. Se poate să fi folosit intermediari.

- Dar tot nu există nicio *dovadă,* am repetat, iar fără ca Lang să mărturisească sau Emmett să mărturisească sau CIA să-şi deschidă dosarele, niciodată nu va exista.
- Atunci va trebui să obţii vreo dovadă, a spus Rycart sec.
- Ce?

Mi-a căzut falca; totul mi-a căzut totul.

- Eşti în poziţia perfectă, a continuat Rycart. Are încredere în tine. Te lasă să-l întrebi orice doreşti. Te lasă până şi să-i înregistrezi răspunsurile. Poţi să-i pui cuvinte în gură. Va trebui să gândim o serie de întrebări care treptat să-l prindă în capcană şi în final poţi să-l pui faţă în faţă cu zvonurile şi hai să vedem cum reacţionează. Va nega, dar asta n-o să conteze. Simplul fapt de a-i pune dovezile înainte va face ca întreaga poveste să fie înregistrată pe bandă.
- Nu, n-o s-o facă. Benzile sunt proprietatea lui.
- Ba o s-o facă. Benzile pot fi citate de către curtea pentru crime de război, ca dovezi ale complicităţii sale cu programul de stoarcere de informaţii al CIA.
- Dar dacă nu fac niciun fel de bandă?
- În acest caz, am să sugerez procuroarei să te citeze pe *tine.*
- Aha, am spus fără să mă las, dar dacă neg întreaga poveste?
- Atunci am să-i dau asta, a spus Rycart şi şi-a desfăcut haina ca să-mi arate un mic microfon prins cu o clemă de pieptul cămăşii, cu un fir ce ducea la buzunarul interior.
- Frank înregistrează fiecare cuvânt jos, în hol, nu-i aşa, Frank? Hai, lasă! Nu mai părea atât de şocat. Ce te aşteptai? Că era să merg la o întâlnire cu un cineva complet necunoscut, care lucrează pentru Lang, fără să-mi iau niciun fel de precauţii? Numai că de acum nu mai lucrezi pentru Lang.

A zâmbit, arătându-şi iarăşi şirul acela de dinţi, mai strălucitor de albi decât orice lucru din natură.

- Lucrezi pentru mine.

Cincisprezece

Autorilor le trebuie umbre care să nu îi solicite,
ci doar să asculte la ceea ce au ei de spus şi să înţeleagă
de ce au făcut ei ceea ce au făcut.
Ghostwriting

După câteva secunde, am început să înjur, fără oprire şi fără părtinire. L-am înjurat pe Rycart şi propria mea stupiditate, pe Frank şi pe cei care cândva aveau să transcrie banda. Am înjurat-o pe procuroarea crimelor de război, curtea, judecătorii, presa. Şi aş fi continuat pentru mult mai mult timp dacă nu ar fi început să sune telefonul – nu cel care îmi fusese dat ca să-l contactez pe Rycart, cel pe care-l adusesem de la Londra. Inutil să mai spun, uitasem să-l închid.

- Nu răspunde, m-a avertizat Rycart. O să-i conducă drept la noi.

M-am uitat la numărul de unde se suna.

- E Amelia Bly, am spus. Ar putea fi important.
- Amelia Bly, a repetat Rycart cu un amestec de admiraţie şi dorinţă în voce. N-am mai văzut-o de ceva timp.

A ezitat: era evident că era disperat să ştie ce voia Amelia.

- Dacă te monitorizează, au să fie în stare să te localizeze pe o rază de o sută de metri, iar hotelul ăsta este singura clădire în care este probabil să te afli.

Telefonul a continuat să zvâcnească în palma mea întinsă.

- Ei bine, ia mai du-te naibii, am spus. Nu primesc ordine de la tine.

Am apăsat pe butonul verde.

- Bună, am spus. Amelia.
- Bună seara, a spus ea cu o voce la fel de proaspătă ca uniforma unei asistente medicale. Îl am pe Adam pentru tine.

Am spus din buze, fără sunet: „E Adam Lang” către Rycart şi am fluturat mâna ca să-l avertizez să nu spună ni- ciun cuvânt. O clipă ma târziu, vocea familiară, fără identitate socială, mi-a umplut urechea.

- Am vorbit cu Ruth, a spus. Îmi spune că eşti la New York.
- Întocmai.
- Şi eu. Pe unde eşti?
- Nu sunt sigur unde sunt, Adam.

Am făcut un gest neajutorat către Rycart.

- Încă nu m-am înregistrat la niciun hotel.
- Noi suntem la Waldorf, a spus Lang. De ce nu vii şi tu aici?
- Stai o secundă, Adam.

Am apăsat „MUTE”.

- Eşti un idiot fără seamăn, a spus Rycart.
- Vrea să merg să mă întâlnesc cu ei la Waldorf.

Rycart şi-a supt obrajii, cântărind opţiunile.

- Trebuie să te duci, a spus.
- Dar dacă e o capcană?
- Există un risc, dar o să pară ciudat dacă nu te duci. O să devină suspicios. Spune-i da, repede, apoi închide.

Am apăsat iarăşi pe „MUTE”.

- Adam, am spus încercând să nu mi se audă tensiunea în voce. E perfect. Vin numaidecât.

Rycart şi-a trecut degetul de-a curmezişul beregatei.

- Ce te aduce la New York, în orice caz?, a întrebat Lang. Credeam că ai destule care să te ţină prins acasă.
- Am vrut să mă întâlnesc cu John Maddox.
- Bun. Şi cum l-ai găsit?
- Bine. Ascultă, trebuie să închid acum.

Tăierea gâtului a lui Rycart devenise şi mai presantă.

- Noi am avut două zile excepţionale, a continuat Lang ca şi cum nu m-ar fi auzit. Americanii au fost fantastici. Ştii, la nevoie afli cine îţi sunt prietenii adevăraţi.

Era imaginaţia mea, sau livrase cuvintele alea cu o apăsare suplimentară, în beneficiul meu?

- Grozav. Am să fiu cu voi cât de repede pot, Adam.

Am terminat convorbirea. Mâna îmi tremura.

- Bine jucat, a spus Rycart.

Era în picioare, luându-şi pardesiul de pe pat.

- Avem cam zece minute ca să ieşim de aici. Strânge-ţi lucrurile.

Am început, mecanic, să strâng fotografiile. Le-am pus înapoi în plic şi l-am închis, în timp ce Rycart s-a dus la baie şi a urinat zgomotos.

- Cum părea?, a strigat Rycart.
- Voios.

A tras apa la toaletă şi a ieşit încheindu-se la pantaloni.

- Ei bine, va trebui să facem ceva în legătură cu asta, nu-i aşa?

Liftul era plin cu membri ai Bisericii Zilei de Apoi a Comerţului Online sau cine naiba erau. A oprit la fiecare etaj. Rycart era din ce în ce mai nervos.

- Nu trebuie să fim văzuţi împreună, a murmurat el când am păşit afară din lift la parter. Rămâi în urmă. Ne întâlnim în parcare.

A grăbit pasul, luându-mi-o înainte. Frank era deja în picioare – era de presupus că ascultase şi ştia de intenţiile noastre – şi s-au îndreptat împreună spre ieşire: elegantul Rycart, argintiu, şi taciturnul său secund, întunecat. Ce mai duo de revistă, m-am gândit. M-am aplecat şi m-am prefăcut că mă închei la şireturi, apoi am traversat holul agale, ocolind în mod deliberat grupurile de oaspeţi care sporovăiau, ţinându-mi capul în jos. Era ceva atât de hilar despre toată această nouă situaţie încât, când m-am alăturat îmbulzelii de la uşă ca să ies afară, m-am trezit zâmbind. Era ca o farsă de Feydeau: fiecare nouă scenă mult mai improbabilă decât cea dinainte şi totuşi, fiecare, când o examinai, era o urmare logică a precedentei. Da, asta era: o farsă! Am aşteptat în mulţime până ce mi-a venit rândul şi atunci a fost când l-am văzut pe Emmett, sau cel puţin când am crezut că l-am văzut pe Emmett şi, dintr-o dată, nu am mai zâmbit.

Hotelul avea o uşă din acelea rotative, mari, cu compartimente în care pot intra şase inşi, toţi obligaţi să se repeadă înăuntru şi să înainteze târându-şi picioarele ca să evite să se ciocnească de ceilalţi, ca puşcăriaşii dintr-o bandă legaţi laolaltă de picioare cu acelaşi lanţ. Din noroc pentru mine, m-am aflat în mijlocul grupului care ieşea, probabil motivul pentru care Emmett nu m-a văzut. De o parte şi de alta avea câte un om de-al lui şi se aflau în compartimentul care era măturat spre înăuntrul hotelului, împingând toţi trei în uşa de sticlă din faţa lor ca şi cum ar fi fost într-o grabă nestăpânită.

Am ieşit cu întregul grup afară în noapte şi m-am împiedicat, aproape să cad, nerăbdător cum eram de a mă îndepărta cât mai repede. Valiza mi s-a răsturnat pe o

parte şi am târât-o după mine ca şi cum ar fi fost un câine îndărătnic. Parcarea era separată de spaţiul din faţa hotelului printr-un strat de flori, pe care, în loc să-l mai ocolesc, l-am traversat drept prin mijloc. De cealaltă parte a parcării s-a aprins o pereche de faruri, care apoi s-a îndreptat în viteză spre mine. Maşina a virat brusc şi s-a oprit în ultimul moment, iar uşa din spate dreapta a zburat în lături.

- Urcă, a spus Rycart.

Acceleraţia cu care Frank a pornit a făcut ca portiera să se trântească, închizându-se singură, iar pe mine m-a aruncat la locul meu.

- Tocmai l-am văzut pe Emmett, am spus.

Rycart a schimbat priviri în oglindă cu şoferul lui.

- Eşti sigur?
- Nu.
- El te-a văzut?
- Nu.
- Eşti sigur?
- Da.

Mă ţineam de valiză. Ea devenise umbrela mea de protecţie. Maşina a accelerat pe drumul alunecos şi a pătruns în traficul aglomerat, îndreptându-ne spre Manhattan.

- Se poate să ne fi urmărit încă de la La Guardia, a spus Frank.
- De ce s-au ţinut deoparte?, a întrebat Rycart.
- S-ar putea să-l fi aşteptat pe Emmett să sosească de la Boston, să facă o identificare pozitivă.

Până în acel moment, nu luasem povestea amatoristică a lui Rycart în serios, dar acum am simţit un nou val de panică.

- Ascultă, am spus, nu cred că e o idee bună să mă duc să mă întâlnesc cu Lang chiar acum. Presupunând că ăla a fost Emmet, Lang trebuie să fi fost alertat cu siguranţă despre ce am făcut eu. O să ştie că m-am dus cu maşina la Boston şi i-am arătat fotografiile lui Emmett.
- Ei şi? Ce crezi că o să facă?, a întrebat Rycart. O să te înece în cada lui de la Waldorf-Astoria?
- Chiar aşa, a spus Frank şi umerii i s-au zguduit uşor, de un hohot neauzit. Ca şi cum.

Mi s-a făcut rău şi, în ciuda nopţii îngheţate, am coborât geamul. Vântul sufla dinspre est, cu rafale ce spulberau apă de la suprafaţa râului ce purta în calitatea lui industrială izul pătrunzător al combustibilului de aviaţie. Încă îi mai pot simţi gustul în fundul gâtlejului de ori câte ori mă gândesc la el, iar ăsta, pentru mine, este gustul fricii.

- Nu ar trebui să am o poveste pentru acoperire? am spus. Ce o să-i spun lui Lang?
- N-ai făcut nimic rău, a spus Rycart. Pur şi simplu continui munca predecesorului tău. Încerci să-i cercetezi anii de la Cambridge. Nu te comporta cu atâta vinovăţie. Lang n-are cum să fie sigur că eşti pe urmele lui.
- Nu de Lang îmi e frică.

Am rămas amândoi tăcuţi. După câteva minute, panorama de noapte a Manhattanului a început să se vadă şi ochii mei au căutat automat golul din faţada sclipitoare. Ciudat cum o absenţă poate fi un punct de reper. Era ca o gaură neagră, m-am gândit: o sfâşietură în cosmos. Putea sorbi în ea orice – oraşe, ţări, legi; în mod cert, mă putea înghiţi pe mine. Chiar şi Rycart părea oprimat de privelişte.

- Închide fereastra, te rog! Mor de frig.

Am făcut cum mi-a cerut. Frank dăduse drumul la radio încet – un canal de jazz, cu muzică plăcută.

- Dar cu maşina ce fac?, am spus. E încă la aeroportul Logan.
- O poţi lua mâine dimineaţă.

Postul de radio a dat-o pe blues. L-am rugat pe Frank să-l închidă. M-a ignorat.

- Ştiu că Lang se gândeşte că e ceva personal, a spus Rycart, dar nu e. Bine, există un element de revanşă, recunosc – cui îi place să fie umilit? Dar dacă noi continuăm cu certificarea torturii şi dacă pur şi simplu judecăm victoria după numărul de cranii ale duşmanului, ne putem întoarce la decorarea peşterilor – ei bine, unde o să ajungem?
- Îţi spun eu unde o să ajungem, am răspus sălbatic. O să obţinem zece milioane de dolari pentru memoriile noastre şi o să trăim fericiţi până la adânci bătrâneţi.

Încă o dată, am descoperit că nervozitatea mă făcea furios.

- Ştii că asta nu are niciun rost, nu-i aşa? Până la urmă, o să se retragă pur şi simplu aici cu pensia de la CIA, şi-o să vă spună, ţie şi afurisitei tale de curţi pentru crime de război, să vă duceţi la naiba.
- Poate că da. Dar anticii gândeau că exilul este o pedeapsă mai rea decât moartea – şi, băiete, Lang o să fie un exilat. N-o să poată călători nicăieri în lume, nici măcar în mâna de ţărişoare de rahat care nu recunosc CPI, pentru că va exista întotdeauna pericolul ca avionul lui să trebuiască să aterizeze undeva, cu o problemă la motor sau pentru alimentare. Iar noi o să-l aşteptăm. Şi atunci o să-l înhăţăm.

Mi-am aruncat privirile la Rycart. Se uita drept înainte, dând uşor din cap.

- Sau climatul politic se poate să se schimbe aici, într-o zi, a continuat el, şi va fi o campanie publică pentru a-l da pe mâna justiţiei. Mă întreb dacă s-a gândit la asta. Viaţa o să-i fie un iad.
- Aproape că mă faci să-mi fie milă de el.

Rycart mi-a aruncat o privire ascuţită.

- Te-a vrăjit, nu-i aşa? Vraja! Boala englezească.
- Sunt şi afecţiuni mai grave.

Am trecut Podul Triborough, cu pneurile plescăind înfundat peste încheieturile drumului ca un puls rapid.

- Mă simt ca în drum spre eşafod, am spus.

Ne-a luat ceva timp să facem călătoria până în centru. De fiecare dată când maşina se oprea în trafic pe Park Avenue, mă gândeam să deschid portiera şi să o rup la fugă. Problema era că puteam vedea prima parte destul de clar – gonind printre maşinile staţionate şi dispărând pe una dintre străzile laterale – dar după aceasta totul se făcea negru. Unde mă puteam duce? Cum să plătesc pentru o cameră de hotel dacă propriul meu card de credit şi, era de presupus, şi cel fals pe care-l folosisem mai devreme, erau cunoscute urmăritorilor mei? Concluzia la care ajungeam fără nicio tragere de inimă, din orice unghi îmi examinam situaţia dificilă, era că eram mai în siguranţă cu Rycart. Cel puţin, el ştia cum se poate supravieţui în lumea asta străină în care mă aruncasem prosteşte.

- Dacă eşti atât de îngrijorat, putem aranja să avem un semnal de control, a spus Rycart. Mă poţi suna de pe telefonul pe care ţi l-a dat Frank, să spunem, la şi zece, în fiecare oră. Nu trebuie neapărat să vorbim. Doar lasă-l să sune de două ori.
- Ce se întâmplă dacă nu sun?
- Nu fac nimic dacă nu suni o dată. Dacă nu suni nici rândul următor, îl sun pe Lang şi îi spun că îl fac personal responsabil pentru securitatea ta.
- Oare de ce nu găsesc asta foarte liniştitor?

Eram aproape ajunşi, la acel moment. Puteam vedea în faţa noastră, pe cealaltă parte a străzii, un drapel mare, cu stele şi dungi, iar alături de el, flancând intrarea la Waldorf, un altul, britanic. Spaţiul din faţa intrării la hotel era închis cu blocuri din beton. Am numărat jumătate de duzină de motociclete de poliţie care aşteptau, patru

maşini de poliţie, două limuzine mari, negre, o mică mulţime de cameramani şi una ceva mai mare de privitori curioşi. Când am dat cu ochii de toate astea, inima a început să-mi bată mai repede. Am simţit că-mi pierd respiraţia.

Rycart m-a strâns de braţ.

- Curaj, prietene. Deja a pierdut o umbră în împrejurări suspecte. Nu-şi poate permite să piardă încă una.
- Nu se poate ca astea *toate* să fie pentru el, desigur?, am spus uluit. Oricine s-ar gândi că încă este prim-ministru.
- Se pare că nu am reuşit decât să fac din el o celebritate şi mai mare, a spus Rycart. Voi, tipilor, ar trebui să-mi fiţi recunoscători. Okay, noroc. Vorbim mai târziu. Trage pe dreapta, Frank.

Şi-a ridicat gulerul şi s-a lăsat în jos pe banchetă şi era şi ceva lamentabil şi ceva absurd în precauţiile astea. Bietul Rycart: mă îndoiesc că o persoană din zece mii din New York ar fi ştiut cine era el. Frank a oprit scurt pe colţul străzii East 50th ca să mă lase să cobor, apoi s-a strecurat cu îndemânare înapoi în trafic, aşa că ultima imagine a lui Rycart pe care am avut-o vreodată a fost cea a capului lui argintiu pierzându-se în seara Manhattanului.

Eram pe cont propriu.

Am traversat întinderea mare a străzii, galbenă de taxiuri, şi mi-am făcut loc, trecând de mulţimea strânsă şi de poliţie. Niciunul dintre poliţiştii care pierdeau vremea pe acolo nu m-a întrebat nimic: văzându-mi valiza, trebuie să fi presupus că eram vreun oaspete care venea să se înregistreze. Am trecut prin uşile art deco şi am luat-o în sus pe scara cea mare din marmură, pătrunzând în splendoarea babiloniană a holului de intrare de la Waldorf. În mod normal, mi-aş fi folosit mobilul ca să o contactez pe Amelia, dar chiar şi eu îmi învăţasem lecţia. M-am dus la unul dintre recepţionerii de la ghişeul de primire şi l-am rugat să sune la camera ei.

Nimeni nu a răspuns.

Încruntându-se, omul a pus receptorul în furcă. Tocmai se pregătea să se uite în computer, când în Park

Avenue s-a auzit o detunătură. Mai mulţi oaspeţi care îşi făceau înregistrarea s-au ghemuit la pământ, numai ca să se îndrepte jenaţi când explozia s-a transformat într-o canonadă de motoare de motocicletă ambalate. Din interiorul hotelului, de cealaltă parte a întinderii imense a holului aurit, a venit un front de oameni de securitate, Unitatea Specială şi Serviciile Secrete, cu Lang în cercul format de ei, mărşăluind cu hotărâre, în stilul lui obişnuit, rapid şi în forţă. În spatele lui venea Amelia şi cele două secretare. Amelia era pe telefon. M-am apropiat de grup. Lang a trecut pe lângă mine, cu privirile fixate drept înainte, ceea ce nu-i era propriu. De obicei, îi plăcea să stabilească contactul cu oamenii când trecea pe lângă ei: să le fluture un zâmbet de care ei să-şi amintească întotdeauna. Când el a început să coboare treptele, Amelia m-a văzut. Arăta şi ea o dată agitată, cu câteva şuviţe de păr blond nelalocul lor.

- Tocmai încercam să te sun, a spus ea când a trecut pe lângă mine.

  Nu a încetinit pasul.

- A intervenit o schimbare de plan, a spus peste umăr. Zburăm înapoi la Martha's Vineyard, acum.
- Acum?

  Am luat-o la picior după ea.

- E destul de târziu, nu-i aşa?

  Am început să cobărâm scara.

- Adam insistă. Am reuşit să fac rost de un avion.
- Dar de ce acum?
- Nu am idee. A apărut ceva. Va trebui să-l întrebi pe el.

Lang era mai jos şi înaintea noastră. Ajunsese deja la intrarea cea mare. Bodyguarzii au deschis uşa şi umerii lui largi au fost dintr-o dată încadraţi de o strălucire de lumini de halogen. Strigătele reporterilor, mitralierea

declanşatoarelor aparatelor de fotografiat, bubuitul motoarelor Harley Davidson – era ca şi cum cineva ar fi tras în lături porţile iadului.

- Eu ce trebuie să fac?, am întrebat.
- Urcă în maşina de rezervă. Presupun că Adam o să vrea să stea de vorbă cu tine în avion.

Mi-a observat privirea plină de panică.

- Eşti foarte ciudat. Este vreo problemă?

Acum ce ar trebui să fac?, m-am întrebat. Să leşin? Să pretind că am un alt aranjament? Păream prins pe o bandă transportoare, fără niciun mijloc de scăpare.

- Totul pare să se întâmple pe fugă, am spus fără vlagă.
- Asta nu-i nimic. Trebuia să fi fost cu noi când era el prim-ministru.

Am ieşit în tumultul de zgomot şi lumini şi era ca şi cum întreaga controversă generată de războiul împotriva terorismului, an după an, se adunase scurt asupra unui singur om şi-l făcuse incandescent. Portiera limuzinei super- lungi a lui Lang era deschisă. El s-a oprit ca să facă rapid cu mâna mulţimii de dincolo de cordonul de securitate, apoi s-a aplecat să intre înăuntru. Amelia m-a luat de mână şi mi-a făcut vânt spre cea de-a doua maşină.

- Du-te!, mi-a strigat.

Motocicletele deja ieşeau în stradă.

- Nu uita, nu putem opri dacă rămâi în urmă.

S-a strecurat în limuzină alături de Lang, iar eu m-am trezit urcând în cea de-a doua, alături de secretare. Acestea s-au mutat vesele pe banchetă, ca să-mi facă loc. Un om de la Unitatea Specială a urcat în faţă, lângă şofer, şi apoi duşi am fost, acompaniaţi de claxonul uneia dintre

motociclete, care suna ca şuieratul voios al unei şalupe micuţe escortând un transatlantic prin port, spre larg.

*
*   *

În alte împrejurări, mi-ar fi făcut plăcere călătoria aceea: picioarele mele întinse comod în faţă; motocicletele Harley Davisdon alunecând pe lângă noi ca să ţină traficul la distanţă; chipurile palide ale pietonilor zărite prin geamurile fumurii, întorcându-se să ne privească în timp ce noi treceam în goană; sunetul sirenelor; vioiciunea luminilor pulsânde; viteza; *forţa.* Nu mă pot gândi decât la două categorii de oameni care sunt transportaţi cu asemenea pompă şi spectacol: conducătorii lumii şi teroriştii capturaţi.

În buzunar, îmi pipăiam cu degetele, pe furiş, noul telefon mobil. Ar trebui oare să-l alertez pe Rycart cu privire la ce se întâmpla? Am decis că nu. Nu voiam să-l sun de faţă cu martori. M-aş fi simţit prea inconfortabil, cu vinovăţia prea evidentă. Trădarea necesită intimitate. M-am lăsat în voia evenimentelor.

Am zburat peste podul de la strada 59 ca nişte zei, cu Alice şi Lucy chicotind de încântare, iar când am ajuns la La Guardia, după câteva minute, am trecut de clădirea terminalului, printr-o poartă metalică deschisă şi am ajuns direct pe pistă, unde un reactor mare, privat, era în curs de a fi alimentat. Era un avion Hallington, de culoare bleumarin, cu emblema corporaţiei pictată pe coada înaltă: globul pământesc ornat cu un cerc, precum cercul de încredere al lui Colgate. Limuzina lui Lang a virat şi a oprit brusc, iar el a fost primul care a ieşit. S-a avântat prin cadrul scannerului mobil de persoane şi apoi în sus, pe scara Gulfstream-ului, fără să arunce o privire înapoi. Un bodyguard a grăbit după el.

Când am ieşit din maşină m-am simţit aproape paralizat de nelinişte. Mi-a trebuit un efort şi numai ca să fac cei câţiva paşi până la treptele lângă care aştepta Amelia. Aerul nopţii se zguduia de zgomotul reactoarelor care veneau la aterizare. Le vedeam, cinci sau şase, etajate în profunzime deasupra apei, trepte de lumină urcând în întuneric.

— Ei, asta da, modalitate de a călători, am spus, încercând să par relaxat. Aşa e întotdeauna?

- Vor să-i arate că îl iubesc, a spus Amelia. Şi fără îndoială, ajută să arate tuturor cum îşi tratează ei prietenii. *Pour encourager les autres.*

Oamenii de la securitate inspectau toate bagajele cu baghete metalice. Mi-am pus şi eu valiza în grămadă.

- Spune că trebuie să o sune înapoi pe Ruth, a continuat Amelia, uitându-se în sus la avion.

Ferestrele erau mai mari decât ale unui avion obişnuit. Profilul lui Lang era perfect vizibil spre partea din spate.

- Trebuie să discute ceva cu ea.

Vocea îi era nedumerită. Aproape că vorbea cu ea însăşi, ca şi cum eu nu aş fi fost acolo. M-am întrebat dacă nu avuseseră o ceartă în timp ce veneam spre aeroport.

Unul dintre oamenii de la securitate mi-a spus să deschid valiza. Am tras fermoarul şi am ţinut-o deschisă. El a ridicat manuscrisul ca să caute sub el. Amelia era atât de preocupată încât nici măcar nu a observat...

- E ciudat, a spus ea, pentru că Washingtonul a mers atât de bine.

Se uita, fără să vadă, la luminile pistei.

- Geanta de umăr, a spus omul de la securitate.

I-am întins-o. A scos afară plicul cu fotografii şi pentru un moment m-am gândit că avea să îl deschidă. Dar el a fost mai interesat de laptopul meu. Am simţit nevoia să continui să vorbesc.

- Poate a aflat ceva de la Haga, am sugerat.
- Nu. Nu are nimic de a face cu asta. Mi-ar fi spus.
- Okay, vă puteţi îmbarca, a spus omul de la pază.

- Nu te apropia de el deocamdată, m-a avertizat Amelia când am înaintat ca să trec prin scanner. Nu în starea în care e acum. Te duc eu la el, dacă o să vrea să vorbească.

Am urcat scara.

Lang era aşezat pe ultimul loc din spate, cel mai aproape de coadă, cu bărbia în mână, uitându-se fix pe fereastră. (Oamenilor de la securitate întotdeauna le plăcea ca el să stea pe ultimul rând, am descoperit mai târziu: însemna că nimeni nu putea ajunge în spatele lui.) Cabina era configurată să primească zece pasageri, câte doi pe două canapele aşezate în lungul fuselajului şi restul în şase fotolii mari. Fotoliile erau aşezate câte două, faţă în faţă, cu o masă retractabilă între ele. Arăta ca o extensie a holului de la intrarea hotelului Waldorf: aplice aurite, nuc lustruit şi capitonat, piele crem. Lang stătea într-unul dintre fotolii. Omul de la Unitatea Specială stătea pe canapeaua din apropiere. Un însoţitor de bord se înclina către fostul prim-ministru. Nu am văzut ce băutură i se servea, dar am auzit-o. Sunetul dumneavoastră favorit ar putea fi o pereche de privighetori într-un amurg de vară sau dangănul de clopot al unei biserici de ţară. Al meu e clinchetul gheţii într-un pahar din sticlă incizată. La asta mă pricep. Şi mi-a sunat limpede, ca şi cum Lang renunţase la ceai în favoarea unui whisky bun.

Însoţitorul de bord m-a văzut cum priveam atent şi a venit pe culoar spre mine.

- Vă pot servi cu ceva, domnule?
- Mulţumesc. Da. Vreau ceea ce bea şi domnul Lang.

Greşisem. Era coniac.

Când uşa avionului a fost închisă, eram doisprezece la bord: echipajul de trei (pilotul, copilotul şi însoţitorul de bord) şi nouă pasageri – două secretare, patru bodyguarzi, Amelia, Lang şi cu mine. M-am aşezat cu spatele la cabina piloţilor astfel încât să pot sta cu ochii pe clientul meu. Amelia stătea în faţa lui şi când motoarele au început să vuiască a fost tot ce am putut să fac ca să nu mă reped la uşă şi să o împing ca să o deschid. Zborul acela mi-a părut condamnat încă din start. Gulfstream-ul s-a zdruncinat uşor şi, încet, clădirea

terminalului a părut să se depărteze. Vedeam mâna Ameliei făcând gesturi emfatice, ca şi cum ar fi explicat ceva, dar Lang a continuat să se uite afară la câmpul aeroportului.

Cineva m-a atins pe braţ.

- Ştiţi cât costă o chestie din asta?

Era poliţistul care fusese cu mine în maşină pe drumul de la Waldorf la aeroport.

- Nu ştiu, nu.
- Ghiciţi.
- Chiar nu am nici cea mai vagă idee.
- Haideţi. Încercaţi.

Am ridicat din umeri.

- Zece milioane de dolari?
- *Patruzeci* de milioane de dolari.

Era triumfător, ca şi cum faptul că îi ştia preţul ar fi presupus că era implicat în deţinerea avionului.

- Hallington are *cinci.*
- Te face să te întrebi la ce naiba le-or fi folosind pe toate.
- Le închiriază când nu au nevoie de ele.
- A, da, corect, am spus. Auzisem asta.

Zgomotul motoarelor a sporit şi ne-am început atacul asupra pistei. Mi i-am imaginat pe suspecţii terorişti, încătuşaţi şi cu cagule pe figuri, legaţi de luxoasele lor fotolii din piele, înălţându-se de pe o pistă militară de pământ roşu din apropierea graniţei afgane şi îndreptându-se spre pădurile de pin din estul Poloniei. Avionul a părut să ţâşnească în aer şi am privit pe deasupra paharului cum luminile Manhattanului s-au împrăştiat ca să umple fereastra, apoi au alunecat şi s-au înclinat, iar în cele din urmă au clipit dispărând în întuneric în timp ce noi ne ridicam spre norii joşi. A părut că am urcat timp îndelungat, orbeşte, în vulnerabilul

nostru tub din metal, dar dintr-o dată ceaţa s-a desprins de pe hublouri şi am intrat într-o noapte strălucitoare. Norii erau masivi şi compacţi ca nişte munţi cu vârfuri semeţe, iar luna apărea când şi când din spatele piscurilor, luminând văi şi gheţari şi ravine.

La câtva timp după ce avionul a încetat să mai urce, Amelia s-a ridicat şi a venit spre mine pe culoar. Şoldurile ei se legănau, involuntar, seducător, împreună cu mişcarea cabinei.

- E-n regulă, a spus, e gata să vorbească. Dar ia-l uşor, okay? A avut două zile de iad.

Şi el şi eu, amândoi, m-am gândit.

- S-a făcut, am zis.

Mi-am pescuit geanta de umăr de alături de locul unde stătusem şi am dat să mă strecor pe lângă ea. Amelia m-a strâns de braţ.

- Nu ai mult, m-a avertizat. Zborul e foarte scurt. O să începem să coborâm imediat.

*

*   *

A fost în mod cert foarte scurt. Am verificat după aceea. Numai patru sute şi douăzeci şi cinci de kilometri separă New York-ul de Martha's Vineyard, iar viteza de croazieră a unui Gulfstream e de opt sute şi optzeci de kilometri pe oră. Alăturarea acestor două fapte explică de ce banda conversaţiei mele cu Lang durează numai unsprezece minute. Probabil că deja începuserăm să pierdem din altitudine chiar în timp ce mă apropiam de el.

Îşi ţinea ochii închişi şi paharul încă strâns în mâna întinsă. Îşi scosese haina şi cravata şi îşi slăbise şireturile la pantofi şi stătea răsturnat pe spate în fotoliu, cu braţele şi cu picioarele întinse în lături, ca o stea de mare, de parcă îl îmbrâncise cineva. La început m-am gândit că aţipise, dar după aceea am realizat că ochii îi erau îngustaţi ca nişte fante şi mă urmărea cu mare atenţie. A

gesticulat vag *cu* paharul de băutură înspre scaunul din faţa lui.

- Salut, omule, a spus. Hai încoace.

Şi-a deschis ochii complet, a căscat şi şi-a pus dosul mâinii la gură.

- Scuză-mă.
- Bună, Adam.

M-am aşezat. Aveam geanta în poală. Am bâjbâit după carnet, aparatul de înregistrare şi un disc nou. Nn asta voia Rycart? Benzi? Nervozitatea mă făcea neîndemânatic şi dacă Lang ar fi ridicat fie şi numai o sprânceană, aş fi pus aparatul de înregistrare la loc. Dar nu a părut să observe. Trebuia să fi trecut de atâtea ori prin acest ritual la sfârşitul câte unei vizite oficiale – jurnalistul adus în prezenţa lui pentru câteva de minute de acces exclusiv; maşina de întregistrat examinată nervos pentru a se asigura că funcţionează; iluzia lipsei de formalitate pe durata băuturii relaxante prim-ministeriale. În înregistrare se poate auzi epuizarea din vocea lui.

- Aşadar, a spus, cum merge treaba?
- Merge, am spus. Merge sigur.

Când ascult discul, vocea mea e atât de înaltă din cauza neliniştii, întât sună ca şi cum aş fi inhalat heliu.

- Ai aflat ceva interesant?

  În ochii lui era o lucire de ceva.
  Dispreţ? Amuzament? Am simţit că se juca cu mine.

- Ba una, ba alta. Cum a fost Washingtonul?
- Washingtonul a fost excelent, într-adevăr.

Se aude un scârţîit când se îndreaptă puţin în scaun, trăgându-se în sus ca să dea o ultimă reprezentaţie înainte ca teatrul să se închidă pentru noapte.

- Am avut cel mai extraordinar sprijin pretutindeni – la Hill[10], desigur, cum probabil că ai văzut, dar de asemenea la vicepreşedinte şi secretarul de stat. Au să mă ajute cu tot ce le stă în putinţă.
- Şi concluzia este că ai să te poţi stabili în America?
- O, da. Dacă o fi să se întâmple ce este cel mai rău, au să-mi ofere azil, cu siguranţă. Poate chiar vreo slujbă, în măsura în care nu o să implice călătorii în afară. Dar n-o să se ajungă atât de departe. Au să furnizeze ceva mult mai valoros.
- Într-adevăr?

Lang a încuviinţat din cap.

- Dovezi.
- Corect.

Nu aveam deloc idee la ce se referea.

- Merge chestia aia?, a întrebat.

Se aude un sunet metalic asurzitor când ridic de pe masă aparatul de înregistrare.

- Da, cred că da. Este okay, nu?

Îl pun la loc pe masă cu o bufnitură.

- Desigur, a spus Lang. Vreau numai să mă asigur că înregistrezi asta, pentru că mă gândesc că sigur o putem folosi. Asta e important. Trebuie să o păstrăm ca pe o secţiune exclusivă pentru memorii. O să facă minuni pentru aranjamentul de publicare în foileton.

S-a aplecat înainte pentru a-şi sublinia cuvintele.

- Washington-ul este pregătit să furnizeze mărturii sub jurământ că niciun fel de personal din Marea Britanie nu a fost direct implicat în capturarea acelor patru oameni în Pakistan.
- Sigur? *Sigur? Sigur?*

Tot repet şi mă cutremur de fiecare dată când îmi aud linguşeala din voce. Curteanul servil. Umbra care se auto-anulează.

- Poţi să pariezi. Însuşi directorul CIA va face o depoziţie înaintea curţii de la Haga, spunând că aceasta a fost o operaţiune acoperită în întregime americană, iar dacă asta nu rezolvă lucrurile, e pregătit să îi lase pe ofiţerii care au desfăşurat acţiunea să furnizeze dovezi fotografice.

Lang s-a lăsat pe spate şi a sorbit din coniac.

- Asta ar trebui să-i dea lui Rycart ceva la care să se gândească. Cum o să facă o acuzaţie de crime de război acum?
- Dar nota ta către ministrul apărării...
- Aia-i veritabilă, a consimţit el cu o ridicare din umeri. E adevărat, nu pot nega că am îndemnat la folosirea SAS-ului. Şi e adevărat că guvernul britanic nu poate nega că forţele noastre speciale s-au aflat în Peshawar la momentul Operaţiunii Furtuna. Şi, de asemenea, nu putem nega că serviciile noastre de spionaj au fost cele care i-au găsit pe acei oameni la locaţia specifică unde au fost arestaţi. Dar nu există nicio dovadă că noi am transferat acea informaţie către CIA.

Lang mi-a zâmbit.

- Dar am transferat-o?
- Nu există nicio dovadă că noi am transferat acea informaţie către CIA.
- Dar dacă am făcut-o, cu siguranţă că asta ar ajuta şi ar sprijini...
- Nu există nicio dovadă că noi am transferat acea informaţie către CIA.

Îşi menţinea încă zâmbetul, deşi acum numai cu preţul unei cute de concentrare pe frunte, cum ar susţine un tenor o notă la sfârşitul unei arii dificile.

- Atunci cum de a ajuns la ei?
- Asta-i o întrebare dificilă. Nu prin vreun canal oficial, asta-i sigur. Şi cu siguranţă a fost ceva care nu are nimic de a face cu mine.

A urmat o pauză lungă. Zâmbetul i-a murit.

- Ei, a spus. Ce crezi?
- Sună puţin – am încercat să găsesc vreun fel diplomatic de a spune – teoretic.
- Adică?

Replica mea pe bandă e atât de lunecoasă, de asudată cu circumlocuţiuni nervoase, încât e de ajuns ca să facă pe cineva să râdă cu poftă.

- Păi – ştii – admiţi singur că ai vrut ca SAS-ul să-i ridice – fără îndoială din motive de înţeles – şi chiar dacă nu ei au făcut efectiv treaba, ministrul apărării – după câte înţeleg – nu a fost în stare cu adevărat să *nege* că ei au fost implicaţi, este de presupus deoarece ei se aflau, într-un fel chiar dacă – chiar dacă – se aflau doar parcaţi într-o maşină, după colţ. Şi ştii, se pare că spionajul britanic a dat agenţilor CIA locaţia de unde puteaţi fi ridicaţi. Iar când au fost torturaţi, tu nu ai condamnat fapta.

Ultima frază a fost expediată dintr-o suflare. Lang a spus rece:

- Sid Kroll a fost foarte încântat de angajamentul pe care şi l-a luat CIA faţă de el. El crede că procurorul e posibil chiar să trebuiască să renunţe la caz.
- Ei bine, dacă Sid spune asta...
- Dar, *la naiba!,* a spus Lang dintr-o dată.

A izbit cu mâna marginea mesei. Pe bandă sună ca o explozie. Omul din Unitatea Specială care moţăia pe canapeaua din apropiere şi-a ridicat atent privirile.

- Nu regret ce li s-a întâmplat acelor patru oameni. Dacă ne bizuiam pe pakistanezi, nu i-am fi prins

niciodată. Trebuia să punem mâna pe ei cât aveam ocazia şi dacă îi pierdeam, s-ar fi dat la fund şi următoarea dată când am mai fi auzit ceva despre ei ar fi fost când ar fi ucis oameni de-ai noştri.

- Chiar nu o regreţi?
- Nu.
- Nici pe cel care a murit în timpul interogatoriului?
- A, ăla, a spus Lang dând chestiunea la o parte. A avut o problemă cu inima – o problemă cu inima nediagnosticată. Ar fi putut muri oricând. Ar fi putut să moară dându-se jos din pat într-o dimineaţă.

Nu am spus nimic. M-am făcut că notez ceva.

- Uite ce e, a spus Lang, eu nu consider că tortura este acceptabilă, dar dă-mi voie numai să-ţi spun asta. În primul rând, ea chiar produce rezultate – am văzut informaţiile. În al doilea rând, a avea puterea, în esenţă, este numai o chestiune de a ţine în echilibru mai multe răuri şi când te gândeşti la asta, ce sunt două minute de suferinţă pentru câţiva indivizi prin comparaţie cu morţile – *morţile,* notează – a mii de oameni? În al treilea rând, nu încerca să-mi spui mie că asta este ceva unic războiului împotriva terorii. Tortura a făcut întotdeauna parte din război. Singura diferenţă este că în trecut nu era nicio afurisită de presă prin preajmă ca să relateze despre ea.
- Oamenii care au fost arestaţi în Pakistan pretind că erau nevinovaţi, am subliniat.
- Bineînţeles că pretind că au fost nevinovaţi! Ce altceva or să spună?

Lang m-a studiat îndeaproape, ca şi cum mă vedea cum se cuvenea pentru întâia oară.

- Încep să cred că eşti prea naiv pentru slujba asta.

Nu m-am putut abţine.

- Spre deosebire de Mike McAra?, am spus.
- Mike!

Lang a râs şi a clătinat din cap.

- Mike a fost naiv într-un alt fel.

Avionul începea să coboare foarte repede acum. Luna şi stelele dispăruseră. Cădeam prin nori. Simţeam cum mi se modifică presiunea în urechi şi a trebuit să mă prind de nas şi să înghit puternic.

Amelia s-a întoars înapoi pe culoar, înaintând cu greutate.

- Este totul în regulă?, a întrebat.

Arăta îngrijorată. Trebuia să fi auzit ieşirea nervoasă a lui Lang; toată lumea trebuia să o fi auzit.

- Lucrăm ceva la memoriile mele, numai, a spus Lang. Îi spun ce s-a întâmplat cu Operaţiunea Furtuna.
- Înregistrezi?, a spus Amelia.
- Dacă asta este în regulă, am spus.
- Trebuie să fii atent, i-a spus ea lui Lang. Nu uita ce a spus Sid Kroll.
- Benzile vor fi ale tale, am întrerupt, nu ale mele.
- Pot fi totuşi citate în curte.
- Încetează să mă mai tratezi ca pe un copil, a spus Lang abrupt. Ştiu ce vreau să spun. Hai să terminăm cu asta o dată pentru totdeauna.

Amelia şi-a permis o uşoară mărire a ochilor şi s-a retras.

- Femeile!, a murmurat Lang.

A luat încă o înghiţitură de coniac. Gheaţa se topise, dar culoarea lichidului rămăsese închisă. Trebuia să fi fost o măsură bună de tot şi mi-a dat prin minte că fostul nostru prim-ministru era uşor ameţit. Am simţit că ăsta era momentul meu.

- În ce fel, am întrebat, a fost Mike McAra naiv?
- Nu contează, a murmurat Lang.

Îşi savura băutura, cu bărbia în piept, îngândurat. Brusc, a sărit iarăşi în sus.

- Vreau să spun, ia, de pildă, toată prosteala asta cu libertăţile civile. Ştii ce-aş face dacă aş fi iarăşi la putere? Aş spune, okay atunci, o să facem două cozi la aeroporturi. La stânga, vom avea cozile pentru care nu am făcut nicio verificare asupra pasagerilor, niciun fel de profilare, niciun fel de date biometrice, n-am folosit nicio informaţie obţinută prin tortură – nimic. La dreapta, o să avem cozi pentru zborurile unde am făcut tot ce este posibil pentru a le face sigure pentru pasageri. După care oamenii pot hotărî de unii singuri care avioane vor să ia. N-ar fi asta grozav? Să stai liniştit şi să te uiţi la care cozi ar alege *într-adevăr* Rycart-ii acestei lumi să-şi aşeze copiii, când lucrurile devin serioase.
- Şi aşa a fost Mike?
- Nu la început. Dar Mike, din nefericire, a descoperit idealismul la bătrâneţe. I-am spus – a fost ultima noastră conversaţie, de fapt – i-am spus, dacă Domnul nostru Isus Cristos nu a fost în stare să rezolve toate problemele lumii când s-a coborât să trăiască printre noi – şi El a fost fiul lui Dumnezeu! — nu era puţin nerezonabil din partea lui Mike să se aştepte ca eu să fi pus totul în ordine în zece ani?
- E adevărat că ai avut o ceartă serioasă cu el? Chiar înainte să moară?
- Mike a făcut anumite acuzaţii grave. Nu puteam să le ignor.
- Pot să întreb ce fel de acuzaţii?

Mi-l puteam imagina pe Rycart şi pe procuroare stând şi ascultând înregistrarea, îndreptându-se în scaune la asta. A trebuit să înghit iarăşi. Vocea mi-a sunat vătuită în urechi, ca şi cum aş fi vorbit prin vis sau îmi strigam de undeva de departe. Pe bandă, pauza care a urmat este foarte scurtă, dar la momentul acela a părut nesfârşită, iar vocea lui Lang când a sosit a fost perfect liniştită.

- Aş prefera să nu le repet.
- Aveau de a face cu CIA?

- Dar cu siguranţă că ştii deja, a spus Lang cu amărăciune, dacă te-ai dus să te întâlneşti cu Paul Emmett?

Iar de data asta pauza este la fel de lungă în înregistrare cât este şi în amintirea mea.

Eliberat de bomba pe care o purtase, Lang şi-a aţintit privirile pe fereastră şi a sorbit din pahar. Câteva lumini izolate începuseră să apară dedesubtul nostru. Cred că trebuia să fi fost vapoare. L-am privit şi am văzut că anii îl ajunseseră din urmă chiar şi pe el, în final. I se vedea în pungile din jurul ochilor şi în pielea care nu îi mai stătea întinsă sub maxilar. Sau poate că nu era vârsta. Poate că era pur şi simplu epuizat. Mă îndoiam că avusese parte de prea mult somn în ultimele câteva săptămâni, probabil că de când îl înfruntase McAra. În mod cert, când în cele din urmă s-a întors spre mine, nu era mânie în expresia lui, doar o imensă oboseală.

- Vreau să înţelegi, a spus apăsat, că tot ce am făcut, atât ca şef de partid, cât şi ca prim-ministru – totul – am făcut din convingere, pentru că am crezut că era bine.

Am bâlbâit un răspuns. Eram în stare de şoc.

- Emmett spune că i-ai arătat nişte fotografii. Este adevărat? Pot să le văd?

Mâinile îmi tremurau uşor când le-am scos din plic şi le-am împins pe masă spre el. A trecut peste primele patru foarte rapid, s-a oprit la a cincea – cea care îi arăta pe el şi pe Emmett pe scenă – apoi s-a întors la început şi a început să se uite la ele din nou, stăruind asupra fiecărei imagini.

A spus, fără să-şi ridice ochii din fotografii:

- De unde le ai?
- MacAra le-a comandat de la arhivă. Le-am găsit în camera lui.

Prin difuzoare, copilotul ne-a cerut să ne fixăm centurile.

- Ciudat, a murmurat Lang. Ciudat cât de mult ne-am schimbat cu toţii şi totuşi am rămas şi exact aceiaşi. Mike nu mi-a spus niciodată nimic despre fotografii. Oh, afurisita aia de arhivă!

S-a uitat cu mare atenţie, mijindu-şi ochii, la una dintre pozele făcute pe malul râului. Fetele, nu el însuşi sau Emmett, erau cele care păreau să îl fascineze cel mai mult.

- Pe ea mi-o amintesc, a spus bătând uşor cu degetul în fotografie. Şi pe ea. Mi-a scris o dată, când eram prim-ministru. Ruth nu a fost încântată. O, Dumnezeule, a spus şi şi-a trecut mâna peste faţă, Ruth.

Pentru o clipă, am crezut că avea să aibă o cădere nervoasă, dar când s-a uitat la mine, ochii îi erau uscaţi.

- Ce se întâmplă în continuare? Există o procedură în meseria ta care se ocupă de astfel de situaţii?

Luminile care se vedeau prin fereastră formau acum contururi clare. Am putut distinge farurile unei maşini pe un drum.

- Clientul are întotdeauna ultimul cuvânt despre ce anume intră în carte, am spus. Întotdeauna. Dar, evident, în cazul ăsta, date fiind cele întâmplate...

În înregistrare, vocea mi se pierde, apoi este un pocnet puternic, când Lang s-a aplecat înainte şi m-a apucat de antebraţ.

- Dacă te referi la ce s-a întâmplat cu Mike, atunci dă-mi voie să-ţi spun că am fost absolut şocat de asta.

Privirile îi erau fixate asupra mea fără nici cea mai mică şovăială: îşi punea tot ce-i mai rămăsese în el în sarcina de a mă convinge şi, mărturisesc de bună voie, în

ciuda a tot ce descoperisem, că a reuşit: până în ziua de azi, sunt sigur că spunea adevărul.

- Dacă nu crezi nimic altceva, trebuie, te rog, să crezi că moartea lui nu a avut nimic de a face cu mine şi am să port imaginea aia a lui Mike la morgă până în ziua propriei mele morţi. Sunt sigur că a fost un accident. Dar, okay, să spunem, numai de dragul discuţiei, că nu a fost.

  Şi-a slăbit strânsoarea pe braţul meu.

- La ce s-o fi gândit, să se ducă el la Boston şi să-l înfrunte pe Emmett? Era în politică de destul de mult timp ca să ştie că aşa ceva nu se face – nu când miza este atât de mare. Ştii, într-un fel, chiar s-a sinucis. A fost un act sinucigaş.
- Asta e ceea ce mă îngrijorează, am spus.
- Doar nu te gândeşti serios, a spus Lang, că ţi se poate întâmpla şi ţie acelaşi lucru?
- Mi-a trecut prin minte.
- Nu trebuie să ai nicio temere în privinţa asta, îţi pot garanta.

Presupun că neîncrederea mea trebuie să fi fost evidentă.

- Ei, haide, omule!, a spus el numaidecât.

  Încă o dată, degetele i s-au îpcleştat în carnea mea.

- Sunt patru poliţişti care călătoresc cu noi în avionul ăsta chiar acum! Ce fel de oameni crezi că suntem noi?
- Păi, tocmai asta e, am spus. Ce fel de oameni *sunteți* voi?

Zburam jos, pe deasupra coroanelor copacilor. Farurile Gulfstream-ului luceau pe valurile ude ale crengilor. Am încercat să-mi trag braţul.

- Scuză-mă, am spus.

Lang mi-a dat drumul cu părere de rău şi mi-am strâns centura de siguranţă. A făcut şi el acelaşi lucru. Şi-a aruncat privirile afară, spre clădirea aeroportului, şi înapoi spre mine, consternat, în timp ce avionul se lăsa cu graţie pe pistă.

- Dumnezeule, deja ai spus cuiva, nu-i aşa?

Am simţit cum mă fac roşu ca focul.

- Nu, am răspuns.
- Ba da.
- Ba nu.

În înregistrare, abia mă aud, ca un copil prins cu mâţa-n sac.

S-a aplecat iarăşi înainte.

- Cui ai spus?

Privind afară la pădurea întunecată de dincolo de perimetrul aeroportului, în care orice se putea ascunde, a părut ca unica poliţă de asigurare pe care o aveam.

- Richard Rycart, am spus.

Trebuie să fi fost o lovitură devastatoare pentru el. Trebuie să fi ştiut atunci că ăsta era sfârşitul a toate. Cu ochiul minţii, îl văd nemişcat, ca pe unul dintre acele blocuri de apartamente cândva măreţe dar acum condamnate, la câteva momente după ce încărcătura de explozibil a fost detonată: pentru câteva secunde, faţada rămâne în mod bizar intactă, înainte de a începe să se năruie încet. Aşa era Lang. Mi-a aruncat o privire lungă, goală, apoi s-a prăbuşit înapoi în fotoliul lui.

Avionul s-a oprit în faţa clădirii terminalului. Motoarele au murit.

*
*   *

În acest moment, în fine, am făcut ceva deştept.

În timp ce Lang stătea contemplându-şi ruina, iar Amelia a venit în grabă pe culoar să decopere ce spusesem, am avut prezenţa de spirit să extrag minidiscul din aparatul de înregistrare şi să-l strecor în buzunar. În locul lui, am introdus unul gol. Lang era prea ameţit ca să-i pese, iar Amelia prea fixată asupra lui ca să observe.

— E-n regulă, a spus ea cu fermitate, este destul pentru seara asta.

A ridicat paharul gol din mâna lui lipsită de orice rezistenţă şi l-a dat însoţitorului de bord.

- Trebuie să te ducem acasă, Adam. Ruth aşteaptă la poartă.

S-a aplecat şi i-a desfăcut centura de siguranţă, iar apoi i-a luat haina de pe spătarul fotoliului. I-a ţinut-o întinsă ca el să se strecoare în ea şi a scuturat-o uşor, ca un matador capa, dar vocea îi era foarte tandră.

- Adam?

El s-a ridicat ca în transă, ca să se conformeze, uitându-se vag spre cabina piloţilor, în timp ce ea îi băga mâinile în mâneci. Amelia mi-a aruncat o privire înverşunată peste umărul lui şi a rostit, cu furie şi foarte distinct, cu obişnuita ei dicţie precisă:

- Tu ce naiba faci?

Şi era o întrebare bună. Eu ce naiba *făceam*? În partea din faţă a avionului, uşa se deschisese şi trei dintre oamenii de la Unitatea Specială debarcau. Un val de aer rece a năvălit în cabină. Lang a început să meargă spre ieşire, precedat de cel de-al patrulea bodyguard al său, cu Amelia în spatele lui. Mi-am băgat repede aparatul de înregistrare şi fotografiile în geanta de umăr şi i-am urmat. Pilotul ieşise din cabina lui ca să spună la revedere şi l-am văzut pe Lang îndreptându-şi vizibil umerii şi înaintând ca să-l întâmpine, cu mâna întinsă.

- A fost excepţional, a aspus Lang, vag, ca de obicei. Liniile mele aeriene favorite.

A strâns mâna pilotului, apoi s-a aplecat pe lângă el ca să-i salute pe copilot şi pe însoţitorul de bord.

- Mulţumesc. Mulţumesc foarte mult.

S-a întors spre noi încă zâmbind cu zâmbetul lui profesional, dar i s-a stins rapid; arăta ca lovit. Bodyguardul coborâse deja până la jumătatea scărilor. Mai eram numai Amelia, eu şi cele două secretare aşteptând să ieşim după el din avion. În fereastra din sticlă, luminată, a terminalului, am reuşit să disting silueta lui Ruth. Era prea departe ca să-i pot vedea expresia.

- Te superi dacă te rog să rămâi în urmă numai un minut, i-a spus el Ameliei. Şi tu, la fel?, a adăugat spre mine. Trebuie să schimb câteva cuvinte cu soţia mea, în particular.
- Este totul în regulă, Adam?, a întrebat Amelia.

Fusese cu el prea mult timp şi presupun că îl iubea prea mult ca să nu ştie că ceva era cumplit de grav.

- O să fie bine, a spus Lang.

A atins-o uşor pe cot, apoi ne-a făcut la toţi, inclusiv mie şi echipajului avionului, o uşoară înclinare.

- Vă mulţumesc, doamnelor şi domnilor, şi noapte bună.

S-a aplecat ca să iasă pe uşă şi s-a oprit în capul scărilor, uitându-se în jur, netezindu-şi părul. Amelia şi cu mine îl priveam din interiorul avionului. Era exact la fel cum era când îl văzusem eu întâia oară – încă, din obişnuinţă, căutând o audienţă la care să se poată conecta, deşi pista, bătută de vânt, scăldată în lumină, era pustie în afara bodyguarzilor care aşteptau şi a unui mecanic de sol în salopetă, rămas peste program, fără îndoială nerăbdător să ajungă acasă.

Lang trebuie să o fi văzut şi el pe Ruth, care făcea cu mâna în fereastră, pentru că a ridicat deodată mâna în

semn de recunoaştere, apoi a pornit în jos pe scări, cu graţie, ca un dansator. A ajuns pe pistă şi făcuse vreo zece metri spre terminal când mecanicul a strigat:

- Adam!, şi i-a făcut cu mâna.

Glasul era de englez şi Lang trebuie să fi recunoscut accentul unui compatriot pentru că s-a depărtat brusc de bodyguarzi şi s-a apropiat cu paşi mari de om, cu mâna întinsă. Şi asta este ultima mea imagine a lui Lang: un om cu mâna întotdeauna întinsă. Este încrustată pe retina mea – umbra lui doritoare de comunicare, pe fundalul mingei de foc alb-strălucitor în expansiune care l-a înghiţit brusc; iar apoi nu au mai fost decât fragmentele zburând, nisipul înţepător, sticla, căldura de furnal şi liniştea de adânc de mare a exploziei.

Șaisprezece

Dacă vei fi câtuşi de puţin supărat că nu-ţi vezi numele
recunoscut sau că nu eşti invitat la petrecerea de lansare a cărţii, atunci ai să ai parte de o viaţă cu totul mizerabilă
ca scriitor din umbră.
Ghostwriting

După izbucnirea iniţială de lumină strălucitoare nu am mai văzut nimic: aveam prea multă sticlă şi sânge în ochi. Forţa exploziei ne-a aruncat pe toţi înapoi. Amelia, am aflat mai târziu, s-a lovit cu capul de marginea unui scaun şi şi-a pierdut cunoştinţa, în timp ce eu am zăcut de-a curmezişul coridorului de trecere dintre scaune, în întuneric şi în linişte, pentru ceea ce ar fi putut fi minute sau ore. Nu am simţit nicio durere, decât atunci când una dintre secretarele înspăimântate m-a călcat pe mână cu un toc-cui, în disperarea ei de a ieşi afară din avion. Dar nu vedeam nimic şi aveau să mai treacă încă vreo câteva ore înainte să pot auzi aproape normal. Chiar şi în ziua de azi, mai aud din când în când un bâzâit în urechi. Mă separă de lumea înconjurătoare, ca o interferenţă radio. În cele din urmă, am fost ridicat de jos şi mi s-a administrat o minunată doză de morfină, care mi-a explodat în creier ca nişte focuri de artificii. Apoi am fost transportat cu elicopterul împreună cu toţi ceilalţi supravieţuitori la un spital de lângă Boston – o instituţie foarte apropiată, s-a vădit, de unde locuia Emmett.

Aţi făcut vreodată ceva secret, în copilărie, care a părut a fi foarte rău la acel moment şi pentru care aţi fost siguri că aveaţi să fiţi pedepsiţi? Eu îmi aduc aminte că am spart o placă veche de gramofon, îndelung ascultată, a tatălui meu şi am pus-o înapoi în plicul ei, fără să spun absolut nimic despre asta. Zile în şir, am trăit în sudorile groazei, convins că răsplata avea să vină din clipă în clipă. Dar nimic nu a fost spus vreodată. Data următoare când am îndrăznit să mă uit, placa dispăruse. Trebuie să o fi găsit şi aruncat.

Am avut sentimente similare în urma asasinării lui Adam Lang. Pe parcursul următoarelor una sau două zile, cum zăceam în camera mea de spital, cu faţa bandajată şi cu un poliţist de pază afară pe coridor, am repetat de multe ori în minte evenimentele săptămânii anterioare şi de fiecare dată mi se părea o certitudine faptul că nu aveam să mai părăsesc viu acel loc. Dacă stai să te gândeşti, nu există niciun loc unde să scapi mai uşor de cineva decât un spital: ar trebui să-mi imaginez că este aproape rutină. Şi cine poate fi un ucigaş mai bun decât un medic?

Dar s-a vădit a fi exact ca incidentul cu placa spartă a tatălui meu. Nu s-a întâmplat nimic. Cât am fost încă orb, am fost chestionat cu blândeţe de un agent special, Murphy, de la biroul din Boston al FBI-ului în legătură cu ce îmi puteam aduce aminte. În după-amiaza următoare, când bandajele mi-au fost scoase de pe ochi, Murphy a revenit. Arăta ca un preot tânăr, muşchiulos, dintr-un film din anii cincizeci, şi de data asta era însoţit de un englez flegmatic de la Serviciul de Securitate Britanic, MI5, al cărui nume nu l-am înţeles niciodată – pentru că, presupun, niciodată nu a trebuit cu adevărat să-l înţeleg.

Mi-au arătat o fotografie. Vederea îmi era încă slabă, dar am fost totuşi în stare să-l identific pe nebunul pe care-l întâlnisem în barul hotelului meu şi care pusese în scenă acea veghe solitară, cu sloganul biblic, la capătul drumului dinspre locuinţa de vară a lui Rhinehart. Numele lui, mi-au spus, era George Arthur Boxer, fost maior în armata britanică, al cărui fiu fusese ucis în Irak şi a cărui soţie murise şase luni după aceea într-o deflagraţie de bombă sinucigaşă. În starea lui dezechilibrată, maiorul Boxer îl considera pe Adam Lang personal responsabil şi îl urmărise pe Martha's Vineyard chiar după ce moartea lui McAra fusese relatată în presă. Avea cunoştinţe din belşug despre muniţii şi informaţii. Studiase tacticile atacurilor sinucigaşe cu bombă pe web site-urile jihadiste. Închiriase o căsuţă de ţară în Oak Bluffs, îşi adusese acolo provizii de peroxid şi ierbicid şi le transformase într-o mică fabrică de producere a explozivilor de casă. Şi i-ar fi fost uşor să ştie când se întorcea Lang de la New York, pentru că văzuse maşina blindată anti-bombă îndreptându-se spre aeroport ca să-l întâmpine. Cum ajunsese pe pistă, nimeni nu ştia prea bine, dar era întuneric, gardul înconjura un perimetru de

peste şase kilometri, iar experţii presupuseseră întotdeauna că patru oameni de la Unitatea Specială şi o maşină blindată constituiau suficientă protecţie.

Dar trebuia să fii realist, a spus omul de la MI5. Exista o limită pentru ceea ce putea face securitatea, mai ales împotriva unui sinucigaş hotărât, cu o bombă la brâu. L-a citat pe Seneca, în originalul latinesc, apoi a tradus, folositor: „Cel ce-şi dispreţuieşte propria-i viaţă este stăpân pe a ta.” Am avut impresia că toată lumea era puţin uşurată de felul în care se întâmplaseră lucrurile: britanicii pentru că Lang fusese ucis pe pământ american; americanii pentru că fusese aruncat în aer de un britanic; iar şi unii şi alţii pentru că acum nu avea să mai fie niciun proces pentru crime de război, niciun fel de revelaţii nepotrivite şi niciun oaspete care să stea mai mult decât era binevenit, rătăcind pe la mesele dineurilor din Georgetown pentru următorii douăzeci de ani. Aproape puteai spune că în acţiune era relaţia specială.

Agentul Murphy m-a întrebat despre zborul de la New York şi dacă Lang îşi exprimase vreun fel de griji în legătură cu securitatea lui personală. Am spus conform adevărului că nu.

- Doamna Bly, a spus omul de la MI5, ne spune că aţi înregistrat un interviu cu el pe parcursul părţii finale a zborului.
- Nu, greşeşte în privinţa asta, am spus. Am avut maşina în faţa mea, dar nu am pornit-o de fapt. Nu a fost cu adevărat un interviu, oricum. A fost mai mult o discuţie amicală.
- Vă supăraţi dacă arunc o privire?
- Vă rog.

Geanta mea de umăr era pe dulapul de lângă pat. Omul de la MI5 a luat maşina de înregistrat şi a ejectat mi- nidiscul. L-am urmărit cu gura uscată.

- Pot să împrumut ăsta?
- Îl puteţi păstra, am spus.

A început să umble prin celelalte lucruri ale mele.

- Cum se simte Amelia, apropo?

- E bine.

A pus discul în servieta lui.

- Mulţumesc.
- Pot să o văd?
- A zburat înapoi la Londra aseară.

Presupun că dezamăgirea mea trebuie să fi fost evidentă, pentru că omul de la MI5 a adăugat:

- Nu-i de mirare. Nu îl mai văzuse pe soţul ei de dinainte de Crăciun.
- Şi Ruth?, am întrebat.
- Ea însoţeşte trupul domnului Lang spre casă chiar acum, a spus Murphy. Guvernul dumneavoastră a trimis un avion să îi ia.
- Va primi onoruri militare complete, a adăugat omul de la MI5, o statuie în Piaţa Westminster şi funeralii în catedrală, dacă ea vrea. Nu a fost niciodată mai popular decât de când a murit.
- Ar fi trebuit să o facă cu ani în urmă, am spus.

Nu au zâmbit.

- Şi este adevărat că nimeni altcineva nu a fost ucis?
- Nimeni, a spus Murphy, ceea ce a fost un miracol, credeţi-mă.
- De fapt, a spus omul de la MI5, doamna Bly se întreabă dacă nu cumva domnul Lang l-a recunoscut de fapt pe asasinul lui şi s-a îndreptat deliberat înspre el, ştiind că s-ar putea întâmpla ceva de genul ăsta. Puteţi aduce vreo limpezire în privinţa asta?
- Pare puţin probabil, am spus. Am crezut că a explodat o cisternă de combustibil.
- A fost, în mod cert, o bubuitură foarte mare, a spus Murphy, închizându-şi pixul şi strecurându-şi-l în buzunarul interior. În final, am găsit capul ucigaşului pe acoperişul terminalului.

*
* *

Am urmărit funeraliile lui Lang pe CNN, două zile mai târziu. Vederea îmi era mai mult sau mai puţin restabilită. Am putut vedea că erau făcute cu gust: regina, primul-ministru, vicepreşedintele Statelor Unite şi jumătate din liderii Europei; sicriul drapat în drapelul britanic; garda de onoare; soldatul solitar interpretând la cimpoi o piesă funebră. Ruth arăta foarte bine în negru, m-am gândit: era în mod hotărât culoarea ei. M-am tot uitat după Amelia, dar nu am zărit-o. În timpul unei pauze în ceremonie, a fost până şi un interviu cu Richard Rycart. Natural, nu fusese invitat la funeralii, dar se ostenise să-şi pună o cravată neagră şi a plătit un foarte mişcător tribut din biroul său de la Naţiunile Unite: un coleg excepţional... un adevărat patriot... am avut dezacordurile noastre... rămas prieteni... inima îmi este alături de Ruth şi de familie... În ce mă priveşte pe mine, întregul capitol este închis.

Am găsit telefonul mobil pe care mi-l dăduse şi l-am aruncat pe fereastră. În ziua următoare, când trebuia să fiu externat din spital, Rick a venit de la New York să-mi spună la revedere şi să mă ducă la aeroport.

- Vrei veştile bune sau veştile bune?, a spus.
- Nu sunt sigur că ideea ta de veste bună este aceeaşi cu a mea.
- Tocmai a sunat Sid Kroll. Ruth Lang tot mai vrea ca tu să termini memoriile, iar Maddox o să-ţi mai dea o lună ca să lucrezi pe manuscris.
- Şi vestea bună e?
- O, foarte nostim. Ascultă, nu fii atât de al naibii de scorţos în privinţa asta. Asta e o carte cu adevărat căutată acum. E vocea lui Adam Lang din mormânt. Nu mai trebuie să stai aici ca să lucrezi la ea: o poţi termina în Londra. Arăţi cumplit, apropo.
- Vocea lui din mormânt?, am repetat neîncrezător. Aşadar, acum am să fiu umbra unei umbre?
- Hai, întreaga situaţie este plină de oportunităţi. Ia gândeşte-te. Poţi să scrii ce vrei tu, în limitele rezonabilului. Nimeni nu o să te oprească. Iar tu l-ai plăcut, nu-i aşa?

M-am gândit la asta. De fapt, mă tot gândisem la asta de când îmi revenisem după sedative. Mai rău decât durerea din ochi şi bâzâitul din urechi; mai rău chiar decât frica mea că nu voi mai ieşi niciodată viu din spital era sentimentul de vinovăţie. Ceea ce poate părea ciudat, dat fiind ceea ce aflasem, dar nu îmi puteam construi niciun

Sentiment de autojustificare sau resentiment împotriva lui Lang. Eu eram cel în defect. Nu era numai faptul că-mi trădasem clientul, personal şi profesional: era secvenţa de evenimente pe care acţiunile mele o puseseră în mişcare. Dacă nu m-aş fi dus să mă întâlnesc cu Emmett, Emmett nu l-ar fi contactat pe Lang pentru a-l avertiza despre fotografie. Atunci poate că Lang nu ar fi insistat să zboare înapoi spre Martha's Vineyard în seara aceea, ca să o vadă pe Ruth. Atunci nu aş mai fi fost nevoit să-i spun despre Rycart. Şi atunci şi atunci...? Se ţinea scai de mine, cum zăceam în întuneric. Pur şi simplu nu îmi puteam şterge din amintire cât de golit arătase în avion la sfârşit de tot.

„Doamna Bly se întreabă dacă nu cumva domnul Lang l-a recunoscut de fapt pe asasinul lui şi s-a îndreptat deliberat înspre el, ştiind că s-ar putea întâmpla ceva de genul ăsta...”

- Da, i-am spus lui Rick. Da, l-am plăcut.
- Ei, vezi? I-o datorezi. Şi în afară de asta, mai este un motiv.
- Care anume?
- Sid Kroll spune că dacă nu-ţi îndeplineşti obligaţiile contractuale şi nu termini cartea, au să-ţi dea curul în judecată.

*

*   *

Şi aşa m-am întors înapoi la Londra şi pe parcursul următoarelor şase săptămâni abia dacă am ieşit din apartamentul meu, cu excepţia unei singure dăţi, la început, pentru a lua masa de seară cu Kate. Ne-am întâlnit într-un restaurant din Notting Hill Gate, la mijlocul distanţei dintre locuinţele noastre – teritoriu la

fel de neutru ca Elveţia şi cam tot pe atât de costisitor. Felul în care murise Adam Lang se părea că redusese la tăcere până şi ostilitatea ei şi presupun că mie îmi ataşase un fel de aureolă, ca martor ocular. Refuzasem o mulţime de cereri de a da interviuri, aşa că ea a fost întâia persoană, în afară de FBI şi MI5, căreia i-am descris ce se întâmplase. Voiam cu disperare să-i spun despre ultima mea conversaţie cu Lang. Aş fi făcut-o şi pe asta. Dar aşa cum se petrec lucrurile astea, tocmai când eram pe punctul de a începe, chelnerul a venit să discute desertul, iar când a plecat, Kate a anunţat că voia să-mi spună ea ceva, prima.

Era logodită şi urma să se mărite.

Mărturisesc că a fost un şoc. Nu-mi plăcea celălalt bărbat. L-aţi şti dacă i-aş menţiona numele: aspru, chipeş, plin de suflet. S-a specializat să zboare rapid în cele mai rău tulburate puncte de pe planetă şi să zboare iarăşi înapoi cu descrieri mişcătoare ale suferinţei umane, de obicei a lui însuşi.

- Felicitări, am spus.

Am sărit peste desert. Povestea noastră, relaţia noastră – *chestia* noastră, indiferent ce era – s-a terminat zece minute mai târziu cu o pupătură pe obraz, pe caldarâmul din faţa restaurantului.

- Voiai să-mi zici ceva, a spus, chiar înainte de a urca în taxi. Îmi pare rău că nu te-am lăsat. Numai că nu am vrut să spui nimic, ştii, prea personal, înainte să-ţi spun eu despre cum stau lucrurile dintre mine şi...
- Nu contează, am spus.
- Eşti sigur că eşti bine? Pari – altfel.
- Sunt bine.
- Dacă ai vreodată nevoie de mine, am să fiu întotdeauna acolo pentru tine.
- Acolo?, am spus. Nu ştiu de tine, dar eu sunt aici. Unde-i „acolo”?

I-am deschis uşa taxiului. Nu am putut să nu aud că adresa pe care i-a dat-o şoferului nu era a ei.

După aceea, m-am retras din lume. Mi-am petrecut fiecare oră de veghe cu Lang şi acum, că el era mort, am

descoperit că dintr-o dată îi găsisem vocea. A fost mai degrabă o masă de spiritism decât o masă de lucru, cea la care mă aşezam în fiecare dimineaţă. Dacă degetele mele băteau o frază care nu suna bine, le puteam simţi aproape fizic atrase spre tasta DELETE. Eram ca un scenarist care producea replici având în minte o vedetă deosebit de pretenţioasă: ştiam că ar fi putut spune lucrul ăsta, dar nu pe celălalt; putea interpreta scena asta, niciodată pe cealaltă.

Structura de bază a poveştii a rămas din cele şaisprezece capitole ale lui McAra, iar metoda mea a fost să lucrez întotdeauna cu manuscrisul lui în stânga mea: să îl rescriu complet, iar în procesul de trecere a lui prin creierul şi degetele mele şi apoi în computer, să îl pieptăn de clişeele rudimentare ale predecesorului meu. Nu l-am menţionat, desigur, deloc pe Emmett, eliminând până şi citatul lui anodin care deschisese capitolul final. Imaginea lui Adam Lang pe care am prezentat-o eu lumii a fost în foarte mare măsură personajul pe care el alesese întotdeauna să îl joace: tipul obişnuit, care a nimerit în politică aproape din întâmplare şi care s-a ridicat la putere pentru că nu a fost nici tribal şi nici ideologic. Am împăcat asta cu cronologia, folosind sugestia lui Ruth că Lang se întorsese spre politică ca remediu la depresia pe care o trăise când a sosit pentru întâia oară la Londra. Nici nu a trebuit să exagerez nefericirea aici. Lang era mort, în definitiv, memoriile îi erau în întregime pătrunse de cunoaşterea de către cititor a celor ce aveau să se întâmple – asta trebuia să fie suficient, mi-am făcut socoteala, pentru a-i face pe cei cu înclinaţii morbide să se simtă fericiţi. Dar era totuşi folositor să fie o pagină sau două de luptă eroică împotriva demonilor interni etc. etc.

În activitatea superficial anostă a politicii, mi-am găsit consolare inimii. Am găsit activitate, companie, o deschidere pentru nevoia mea de a cunoaşte oameni noi, am găsit o cauză care era mai mare decât mine însumi. Mai mult decât orice, am găsit-o pe Ruth...

În povestirea mea a poveştii lui, implicarea politică a lui Lang s-a pus cu adevărat în mişcare când Ruth a venit să bată la uşa lui, doi ani mai târziu. Suna plauzibil. Cine ştie? E posibil să fi fost chiar adevărat.

Am început să scriu *Memorii, de Adam Lang* pe zece februarie şi i-am promis lui Maddox că aveam să am întregul lucru gata, toate 160.000 de cuvinte, până la sfârşitul lui martie. Asta însemna că trebuia să produc 3.400 de cuvinte pe zi, în fiecare zi. Am avut un grafic pe perete şi am marcat pe el în fiecare dimineaţă. Am fost precum căpitanul Scott pe drumul de întoarcere de la Polul Sud: trebuia să parcurg acele distanţe zilnice sau aveam să rămân iremediabil în urmă şi să pier în sălbăticia albă a paginilor goale. A fost un efort greu, mai ales că aproape niciun rând al lui McAra nu era salvabil, în afară de, curios, ultimul din manuscris, care mă făcuse să urlu în gura mare când îl citisem pe Martha's Vineyard: *„Ruth şi cu mine privim împreună spre viitor, indiferent ce ne-ar putea rezerva.”* Citiţi asta, ticăloşilor, mă gândeam, în timp ce îl tastam în seara de treizeci martie: citiţi-o şi închideţi cartea asta fără să vi se pună nodul în gât.

Am adăugat „SFÂRŞIT”, după care, cred, am avut un fel de cădere nervoasă.

*

*   *

Am trimis un exemplar al manuscrisului la New York şi un altul la biroul fundaţiei Adam Lang din Londra, spre atenţia personală a doamnei Ruth Lang – sau, cum s-ar fi cuvenit mai degrabă să mă adresez la acel moment, Baroneasa Lang de Calderthrope, dat fiind că guvernul tocmai îi dăduse un loc în Camera Lorzilor, semn al respectului naţional.

Nu auzisem nimic din partea lui Ruth după asasinat, îi scrisesem când încă mă mai aflam în spital: unul dintre cei peste o mie de corespondenţi care au fost înregistraţi a-i fi trimis condoleanţe, aşa că nu am fost deloc surprins când tot ce am primit înapoi a fost un răspuns standard, imprimat. Dar, la o săptămână după ce a primit manuscrisul, a sosit un mesaj scris de mână pe hârtia cu antetul roşu, în relief, al Camerei Lorzilor:

Ai făcut tot ce am sperat vreodată că vei face – şi mai mult! I-ai prins frumos tonul & l-ai adus înapoi la viaţă – întreg umorul lui minunat & compasiunea & energia. Te rog vino & întâlneşte-mă aici, la CL când ai un

moment liber. Ar fi grozav să mai stăm de vorbă. Martha's V. pare cu f. mult timp în urmă & la mare distanţă! Fii binecuvântat iarăşi pentru talentul tău. Şi e o carte adevărată!!

Multă dragoste,

R.

Maddox a fost la fel de efuziv, dar fără dragoste. Primul tiraj urma să fie de patru sute de mii de copii. Data publicării a fost sfârşitul lui mai.

Aşa că asta a fost. Treaba era făcută.

Nu mi-a trebuit mult ca să-mi dau seama că mă aflam într-o stare proastă. Mă ţinuseră, presupun, „umorul minunat & compasiunea & energia” lui Lang, dar din moment ce au fost scrise afară din mine, m-am năruit ca un costum de haine gol. Ani de zile, supravieţuisem trăind o viaţă după alta. Dar Rick insistase să aşteptăm până ce aveau să fie publicate memoriile lui Lang – „cartea cu care aveam să dau lovitura” o numea el – înainte să negociem alte contracte, mai bune, cu rezultatul că, pentru prima dată de când îmi aduceam aminte, nu mai aveam niciun serviciu la care să mă duc. Sufeream de o oribilă combinaţie de letargie şi panică. Abia îmi mai puteam aduna puterile ca să mă scol din pat înainte de amiază, iar când o făceam, mă prăbuşeam ca o momâie pe canapea, în halatul de casă, uitându-mă la programele de televiziune de peste zi. Nu prea mâncam. Am încetat să-mi mai deschid scrisorile şi să mai răspund la telefon. Nu m-am mai ras. Nu îmi mai părăseam apartamentul decât lunea şi joia, pentru puţin timp, pentru a o evita pe femeia care îmi făcea curăţăenie – voiam să renunţ la serviciile ei, dar nu aveam curajul – şi atunci fie stăteam în parc, dacă era frumos, fie în vreo cafenea afumată din apropiere, dacă era urât; iar, asta fiind Anglia, de cele mai multe ori nu era frumos.

Şi totuşi, în mod paradoxal, în acelaşi timp în care mă cufundam în stupoare, eram şi permanent agitat. Nimic nu era cum trebuia. Mă îngrijoram în mod absurd în legătură cu lucruri neînsemnate – unde îmi pusesem o pereche de pantofi, de pildă, sau dacă era înţelept să-mi ţin toţi banii la aceeaşi bancă. Această stare de nervozitate mă făcea să mă simt fizic zdruncinat, pierzându-mi adeseori respiraţia, şi în starea asta de spirit, într-o seară târziu, la vreo două luni după ce terminasem cartea, am

făcut ceea ce pentru mine, în halul în care mă aflam, a fost o descoperire dezastruoasă.

Rămăsesem fără whisky şi ştiam că mai aveam vreo zece minute ca să ajung până la micul supermarket de pe Ladbroke Grove, înainte să închidă. Era spre sfârşitul lui mai, era întuneric şi ploua. Am pus mâna pe jacheta care mi-a fost cea mai la îndemână şi eram la jumătatea scărilor când mi-am dat seama că era cea pe care o purtasem când Lang a fost ucis. Era sfâşiată în faţă şi mânjită cu sânge, într-un buzunar era discul cu înregistrarea ultimului meu interviu cu Adam, iar în cealaltă cheile de la Fordul Escape SUV.

Maşina! Uitasem complet de ea. Era încă parcată la aeroportul Logan! Costa optsprezece dolari pe zi! Trebuia să fiu dator *mii* de dolari!

Pentru dumneavoastră, fără îndoială – şi într-adevăr pentru mine, acum – panica mea pare ridicolă. Dar am luat-o la goană în sus pe scări, cu pulsul bubuindu-mi în urechi. Era după ora şase în New York şi Rhinehart Inc. îşi închisese birourile pe acea zi. Nici la casa de pe Martha's Vineyard nu răspundea nimeni. În disperare, l-am sunat pe Rick acasă şi, fără preliminarii, am început să debitez incoerent detaliile crizei. Rick a ascultat pentru vreo treizeci de secunde, după care mi-a spus fără menajamente să tac din gură.

— Asta a fost rezolvată complet cu săptămâni în urmă. Tipii de la parcare au devenit suspicioşi şi au chemat poliţia, iar ei au sunat la birourile lui Rhinehart. Maddox a plătit factura. Nu te-am deranjat cu asta pentru că ştiam că eşti ocupat. Acum, ascultă aici, prietene. Mie mi se pare că eşti într-o situaţie urâtă de şoc întârziat. Ai nevoie de ajutor. Ştiu un psihiatru...

Am închis.

Când, în cele din urmă, am adormit pe canapea, am avut obişnuitul meu vis repetat despre McAra – cel în care el plutea complet îmbrăcat în mare, alături de mine şi-mi spunea că nu avea să o scoată la capăt: *tu mergi mai departe, fără mine.* Dar de data asta, în loc să se termine cu trezirea mea, visul a durat mai mult. Un val l-a luat pe McAra şi l-a dus în larg, cu haina lui groasă de ploaie şi bocancii cu tălpi de cauciuc, până când a devenit numai o pată întunecată în depărtare, cu faţa în jos în spuma subţire, lunecând înainte şi înapoi la marginea plajei. Am mers prin apă până la el, am reuşit să-l prind cu mâinile

de jur-împrejurul trupului mătăhălos şi, cu un efort suprem, să-l rostogolesc cu faţa în sus şi apoi, dintr-o dată, întins gol, pe o placă albă, se uita fix în sus, cu Adam Lang aplecându-se asupra lui.

În dimineaţa următoare am ieşit devreme din apartament şi am luat-o pe jos la vale spre staţia de metrou. Nu mi-ar lua prea mult ca să mă sinucid, m-am gândit. Un pas rapid în afară, în faţa trenului apropiindu-se de staţie, după care uitarea. Mult mai bine decât înecul. Dar a fost numai un impuls extrem de scurt, nu în ultimul rând pentru că nu aş suporta ideea ca cineva să trebuiască să cureţe după aceea, *(„I-au găsit capul pe acoperişul terminalului...”)* în loc de asta, m-am urcat în tren şi am mers până la capătul liniei de la Hammersmith, apoi am traversat drumul spre cealaltă platformă. Mişcarea, ăsta este leacul pentru depresie, am hotărât. Trebuie să fii într-una în mişcare. La Embankment, am schimbat iarăşi, pentru Morden, care întotdeauna îmi sună ca un fel de capăt al lumii. Am trecut prin Balham şi am coborât două staţii mai departe.

Nu mi-a luat mult ca să găsesc mormântul. Îmi aminteam că Ruth spusese că funeraliile erau la cimitirul Streatham. I-am căutat numele şi un angajat al locului mi-a arătat drumul spre locul mormântului. Am trecut pe lângă îngeri din piatră cu aripi de vultur şi heruvimi acoperiţi de muşchi şi cu licheni în cârlionţi, pe lângă sarcofage victoriene de mărimea unor magazii pentru unelte de grădină şi pe lângă cruci cu ghirlande de trandafiri din marmură. Dar contribuţia lui McAra la necropolă era, caracteristic, simplă. Nici urmă de mottouri elegante – niciun „Nu spune lupta-i fără rost” sau „Bine, rob bun şi credincios” pentru Mike al nostru. Doar o dală de calcar cu numele lui şi datele.

Era o dimineaţă de primăvară târzie, somnoroasă din cauza polenului şi a gazelor de petrol. În depărtare, traficul aluneca în sus pe Garrat Lane spre Londra centrală. M-am lăsat pe vine şi mi-am apăsat palmele pe iarba înrourată. Cum am spus mai înainte, nu sunt genul superstiţios, dar în acel moment chiar am simţit cum un curent de uşurare trece prin mine, ca şi cum aş fi închis un circuit sau aş fi îndeplinit o sarcină. Am simţit că îşi dorise să vin aici.

Atunci am observat, sprijinit de piatră, un mic buchet de flori ofilite. Ataşat, era un card, cu un scris

elegant, abia lizibil după repetatele ploi ale Londrei: „În memoria unui bun prieten şi coleg loial. Odihneşte-te în pace, dragă Mike. Amelia.”

*
*   *

Când m-am ridicat în picioare, am sunat-o pe mobil. Nu a părut surprinsă să mă audă.

- Bună, a spus. Chiar mă gândeam la tine.
- Cum aşa?
- Îţi citesc cartea – cartea lui Adam.
- Şi?
- E bună. Nu, de fapt, e mai mult decât bună. E ca şi cum l-ai avea iarăşi pe el. Un singur element lipseşte, cred.
- Care-i acela?
- O, nu contează. Am să-ţi spun dacă te văd. Poate avem ocazia să vorbim la recepţie, deseară.
- Ce recepţie?

A râs.

- Recepţia *ta,* aiuritule. Lansarea cărţii tale. Nu-mi spune că nu ai fost invitat.

Nu mai vorbisem cu nimeni de mult timp. Mi-a trebuit o secundă sau două ca să răspund.

- Nu ştiu dacă am fost sau nu. Ca să fiu sincer, nu mi-am mai verificat corespondenţa de ceva vreme.
- Trebuie să fi fost invitat.
- Nu fii atât de sigură. Autorii au tendinţa să reacţioneze ciudat dacă e vorba ca umbrele lor să se uite la ei când sunt servite sandvişurile cu caviar.
- Ei bine, autorul nu o să fie acolo, nu-i aşa?, a spus ea.

A vrut să sune spiritual, dar a părut disperat de fals şi forţat.

- Trebuie să mergi, indiferent dacă ai fost invitat sau nu. De fapt, dacă într-adevăr nu ai fost invitat, poţi veni ca invitat al meu. Invitaţia mea are scris pe ea „Amelia Bly plus unu”.

Perspectiva reîntoarcerii în societate a făcut ca inima să mi-o ia iarăşi la goană.

- Dar nu vrei să iei pe altcineva? Poate pe soţul tău?
- A, el. Asta nu a mers, mă tem. Nu realizasem cât de plictisit era de a fi „plus unul” meu.
- Îmi pare său să aud asta.
- Mincinosule, a spus. Te întâlnesc în capăt la Downing Street, la şapte. Petrecerea este chiar peste drum de Whitehall. Nu am să aştept decât cinci minute, aşa că dacă te hotărăşti să vii, nu întârzia.

*

*   *

După ce am terminat de vorbit cu Amelia, am trecut cu atenţie prin săptămânile mele de poştă acumulată. Nu era nicio invitaţie la petrecere. Ţinând cont de împrejurările ultimelei mele întâlniri cu Ruth, nu am fost prea mirat. Era, însă, un exemplar din cartea publicată. Era scoasă frumos. Coperta, vizând şi piaţa americană, era o fotografie a lui Lang, arătând nonşalant, vorbind înaintea camerelor reunite ale Congresului american. Fotografiile din interior nu includeau niciuna dintre cele de la Cambridge, pe care le descoperise McAra: nu le transmisesem cercetătorului pentru materialul fotografic. Am dat foile, până la mulţumiri, pe care le scrisesem cu vocea lui Lang:

Această carte nu ar fi existat fără devotamentul, sprijinul, înţelepciunea şi prietenia lui Michael McAra, care a colaborat cu mine la compunerea ei de la prima până la ultima pagină. Mulţumesc, Mike – pentru tot.

Numele meu nu era menţionat. Spre enervarea lui Rick, renunţasem la recunoaşterea colaborării. Nu i-am spus de ce, pentru că m-am gândit că aşa era mai sigur.

Pasajele scoase şi anonimatul meu aveau, am sperat, să servească drept mesaj, pentru oricine va fi fost atent la asta, că nu aveau să mai existe niciun fel de necazuri din partea mea.

M-am muiat în cadă vreme de un ceas în după-amiaza aceea şi m-am gândit dacă să mă duc sau nu la recepţie. Ca de obicei, am fost în stare să-mi prelungesc amânarea ore în şir. Mi-am spus că tot nu mă decisesem neapărat în timp ce mi-am dat barba jos şi în timp ce m-am îmbrăcat cu un costum decent, închis la culoare, şi cămaşă albă şi în timp ce am ieşit pe stradă şi am oprit un taxi şi chiar şi în timp ce aşteptam în colţ la Downing Street la şapte fără cinci: încă tot nu era prea târziu să mă întorc. De cealaltă parte a largului, ceremoniosului bulevard Whitehall, vedeam maşinile şi taxiurile trăgând în faţă la Banqueting House, unde am presupus că trebuia să aibă loc petrecerea. Flaşurile fotografilor clipeau în lumina apusului, o palidă amintire a fostelor zile de glorie ale lui Lang.

M-am tot uitat după Amelia, în susul străzii, către santinela călare din faţa clădirii Horse Guards şi înapoi în josul ei, dincolo de Foreign Office, către ospiciul gotic victorian al Palatului Westminster. Un indicator de pe partea opusă intrării pe Downing Street arăta înspre Cabinet War Rooms, cu un desen reprezentându-l pe Churchill, complet cu semnul victoriei şi trabucul. Whitehall îmi aminteşte întotdeauna de Blitz. Mi-l pot imagina din fotografiile cu care am crescut, copil fiind: sacii de nisip, banda albă de-a curmezişul ferestrelor, bombele teleghidate, bubuiturile explozivului, haloul roşu al incendiilor din East End. Treizeci de mii de morţi numai în Londra. *Ăla,* cum ar fi spus tatăl meu, e ceea ce cheamă *război* – nu pic, pic, pic-ul ăsta de deranj şi nelinişte şi nebunie. Şi cu toate astea, Churchill mergea pe jos spre parlament, prin parcul St. James, ridi- cându-şi pălăria la trecători, cu numai un singur detectiv care se ţinea la zece paşi în urma lui.

Încă mă mai gândeam la asta când Big Ben a terminat de bătut ora. M-am uitat atent la dreapta şi la stânga încă o dată, dar tot nu era nici urmă de Amelia, ceea ce m-a surprins, pentru că o încadrasem la categoria celor punctuali. Dar apoi am simţit o atingere pe mânecă şi m-am întors ca să o aflu stând în spatele meu. Ieşise din canionul lui Downing Street în costumul ei bleumarin,

ţinând în mână o servietă. Arăta mai în vârstă, trecută şi, pentru un scurt moment, i-am întrezărit viitorul: un apartament micuţ, o adresă elegantă, o pisică. Am schimbat salutări politicoase.

- Ei, a spus ea, iată-ne.
- Iată-ne.

Stăteam stânjeniţi, la distanţă de câţiva paşi.

- Nu mi-am dat seama că te-ai întors să lucrezi la Numărul Zece.
- Am fost numai detaşată, la Adam. Regele a murit, a spus ea şi dintr-o dată, vocea i s-a frânt.

Am cuprins-o cu braţele, am bătut-o uşor pe spate, ca şi cum ar fi fost un copil care căzuse jos. Am simţit pe obraz umezeala obrazului ei. Când s-a retras, şi-a deschis seervieta şi a scos o batistă.

- Scuze, a spus.

Şi-a suflat nasul şi a bătut din picior cu tocul ei cui, în semn de auto-reproş.

- Îmi tot spun că am trecut peste asta, apoi îmi dau seama că nu. Arăţi cumplit, a adăugat. De fapt, arăţi...
- Ca o umbră?, am spus. Mulţumesc. Am mai auzit-o.

S-a verificat în oglinda micii ei pudriere şi a efectuat câteva retuşuri rapide. Era nesigură şi neliniştită, am realizat. Avea nevoie de cineva care să o însoţească; chiar şi eu eram bun.

- Bun, a spus, închizând pudriera cu un clic. Să mergem.

A luat-o în sus pe Whitehall, prin mulţimea turiştilor de primăvară.

- Aşadar, până la urmă, ai fost invitat?, a întrebat.

- Nu, nu am fost. De fapt, sunt destul de surprins că tu ai fost.
- Oh, asta nu-i chiar atât de ciudat, a spus, cu o încercare de a părea nepăsătoare. A câştigat ea, nu-i aşa? Este icoana naţională. Văduva îndurerată. Propria noastră Jackie Kennedy. N-o să o deranjeze să mă aibă în preajmă. Nu reprezint nicio ameninţare, sunt doar un trofeu în parada victoriei.

Am traversat strada.

- Charles I a ieşit pe fereastra aia ca să fie executat, a spus ea, arătând. Te-ai fi gândit ca cineva să fi realizat asociaţia, nu-i aşa?
- Treabă de mântuială, am spus. Nu s-ar fi întâmplat dacă te ocupai tu.

Am ştiut că fusese o greşeală să vin, din clipa în care am păşit înăuntru. Amelia a trebuit să îşi deschidă servieta în faţa unui om de la securitate. Cheile mele au declanșat detectorul de metal şi a trebuit să fiu percheziţionat. E ceva, m-am gândit, stând cu mâinile sus, fiind pipăit între picioare, dacă nu te poţi duce nici măcar la o băută fără să fii căutat. În marele spaţiu deschis al lui Banqueting House ne-am confruntat cu un muget de conversaţii şi un zid de spinări întoarse. Îmi făcusem o regulă din a nu participa niciodată la petrecerile de lansare a propriilor mele cărţi, iar acum îmi aminteam de ce. Un scriitor din umbră este cam la fel de binevenit ca şi copilul din flori al mirelui la o nuntă din înalta societate. Nu cunoşteam pe absolut nimeni.

Cu îndemânare, am arestat două cupe de şampanie de la un chelner aflat în trecere şi i-am prezentat una Ameliei.

- Nu o văd pe Ruth, am spus.
- Va fi când va sosi momentul principal, presupun. În sănătatea ta, a spus Amelia.

Am ciocnit paharele. Şampanie: chiar şi mai fără rost decât vinul alb, în opinia mea. Dar acolo nu părea să fie nimic altceva.

- Ruth este, de fapt, elementul care lipseşte din cartea ta, dacă ar fi să-i aduc o critică.
- Ştiu, am spus. Am vrut să bag mai mult despre ea, dar n-a fost de acord.
- Ei bine, e păcat.

Băutura părea să îi dea curaj doamnei Bly, prudentă în mod normal. În definitiv, noi eram supravieţuitori – supravieţuitori ai celor doi Lang. În orice caz, s-a apropiat mai mult de mine, dându-mi un întreg plămân din familiarul ei parfum.

- L-am adorat pe Adam şi cred că şi el avea sentimente similare faţă de mine. Dar nu mi-am făcut niciodată iluzii: nu ar fi părăsit-o niciodată. Mi-a spus-o în timpul acelei ultime călătorii spre aeroport. Formau o echipă completă. Ştia perfect de bine că n-ar fi fost nimic fără ea. Mi-a făcut asta absolut clar. Îi era dator. Ea era cea care înţelegea cu adevărat puterea. Ea a fost cea care a avut la început contactele în partid. De fapt, *ea* a fost cea care trebuia să intre în parlament, ai ştiut asta? Nicidecum el. Asta nu este în cartea ta.
- Nu am ştiut.
- Adam mi-a spus, odată, despre asta. Nu este cunoscut de mulţi – cel puţin, eu nu am văzut scris nicăieri despre asta. Dar se pare că locul lui a fost iniţial aranjat cu totul pentru ea şi numai în ultimul minut ea s-a dat la o parte şi i l-a lăsat lui.

M-am gândit la conversaţia mea cu Rycart.

- Parlamentarul de Michigan, am murmurat.
- Cine?
- MP-ul în funcţie era un tip numit Giffen. Era atât de pro-american, încât era cunoscut ca parlamentarul de Michigan.

Ceva se mişca cu greutate în capul meu.

- Pot să te întreb ceva?, am spus. Înainte ca Adam să fie ucis – de ce erai tu atât de hotărâtă să ţii manuscrisul ăla ferecat sub cheie?

- Ţi-am spus: securitate.
- Dar nu era nimic în el. Ştiu asta mai bine decât oricine. Am citit fiecare plicticos de cuvânt de douăzeci de ori.

Amelia şi-a aruncat privirile în jur. Eram tot la periferia petrecerii. Nimeni nu ne dădea nicio atenţie.

- Între noi doi, a spus ea încet, nu *noi* eram cei îngrijoraţi. Se pare că americanii erau. Mi s-a spus că au transmis vorbă către MI5 că era posibil să existe ceva, la începutul manuscrisului, care era o ameninţare potenţială la Securitatea naţională.
- Cum de ştiau ei de asta?
- Cine poate spune? Tot ce pot să-ţi spun e că imediat după ce a murit Mike, ei ne-au cerut să luăm măsuri speciale ca să ne asigurăm ca manuscrisul să nu fie circulat înainte să apuce ei să-şi dea aprobarea.
- Şi şi-au dat-o?
- N-am idee.

M-am gândit iarăşi la întâlnirea mea cu Rycart. Ce zicea el că îi spusese McAra chiar înainte să moară? *„Cheia este în autobiografia lui Lang – e chiar acolo, la început.”*

Însemna asta că discuţia lor fusese ascultată?

Simţeam că ceva important tocmai se schimbase – că o parte a sistemului meu solar se înclinase pe orbită – dar nu prea reuşeam să înţeleg ce anume era. Trebuia să mă duc undeva, într-un loc liniştit, să o iau încet şi să analizez lucrurile. Dar deja eram conştient că acustica petrecerii se schimbase. Vacarmul discuţiilor scădea în intensitate. Oamenii se îndemnau unii pe alţii să facă linişte. Un bărbat a mugit grav şi pompos:

- Linişte!

M-am răsucit. Într-o latură a sălii, în partea opusă marilor ferestre, nu foarte departe de unde stăteam noi, Ruth Lang aştepta cu răbdare pe o platformă, cu un microfon în mână.

- Mulţumesc, a spus ea. Vă mulţumesc foarte mult. Şi bună seara.

A făcut o pauză şi o linişte adâncă s-a lăsat peste trei sute de oameni. A tras aer în piept. Avea un nod în gât.

- Simt permanent lipsa lui Adam. Dar niciodată mai mult decât în seara asta. Nu numai pentru că ne-am strâns ca să lansăm minunata lui carte, şi ar trebui să fie şi el aici, ca să împărtăşească bucuria poveştii vieţii sale cu noi, dar pentru că el era atât de strălucit la discursuri, iar eu sunt atât de cumplită.

Am fost surprins de cât de profesional a rostit ultima frază, cum a construit tensiunea emoţională, iar apoi a punctat-o. A fost o răbufnire de râsete. Părea mult mai sigură de ea în public decât mi-o aminteam, ca şi cum absenţa lui Lang îi făcuse loc să crească.

- Aşadar, a continuat ea, veţi fi uşuraţi să aflaţi că nu voi ţine un discurs. Aş vrea numai să mulţumesc câtorva oameni. Aş vrea să-i mulţumesc lui Marty Rhinehart şi lui John Maddox pentru a fi nu numai minunaţi editori, dar de asemenea şi pentru a fi nişte excepţionali prieteni. Aş vrea să-i mulţumesc lui Sidney Kroll pentru înţelepciunea lui şi pentru sfatul lui priceput. Şi în caz că asta sună ca şi cum singurii oameni implicaţi în memoriile unui prim-ministru britanic sunt americani, aş vrea de asemenea să-i mulţumesc, în mod deosebit şi special, lui Mike McAra, care, în mod tragic, nu poate fi nici el cu noi. Mike, eşti în gândurile noastre.

  Marea sală a răsunat de un tumult de „auzi, auzi”.

- Iar acum, a spus Ruth, pot să propun un toast pentru cel căruia trebuie într-adevăr să-i mulţumim?

Şi-a ridicat paharul cu suc de portocale macrobiotic sau ce va fi fost.

- În memoria unui mare om şi mare patriot, un excepţional tată şi minunat soţ – pentru Adam Lang.
- Pentru Adam Lang!, am bubuit cu toţii la unison şi apoi am aplaudat şi am tot aplaudat, dublând volumul, în timp ce Ruth şi-a înclinat graţios capul înspre toate colţurile sălii, inclusiv al nostru, la care punct m-a văzut şi a clipit, apoi şi-a revenit, a zâmbit şi şi-a înălţat paharul spre mine în semn de salut.

A părăsit repede platforma.

- Văduva veselă, a şuierat Amelia. Moartea îi prieşte, nu crezi? Înfloreşte din zi în zi.
- Am o presimţire că vine încoace, am spus.
- *Shit, a* spus Amelia golindu-şi paharul. În cazul ăsta, am şters-o de aici. Vrei să te scot la cină?
- Amelia Bly, mă inviţi la *o întâlnire*?
- Ne vedem afară în zece minute. Freddy!, a strigat. Mă bucur să te văd.

În timp ce ea se îndepărta ca să vorbească cu altcineva, mulţimea din faţa mea a părut să se despartă în două şi Ruth a apărut, arătând foarte diferit de ultima dată când o văzusem: păr lucios, piele netedă, slăbită de durere şi îmbrăcată în ceva negru şi mătăsos, de designer.

- Hello, tu, a spus.

Mi-a luat mâinile în ale ei şi m-a ţoc-ţocăit, nu pupându-mă, ci măturându-mi scurt fiecare obraz cu casca ei groasă de păr.

- Hello, Ruth. Hello, Sid.

Am înclinat din cap spre el. El mi-a făcut cu ochiul.

- Mi s-a spus că nu suporţi genul ăsta de petreceri, a spus ea încă ţinându-mă de mâini şi fixându-mă cu ochii ei negri sclipitori, altfel te-aş fi invitat. Ai primit nota de la mine?
- Am primit-o. Mulţumesc.
- Dar nu m-ai sunat!

- N-am ştiut dacă nu erai doar politicoasă.
- Doar politicoasă!

Mi-a scuturat scurt mâinile cu reproş.

- De când am fost eu politicoasă vreodată? Trebuie să vii să mă vezi.

Iar apoi a făcut acel lucru pe care oamenii importanţi mi-l fac mereu la petreceri: şi-a aruncat privirile peste umărul meu. Şi am văzut, aproape imediat şi inconfundabil în privirea ei, o licărire de alarmă, care a fost imediat urmată de o abia perceptibilă clătinare din cap. Mi-am retras mâinile din ale ei, m-am răsucit şi l-am văzut pe Paul Emmett. Era la nici cinci paşi depărtare.

- Hello, a spus el. Cred că ne cunoaştem.

M-am răsucit înapoi spre Ruth. Am încercat să vorbesc, dar nu ieşea niciun cuvânt.

- Ă, am spus. Ă...
- Paul mi-a fost îndrumător, a spus ea calm, când am fost bursier Fulbright la Harvard. Tu şi cu mine trebuie să stăm de vorbă.
- Ă...

Am păşit înapoi, îndepărtându-mă de ei toţi. M-am ciocnit de un bărbat care şi-a ferit băutura şi mi-a spus vesel să fiu atent. Ruth spunea ceva cu foarte mare seriozitate şi la fel şi Kroll, dar aveam un bâzâit în urechi şi nu i-am putut auzi. Am văzut-o pe Amelia privindu-mă atent şi i-am făcut un semn lipsit de vlagă cu mâinile, apoi am fugit din sală, prin hol şi afară, în holul grandios, imperial al lui Whitehall.

*

* *

A fost evident, în clipa când am ieşit afară că explodase încă o bombă. Auzeam sirenele în depărtare şi o coloană de fum depăşise deja cu mult în înălţime Coloana lui Nelson, ridicându-se de undeva din spatele

Galeriei Naţionale. Am pornit-o într-o fugă uşoară către Trafalgar Square şi m-am băgat în faţa unei perechi indignate, ca să le fur taxiul. Căile de scăpare se închideau în toată Londra centrală, ca şi cum s-ar fi încercat oprirea de la extindere a unui incendiu forestier. Am cotit pe o stradă cu sens unic, numai ca să găsim poliţia închizând celălalt capăt cu bandă galbenă. Şoferul a accelerat taxiul în marşarier, aruncându-mă spre înainte pe marginea canapelei şi aşa am stat tot restul călătoriei, ţinându-mă de mânerul de lângă uşă, în timp ce ocoleam şi evitam pe străzi laterale, înspre nord. Când am ajuns la apartamentul meu, i-am plătit dublul costului călătoriei.

„Cheia este în autobiografia lui Lang – e chiar acolo, la început."

Am luat exemplarul meu al cărţii publicate, l-am dus la birou şi am început să răsfoiesc prin capitolele de la început. Mi-am plimbat degetul rapid, în jos pe mijlocul paginilor, măturând cu ochii toate sentimentele inventate şi amintirile pe jumătate adevărate. Proza mea profesionistă, tipărită şi legată, făcuse asperităţile unei vieţi omeneşti netede ca un perete tencuit.

Nimic.

Am aruncat cartea dezgustat. Ce mai gunoi inutil era: ce exerciţiu comercial, lipsit de suflet. Eram bucuros că Lang nu mai era prin preajmă ca să o citească. De fapt, preferam originalul: pentru întâia oară am recunoscut ceva onest, măcar, în trudnica lui seriozitate. Am deschis un sertar şi am pus mâna pe manuscrisul original al lui McAra, ferfeniţat de folosinţă şi pe alocuri abia lizibil de sub tăieturile mele şi scrisul de deasupra rândurilor. *„Capitolul unu. Lang este o familie de scoţieni la origine şi suntem mândri de asta..."* Mi-am amintit nemuritorul început pe care îl tăiasem atât de necruţător pe Martha's Vineyard. Dar apoi, dacă stăteam să mă gândesc, toate începuturile de capitol ale lui McAra fuseseră deosebit de cumplite. Nu lăsasem niciunul neschimbat. Am căutat prin paginile volante. Manuscrisul voluminos se deschidea ca un evantai şi mi se răsucea în mâinile devenite stângace, ca o vietate.

„Capitolul doi. Soţia şi copiii înseamnă o responsabilitate, aşadar m-am decis să mă stabilesc într-un orăşel mic, unde puteam trăi departe de nebunia vieţii londoneze..." „Capitolul trei. Ruth a văzut posibilitatea ca eu să devin şeful partidului, cu mult înaintea mea..."

„Capitolul patru. Studiind greşelile predecesorilor mei, m-am decis să fiu altfel...” „Capitolul cinci. În retrospectivă, victoria noastră din alegerile generale pare inevitabilă, dar la momentul acela...” „Capitolul şase. Şaptezeci şi şase de agenţii diferite se ocupau de securitatea socială...” „Capitolul şapte. A fost, oare, vreodată un pământ mai chinuit de istorie decât Irlanda de Nord...?" „Capitolul opt. Recrutată din toate mediile sociale, am fost mândru de paleta noastră de candidaţi în alegerile europene..." „Capitolul nouă. Ca regulă generală, naţiunile îşi urmăresc interesul propriu în politica externă..." „Capitolul zece. Agentă cu oarecare experienţă în Afganistan...” „Capitolul unsprezece. A doua mare problemă cu care se confrunta noul guvern..." „Capitolul doisprezece. CIA a evaluat ameninţarea pusă de terorism..." „Capitolul treisprezece. În luarea deciziei cu privire la lansarea atacului asupra zonelor cu populaţie civilă..." „Capitolul paisprezece. America are nevoie de aliaţi care sunt gata să... „Capitolul cincisprezece. De îndată ce pregătirile pentru conferinţa anuală a partidului au intrat în linie dreaptă, cereri pentru demisia mea...” „Capitolul şaisprezece. Profesorul Paul Emmett de la Universitatea Harvard a scris despre importanţa...”

Am luat toate cele şaisprezece pagini cu începuturile de capitole şi le-am aşezat pe birou, una după alta.

„Cheia se află în autobiografia lui Lang – e acolo, chiar la început.”

Început sau *începuturi*?

Nu am fost niciodată prea bun la dezlegarea ghicitorilor. Dar când am luat paginile la rând şi am încercuit primul cuvânt din fiecare capitol, chiar şi eu am fost în stare să văd – fraza pe care McAra, temându-se pentru propria-i siguranţă, o integrase în manuscris, ca pe un mesaj de dincolo de mormânt: „Ruth, soţia lui Lang, studiind, în şaptezeci şi şase, a fost recrutată ca agentă a CIA în America, de către profesorul Paul Emmett de la Universitatea Harvard.”

Șaptesprezece

Umbra nu trebuie să urmărească faima.
Ghostwriting

În acea noapte mi-am părăsit apartamentul, ca să nu mă mai întorc niciodată. A trecut o lună de atunci. După cât îmi dau seama, nimeni nu mi-a simţit lipsa. Au fost momente, în special în prima săptămână, stând de unul singur în camera mea neîngrijită de hotel – am stat în patru, până acum – când am fost sigur că înebunisem. Ar trebui să-l sun pe Rick, îmi spuneam, să iau numele psihiatrului lui. Aveam năluciri. Dar apoi, în urmă cu vreo trei săptămâni, după o zi grea de scris, chiar când începuse să mă ia somnul, am auzit la ştirile de la miezul nopţii că fostul ministru de externe, Richard Rycart, fusese ucis într-un accident de maşină în New York City, împreună cu şoferul lui. Nu a fost decât a patra ştire, am impresia. Nu există nimic mai fost decât un fost politician. Lui Rycart nu i-ar fi plăcut.

Am ştiut după aceea că nu mai exista cale de întoarcere.

Cu toate că nu am făcut nimic decât să scriu şi să mă gândesc la cele întâmplate, tot nu vă pot spune cu exactitate cum descoperise McAra adevărul. Presupun că trebuia să fi început acolo, în arhive, când a ajuns la Operaţiunea Furtuna. Era deja dezamăgit de anii la putere ai lui Lang, incapabil să înţeleagă de ce un lucru care începuse atât de promiţător sfârşise într-un asemenea haos cumplit. Când, în felul lui ocolit, a cercetat anii de la Cambridge şi a dat peste fotografiile acelea, trebuie să i se fi părut că găsise cheia misterului: cu certitudine, dacă Rycart auzise zvonuri despre legăturile lui Emmett cu CIA, e raţional de presupus că şi Mc Ara trebuia să fi auzit, la rândul lui.

Dar McAra mai ştia şi alte lucruri. El trebuia să fi ştiut că Ruth a fost bursier Fulbright la Harvard şi nu trebuie să-i fi luat mai mult de zece minute pe internet ca să descopere că Emmett preda materia ei de specialitate

în campus, la mijlocul anilor şaptezeci. El ştia de asemenea mai bine decât oricine, că Lang arareori lua o decizie fără să se consulte cu soţia lui. Adam era omul politic strălucit la vânzări, Ruth, strategul. Dacă era să spui care dintre ei ar fi avut mintea, nervii şi neînduplecarea de a fi un recrut ideologic, alegerea nu putea fi decât una singură. McAra nu se poate să fi ştiut cu certitudine, dar convingerea mea e că el reconstituise destul de mult din imagine ca să-i arunce în faţă lui Lang bănuielile lui pe parcursul acelei certe încinse, din noaptea dinainte de a se duce să-l înfrunte pe Emmett.

Încerc să-mi imaginez ce trebuie să fi simţit Lang când a auzit acuzaţiile. Nici nu a vrut să audă, sunt sigur; furios, de asemenea. Dar la o zi sau două după aceea, când un cadavru a fost aruncat pe plajă şi el s-a dus la morgă ca să-l identifice pe McAra – atunci ce a gândit?

În cele mai multe dintre zile, am ascultat înregistrarea ultimei mele conversaţii cu Lang. Cheia se află acolo, sunt sigur, dar întotdeauna întreaga poveste rămâne pur şi simplu chinuitor de inaccesibilă. Vocile noastre sunt slabe, dar recognoscibile. Pe fundal este vuietul motoarelor reactorului.

EU: E adevărat că ai avut o ceartă serioasă cu el? Chiar înainte să moară?

LANG: Mike a făcut anumite acuzaţii grave. Nu puteam să le ignor.

EU: Pot să întreb ce fel de acuzaţii?

LANG: Aş prefera să nu le repet.

EU: Aveau de a face cu CIA?

LANG: Dar cu siguranţă că ştii deja, dacă te-ai dus să te întâlneşti cu Paul Emmett?

[O pauză, cu o durată de 75 de secunde]

LANG: Vreau să înţelegi că tot ce am făcut, atât ca şef de partid cât şi ca prim-ministru. — totul – am făcut din convingere, pentru că am crezut că era bine.

EU: [Inaudibil]

LANG: Emmett spune că i-ai arătat nişte fotografii. Este adevărat? Pot să le văd?

După care nu este nimic pentru un timp, în afara zgomotului motoarelor, în timp ce el le studiază, iar eu derulez rapid înainte, până la partea unde el stărui cu privirea asupra fetelor de la picnicul de pe malul râului. Lang sună inexprimabil de trist.

,,Pe ea mi-o amintesc. Şi pe ea. Mi-a scris o dată, când eram prim-ministru. Ruth nu a fost încântată. O, Dumnezeule, Ruth..."

„O, Dumnezeule, Ruth...”

„O, Dumnezeule, Ruth...”

O ascult iarăşi şi iarăşi. Este evident din vocea lui, acum, după ce am ascultat-o de atâtea ori, că atunci când îşi aminteşte de soţia lui, îngrijorarea lui este în întregime pentru ea. Presupun că ea trebuie să-l fi sunat târziu în după-amiaza aceea, cuprinsă de panică, pentru a-i spune că fusesem să-l văd pe Emmett şi îi arătasem nişte fotografii. Trebuia să vorbească cu el faţă în faţă cât se putea de repede – întreaga poveste ameninţa să iasă la iveală – de unde graba de a găsi un avion. Dumnezeu ştie dacă ea era conştientă de ce îl putea aştepta pe soţul ei pe pistă: cu siguranţă nu, în opinia mea, deşi întrebările referitoare la scăpările din sistemul de pază care au îngăduit ca asta să se întâmple nu au fost niciodată lămurite pe deplin. Dar ceea ce găsesc eu mişcător este că Lang nu termină fraza. *„Ce ai făcut?”* este cu siguranţă ce vrea să spună. *„O, Dumnezeule, Ruth – ce ai făcut?”* Acesta, cred, este momentul când zilele de suspiciune se cristalizează brusc în mintea lui, când realizează că „acuzaţiile grave” ale lui McAra trebuie să fi fost adevărate, în definitiv, şi că, de treizeci de ani, soţia lui nu este femeia pe care o credea el.

Nu-i de mirare că eu am fost cel pe care ea îl sugerase ca trebuind să termine cartea. Avea destule de ascuns şi trebuie să fi avut convingerea că autorul ceţoaselor memorii ale lui Christy Costello era mai mult ca sigur cea mai improbabilă persoană de pe planetă care să le descopere.

Aş vrea să scriu mai multe, dar, uitându-mă la ceas, mă tem că asta va trebui să fie de ajuns, cel puţin pentru prezent. După cum vă puteţi da seama, nu prea am de gând să stau prea mult timp într-un loc. Deja simt că personaje necunoscute încep să se intereseze prea îndeaproape de mine. Planul meu este să pun un exemplar din acest manuscris într-un pachet şi să i-l dau lui Kate. Am să i-l strecor prin uşă cam într-o oră din acest moment, înainte ca cineva să se scoale, cu o scrisoare în

care o rog să nu îl deschidă, dar să aibă grijă de el. Numai dacă nu aude nimic de la mine timp de o lună sau dacă descoperă că mi s-a întâmplat ceva, trebuie să îl citească şi să decidă cum este mai bine ca să fie publicat. Se va gândi că sunt melodramatic, ceea ce este adevărat. Dar am încredere în ea. O va face. Dacă este cineva îndeajuns de încăpăţânat şi de afurisit de hotărât ca să reuşească să tipărească chestia asta, Kate este persoana.

Mă întreb unde să mă duc în continuare. Nu mă pot decide. Ştiu cu siguranţă ce mi-ar plăcea să fac. Mi-ar plăcea să mă întorc la Martha's Vineyard. Acum e vară acolo şi am o dorinţă deosebită să văd prăpădiţii ăia de stejari pitici într-adevăr înfrunziţi şi să văd iahturile alunecând cu toate pânzele sus dinspre Edgartown înspre Nantuket Sound. Aş vrea să mă întorc pe plaja aia de la Lambert's Cove şi să simt nisipul fierbinte sub tălpile goale şi să mă uit cum se joacă familiile în valuri şi să îmi întind oasele la căldura soarelui plin al Noii Anglii.

Asta mă pune într-o anumită dilemă, după cum s-ar putea să înţelegeţi, acum, că am ajuns cu toţii la ultimul paragraf. Ar trebui să fiu mulţumit că citiţi asta sau nu? Mulţumit, de bună seamă, că vorbesc în cele din urmă cu propria mea voce. Dezamăgit, evident, pentru că probabil înseamnă că sunt mort. Dar apoi, cum spunea mama, mă tem că pe lumea asta nu poţi avea chiar totul.

Robert Harris

MARIONETA

„Ar fi trebuit să renunţ în clipa în care am auzit cum a murit McAra. Acum îmi este clar..."

Ce ai face dacă ai fi solicitat într-o zi, pe neaşteptate, să faci pe „negrul" pentru un personaj foarte important? Dar atunci când ai afla că acesta este chiar primul-ministru al Marii Britanii şi că pentru a-i scrie memoriile ar urma să beneficiezi de nişte favoruri extraordinare: o sumă exorbitantă, un loc de creaţie râvnit de toată lumea, condiţii de lucru de vis?

Şi pentru ca miracolul să fie desăvârşit, ce te faci când descoperi că cel solicitat înaintea ta să fie „scriitorul din umbră" a murit în împrejurări deosebit de dubioase? Renunţi sau mergi mai departe, spre a vedea cine este acest comanditar straniu? Şi cine este cu adevărat Marioneta?

Câteva întrebări şi mistere care fac din recenta carte a lui Robert Harris un summum de aşteptări, rezolvate magistral din punct de vedere literar. Şi nu pierde din vedere că romanul a fost ecranizat, în împrejurări demne de subiectul lui, de însuşi Roman Polanski.

Robert Harris a absolvit Cambridge University cu o diplomă în literatura engleză. A lucrat ca reporter pentru programele *Panorama* şi *Newsnight* ale BBC, înainte să devină redactor la secţiunea politică a lui *Observer*, iar apoi titular de rubrică la *Sunday Times* şi *Daily Telegraph*.

Este autorul unor best-seller-uri precum *Vaterland* (*Patria*), *Arhanghelsk*, *Pompei* şi *Imperium*, ultimele traduse la Editura ALLFA, unde urmează să apară şi cel mai nou roman al lui Harris, *Lustrum*, parte din trilogia antică.

ISBN 978-973-724-215-0

www.all.ro

Uniforma de puşcăriaş. (N. t.)
Iazul Squibnocket şi Golful Gâtul lui Iov. (N. t.)
Golful lui Lambert, Pârâul cu Apă Neagră, Balta Unchiului Seth, Colina Indianului, Drumul Pârâului Heringului Bătrân. (N.t.)
Aleea Scoţianului. (N. t.)
Strada Verii. (N. t.)
Calea Vânătorului de Căprioare, Şoseaua Schitului. (N.t.).
- 4° C. (N. t.)
Cavaler al Marii Cruci a Ordinului Sf. Mihai şi Sf. Gheorghe (Grand Cross of the Order of St. Michael and St. George) şi, respectiv, Knight Commander of the Royal Victorian Order (Cavaler Comandor al Ordinului Regal Victorian). (N.t.)
Locuinţa de serviciu a primului ministru britanic este la numărul 10, Downing Street. (N. t.)
Capitol Hill, Parlamentul Statelor Unite. (N. t.)

Table of Contents

Table of Contents